

gemeente
Goeree-Overflakkee

Programmabegroting 2023

Inhoudsopgave

Aanbiedingsbrief	3
BELEIDSBEGROTING	9
Programmaplan.....	9
<u>Programmalijn Aantrekkelijk eiland</u>	
Thema 1. Openbare orde en veiligheid	10
Thema 2. Mobiliteit.....	12
Thema 3. Ruimte en wonen.....	14
Thema 4. Leefomgeving	17
Thema 5. Bedrijvigheid	19
<u>Programmalijn Vitaal eiland</u>	
Thema 6. Blijvend ontwikkelen	23
Thema 7. Gemeenschapszin & sociale veiligheid	26
Thema 8. Gezondheid en welzijn.....	29
Thema 9. De inwoner in regie.....	31
Thema 10. Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode	33
<u>Programmalijn Duurzaam en innovatief eiland</u>	
Thema 11. Duurzame ontwikkeling	36
<u>Programmalijn Betrokken eiland</u>	
Thema 12. Dienstverlening en participatie	38
Thema 13. Bestuurs- en kabinetszaken	41
Recapitulatie van Baten & Lasten per thema 2021 - 2026	43
Overzicht van Algemene dekkingsmiddelen, Onvoorzien en Heffing VPB 2021 - 2026	48
Overzicht overhead	50
Paragrafen	51
Paragraaf Bedrijfsvoering	52
Paragraaf Financiering.....	61
Paragraaf Grondbeleid.....	66
Paragraaf Lokale heffingen.....	70
Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen	81
Paragraaf Verbonden partijen.....	87
Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing	98
Paragraaf Regionale agenda / Regiodeal.....	106

Inhoudsopgave

FINANCIËLE BEGROTING	108
Uitgangspunten begroting 2023.....	109
Overzicht van Baten en Lasten 2021 - 2026	112
Overzicht afwijkingen begroting 2022 - 2023.....	116
Incidentele baten en lasten 2023 – 2026.....	118
Structurele mutaties reserves 2023 - 2026.....	121
Investeringsplanning 2023 – 2026 (inclusief toelichting)	123
Reserves 2023 – 2026 (inclusief toelichting)	132
Vorzieningen 2023 – 2026 (inclusief toelichting)	146
Geprognosticeerde balans en EMU-saldo.....	156
BIJLAGEN	159
Kerngegevens.....	160
Baten & Lasten per taakveld 2023 - 2026	163

Gemeenteraad van Goeree-Overflakkee
Postbus 1
3240 AA MIDDELHARNIS

Registratienummer : Z -21-138761/19974
Portefeuillehouder : Wethouder Eijkenduijn
Raadsvergadering :
Behandelaar : P.D. van den Doel
Onderwerp : Aanbiedingsbrief
programmabegroting 2023
Bijlage : Raadsbesluit
Datum : 4 oktober 2022

Geachte raad,

Beslispunten

U wordt gevraagd:

- de begroting 2023 van de gemeente Goeree-Overflakkee vast te stellen;

Eerste begroting van uw raad

Hierbij ontvangt u de eerste begroting die in uw raadsperiode wordt behandeld.

In deze aanbiedingsbrief worden allereerst per programma/thema de belangrijkste doelen aangegeven. Vervolgens wordt ingegaan op de totstandkoming van de begroting en het begrotingsresultaat. Tenslotte worden nog enkele andere van belang zijnde zaken voor het voetlicht gebracht.

Een nieuwe opzet van het Programmaplan als onderdeel van de begroting 2023

In onze Financiële verordening staat dat uw raad bij aanvang van een raadsperiode de programma-indeling, nader onderverdeeld in thema's kan wijzigen.

In deze begroting 2023 is een volgende stap gezet in de doorontwikkeling van de begroting. Deze doorontwikkeling houdt in dat aansluiting is gezocht met de programmalijnen. Er zijn drie programma's (vitaal eiland, aantrekkelijk eiland en duurzaam en innovatief eiland).

Een vierde programma in de nieuwe opzet was eerst 'bestuur en bedrijfsvoering'. Om aan te sluiten bij de andere drie lijnen is deze naam aangepast in betrokken eiland.

De vier programma's zijn nader verdeeld over dertien thema's. Elk thema kent één of meerdere maatschappelijk effecten en één of meerdere doelen (lees: wat wil uw raad bereiken?). De doelen zijn nader uitgewerkt in subdoelen (lees: wat gaat ons college daarvoor doen?). Deze subdoelen worden vervolgens weer langs de lat van de vier programmalijnen gelegd. Op deze manier wordt een integraal beeld van het geheel verkregen.

De opzet is besproken en goed bevonden in uw auditcommissie. Ook sluit de opzet en de inhoud aan op het coalitieprogramma 2022-2026. In het coalitieprogramma zijn per thema de doelstellingen op de korte en lange termijn opgenomen.

Hiermee is de doorontwikkeling van de begroting niet klaar. Met name op de te benoemen maatschappelijke effecten en indicatoren valt nog een verbeteringslag te maken. We zullen samen met uw raad aan de slag gaan om deze onderdelen, daar waar mogelijk, te verbeteren.

Wat wilt uw raad gaan bereiken?

De over de raadsperiode 2022-2026 te realiseren doelen per thema zijn in onderstaand schema opgenomen: U treft deze in de begroting ook aan in de opzet per thema met daarin een nadere uitwerking van subdoelen.

Thema	Doelen
Openbare orde en Veiligheid	• Terugdringen van ingrijpende misdrijven (High Impact Crimes).
	• Komen tot een integrale aanpak van zorg en veiligheid.
	• Signaleren, stoppen en negatieve gevolgen verminderen van overlast gevende jeugd.
	• Afremmen van georganiseerde criminaliteit (ondermijning).
Mobiliteit	• Toename bereikbaarheid en verbondenheid dorpen.
	• Komen tot sociale- en duurzame mobiliteitsoplossingen.
Ruimte en wonen	• Bouwen van woningen in elke kern met daarbij ruime aandacht voor sociale woningbouw.
	• Behouden eigenheid karakters en aanzichten van de dorpskernen, buurtschappen en landschappen.
Leefomgeving	• Het waarborgen van de vitaliteit, kwaliteit en functionaliteit van de leefomgeving.
	• Komen tot een reductie van afval.
Bedrijvigheid	• Inzetten op een stimulerend ondernemersklimaat.
	• Recreatie en toerisme is eiland breed meer in balans.
	• Medewerking verlenen aan een toekomstbestendige landbouw en visserij.
Blijvend ontwikkelen	• Ondersteunen van inwoners die hun talenten willen ontdekken en ontplooien, zodat zij zich een leven lang kunnen ontwikkelen.
Gemeenschapszin & sociale veiligheid	• Stimuleren van gemeenschapszin, zodat inwoners elkaar leren kennen en naar elkaar omzien.
Gezondheid en welzijn	• Uitdagen van inwoners om gezonde keuzes te maken, zodat iedereen een zo vitaal mogelijk leven leidt.
De inwoner in regie	• Versterken van het netwerk van informele en formele ondersteuning, zodat inwoners op een toegankelijke manier hulp kunnen vragen. Vanuit zelfregie houden zij zo grip op hun leven.
Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode	• Waar nodig bieden van adequate en toegankelijke ondersteuning en zorg, zodat inwoners in een kwetsbare periode in hun leven zo goed mogelijk worden geholpen.
Duurzame ontwikkeling	• Komen tot innovatieve opwek, besparing en opslag van energie. Voldoen aan eisen klimaatakkoord.
	• Komen tot een circulair eiland.
	• Komen tot het herstel en versterking van het natuurlijk kapitaal.
Dienstverlening en participatie	• Professionele dienstverlening die aansluit bij de behoefte in de samenleving, ook als die verandert.
	• Zorgen voor een professionele communicatiewijze van de gemeente.
Bestuurs- en kabinetszaken	• Zorgen voor optimale verbinding tussen samenleving en gemeentebestuur.

Op hoofdlijn is hiermee de programmabegroting 2023, niet financieel, samengevat.

De financiële uitkomsten van de begroting 2023

Hieronder volgt een korte samenvatting van de baten en lasten per thema.

Thema	2023 (-=nadeel/+ = voordeel)			
	Lasten	Baten	Mutaties reserves	Saldo
Openbare orde en veiligheid	5.272	228	-	-5.044
Mobiliteit	604	215	-43	-346
Ruimte en wonen	8.726	4.539	-35	-4.152
Leefomgeving	27.800	14.826	101	-13.075
Bedrijvigheid	5.100	5.250	829	-679
Blijvend ontwikkelen	16.463	2.431	-120	-13.911
Gemeenschapszin & sociale veiligheid	7.104	987	-	-6.118
Gezondheid en welzijn	8.252	1.651	-	-6.601
De inwoner in regie	4.957	85	-	-4.873
Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode	32.685	9.183	-267	-23.235
Duurzame ontwikkeling	679	212	-67	-400
Dienstverlening	1.683	472	-	-1.212
Bestuurs- en kabinetzaken	2.892	26	-	-2.867
Algemene dekkingsmiddelen	22.133	105.493	-902	84.263
Totaal	144.349	145.597	-505	1.752

Het meerjarenperspectief laat tot en met 2025 een overschot zien, vanaf 2026 een tekort.

Hierna ziet u de uitkomsten van de diverse stappen in het proces van de totstandkoming van de begroting en het begrotingsresultaat. Geprobeerd is dit proces zo te beschrijven dat deze beschrijving aansluit bij de informatie zoals uw raad die tot nu toe heeft ontvangen.

Totstandkoming begrotingsresultaat	Financieel effect (x € 1.000)			
	2023	2024	2025	2026
1. Startpositie begroting 2023	239	1	279	279
2. Mutaties 1^e tussentijdse rapportage 2022	1.757	1.847	2.149	-514
3. Mutaties Kadernota 2023	-3.167	-3.592	-4.195	-4.619
4. Addendum Kadernota 2023	4.820	6.825	7.818	-340
5. Aangepaste startpositie na raad 7 juli jl.	3.649	5.082	6.052	-5.194
6. Mutaties ná kadernota	-1.897	-2.693	-3.799	-718
7. Begrotingsresultaat 2023 – 2026	1.752	2.389	2.253	-5.912

1. Startpositie

De startpositie is opgebouwd uit het meerjarig begrotingsresultaat vanuit de begroting 2022.

2. Mutaties 1^e tussentijdse rapportage 2022

In de vergadering van 7 juli jl. heeft uw raad de 1^e tussentijdse rapportage 2022 vastgesteld. De structurele gevolgen zijn in deze begroting verwerkt.

3. Mutaties kadernota 2023

De mutaties van de kadernota 2023 zijn volledig opgenomen in de begroting. Meer gedetailleerde informatie is uiteraard terug te lezen in de kadernota zelf.

4. Addendum Kadernota 2023

Het addendum is toegevoegd aan de kadernota en ook vastgesteld. In het addendum zijn de uitkomsten van de meicirculaire opgenomen. Ook zijn ombuigingen teruggedraaid. Dit is gebeurd op basis van een hierover aangenomen motie. Deze motie betreft het terugdraaien van:

- de lagere bijdrage aan Paulina.nu en Smart Water;

- de verlaging van de budgetten voor beeldkwaliteit onkruidbestrijding en kwaliteitsniveau onderhoud wegen;
- het stoppen met de bijdrage voor oud- en nieuw feesten;
- de verhoging van de OZB.

5. Aangepaste startpositie na raad 7 juli jl.

De aangepaste startpositie is het totaal van hetgeen onder 1 tot en met 4 is opgenomen.

6. Mutaties ná kadernota (incl. algemene uitkering)

Tijdens het opstellen van deze begroting zijn diverse **structurele** mutaties doorgevoerd die ten tijde van de Kadernota 2023 nog niet waren verwerkt of waren voorzien. Het betreffen o.a.:

Onderwerp	Bedrag in € x 1.000 (vanaf)
terugdraaien van de resterende bezuiniging op de bijdrage aan eilandmarketing	75 (2023)
afschaffen van de hondenbelasting, op basis van aangenomen motie	328 (2023)
afboeken van de taakstelling vastgoed	229 (2023)
bijstelling van rente door rentestijgingen en toename leningen (loopt op tot 580K in 2025)	72 (2023)
opvoeren raming voor uitvoeringsagenda toekomstig bestendig leven (was pm-post)	200 (2023)
bijstelling onderhoudsvoorzieningen gemeentelijke gebouwen na actualisatie beheerplan	300 (2023)
raming kapitaallasten voor investering in de huidige huisvesting van de organisatie (gemeentehuis, rondeel en Pascal 40). Investering is nodig vanuit veiligheid en gezondheid en betreft klimaatbeheersing, zonweringen en erkers	240 (2024)
raming kapitaallasten van voorbereidingskosten nieuwe huisvesting gemeentelijke organisatie (investering 5 ton, af te schrijven in 5 jaar)	100 (2024)
lagere raming bouwleges vanwege verwachte daling aanvragen particulieren	200 (2023)
verhoging raming lokale jeugdhulp o.a. door nieuw aanbestedingstraject	200 (2023)
verhoging raming jeugdbescherming door afgegeven regionale winstwaarschuwing	100 (2023)
verhoging raming WMO – hulp bij huishouden vanwege het abonnementstarief	200 (2023)
raming kapitaallasten voor uitvoering kunstwerkenbeheerplan. (deels uitwerking pm-post)	252 (2024) 519 (2025)

Het Begrotingsresultaat kort samengevat

Deze begroting is opgesteld in periode waarin ons land naast een woon-, asiel- en stikstofcrisis, ook een energiecrisis kent. De laatste is een direct gevolg van de oorlog in Oekraïne. Boven op deze landelijke ontwikkelingen zien we ook dat onze gemeente andere grote maatschappelijke opgaves heeft. Opgaves op het gebied van onder andere mobiliteit, ondermijning, duurzaamheid en behoud van voorzieningen in de kernen. Daar komt bij dat onze gemeente voor forse (vervangings)-investeringen staat. Denk aan de uitvoering van het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs en de civieltechnische kunstwerken.

De aangeboden begroting is voor 2023-2025 structureel sluitend. Dit positieve resultaat komt vooral door de gunstige uitkomsten van de meicirculaire 2022. Als het Rijk meer uitgeeft, ontvangen de gemeenten ook meer (systematiek trap-op-trap-af). Het Rijk gaat tot en met 2025 veel meer uitgeven (daarom trap op voor de gemeente). Vanaf 2026 is het de bedoeling dat deze systematiek losgelaten wordt. Er komt een basisbedrag plus loon -en prijsbijstellingen. Hierdoor dreigt een financieel ravijn in 2026.

De overschotten in de jaren 2023-2025 lijken ruimte te bieden voor onze grote maatschappelijke opgaves. Maar daarmee wordt dan ook een claim gelegd op de jaren 2026 en verder, terwijl dan sprake is van een aanzienlijk tekort. Er is nog geen zicht op een structurele oplossing. Deze winstwaarschuwing in combinatie met de openstaande PM-posten (zie hierna) kunnen we niet onbenoemd laten. Recent is de septembercirculaire verschenen. Op het moment van dit schrijven

wordt nog becijferd wat de uitkomsten van de septembercirculaire zijn. Deze zullen worden verwerkt via een begrotingswijziging.

Het uiteindelijk begrotingsresultaat, na verwerking van alle bovengenoemde mutaties, over de jaren 2023 tot en met 2026 ziet er als volgt uit:

Bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026
Lasten	144.349	147.811	150.892	153.847
Baten	145.597	150.001	153.491	148.326
Geraamd saldo van baten en lasten	1.248	2.190	2.599	-5.521
Bij: mutaties reserves	504	198	-346	-391
Uiteindelijk resultaat/begrotingssaldo	1.752	2.389	2.253	-5.912

De provinciale toezichthouder corrigeert de uiteindelijke uitkomsten van de begroting met het saldo van de incidentele baten en lasten. In de begroting is een apart overzicht opgenomen waarin de incidentele baten en lasten nader zijn gespecificeerd. Het verloop is als volgt:

Presentatie van het structureel begrotingssaldo (bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
Begrotingssaldo na bestemming	1.752	2.389	2.253	-5.912
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	511	817	1.218	1.263
Structureel begrotingssaldo	2.262	3.205	3.471	-4.649

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat de begroting, meerjarig bezien, tot en met 2025 structureel en reëel in evenwicht is.

Met welke aandachtspunten (lees PM-posten) moeten we rekening houden?

Hoewel sprake is van een structureel overschot, is ook bekend dat er nog diverse opgaven liggen. Deze zijn al eerder benoemd in de Kadernota's, maar nog niet financieel vertaald. Het betreffen de volgende PM-posten:

- Verdere uitwerking visieontwikkeling Middelharnis/Sommelsdijk;
- Nieuwe zwemvoorziening centraal op Goeree-Overflakkee;
- Bedrijventerreinen;
- Harmonisatie overige buitensportaccommodaties;
- Verkeer;
- Capaciteit bewegingsonderwijs;
- Uitvoeringslasten klimaatakkoord;
- Woningbouw;
- Kunstwerkenbeheerplan (deels);
- Huisvesting ambtelijke en bestuurlijke organisatie.

Overige aanverwante onderwerpen

Vermogenspositie

In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing staan enkele financiële kengetallen opgenomen. Hieruit blijkt dat de vermogenspositie van onze gemeente goed is. Onze solvabiliteit is de afgelopen jaren toegenomen. De netto schuldquote is laag te noemen en de schuld per inwoner ligt onder het landelijk gemiddelde.

In het volgende overzicht is het verloop van de reserves en voorzieningen weergegeven (bedragen x € 1.000). Tevens is opgenomen het verloop van de weerstandsratio over die periode.

Jaar	Algemene Reserve	Overige (bestemmings)-reserves	Voorzieningen	Weerstandsratio
Werkelijk 2021	21.119	72.918	35.417	6,1
Raming 2022	16.761	75.638	33.970	4,3
Raming 2023	20.600	71.280	34.026	6,0

U wordt voorgesteld de begroting vast te stellen.

In de u aangeboden begroting is rekening gehouden met de kaders zoals opgenomen in de Kadernota 2023.

U wordt voorgesteld de voorliggende begroting vast te stellen. Daarbij worden de jaarlijkse overschotten toegevoegd aan de Algemene reserve.

Bijlage(n):

Nog toevoegen

- [Programmabegroting 2023 \(pdf\)](#)
- [Raadsbesluit programmabegroting 2023](#)
- Beantwoording vragen programmabegroting 2023 (volgt nog)
- De begroting is in de digitale P&C-cyclus te raadplegen via de volgende link: [Begroting P&C-app](#) (<https://bmcbegrotingsapp.azurewebsites.net/goeree-overflakkee>) (volgt nog)

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Goeree-Overflakkee,
secretaris, burgemeester,
W.M. van Esch mr. A. Grootenboer-Dubbelman

BELEIDSBEGROTING

Programmaplan

gemeente
Goeree-Overflakkee

1. Openbare orde en veiligheid

Wat wil de raad bereiken? (lees:doelen) / Wat gaat het college daarvoor doen? (lees:subdoelen)

Maatschappelijk effect	Wat wil de raad bereiken?	Programmalijnen			
		Aantrekkelijk eiland	Vitaal eiland	Duurzaam en Innovatief eiland	Betrokken eiland
Wat gaat het college daarvoor doen?					
Streven naar een hoog gevoel van veiligheid. (91% van de inwoners voelt zich veilig in zijn/haar buurt, bron: burgerpeiling 2021).	Terugdringen van ingrijpende misdrijven (High Impact Crimes).	Zorgen dat inrichting en beheer van openbare ruimte positieve invloed heeft op de veiligheid.		Voorlichting ter voorkoming van digitale criminaliteit.	Stimuleren aangiftebereidheid.
					Werken aan een buurtpreventieteam in elke kern.
					Aansturen op voldoende beschikbare politie en BOA's. Ook in de zomerperiode en bij evenementen.
	Komen tot een integrale aanpak van zorg en veiligheid (de uitvoering van dit doel heeft nauwe relatie met het thema ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode).		Sturen op werven en behouden van brandweervrijwilligers.		Signaleren van en interveniëren op polarisatie en radicalisering.
			Zorgen dat hulpverlening minstens op gelijk niveau blijft.		
			Erop aandringen dat aanrijdtijden van de hulpdiensten verbeteren.		
	Signaleren, stoppen en negatieve gevolgen verminderen van overlastgevende jeugd.	Bestrijden overlast horecabezoekers in samenwerking met horecaondernemers.			
		Het op de goede plekken inzetten op het bestrijden van wapenbezit, alcohol- en drugsgebruik onder jongeren/jong volwassenen.			
	Afrempen van georganiseerde criminaliteit.	Verbeteren van informatieposities en het versterken van barrières.			Sturen op goede voorlichting door of samen met andere organisaties.
		Aandacht blijven geven aan ondermijning om de toename van hedendaagse vormen van criminaliteit af remmen.			Trainen van het gemeentebestuur ter bevordering integriteit en tegengaan van ondermijning.

Bij het bereiken van de met dit thema beoogde effecten zijn de volgende verbonden partijen betrokken:

- Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (VRR)

Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar de paragraaf Verbonden partijen.

Beleidsindicatoren

Doel <i>De doelen in relatie met een (wettelijke) indicator</i>	Indicator <i>W staat voor wettelijke indicator</i>	Bron			Norm <i>Doelstelling</i>
		Periode	Goeree-Overflakkee	Landelijk gemiddelde	
Terugdringen van ingrijpende misdrijven (High Impact Crimes).	W.08 Aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners	WSJG - BBV			
		2021	0,5	1,8	< 0,3
		2020	0,3	2,0	
	W.09 Aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	WSJG - BBV			
		2021	2,5	3,4	< 2,5
		2020	3,0	4,5	
	W.10 Aantal diefstallen uit woning per 1.000 inwoners	WSJG - BBV			
		2021	0,9	1,3	< 0,9
		2020	1,1	1,8	
Komen tot een integrale aanpak van zorg en veiligheid.	Aantal vrijwilligers aangemeld voor inzet t.b.v. burger AED	Meldkamer ambulance / Hartslag.nu			
		2021	713	n.v.t.	>783
		2020	724	n.v.t.	
Alle afspraken uit het Uitvoeringsprogramma Integrale Veiligheid (IVB) zijn tot uitvoering gebracht		Uitvoeringsprogramma IVB			100%

Wat mag het kosten?

Openbare orde en veiligheid	Rekening 2021	Begr.na wijz.2022	Begroting 2023	Mjb 2024	Mjb 2025	Mjb 2026
Totaal lasten	4.454.451	4.925.500	5.271.600	5.716.800	6.106.100	6.388.800
Totaal baten	-365.793	-410.900	-227.600	-233.100	-238.700	-243.300
Geraamd saldo van baten en lasten	4.088.659	4.514.600	5.044.000	5.483.700	5.867.400	6.145.500
Storting in reserves	-	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-37.000	-	-	-	-	-
Geraamd resultaat	4.051.659	4.514.600	5.044.000	5.483.700	5.867.400	6.145.500

Overzicht onderliggende producten

Taakveld	Lasten 2023	Baten 2023	Saldo
Crisisbeheersing en brandweer	3.567.600	-155.200	3.412.400
Openbare orde en veiligheid	1.704.000	-72.400	1.631.600
Totaal	5.271.600	-227.600	5.044.000

2. Mobiliteit

Wat wil de raad bereiken? (lees:doelen) / Wat gaat het college daarvoor doen? (lees:subdoelen)

Maatschappelijk effect	Wat wil de raad bereiken?	Programmalijnen				
		Aantrekkelijk eiland	Vitaal eiland	Duurzaam en Innovatief eiland	Betrokken eiland	
Wat gaat het college daarvoor doen?						
Veilige, gezonde en duurzame bereikbaarheid het eiland.	Toename bereikbaarheid en verbondenheid dorpen, waarbij mobiliteit de basis is voor nieuwe ontwikkelingen.	Inzetten op bereikbaarheid GO tijdens onderhoud/renovatie aan de A29 (Haringvlietburg en Heinoordtunnel).	vergroten bereikbaarheid voor behoud scholen en ziekenhuis.			
		Versterken van (snel)fiets- en OV-verbindingen.				
	Komen tot veilige en sociale mobiliteitsoplossingen.	Blijvend aandringen op betere veiligheid en doorstroming N59, N57 en N215.			Veranderen van mobiliteitsgedrag.	Vervullen van een voorbeeldfunctie als organisatie in gebruik van duurzame mobiliteit.
		Waar mogelijk vrachtverkeer en recreatieverkeer weren uit de kernen.			Ontwikkelen beleid voor laadinfrastructuur.	
		Realiseren veilige (school-) fietsroutes en oversteekplaatsen.			Uitbreiden aantal fietsoplaadpunten.	
		Opstellen van een kostenverhaal om te zorgen dat ruimtelijke ontwikkelingen bijdragen aan bovenwijkse (mobiliteits)kosten.				
		Hanteren van 30 km/u in bebouwde kom als uitgangspunt.				
Ontsluiting van bedrijventerreinen goed regelen.						

Beleidsindicatoren

Doel	Indicator	Bron	Norm
<i>De doelen in relatie met een (wettelijke) indicator</i>	<i>W staat voor wettelijke indicator</i>	<i>Periode</i>	<i>Doelstelling</i>
		<i>Goeree-Overflakkee</i>	<i>Landelijk gemiddelde</i>
Komen tot veilige en sociale mobiliteitsoplossingen.	Aantal verkeersongevallen per 100.000 inwoners	WSJG - OOV 2021 2020 2019	n.n.b. ¹ 531,5 524,1 n.n.b. ¹ 595,0 778,9 < 524,1

¹ Deze gegevens zijn nog niet beschikbaar op de website Waar Staat Je Gemeente.

Wat mag het kosten?

Mobiliteit	Rekening 2021	Begr.na wijz.2022	Begroting 2023	Mjb 2024	Mjb 2025	Mjb 2026
Totaal lasten	594.388	2.240.300	603.700	515.500	670.300	685.000
Totaal baten	-133.509	-1.487.600	-215.300	-220.500	-225.800	-230.100
Geraamd saldo van baten en lasten	460.880	752.700	388.400	295.000	444.500	454.900
Storting in reserves	294.000	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-65.000	-309.900	-42.600	-	-	-
Geraamd resultaat	689.880	442.800	345.800	295.000	444.500	454.900

Overzicht onderliggende producten

Taakveld	Lasten 2023	Baten 2023	Saldo
Parkeervergunningen	-	-12.400	-12.400
Verkeer en vervoer	593.900	-202.900	391.000
Parkeren	9.800	-	9.800
Totaal	603.700	-215.300	388.400

3. Ruimte en wonen

Wat wil de raad bereiken? *(lees:doelen)* / **Wat gaat het college daarvoor doen?** *(lees:subdoelen)*

Maatschappelijk effect	Wat wil de raad bereiken?	Programmalijnen			
		Aantrekkelijk eiland	Vitaal eiland	Duurzaam en Innovatief eiland	Betrokken eiland
Wat gaat het college daarvoor doen?					
Realiseren van extra woonruimte waarbij we streven naar voldoende en duurzame woningen voor alle doelgroepen.	Bouwen van woningen in elke kern met daarbij ruime aandacht voor sociale woningbouw.	Als het wettelijk haalbaar is: opnemen in de prestatieafspraken met stakeholders dat woningen bij voorkeur worden toegewezen aan eigen inwoners en mensen met sociaal-economische binding.	Samen met de partners de Wooncoalitie Goeree-Overflakkee continueren en verder verbreden. Daarbij inzetten op het versnellen van de woonopgave.		Instellen klankbordgroep ruimte en wonen vanuit de raad.
		Opstellen van een planologisch kader, voor een kwalitatieve en kwantitatieve afweging. Dit kader dient voor de realisatie van 2500 woningen tot 2030. Dat gebeurt in 2022-2024 passend binnen de omgevingsvisie/omgevingsplannen.			
		Waar nodig inzetten op actieve grondpolitiek aan de hand van de toe te passen criteria van de nota grondbeleid.			
		Gefaseerd aanpakken van permanente bewoning recreatieterreinen. Per park de mogelijkheden in kaart brengen met aandacht voor zaken als 'omzetten naar woonbestemming', 'arbeidsmigranten' en 'voorwaarden provincie'.	Realiseren van voldoende huisvesting voor arbeidsmigranten op basis van het vastgestelde beleidsplan.		
Een toename van de waardering van de inwoners van de woon- en leefomgeving (laatste burgerpeiling (2021) gaf een cijfer van 6,6).	Behouden eigenheid karakters en aanzichten van de dorpskernen, buurtschappen en landschappen.	Proactief zoeken naar mogelijkheden om verpaupering tegen te gaan.	Zorgen voor voldoende aanbod en differentiatie in woontypen en woonmilieus. Basis hiervoor vormen de gemaakte prestatieafspraken en uitkomsten onderzoek woonbehoefte.	Zoeken naar mogelijkheden om de uitvoering van plannen te combineren met een kwaliteitsimpuls van de omgeving (meekoppelkansen, o.a. met uitvoering IHP).	Per kern volledig maken van dorpsprofielen.
		Inzetten op een woonomgeving met een schone, groene en fraaie uitstraling. Zowel bij bestaande bouw als bij nieuwbouw.	In woonbuurten en op ontmoetingsplaatsen streven naar mix van leeftijds groepen.	Terugkomen van groen, als er groen gekapt of verwijderd wordt. En/of wordt bij het kappen van bomen gezocht naar CO2 compenserende maatregelen.	Toetsen nieuwe plannen aan dorps- en landschapsprofielen.
		Vergroenen van woonwijken inpassen in (bestaande) beleidsnota's.		Uitvoeren van ecologisch bermonderhoud.	Correct verankeren van de landschapsbiografie in de omgevingsvisie.
		Inzetten op kwalitatieve groei voor kwantitatieve groei.			
		Beschermen, waarderen en laten beleven van cultuur historisch erfgoed.			

Bij het bereiken van de met dit thema beoogde effecten zijn de volgende verbonden partijen betrokken:

- DCMR Milieudienst Rijnmond
- Suijssenwaerde BV en CV

Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar de paragraaf Verbonden partijen.

Beleidsindicatoren

Doel	Indicator	Bron			Norm
		Periode	Goeree-Overflakkee	Landelijk gemiddelde	
<i>De doelen in relatie met een (wettelijke) indicator</i>	<i>W staat voor wettelijke indicator</i>				<i>Doelstelling</i>
Bouwen van woningen in elke kern met daarbij ruime aandacht voor sociale woningbouw.	W.36 Nieuw gebouwde woningen per 1.000 woningen	WSJG - BBV			Norm bestendigen
		2021	11,2	8,9	
		2020	11,8	8,9	
		2019	12,5	9,2	
	Startersleningen (aantal)	Administratie gemeente			15
		2021	30	n.v.t.	
		2020	20	n.v.t.	
		2019	33	n.v.t.	
	Blijversleningen (aantal)	Administratie gemeente			5
		2021	0	n.v.t.	
		2020	0	n.v.t.	
		2019	0	n.v.t.	
Behouden eigenheid karakters en aanzichten van de dorpskernen, buurtschappen en landschappen.	Aanvragen omgevingsvergunningen (aantal)	Administratie gemeente			600
		2021	916	n.v.t.	
		2020	842	n.v.t.	
		2019	769	n.v.t.	
	Gemiddelde doorlooptijd alle aanvragen omgevingsvergunning (dagen)	Administratie gemeente			45
		2021	50	n.v.t.	
		2020	49	n.v.t.	
		2019	52	n.v.t.	

Programmabegroting 2023

Programma: Aantrekkelijk eiland

Portefeuillehouder: Daan Markwat

Wat mag het kosten?

Ruimte en wonen	Rekening 2021	Begr.na wijz.2022	Begroting 2023	Mjb 2024	Mjb 2025	Mjb 2026
Totaal lasten	9.580.789	10.820.400	8.725.500	7.713.100	7.606.100	7.212.100
Totaal baten	-7.199.231	-6.833.900	-4.292.100	-3.134.200	-2.929.600	-2.435.100
Geraamd saldo van baten en lasten	2.381.558	3.986.500	4.433.400	4.578.900	4.676.500	4.777.000
Storting in reserves	2.912.524	107.600	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-107.544	-156.500	-35.100	-35.800	-29.300	-29.900
Geraamd resultaat	5.186.538	3.937.600	4.398.300	4.543.100	4.647.200	4.747.100

Overzicht onderliggende producten

Taakveld	Lasten 2023	Baten 2023	Saldo
Voormalig woning havenmeester	13.100	-9.400	3.700
Cultureel erfgoed	426.400	-35.600	390.800
Fort Prins Frederik	408.600	-48.100	360.500
Gebiedsontwikkeling	68.900	-	68.900
Milieubeheer	1.726.400	-	1.726.400
Ruimtelijke ordening	966.800	-101.000	865.800
Wonen en bouwen	2.536.200	-1.763.200	773.000
Grondexploitaties	2.579.100	-2.334.800	244.300
Totaal	8.725.500	-4.292.100	4.433.400

4. Leefomgeving

Wat wil de raad bereiken? *(lees:doelen)* / Wat gaat het college daarvoor doen? *(lees:subdoelen)*

Maatschappelijk effect	Wat wil de raad bereiken?	Programmaliijnen			
		Aantrekkelijk eiland	Vitaal eiland	Duurzaam en Innovatief eiland	Betrokken eiland
Wat gaat het college daarvoor doen?					
De inwoner waardeert het wonen in de buurt met een 8 of hoger (laatste burgerpeiling (2021) 8,1).	Waarborgen van de vitaliteit, kwaliteit en functionaliteit van de leefomgeving.	In overleg met de dorpsraden verbeteren van de uitstraling van de entrees en de stads- en dorpshearten.	Geven van prioriteit in de leefomgeving aan spelen, wandelen en fietsen.	Komen tot evenwichtig groenbeheer, met aandacht voor biodiversiteit.	
		Stimuleren van het nemen van verantwoordelijkheden door alle betrokken partijen met betrekking tot de kwaliteit en kwantiteit van leefomgeving en water.	Samen met overheidsinstanties aandacht geven aan waterveiligheid (zeedijken, civiele kunstwerken, oevers en waterpartijen).		
		Uitvoeren van reconstructieprojecten waarbij aandacht is voor herontwikkeling van de openbare ruimte (incl. civiel-technische kunstwerken).			
		Uitvoeren van regulier onderhoud om te voldoen aan de normen van schoon, heel en veilig en aan de vastgestelde beeld- en omgevingskwaliteit met ruimte voor groen en spelen (IMBK).			
50 kg restafval per inwoner in 2025.	Komen tot een reductie van afval.	Evalueren in 2022-2023 van huidige inzamelmethode van het grondstoffenbeleid, voor invoering omgekeerd inzamelen.		Streven naar het doel dat de openbare ruimte vrij is van (zwerf)afval door efficiënte en duurzame inzameling bij/door bewoners en eigen dienst.	Helder communiceren en rapporteren rond de uitvoering van de afvalscheiding.
		Onderzoeken mogelijkheden om te stoppen met losse PMD-zakken in het straatbeeld.			

Bij het bereiken van de met dit thema beoogde effecten zijn de volgende verbonden partijen betrokken:

- RAD HW B.V.

Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar de paragraaf Verbonden partijen.

Beleidsindicatoren

Doel	Indicator	Bron	Norm	
<i>De doelen in relatie met een (wettelijke) indicator</i>	<i>W staat voor wettelijke indicator</i>	<i>Periode</i>	<i>Goeree-Overflakkee Landelijk gemiddelde</i>	
			<i>Doelstelling</i>	
Het waarborgen van de vitaliteit, kwaliteit en functionaliteit van de leefomgeving.	De wegen voldoen gem. aan het kwaliteitsniveau B (Basis) (%)	<i>Wegenbeheerplan 2018-2022</i>	100%	
	Het openbare groen voldoet gem. aan het kwaliteitsniveau A of A-B (%)	<i>Groenkwaliteitsplan 2016</i> A - centrum A-B voor woonwijken	100%	
	De kunstwerken voldoen gem. aan de kwaliteitsniveaus A of B of C	<i>Beheerplan Kunstwerken 2018 (een nieuw beheerplan is in ontwikkeling)</i>	100%	
	W.11 Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte) per 1.000 inwoners	<i>WSJG - BBV</i> 2021 4,6 2020 5,0 2019 3,9	6,1 6,3 5,9	5,0
Komen tot een reductie van afval.	W.33 Omvang huishoudelijk restafval (kg/inwoner)	<i>WSJG - BBV</i> 2021 215 ¹ 2020 240 2019 224	n.n.b. 170 161	50 kg / inwoner (2025)

¹ Dit betreft een schatting.

Wat mag het kosten?

Leefomgeving	Rekening 2021	Begr.na wijz.2022	Begroting 2023	Mjb 2024	Mjb 2025	Mjb 2026
Totaal lasten	26.599.099	26.609.000	27.800.100	28.720.400	29.641.200	30.696.200
Totaal baten	-15.201.718	-14.495.700	-14.826.300	-15.130.600	-15.485.200	-15.826.500
Geraamd saldo van baten en lasten	11.397.380	12.113.300	12.973.800	13.589.800	14.156.000	14.869.700
Storting in reserves	1.970.970	-	107.600	107.600	107.600	107.600
Onttrekking aan reserves	-160.000	-	-6.400	-6.400	-6.400	-6.400
Geraamd resultaat	13.208.351	12.113.300	13.075.000	13.691.000	14.257.200	14.970.900

Overzicht onderliggende producten

Taakveld	Lasten 2023	Baten 2023	Saldo
Voormalige werkplaatsen	43.500	-	43.500
Verkeer en vervoer	10.035.500	-444.900	9.590.600
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	6.000	-60.100	-54.100
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	5.372.000	-327.500	5.044.500
Riolering	4.541.600	-6.016.800	-1.475.200
Afval	6.712.800	-6.931.800	-219.000
Milieubeheer	49.500	-	49.500
Begraafplaatsen	1.039.200	-1.045.200	-6.000
Totaal	27.800.100	-14.826.300	12.973.800

5. Bedrijvigheid

Wat wil de raad bereiken? (lees:doelen) / Wat gaat het college daarvoor doen? (lees:subdoelen)

Maatschappelijk effect	Wat wil de raad bereiken?	Programmaliijnen			
		Aantrekkelijk eiland	Vitaal eiland	Duurzaam en Innovatief eiland	Betrokken eiland
Wat gaat het college daarvoor doen?					
Een gebalanceerde brede welvaart.	Een stimulerend ondernemersklimaat.	Uitbreiden van bedrijventerreinen, bij voorkeur in de buurt van de uitvalswegen op ons eiland.	Zorgen voor een goede aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt (samenwerking 3 O's).	Stimuleren en ondersteunen van innovatieve ontwikkelingen van ondernemers.	Opzetten en uitvoeren van een actieplan per bedrijventerrein.
		Bijdragen aan een kwaliteitsimpuls voor bestaande bedrijventerreinen.	Gemeentelijke inzet plegen voor behoud van het ziekenhuis op G-O.		Ondersteunen van vooral het MKB met goede vestigingsvoorwaarden.
		Instandhouden van gratis parkeren voor inwoners en bezoekers.			Uitvoeren van een jaarlijkse evaluatie van het bedrijvencontactpunt samen met ondernemers.
		Bijdragen aan en ondersteunen van projecten in centra ter stimulering van economische ontwikkeling met o.a. de ondersteuning van de verschillende bedrijven investeringszones.			Werken volgens de integrale ondernemersbenadering.
		Faciliteren en stimuleren van schone en veilige winkelgebieden en (duurzame) bedrijventerreinen o.b.v. KVO-GO.			Uitvoeren en monitoren detailhandels visie.
					Blijvend aandacht houden van het belang van lokaal inkopen.
	Recreatie en toerisme is eilandbreed meer in balans.	Inzet op kwaliteitsverbetering van bestaand verbijfsrecreatie-aanbod.		Integraal benaderen van toerisme met specifieke aandacht voor duurzaamheid en in optimale interactie met natuur.	Vertalen van de recreatievisie naar concreet beleid en uitvoering.
		Stimuleren dat het toeristisch product beter gespreid wordt/is over het gehele eiland, door het stimuleren van recreatieve ontwikkelingen in het midden en de oostkant van ons eiland.			
		Aantrekkelijk maken en/of houden van strandopgangen en stranden en ontwikkelen van binnenstranden.			
		Onderzoek doen naar mogelijkheden van recreatief medegebruik van de natuur.			
		Ruimte blijven behouden voor recreatief kamperen.			

Maatschappelijk effect	Wat wil de raad bereiken?	Programmalijnen			
		Aantrekkelijk eiland	Vitaal eiland	Duurzaam en Innovatief eiland	Betrokken eiland
		Wat gaat het college daarvoor doen?			
	Medewerking verlenen aan een toekomstbestendige landbouw en visserij.	Opkomen voor het behoud van het maritiem cluster te Stellendam.	Uitvoeren van de op 7 juli 2022 aangenomen raadsmotie 'gebiedsgerichte aanpak 'stikstof' op Goeree-Overflakkee'.	Aandacht voor zoetwatervoorzieningen agrarische bedrijven.	
		Scherp sturen op het nakomen van afspraken om het Slijkgat op de overeengekomen diepte te houden.		Ruimte bieden aan duurzame agrarische ondernemers en innovatieve landbouw.	
				Inzetten op innovatie binnen de landbouw en visserij.	

Bij het bereiken van de met dit thema beoogde effecten zijn de volgende verbonden partijen betrokken:

- Bedrijvenpark Oostflakkee beheer BV en CV (BPO)
- United Fish Auctions N.V. (UFA)

Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar de paragraaf Verbonden partijen.

Beleidsindicatoren

Doel	Indicator	Bron			Norm
		Periode	Goeree-Overflakkee	Landelijk gemiddelde	
<i>De doelen in relatie met een (wettelijke) indicator</i>	<i>W staat voor wettelijke indicator</i>				<i>Doelstelling</i>
Een stimulerend ondernemersklimaat.	W.14 Functiemenging <i>De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.</i>	WSJG - BBV			
		2021	48,9%	53,3%	> 48,9%
		2020	48,9%	53,2%	
		2019	49,0%	53,3%	
	W.16 Vestigingen (van bedrijven) per 1.000 inwoners van 15 t/m 64 jaar	WSJG - BBV			
		2021	162,8	165,1	> 162,8
		2020	154,4	158,1	
		2019	148,9	151,2	
	W.21 Aantal banen per 1.000 inwoners van 15 t/m 64 jaar	WSJG - BBV			
		2021	673,5	805,5	> 673,5
		2020	673,1	796,2	
		2019	670,6	794,4	
	W.24 Netto arbeids-participatie <i>Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële)beroepsbevolking.</i>	WSJG - BBV			
		2021	73,6%	70,4%	> 73,6%
		2020	71,1%	69,6%	
		2019	71,4%	70,0%	

Doel <i>De doelen in relatie met een (wettelijke) indicator</i>	Indicator <i>W staat voor wettelijke indicator</i>	Bron			Norm <i>Doelstelling</i>
		Periode	Goeree-Overflakkee	Landelijk gemiddelde	
Recreatie en toerisme is eilandbreed gestabiliseerd en verbreed.	Toeristische overnachtingen en bestedingen <i>(1x per 2 jaar vindt monitoring plaats)</i>	<i>Eigen onderzoek aantallen verblijfsrecre. *</i> 2020 2 mln. overnachtingen 64,3 mln. bestedingen 2018 2,6 mln. overnachtingen 98,3 mln. bestedingen			> jr. 2016
	Aantal verbeterde parken en voorzieningen	<i>Analyse van ontwikkelingen door contact VEERO ³</i> 2021 4 n.v.t. 2020 5 n.v.t.			> dan peil 1 januari 2019
	Aantal blauwe vlaggen en strandkeurmerken	<i>Administratie gemeente</i> 2021 8 183 2020 8 182			> 2
	Aantal verbeterde stranden en strandopgangen	<i>Administratie gemeente ⁴</i> 2021 3 n.v.t. 2020 5 n.v.t.			> 3
	Schone opgangen en stranden	<i>Keuringen schoonste strand van Nederland</i> 2021 9,1 n.v.t. 2020 9,1 n.v.t. 2019 9,4 n.v.t.			Gemiddeld >8 per opgang in keuringsrapporten
	Concrete uitwerkingsdocumenten en projecten	<i>Toeristisch-recreatieve visie Goeree-Overflakkee 2025 ⁵</i> 2021 4 n.v.t. 2020 6 n.v.t.			> 1

* De hoogte van de bestedingen is anders berekend, waardoor de bestedingen in 2018 anders uitkomen (dan vermeld in de jaarstukken 2020).

¹ In 2019 zijn alle bedrijventerreinen en winkelgebieden samengevoegd in één keurmerk. Daarnaast is er nog een keurmerk voor de bedrijventerreinen in Stellendam, omdat die al verder in het traject zijn.

² Deze gegevens zijn nog niet beschikbaar op de website Waar Staat Je Gemeente.

³ Voor 2020 zijn dit: Uitbreiding Marina Fort Zelande met camperpark, aanleg midgetgolfbaan Ouddorp Duin, Ontwikkeling Klepperstee, Uitbreiding camping Grevelingen en meerdere strandterrassen.

Voor 2021 zijn dit: Rolbaan Zeil- en Surfcentrum, verbeteringen huisjes Toppershoedje, uitbreiding Vogelnest, verbeterde ruiterspaden.

⁴ Voor 2020 zijn dit: Strandverbeteringen De Banaan, 2 nieuwe toiletgebouwen en Brouwersdam, Zwemvloten Middelharnis en Stad, Verbeteringen De Punt, Bakken en strand Herkingen.

Voor 2021 zijn dit: verbeteringen strand De Banaan, nieuwe afvalbakken Noordzeestranden, 2 groene stranden.

⁵ Voor 2020 zijn dit: Gebiedsvisie Ouddorp, identiteit afgemaakt, nieuwe wandelpaden, onderzoek oostkant, Fort Prins Frederik en hotspot Brouwersdam.

Voor 2021 zijn dit: Toeristische infrastructuur, Fort Prins Frederik, Hotspot Brouwersdam, Excellente stranden.

Programmabegroting 2023

Programma: Aantrekkelijk eiland

Portefeuillehouder: Daan Markwat / Henk van Putten

Wat mag het kosten?

Bedrijvigheid	Rekening 2021	Begr.na wijz.2022	Begroting 2023	Mjb 2024	Mjb 2025	Mjb 2026
Totaal lasten	6.132.552	4.848.400	5.100.400	5.455.400	5.140.800	5.173.000
Totaal baten	-7.032.663	-4.388.500	-5.250.200	-5.267.800	-5.360.500	-5.428.800
Geraamd saldo van baten en lasten	-900.112	459.900	-149.800	187.600	-219.700	-255.800
Storting in reserves	441.022	1.151.800	1.249.500	1.262.400	1.275.300	1.286.200
Onttrekking aan reserves	-456.060	-682.500	-421.000	-649.000	-264.000	-229.000
Geraamd resultaat	-915.149	929.200	678.700	801.000	791.600	801.400

Overzicht onderliggende producten

Taakveld	Lasten 2023	Baten 2023	Saldo
Strandbewaking	192.500	-	192.500
Recreatieve havens	1.006.400	-297.400	709.000
Economische ontwikkeling	358.800	-53.600	305.200
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	88.200	-208.300	-120.100
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	294.000	-317.500	-23.500
Bewordering toerisme / Gebiedsgerichte aanpak	2.116.000	-4.170.600	-2.054.600
Stranden en (openlucht) recreatie	1.044.500	-202.800	841.700
Totaal	5.100.400	-5.250.200	-149.800

6. Blijvend ontwikkelen

Wat wil de raad bereiken? *(lees:doelen)* / **Wat gaat het college daarvoor doen?** *(lees:subdoelen)*

Maatschappelijk effect	Wat wil de raad bereiken?	Programmalijnen			
		Aantrekkelijk eiland	Vitaal eiland	Duurzaam en Innovatief eiland	Betrokken eiland
Wat gaat het college daarvoor doen?					
Met elkaar vormen we een samenleving waarin iedereen voor zichzelf en zijn naasten een goede kwaliteit van leven kan creëren.	We ondersteunen inwoners die hun talenten willen ontdekken en ontplooiën, zodat zij zich een leven lang kunnen ontwikkelen.		Faciliteren van een passende en ondersteunende leeromgeving.		
		Inzetten op een passende arbeidsontwikkeling.			
			Het stimuleren van een sluitende verbinding tussen kinderopvang, onderwijs en jeugdhulp.		
		Zorgen voor een versterking van de verbinding Onderwijs, Ondernemers en Overheid via Regiodeal, inclusieve arbeidsmarkt en methodische arbeidsontwikkeling.			
		Stimuleren van huisvesting bibliotheek op iedere school en in project Diekhuus.			
			Preventief en curatief opzetten talentontwikkeling (OKO).		
			Voortzetten van het programma 'Cultuureducatie met Kwaliteit'.		
			Herijken van de onderwijsvisie vroegtijdig signaleren en aanpak uitval leerlingen.		

Bij het bereiken van de met dit thema beoogde effecten zijn de volgende verbonden partijen betrokken:

- Webego BV

Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar de paragraaf Verbonden partijen.

Beleidsindicatoren

Blijvend ontwikkelen					
Doel	Indicator	Bron			Norm
		Periode	Goeree-Overflakkee	Landelijk gemiddelde	
De doelen in relatie met een (wettelijke) indicator We ondersteunen inwoners die hun talenten willen ontdekken en ontplooiën, zodat zij zich een leven lang kunnen ontwikkelen.	W.17 Absoluut verzuim per 1.000 leerlingen	WSJG - BBV			
		2021	n.n.b. ¹	n.n.b. ¹	≤ 0,4
		2020	0,0	2,1	
		2019	0,9	1,8	
	W.18 Relatief verzuim per 1.000 leerlingen	WSJG - BBV			
		2021	n.n.b. ¹	n.n.b. ¹	≤ 8
		2020	n.n.b. ¹	n.n.b. ¹	
		2019	7	22	
	W.19 Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vs-ers) (% deelnemers aan het VO en MBO)	WSJG - BBV			
		2020/2021	n.n.b. ¹	n.n.b. ¹	≤ 1,0%
	2019/2020	1,2%	1,7%		
	2018/2019	1,2%	2,0%		
W.21 Aantal banen per 1.000 inwoners van 15 t/m 64 jaar	WSJG - BBV				
	2021	673,5	805,5	> 673,5	
	2020	673,1	796,2		
	2019	670,6	794,4		
W.24 Netto arbeidsparticipatie <i>Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële)beroepsbevolking.</i>	WSJG - BBV				
	2021	73,6%	70,4%	> 73,6%	
	2020	71,1%	69,6%		
	2019	71,4%	70,0%		
W.28 Personen met een lopend re-integratietraject per 10.000 inwoners van 15 t/m 64 jaar	WSJG - BBV				
	2021	n.n.b. ¹	n.n.b. ¹	< 163,1	
	2020	199,4	202,0		
	2019	163,1	207,0		
Voldoen aan de zorgplicht	Administratie gemeente				
	2021	100%	n.v.t.	100%	
	2020	100%	n.v.t.		
Alle kinderen van alle 32 basisscholen op GO hebben bij het verlaten van de basisschool een diploma	Jaarverslag stichting Muziekgebouw GO				
	2020-2021	32	n.v.t.	32	
	2019-2020	32	n.v.t.		
	2018-2019	32	n.v.t.		

¹ Deze gegevens zijn nog niet beschikbaar op de website Waar Staat Je Gemeente.

Programmabegroting 2023

Programma: Vitaal eiland

Portefeuillehouder: Berend Jan Bruggeman

Wat mag het kosten?

Blijvend ontwikkelen	Rekening 2021	Begr.na wijz.2022	Begroting 2023	Mjb 2024	Mjb 2025	Mjb 2026
Totaal lasten	13.976.809	15.927.600	16.462.900	16.973.400	16.881.000	16.915.100
Totaal baten	-1.734.181	-2.272.100	-2.431.300	-2.462.300	-2.457.200	-2.476.700
Geraamd saldo van baten en lasten	12.242.628	13.655.500	14.031.600	14.511.100	14.423.800	14.438.400
Storting in reserves	2.075.900	430.100	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-745.000	-996.600	-120.300	-120.300	-	-
Geraamd resultaat	13.573.528	13.089.000	13.911.300	14.390.800	14.423.800	14.438.400

Overzicht onderliggende producten

Taakveld	Lasten 2023	Baten 2023	Saldo
Openbaar onderwijs	126.700	-	126.700
Onderwijshuisvesting	2.911.600	-56.300	2.855.300
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	3.020.000	-962.100	2.057.900
Cultuur en erfgoed	195.900	-	195.900
Media	1.005.600	-30.700	974.900
Samenkracht en burgerparticipatie	209.500	-6.000	203.500
Begeleide participatie	6.780.800	-1.376.200	5.404.600
Arbeidsparticipatie	2.212.800	-	2.212.800
Totaal	16.462.900	-2.431.300	14.031.600

7. Gemeenschapszin & sociale veiligheid

Wat wil de raad bereiken? *(lees:doelen)* / **Wat gaat het college daarvoor doen?** *(lees:subdoelen)*

Maatschappelijk effect	Wat wil de raad bereiken?	Programmaliijnen			
		Aantrekkelijk eiland	Vitaal eiland	Duurzaam en Innovatief eiland	Betrokken eiland
		Wat gaat het college daarvoor doen?			
Met elkaar vormen we een samenleving waarin iedereen zich thuis voelt, zichzelf kan zijn en kan meedoen.	We stimuleren gemeenschapszin, zodat inwoners elkaar leren kennen en naar elkaar omzien.	Stimuleren van de leefbaarheid en vitaliteit in de dorpen.	Inzetten op een inclusieve samenleving o.a.gelet op LHBTI+ en bereikbaarheid.		Doorontwikkelen platform Samen0187 .
		Stimuleren van ontmoeting in de openbare ruimte.	Stimuleren van de inzet van kunst, cultuur en erfgoed om te ontmoeten en te verbinden.		Binnen de raadsperiode 2022-2026 worden alle kernen minstens eenmaal door raad en college bezocht.
		Stimuleren van kansrijke initiatieven vanuit de samenleving. Ook wat betreft evenementen.			
		Inzetten van maatschappelijk vastgoed (inclusief IHP) ten behoeve van gemeenschapszin.	Faciliteren van ontmoeting tussen jong en oud.		
		Komen tot harmonisatie overige buitensport.	Blijvende aandacht voor 'Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO)'. Via OKO stimuleren dat activiteiten aansluiten bij de belevingswereld van jongeren.		
					Jongeren betrekken bij maatschappelijke vraagstukken.
					samenwerking tussen verenigingen en onderlinge deskundigheidsvordering faciliteren.

Beleidsindicatoren

Doel	Indicator	Bron			Norm
		Periode	Goeree-Overflakkee	Landelijk gemiddelde	
<i>De doelen in relatie met een (wettelijke) indicator</i>	<i>W staat voor wettelijke indicator</i>				<i>Doelstelling</i>
We stimuleren gemeenschapszin, zodat inwoners elkaar leren kennen en naar elkaar omzien.	Aantal verleende vrij-bestedbare budgetten aan de kernen met een platform op basis van ingediende	<i>Collegiebesluiten / administratie gemeente</i>			
		2021	14	n.v.t.	14
		2020	14	n.v.t.	
		2019	14	n.v.t.	
	Verleende subsidies uit het leefbaarheidsfonds Middelharnis en Sommelsdijk	<i>Collegiebesluiten / administratie gemeente</i>			
		2021	3	n.v.t.	5
		2020	4	n.v.t.	
		2019	4	n.v.t.	
			<i>waarvan 1 gebundelde</i>		
	Verleende kern-gebonden-projectsubsidies	<i>Collegiebesluiten / administratie gemeente</i>			
		2021	5	n.v.t.	25
		2020	17	n.v.t.	
	2019	30	n.v.t.		
		<i>en 8 van Corona-budget</i>			
Verleende projectsubsidies maatschappelijke initiatieven	<i>Collegiebesluiten / administratie gemeente</i>				
	2021	4	n.v.t.	25	
	2020	7	n.v.t.		
	2019	22	n.v.t.		
Verleende prestatiesubsidies maatschappelijke initiatieven	<i>Collegiebesluiten / administratie gemeente</i>				
	2021	5	n.v.t.	7	
	2020	8	n.v.t.		
	2019	7	n.v.t.		
Het aantal georganiseerde inwonersavonden per kern	<i>Administratie gemeente (KBW)</i> Gemiddeld 1 per kern. <i>In 2021 1 (Oude-Tonghe) deze is door de gemeente zelf georganiseerd.</i> <i>In 2020 a.g.v. corona-maatregelen geen.</i>				14
Aantal matches Govoorelkaar.nl	<i>Govoorelkaar.nl</i>				
	2021	448	n.v.t.	400	
	2020	451	n.v.t.		
	2019	350	n.v.t.		
Taakstelling statushouders	Taakstelling Ministerie van Veiligheid en Justitie en gemeentelijke administratie				
	2021 62 (87% van 71)			100%	
	2020 30 (85,7% van 35)				
	2019 34 (100%)				
Het aantal georganiseerde eilandelijke bijeenkomsten dorpsraden	<i>Administratie gemeente (KBW)</i> 1 bijeenkomst met college, 1 gezamenlijke dorpsradenbijeenkomst en 1 themabijeenkomst met raad <i>In 2020 a.g.v. corona-maatregelen geen.</i>				2
Het openstellen van particuliere monumenten op de Open Monumentendag	<i>Publicaties in de media</i>				
	2021	28	n.v.t.	25	
	2020	14	n.v.t.		
	2019	48	n.v.t.		
Bezoekersaantallen van de molens op GO tijdens de jaarlijkse 3 open zaterdagen	<i>Jaarverslag Molenstichting GO</i>				
	2021	Geen	n.v.t.	13.000	
	2020	Geen	n.v.t.		
	2019	7.249	n.v.t.		

Programmabegroting 2023

Programma: Vitaal eiland

Portefeuillehouder: Berend Jan Bruggeman / Jaap Willem Eijkenduijn

Doel <i>De doelen in relatie met een (wettelijke) indicator</i>	Indicator <i>W staat voor wettelijke indicator</i>	Bron			Norm <i>Doelstelling</i>
		Periode	Goeree-Overflakkee	Landelijk gemiddelde	
	Bezoekersaantallen Ouddorps raad- en Polderhuis	<i>Jaarverslag Oudd. Raad- & Polderhuis</i> ¹ 2017 t/m '21 2016	n.b. 2.500	n.v.t. n.v.t.	2.500
	Leden Bibliotheek ZH-Delta	<i>Jaarverslag Bibliotheek ZH-Delta</i> 2021 2020 2019	25.889 25.882 26.505	n.v.t. n.v.t. n.v.t.	25.000
	Bezoekersaantallen streekmuseum	<i>Jaarverslag Streekmuseum</i> 2021 2020 2019	n.n.b. ² 2.513 5.338	n.v.t. n.v.t. n.v.t.	5.000

¹ Het Ouddorps Raad- en Polderhuis heeft aangegeven niet te beschikken over gegevens van bezoekersaantallen. Vanaf de samenwerking en het gezamenlijk ontvangen van bezoekers met de Bibliotheek in het Raad- en Polderhuis in 2016, wordt geen entree meer geheven voor een bezoek aan het museum/bezichtiging van de collectie. Bezoek aan het museum/Raad- en Polderhuis is gratis. Wel zou, aan de hand van de agenda/de gesloten huw elijken/georganiseerde museum-activiteiten, een inschatting gemaakt kunnen worden van de speciaal door het museum

² Het jaarverslag, waar deze gegevens in te vinden zijn, is nog niet beschikbaar.

Wat mag het kosten?

Gemeenschapszin & sociale veiligheid	Rekening 2021	Begr.na wijz.2022	Begroting 2023	Mjb 2024	Mjb 2025	Mjb 2026
Totaal lasten	6.141.678	7.176.100	7.104.000	7.286.100	7.490.900	7.684.500
Totaal baten	-1.117.591	-1.164.400	-986.500	-1.009.800	-1.032.600	-1.050.600
Geraamd saldo van baten en lasten	5.024.087	6.011.700	6.117.500	6.276.300	6.458.300	6.633.900
Storting in reserves	-	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-	-	-	-	-	-
Geraamd resultaat	5.024.087	6.011.700	6.117.500	6.276.300	6.458.300	6.633.900

Overzicht onderliggende producten

Taakveld	Lasten 2023	Baten 2023	Saldo
Sportbeleid en activering	432.700	-	432.700
Sportaccommodaties	2.438.800	-135.500	2.303.300
Cultuur en erfgoed	379.300	-63.200	316.100
Musea	316.700	-	316.700
Cultureel erfgoed	33.800	-100.100	-66.300
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	900	-	900
Samenkracht en burgerparticipatie	3.477.400	-687.700	2.789.700
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	24.400	-	24.400
Totaal	7.104.000	-986.500	6.117.500

8. Gezondheid en welzijn

Wat wil de raad bereiken? (lees:doelen) / Wat gaat het college daarvoor doen? (lees:subdoelen)

Maatschappelijk effect	Wat wil de raad bereiken?	Programmalijnen			
		Aantrekkelijk eiland	Vitaal eiland	Duurzaam en Innovatief eiland	Betrokken eiland
Wat gaat het college daarvoor doen?					
Met elkaar vormen we een samenleving waarin inwoners gezond in het leven staan, goed in hun vel zitten en weerbaar zijn.	We dagen inwoners uit om gezonde keuzes te maken, zodat iedereen een zo vitaal mogelijk leven leidt.	Aandacht voor toegankelijkheid van de openbare ruimten voor mensen met een beperking.	Stimuleren van een gezonde kindomgeving (fysieke & sociaal).	Zorgen voor ondersteuning van minima bij duurzaamheidsopgave en energietransitie.	Stimuleren van sociaal maatschappelijke initiatieven m.b.t. het voorkomen van problematische schulden (energie)armoede.
		Stimuleren van rookvrije omgevingen.	Bevorderen van een gezonde leefstijl via Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG).		Opstellen van een uitvoeringsagenda sportbeleid.
		Aandacht hebben voor openbare ruimtes die (fysieke) beweging stimuleren.	Stimuleren van beweging van en voor iedereen.		Samenwerking stimuleren tussen jongerenwerkers en partners zoals verenigingen, kerken en welzijnswerk.
			Via OKO stimuleren dat jongeren aan activiteiten deelnemen.		
			Implementeren Kansrijke start (eerste 1000 dagen preventie).		
			Stimuleren van een dekkend en soepel voorliggend veld.		
			Deelname project Toekomstbestendig Leven (verschillende werkgroepen).		

Beleidsindicatoren

Doel	Indicator	Bron			Norm	
		Periode	Goeree-Overflakkee	Landelijk gemiddelde		
<i>De doelen in relatie met een (wettelijke) indicator</i>	<i>W staat voor wettelijke indicator</i>				<i>Doelstelling</i>	
We dagen inwoners uit om gezonde keuzes te maken, zodat iedereen een zo vitaal mogelijk leven leidt.	W.20 Niet wekelijkse-sporters	WSJG - BBV ¹				
			2020	58,6	49,3	≤ 58,6
		2016	59,2	48,7		
	W.32 Wmo-cliënten met een maatwerk-arrangement (per 10.000 inwoners)	WSJG - BBV				
			2021	580	649	≤ 570
			2020	570	700	
	2019	570	680			
	W.37 Demografische druk (%) <i>Het aantal personen van 0 tot 20 jaar én 65 jaar of ouder per honderd personen van 20 tot 65 jaar</i>	WSJG - BBV				
			2022	78,9	70,3	Norm bestendigen
			2021	78,7	70,1	
			2020	78,6	70,0	
	2019	78,1	69,8			

¹ Dit onderzoek vindt 1x in de 4 jaar plaats.

Programmabegroting 2023

Programma: Vitaal eiland

Portefeuillehouder: Berend Jan Bruggeman

Wat mag het kosten?

Gezondheid en welzijn	Rekening 2021	Begr.na wijz.2022	Begroting 2023	Mjb 2024	Mjb 2025	Mjb 2026
Totaal lasten	7.070.514	8.414.600	8.251.500	8.486.100	8.641.000	8.805.400
Totaal baten	-1.549.665	-1.625.200	-1.650.700	-1.687.600	-1.725.500	-1.756.300
Geraamd saldo van baten en lasten	5.520.849	6.789.400	6.600.800	6.798.500	6.915.500	7.049.100
Storting in reserves	-	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-	-	-	-	-	-
Geraamd resultaat	5.520.849	6.789.400	6.600.800	6.798.500	6.915.500	7.049.100

Overzicht onderliggende producten

Taakveld	Lasten 2023	Baten 2023	Saldo
Sportbeleid en activering	81.900	-	81.900
Sportaccommodaties	3.326.000	-1.548.700	1.777.300
Samenkracht en burgerparticipatie	351.600	-	351.600
Wijkteams	316.200	-	316.200
Inkomensregelingen	2.029.300	-102.000	1.927.300
Volksgezondheid	2.146.500	-	2.146.500
Totaal	8.251.500	-1.650.700	6.600.800

9. De inwoner in regie

Wat wil de raad bereiken? (lees:doelen) / Wat gaat het college daarvoor doen? (lees:subdoelen)

Maatschappelijk effect	Wat wil de raad bereiken?	Programmalijnen			
		Aantrekkelijk eiland	Vitaal eiland	Duurzaam en Innovatief eiland	Betrokken eiland
Wat gaat het college daarvoor doen?					
Met elkaar vormen we een samenleving waarin iedereen zoveel mogelijk vanuit eigen kracht keuzes maakt en zelf de kwaliteit van leven vergroot.	We versterken het netwerk van informele en formele ondersteuning, zodat inwoners op een toegankelijke manier hulp kunnen vragen. Vanuit zelfregie houden zij zo grip op hun leven.		Faciliteren en stimuleren van het versterken van het netwerk van informele en formele ondersteuning.		Faciliteren dat iedereen mee kan doen aan de maatschappij.
			Stimuleren van gebruik respijtzorg en mantelzorgondersteuning.		Doorontwikkelen Samen0187 als platform waar mensen informatie kunnen vinden om langer zelf in regie te kunnen zijn.
			Faciliteren en stimuleren van de eigen kracht en oplossend vermogen van onze inwoners.		

Beleidsindicatoren

Doel	Indicator	Bron			Norm
		Periode	Goeree-Overflakkee	Landelijk gemiddelde	
<i>De doelen in relatie met een (wettelijke) indicator</i>	<i>W staat voor wettelijke indicator</i>				<i>Doelstelling</i>
Eigen verantwoordelijkheid en zelfregie	Zorg aan een hulpbehoevende naaste (mantelzorg) (laatste 12 maanden)	WSJG - Burgerpeiling ¹			
		2021	46%	46%	> 47%
		2019/2020	n.v.t.	47%/45%	
		2018	47%	45%	
Mantelzorger voelt zich belemmerd in dagelijkse activiteiten door het geven van zorg aan naaste		WSJG - Burgerpeiling ¹			
		2021	29%	32%	< 29%
		2019/2020	n.v.t.	33%/30%	
		2018	37%	34%	
Normaliseren.	W.23 Kinderen in uitkeringsgezinnen (% kinderen tot 18 jaar)	WSJG - BBV			
		2021	n.n.b. ¹	n.n.b. ¹	≤ 4%
		2020	4%	6%	
		2019	4%	6%	
W.27 Personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners		WSJG - BBV			
		2021	174,3	431,2	≤ 161,1
		2020	206,5	459,7	
		2019	161,1	381,7	

¹ De gemeente heeft in 2019 en 2020 niet meegedaan aan de burgerpeiling van Waar Staat Je Gemeente. In 2021 heeft er wel een burgerpeiling plaatsgevonden.

Programmabegroting 2023

Programma: Vitaal eiland

Portefeuillehouder: Berend Jan Bruggeman

Wat mag het kosten?

De inwoner in regie	Rekening 2021	Begr.na wijz.2022	Begroting 2023	Mjb 2024	Mjb 2025	Mjb 2026
Totaal lasten	5.134.310	5.175.400	4.957.400	5.125.000	5.251.100	5.351.700
Totaal baten	-81.939	-80.900	-84.900	-86.900	-89.000	-90.700
Geraamd saldo van baten en lasten	5.052.371	5.094.500	4.872.500	5.038.100	5.162.100	5.261.000
Storting in reserves	-	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-	-	-	-	-	-
Geraamd resultaat	5.052.371	5.094.500	4.872.500	5.038.100	5.162.100	5.261.000

Overzicht onderliggende producten

Taakveld	Lasten 2023	Baten 2023	Saldo
Samenkracht en burgerparticipatie	1.372.100	-	1.372.100
Wijkteams	655.200	-	655.200
Maatwerkvoorzieningen WMO	2.930.100	-84.900	2.845.200
Totaal	4.957.400	-84.900	4.872.500

10. Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode

Wat wil de raad bereiken? *(lees:doelen)* / **Wat gaat het college daarvoor doen?** *(lees:subdoelen)*

Maatschappelijk effect	Wat wil de raad bereiken?	Programmalijnen			
		Aantrekkelijk eiland	Vitaal eiland	Duurzaam en Innovatief eiland	Betrokken eiland
		Wat gaat het college daarvoor doen?			
Met elkaar vormen we een gemeenschap waarin we als gemeente omzien naar inwoners die een kwetsbare periode doormaken, waardoor iedereen kan meedoen als gerespecteerd lid van de samenleving.	We bieden waar nodig adequate en toegankelijke ondersteuning en zorg, zodat inwoners in een kwetsbare periode in hun leven zo goed mogelijk worden geholpen.		Inzetten op een efficiënte verbinding tussen Jeugdhulp en Onderwijs.		
			In blijven zetten voor een toegankelijk en kwalitatief goed jeugdhulpstelsel.		
			Zorgen dat laagdrempelige en vindbare jeugdhulp bij huisarts door POH-GGZ Jeugd (praktijkondersteuner bij de huisarts) wordt ingevoerd.		
			Onderzoeken of er voldoende passende woonvormen zijn voor kwetsbare inwoners of inwoners in kwetsbare situaties.		
			Zorgen voor een passend zorgaanbod voor iedereen.		
			Inspelen op de toename van zorg/ondersteuning door vergrijzing via het programma Toekomstbestending leven.		
			Ontwikkelen van langdurige zorg voor en sociale benadering van mensen met dementie.		
			Stimuleren van integrale samenwerking van partijen binnen het zorg- en het veiligheidsdomein.		
			Coördineren van de uitvoering van het convenant woonoverlast.		
		Zorgen voor invoering van de Wet Aanpak Meervoudige problematiek Sociaal domein (WAMS).			

Bij het bereiken van de met dit thema beoogde effecten zijn de volgende verbonden partijen betrokken:

- GGD Rotterdam-Rijnmond
- Jeugdhulp Rijnmond
- Gemeentelijke Vervoercentrale Zeeland B.V. (GVC)
- Stichting CJG Rijnmond

Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar de paragraaf Verbonden partijen.

Beleidsindicatoren

Doel <i>De doelen in relatie met een (wettelijke) indicator</i>	Indicator <i>W staat voor wettelijke indicator</i>	Bron			Norm <i>Doelstelling</i>
		Periode	Goeree-Overflakkee	Landelijk gemiddelde	
We bieden waar nodig adequate en toegankelijke ondersteuning en zorg, zodat inwoners in een kwetsbare periode in hun leven zo goed mogelijk worden geholpen.	W.06 Totaal aantal verwijzingen Halt per 1.000 jongeren van 12 tot 18 jaar	WSJG - BBV 2021 2020 2019	5 2 5	8 11 13	≤ 2
	W.22 Jongeren met een delict voor de rechter (% 12 t/m 21 jarigen)	WSJG - BBV 2021 2020 2019	0% 0% 1%	1% 1% 1%	≤ 0%
	W.29 Jongeren (t/m 18 jaar) met jeugdhulp (%)	WSJG - BBV 2021 2020 2019	9,5 8,9 10,1	12,9 11,9 12,3	≤ 8,9%
	W.30 Jongeren (t/m 18 jaar) met jeugdbescherming (%)	WSJG - BBV 2021 2020 2019	1,2 1,2 1,4	1,2 1,2 1,2	≤ 1,2%
	W.31 Jongeren (12 t/m 22 jaar) met jeugdreclassering	WSJG - BBV ¹ 2021 2020 2019	n.v.t. n.v.t. n.v.t.	0,30% 0,40% 0,40%	≤ 0,1%

¹ Er zijn geen cijfers voor onze gemeente bekend, omdat onze gemeente geen Halt vestiging heeft.

Wat mag het kosten?

Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode	Rekening 2021	Begr.na wijz.2022	Begroting 2023	Mjb 2024	Mjb 2025	Mjb 2026
Totaal lasten	35.069.736	31.917.900	32.684.900	32.580.000	33.207.700	33.738.400
Totaal baten	-11.145.286	-9.471.300	-9.183.400	-9.190.000	-9.196.800	-9.202.300
Geraamd saldo van baten en lasten	23.924.450	22.446.600	23.501.500	23.390.000	24.010.900	24.536.100
Storting in reserves	175.000	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-	-	-266.500	-	-	-
Geraamd resultaat	24.099.450	22.446.600	23.235.000	23.390.000	24.010.900	24.536.100

Programma: Vitaal eiland

Portefeuillehouder: Berend Jan Bruggeman

Overzicht onderliggende producten

Taakveld	Lasten 2023	Baten 2023	Saldo
Antidiscriminatiebeleid	25.700	-	25.700
Samenkracht en burgerparticipatie	551.200	-	551.200
Wijkteams	3.393.600	-	3.393.600
Inkomensregelingen	9.520.900	-8.941.300	579.600
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-	-242.100	-242.100
Hulp bij het huishouden (WMO)	2.905.100	-	2.905.100
Begeleiding (WMO)	2.339.400	-	2.339.400
Dagbesteding (WMO)	1.622.200	-	1.622.200
Overige maatwerkarrangementen WMO)	132.500	-	132.500
Maatwerkdienstverlening 18-	420.900	-	420.900
Jeugdhulp begeleiding	5.132.000	-	5.132.000
Jeugdhulp behandeling	202.400	-	202.400
Jeugdhulp dagbesteding	935.900	-	935.900
Jeugdhulp zonder verblijf overig	1.445.400	-	1.445.400
Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	1.220.400	-	1.220.400
Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	979.000	-	979.000
Beschermde wonen (WMO)	41.800	-	41.800
Jeugdbescherming	1.328.400	-	1.328.400
Volksgezondheid	488.100	-	488.100
Totaal	32.684.900	-9.183.400	23.501.500

11. Duurzame ontwikkeling

Wat wil de raad bereiken? *(lees:doelen)* / Wat gaat het college daarvoor doen? *(lees:subdoelen)*

Maatschappelijk effect	Wat wil de raad bereiken?	Programmalijnen			
		Aantrekkelijk eiland	Vitaal eiland	Duurzaam en Innovatief eiland	Betrokken eiland
Wat gaat het college daarvoor doen?					
Een gezondere en mooiere leefomgeving en behoud van flora en fauna.	Komen tot innovatieve opwek, besparing en opslag van energie. Voldoen aan eisen klimaatakkoord.	Samen met pandeigenaren en bewoners opstellen visie voor verduurzaming van de verschillende kernen en de bebouwing in het buitengebied.	Behouden en/of uitbreiden van de duurzaamheidslening.	Verder verduurzamen van gemeentelijk vastgoed.	Verantwoordelijkheid nemen ten aanzien van duurzaamheid, maar niet voorop lopen.
		Voorkomen dat er extra windturbines komen.	Stimuleren van woningisolatie en energie-besparende maatregelen en bestrijden energiearmoede.	Inzetten op het vergroten van de netwerkcapaciteit, mede door lobby's en faciliteren in vergunningtrajecten.	Samen met pandeigenaren en bewoners opstellen van klimaatplannen van de verschillende kernen en de bebouwing in het buitengebied.
		Geen zonnevelden op landbouwgrond.		Uitvoeren en periodiek actualiseren van de RES en de transitievisie warmte.	
		Zoveel als mogelijk inzetten op dubbel ruimtegebruik.		Stimuleren en faciliteren van duurzame en aardgasvrije gebouwd omgeving. Hieronder valt het uitvoeren van het project Stad aardgasvrij.	
				Stimuleren en faciliteren van initiatieven voor schone mobiliteit, waaronder opstellen regionaal mobiliteitsprogramma.	
Goed rentmeesterschap.	Komen tot een circulair eiland.			Stimuleren van circulariteit en vooral circulair bouwen.	Inzetten op een circulaire gemeentelijke organisatie.
				Stimuleren en faciliteren van initiatieven voor een circulaire aanpak grote economische sectoren, MKB, kantoren en recreatie.	
Balans tussen planten en dieren en hun omgeving.	Komen tot het herstel en versterking van het natuurlijk kapitaal.	Uitvoeren van ecologisch bermonderhoud.		Treffen van klimaatadaptieve maatregelen in het kader van de Regionale Adaptie Strategie (RAS).	
				Stimuleren en faciliteren van initiatieven voor verduurzaming van de agrarische sector.	

Bij het bereiken van de met dit thema beoogde effecten zijn de volgende verbonden partijen betrokken:

- Coöperatie Deltawind U.A.

Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar de paragraaf Verbonden partijen.

Beleidsindicatoren

Doel	Indicator	Bron	Norm	
<i>De doelen in relatie met een (wettelijke) indicator</i>	<i>W staat voor wettelijke indicator</i>	<i>Periode</i>	<i>Doelstelling</i>	
		<i>Goeree-Overflakkee</i>	<i>Landelijk gemiddelde</i>	
Komen tot innovatieve opwek en opslag van energie. Voldoen aan eisen klimaatakkoord.	Duurzaamheidsleningen (aantal)	<i>Administratie gemeente</i>		
		2021	76	n.v.t.
		2020	59	n.v.t.
		2019	138	n.v.t.
	W.34 Hernieuwbare elektriciteit (%)	<i>WSJG - BBV</i>		
		2021	n.n.b. ¹	n.n.b. ¹
		2020	134,5%	26,9%
		2019	109,2%	20,0%
	Energieverbruik woningen op Goeree-Overflakkee	<i>Klimaatmonitor</i>		
2021		n.n.b. ²		
2020		925 TJ aardgas 221 TJ elektra		
	2019	902 TJ aardgas 214 TJ elektra		
		Cijfers in Terajoule (TJ). Aardgasgebruik is temperatuurgecorrigeerd.	≤ jr. 2019	

¹ Deze gegevens zijn nog niet beschikbaar op de website Waar Staat Je Gemeente.

² Deze gegevens zijn nog niet beschikbaar bij de Klimaatmonitor.

Wat mag het kosten?

Duurzame ontwikkeling	Rekening 2021	Begr.na wijz.2022	Begroting 2023	Mjb 2024	Mjb 2025	Mjb 2026
Totaal lasten	1.892.989	2.145.300	678.700	693.100	842.100	937.000
Totaal baten	-822.035	-875.500	-211.500	-214.400	-217.300	-219.700
Geraamd saldo van baten en lasten	1.070.953	1.269.800	467.200	478.700	624.800	717.300
Storting in reserves	91.557	204.200	204.200	204.200	204.200	204.200
Onttrekking aan reserves	-105.914	-822.800	-271.600	-17.000	-17.400	-17.700
Geraamd resultaat	1.056.596	651.200	399.800	665.900	811.600	903.800

Overzicht onderliggende producten

Taakveld	Lasten 2023	Baten 2023	Saldo
Klimaatbeleid	678.700	-211.500	467.200
Totaal	678.700	-211.500	467.200

12. Dienstverlening en participatie

Wat wil de raad bereiken? *(lees:doelen)* / **Wat gaat het college daarvoor doen?** *(lees:subdoelen)*

Maatschappelijk effect	Wat wil de raad bereiken?	Programmaliijnen			
		Aantrekkelijk eiland	Vitaal eiland	Duurzaam en Innovatief eiland	Betrokken eiland
		Wat gaat het college daarvoor doen?			
Betrokken en toegankelijke dienstverlening. (beoordeling digitale dienstverlening 6,9 en communicatie/voorlichting 6,5 ruim voldoende beoordeeld. (bron: burgerpeiling 2021).	Professionele dienstverlening die aansluit bij de behoefte in de samenleving, ook als die verandert.	Inzetten op klantgerichte houding/hospitality van de ambtelijke organisatie.			
		Inzetten op nieuwe huisvesting voor de gemeentelijke organisatie in combinatie met andere voorzieningen.			
		Opstellen van een verbeterplan na onderzoeken naar de kwaliteit van de dienstverlening.			
		Aandacht hebben in correspondentie voor laaggeletterden en mensen die minder digitaal vaardig zijn.			
		Zorgen dat online informatie beter vindbaar is.			
		'Snelle en leesbare beantwoording aan inwoners. Niet alleen een ontvangstbevestiging.			
				Onderzoeken mogelijkheden van een persoonlijk informatieplan (Mijn GO).	
				Mogelijkheden en wensen voor spraakroutering en chatbot worden onderzocht.	
	De communicatiewijze van de gemeente is professioneel.			Benutten van eenvoudige taal, zodat deze voor iedereen in onze gemeente begrijpelijk is.	
				Stimuleren en monitoren van de inzet van digitale communicatiemogelijkheden.	

Beleidsindicatoren

Doel	Indicator	Bron			Norm
		Periode	Goeree-Overflakkee	Landelijk gemiddelde	
<i>De doelen in relatie met een (wettelijke) indicator</i>	<i>W staat voor wettelijke indicator</i>				<i>Doelstelling</i>
Een mate van dienstverlening die aansluit bij de behoefte in de samenleving, ook als die verandert.	Bereikbaarheid telefonie binnen 30 seconden	<i>Administratie gemeente</i>			
			2021 72%	n.v.t.	85%
			2020 66%	n.v.t.	
	Eerstelijns afhandeling	<i>Administratie gemeente</i>			
			2021 65%	n.v.t.	60%
			2020 n.b.	n.v.t.	
Bereikbaarheid chat (gemiddelde eerste reactietijd)		<i>Administratie gemeente</i>	2021 2 min, 53 sec	n.v.t.	30 sec.
			2020 3 min, 34 sec	n.v.t.	
Reactietermijn social media binnen 2 uur (gedurende openingstijden)		<i>Administratie gemeente</i>	2021 76%	n.v.t.	85%
			2020 71%	n.v.t.	

Programma: Betrokken eiland

Portefeuillehouder: Ada Grootenboer – Dubbelman / Henk van Putten

Doel	Indicator	Bron	Norm	
<i>De doelen in relatie met een (wettelijke) indicator</i>	<i>W staat voor wettelijke indicator</i>	<i>Periode</i> <i>Goeree-Overflakkee</i> <i>Landelijk gemiddelde</i>	<i>Doelstelling</i>	
	Kwaliteitswaardering voor levering producten en diensten via contactkanalen	<i>Administratie gemeente</i>		
		2021		
		Balie	9,6	n.v.t.
		Telefoon	geen data	n.v.t.
		Website	4,8	n.v.t.
		E-form.	9,2	n.v.t.
		Chat	6,9	n.v.t.
		Facebook messenger	7,8	n.v.t.
		Twitter	10,0	n.v.t.
		2020		
		Balie	8,7	n.v.t.
		Telefoon	n.b.	n.v.t.
		Website	6,3	n.v.t.
		E-form.	9,4	n.v.t.
		2019		
Balie	8,7	n.v.t.		
Telefoon	n.b.	n.v.t.		
Website	9,0	n.v.t.		
E-form.	9,3	n.v.t.		
	Waardering digitale dienstverlening	<i>WSJG - Burgerpeiling</i> ¹		
		2021	6,90	6,97
		2019/2020	n.v.t.	6,95/6,93
		2018	6,85	6,84
				> 7,5
De communicatiewijze van de gemeente is professioneel.	Mate van waardering communicatie en voorlichting vanuit de gemeente (cijfer).	<i>WSJG - Burgerpeiling</i> ¹		
		2021	6,50	6,63
		2019/2020	n.v.t.	6,69/6,64
		2018	6,70	6,62
				> 6,7

¹ De gemeente heeft in 2019 en 2020 niet meegedaan aan de burgerpeiling van Waar Staat Je Gemeente. In 2021 heeft er wel een burgerpeiling plaatsgevonden.

Programmabegroting 2023

Programma: Betrokken eiland

Portefeuillehouder: Ada Grootenboer – Dubbelman / Henk van Putten

Wat mag het kosten?

Dienstverlening	Rekening 2021	Begr.na wijz.2022	Begroting 2023	Mjb 2024	Mjb 2025	Mjb 2026
Totaal lasten	1.453.292	1.708.400	1.683.100	1.982.000	2.044.200	2.194.900
Totaal baten	-661.449	-508.900	-471.600	-928.000	-954.400	-1.080.500
Geraamd saldo van baten en lasten	791.842	1.199.500	1.211.500	1.054.000	1.089.800	1.114.400
Storting in reserves	80.000	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-74.000	-	-	-	-	-
Geraamd resultaat	797.842	1.199.500	1.211.500	1.054.000	1.089.800	1.114.400

Overzicht onderliggende producten

Taakveld	Lasten 2023	Baten 2023	Saldo
Burgerzaken	1.178.900	-421.700	757.200
Voormalige gemeentehuizen	38.700	-	38.700
Streekarchief	394.600	-34.900	359.700
Voormalig raadhuis Middelharnis	56.000	-	56.000
Gehandicaptenparkeerkaarten	14.900	-15.000	-100
Totaal	1.683.100	-471.600	1.211.500

13. Bestuurs- en kabinetzaken

Wat wil de raad bereiken? *(lees:doelen)* / **Wat gaat het college daarvoor doen?** *(lees:subdoelen)*

Maatschappelijk effect	Wat wil de raad bereiken?	Programmalijnen			
		Aantrekkelijk eiland	Vitaal eiland	Duurzaam en Innovatief eiland	Betrokken eiland
Een hogere opkomstpercentage bij de gemeente-raadsverkiezingen in 2026 ten opzichte van 2022 (64%).	Zorgen voor optimale verbinding tussen samenleving en gemeentebestuur.	Wat gaat het college daarvoor doen?			
		Zorgen dat de raadsbijeenkomsten laagdrempelig toegankelijk zijn.			Verder invoeren en uitwerken van de nota participatie.
		Door goede (raads)communicatie inzetten op het creëren van begrip en draagvlak doelgroepen voor politiek-bestuurlijke keuzes.			Onderzoeken of de raad vaker dan één keer per maand besluiten kan nemen.
					Representatief handelen en communiceren door en namens het gemeentebestuur.
				Mogelijk maken dat de samenleving, waar nodig, input levert voor beleid en uitvoering.	

Beleidsindicatoren

Doel	Indicator	Bron			Norm
		Periode	Goeree-Overflakkee	Landelijk gemiddelde	
<i>De doelen in relatie met een (wettelijke) indicator</i>	<i>W staat voor wettelijke indicator</i>				<i>Doelstelling</i>
Er is betrokkenheid van de samenleving bij de politiek.	Bij elke herdenking of viering waarvan de organisator betrokkenheid van de gemeente wenst, is een lid van het gemeentebestuur aanwezig (%).	<i>Eigen waarneming en administratie</i>			100%
		2021	100%	n.v.t.	
		2020	100%	n.v.t.	
		2019	100%	n.v.t.	
	Mate van vertrouwen in de manier waarop de gemeente wordt bestuurd (+) (%).	<i>WSJG - Burgerpeiling ¹</i>			> 28%
		2021	23%	28%	
		2019/2020	n.v.t.	32%/35%	
		2018	28%	31%	

¹ De gemeente heeft in 2019 en 2020 niet meegedaan aan de burgerpeiling van Waar Staat Je Gemeente. In 2021 heeft er wel een burgerpeiling plaatsgevonden.

Programmabegroting 2023

Programma: Betrokken eiland

Portefeuillehouder: Ada Grootenboer - Dubbelman

Wat mag het kosten?

Bestuurs- en kabinetszaken	Rekening 2021	Begr.na wijz.2022	Begroting 2023	Mjb 2024	Mjb 2025	Mjb 2026
Totaal lasten	2.309.415	2.652.800	2.892.000	2.989.600	3.059.600	3.208.800
Totaal baten	-76.092	-25.500	-25.500	-25.500	-25.500	-25.500
Geraamd saldo van baten en lasten	2.233.323	2.627.300	2.866.500	2.964.100	3.034.100	3.183.300
Storting in reserves	-	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-	-	-	-	-	-
Geraamd resultaat	2.233.323	2.627.300	2.866.500	2.964.100	3.034.100	3.183.300

Overzicht onderliggende producten

Taakveld	Lasten 2023	Baten 2023	Saldo
Bestuur	2.680.500	-	2.680.500
Representatie, voorlichting en communicatie	211.500	-25.500	186.000
Totaal	2.892.000	-25.500	2.866.500

Recapitulatie Baten en Lasten per thema 2021 - 2026

Openbare orde en veiligheid	Rekening 2021	Begr.na wijz.2022	Begroting 2023	Mjb 2024	Mjb 2025	Mjb 2026
Totaal lasten	4.454.451	4.925.500	5.271.600	5.716.800	6.106.100	6.388.800
Totaal baten	-365.793	-410.900	-227.600	-233.100	-238.700	-243.300
Geraamd saldo van baten en lasten	4.088.659	4.514.600	5.044.000	5.483.700	5.867.400	6.145.500
Storting in reserves	-	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-37.000	-	-	-	-	-
Geraamd resultaat	4.051.659	4.514.600	5.044.000	5.483.700	5.867.400	6.145.500
Mobiliteit	Rekening 2021	Begr.na wijz.2022	Begroting 2023	Mjb 2024	Mjb 2025	Mjb 2026
Totaal lasten	594.388	2.240.300	603.700	515.500	670.300	685.000
Totaal baten	-133.509	-1.487.600	-215.300	-220.500	-225.800	-230.100
Geraamd saldo van baten en lasten	460.880	752.700	388.400	295.000	444.500	454.900
Storting in reserves	294.000	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-65.000	-309.900	-42.600	-	-	-
Geraamd resultaat	689.880	442.800	345.800	295.000	444.500	454.900
Ruimte en wonen	Rekening 2021	Begr.na wijz.2022	Begroting 2023	Mjb 2024	Mjb 2025	Mjb 2026
Totaal lasten	9.580.789	10.820.400	8.725.500	7.713.100	7.606.100	7.212.100
Totaal baten	-7.199.231	-6.833.900	-4.538.500	-3.276.000	-2.979.600	-2.589.900
Geraamd saldo van baten en lasten	2.381.558	3.986.500	4.187.000	4.437.100	4.626.500	4.622.200
Storting in reserves	2.912.524	107.600	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-107.544	-156.500	-35.100	-35.800	-29.300	-29.900
Geraamd resultaat	5.186.538	3.937.600	4.151.900	4.401.300	4.597.200	4.592.300

Recapitulatie Baten en Lasten per thema 2021 - 2026

Leefomgeving	Rekening 2021	Begr.na wijz.2022	Begroting 2023	Mjb 2024	Mjb 2025	Mjb 2026
Totaal lasten	26.599.099	26.609.000	27.800.100	28.720.400	29.641.200	30.696.200
Totaal baten	-15.201.718	-14.495.700	-14.826.300	-15.130.600	-15.485.200	-15.826.500
Geraamd saldo van baten en lasten	11.397.380	12.113.300	12.973.800	13.589.800	14.156.000	14.869.700
Storting in reserves	1.970.970	-	107.600	107.600	107.600	107.600
Onttrekking aan reserves	-160.000	-	-6.400	-6.400	-6.400	-6.400
Geraamd resultaat	13.208.351	12.113.300	13.075.000	13.691.000	14.257.200	14.970.900
Bedrijvigheid	Rekening 2021	Begr.na wijz.2022	Begroting 2023	Mjb 2024	Mjb 2025	Mjb 2026
Totaal lasten	6.132.552	4.848.400	5.100.400	5.455.400	5.140.800	5.173.000
Totaal baten	-7.032.663	-4.388.500	-5.250.200	-5.267.800	-5.360.500	-5.428.800
Geraamd saldo van baten en lasten	-900.112	459.900	-149.800	187.600	-219.700	-255.800
Storting in reserves	441.022	1.151.800	1.249.500	1.262.400	1.275.300	1.286.200
Onttrekking aan reserves	-456.060	-682.500	-421.000	-649.000	-264.000	-229.000
Geraamd resultaat	-915.149	929.200	678.700	801.000	791.600	801.400
Blijvend ontwikkelen	Rekening 2021	Begr.na wijz.2022	Begroting 2023	Mjb 2024	Mjb 2025	Mjb 2026
Totaal lasten	13.976.809	15.927.600	16.462.900	16.973.400	16.881.000	16.915.100
Totaal baten	-1.734.181	-2.272.100	-2.431.300	-2.462.300	-2.457.200	-2.476.700
Geraamd saldo van baten en lasten	12.242.628	13.655.500	14.031.600	14.511.100	14.423.800	14.438.400
Storting in reserves	2.075.900	430.100	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-745.000	-996.600	-120.300	-120.300	-	-
Geraamd resultaat	13.573.528	13.089.000	13.911.300	14.390.800	14.423.800	14.438.400

Programmabegroting 2023

Recapitulatie Baten en Lasten per thema 2021 - 2026

Gemeenschapszin & sociale veiligheid	Rekening 2021	Begr.na wijz.2022	Begroting 2023	Mjb 2024	Mjb 2025	Mjb 2026
Totaal lasten	6.141.678	7.176.100	7.104.000	7.286.100	7.490.900	7.684.500
Totaal baten	-1.117.591	-1.164.400	-986.500	-1.009.800	-1.032.600	-1.050.600
Geraamd saldo van baten en lasten	5.024.087	6.011.700	6.117.500	6.276.300	6.458.300	6.633.900
Storting in reserves	-	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-	-	-	-	-	-
Geraamd resultaat	5.024.087	6.011.700	6.117.500	6.276.300	6.458.300	6.633.900
Gezondheid en welzijn	Rekening 2021	Begr.na wijz.2022	Begroting 2023	Mjb 2024	Mjb 2025	Mjb 2026
Totaal lasten	7.070.514	8.414.600	8.251.500	8.486.100	8.641.000	8.805.400
Totaal baten	-1.549.665	-1.625.200	-1.650.700	-1.687.600	-1.725.500	-1.756.300
Geraamd saldo van baten en lasten	5.520.849	6.789.400	6.600.800	6.798.500	6.915.500	7.049.100
Storting in reserves	-	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-	-	-	-	-	-
Geraamd resultaat	5.520.849	6.789.400	6.600.800	6.798.500	6.915.500	7.049.100
De inwoner in regie	Rekening 2021	Begr.na wijz.2022	Begroting 2023	Mjb 2024	Mjb 2025	Mjb 2026
Totaal lasten	5.134.310	5.175.400	4.957.400	5.125.000	5.251.100	5.351.700
Totaal baten	-81.939	-80.900	-84.900	-86.900	-89.000	-90.700
Geraamd saldo van baten en lasten	5.052.371	5.094.500	4.872.500	5.038.100	5.162.100	5.261.000
Storting in reserves	-	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-	-	-	-	-	-
Geraamd resultaat	5.052.371	5.094.500	4.872.500	5.038.100	5.162.100	5.261.000

Recapitulatie Baten en Lasten per thema 2021 - 2026

Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode	Rekening 2021	Begr.na wijz.2022	Begroting 2023	Mjb 2024	Mjb 2025	Mjb 2026
Totaal lasten	35.069.736	31.917.900	32.684.900	32.580.000	33.207.700	33.738.400
Totaal baten	-11.145.286	-9.471.300	-9.183.400	-9.190.000	-9.196.800	-9.202.300
Geraamd saldo van baten en lasten	23.924.450	22.446.600	23.501.500	23.390.000	24.010.900	24.536.100
Storting in reserves	175.000	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-	-	-266.500	-	-	-
Geraamd resultaat	24.099.450	22.446.600	23.235.000	23.390.000	24.010.900	24.536.100
Duurzame ontwikkeling	Rekening 2021	Begr.na wijz.2022	Begroting 2023	Mjb 2024	Mjb 2025	Mjb 2026
Totaal lasten	1.892.989	2.145.300	678.700	693.100	842.100	937.000
Totaal baten	-822.035	-875.500	-211.500	-214.400	-217.300	-219.700
Geraamd saldo van baten en lasten	1.070.953	1.269.800	467.200	478.700	624.800	717.300
Storting in reserves	91.557	204.200	204.200	204.200	204.200	204.200
Onttrekking aan reserves	-105.914	-822.800	-271.600	-17.000	-17.400	-17.700
Geraamd resultaat	1.056.596	651.200	399.800	665.900	811.600	903.800
Dienstverlening	Rekening 2021	Begr.na wijz.2022	Begroting 2023	Mjb 2024	Mjb 2025	Mjb 2026
Totaal lasten	1.453.292	1.708.400	1.683.100	1.982.000	2.044.200	2.194.900
Totaal baten	-661.449	-508.900	-471.600	-928.000	-954.400	-1.080.500
Geraamd saldo van baten en lasten	791.842	1.199.500	1.211.500	1.054.000	1.089.800	1.114.400
Storting in reserves	80.000	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-74.000	-	-	-	-	-
Geraamd resultaat	797.842	1.199.500	1.211.500	1.054.000	1.089.800	1.114.400

Recapitulatie Baten en Lasten per thema 2021 - 2026

Bestuurs- en kabinetszaken	Rekening 2021	Begr.na wijz.2022	Begroting 2023	Mjb 2024	Mjb 2025	Mjb 2026
Totaal lasten	2.309.415	2.652.800	2.892.000	2.989.600	3.059.600	3.208.800
Totaal baten	-76.092	-25.500	-25.500	-25.500	-25.500	-25.500
Geraamd saldo van baten en lasten	2.233.323	2.627.300	2.866.500	2.964.100	3.034.100	3.183.300
Storting in reserves	-	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-	-	-	-	-	-
Geraamd resultaat	2.233.323	2.627.300	2.866.500	2.964.100	3.034.100	3.183.300
Algemene dekkingsmiddelen	Rekening 2021	Begr.na wijz.2022	Begroting 2023	Mjb 2024	Mjb 2025	Mjb 2026
Totaal lasten	18.526.231	20.355.400	22.133.100	23.574.000	24.309.500	24.856.500
Totaal baten	-94.501.806	-99.490.000	-105.493.300	-110.268.300	-113.502.900	-108.105.600
Geraamd saldo van baten en lasten	-75.975.575	-79.134.600	-83.360.200	-86.694.300	-89.193.400	-83.249.100
Storting in reserves	18.708.518	1.688.500	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-23.984.285	-2.400.600	-902.300	-943.900	-923.900	-923.900
Geraamd resultaat	-81.251.342	-79.846.700	-84.262.500	-87.638.200	-90.117.300	-84.173.000
TOTAAL	Rekening 2021	Begr.na wijz.2022	Begroting 2023	Mjb 2024	Mjb 2025	Mjb 2026
Totaal lasten	138.936.252	144.917.100	144.348.900	147.810.500	150.891.600	153.847.400
Totaal baten	-141.622.960	-143.130.400	-145.596.600	-150.000.800	-153.491.000	-148.326.500
Geraamd saldo van baten en lasten	-2.686.707	1.786.700	-1.247.700	-2.190.300	-2.599.400	5.520.900
Storting in reserves	26.749.491	3.582.200	1.561.300	1.574.200	1.587.100	1.598.000
Onttrekking aan reserves	-25.734.802	-5.368.900	-2.065.800	-1.772.400	-1.241.000	-1.206.900
Geraamd resultaat	-1.672.019	-	-1.752.200	-2.388.500	-2.253.300	5.912.000

Overzicht van Algemene dekkingsmiddelen, Onvoorzien en Heffing VPB 2021 - 2026

Onderdeel	Rekening 2021	Begr.na wijz. 2022	Begroting 2023	Mjb 2024	Mjb 2025	Mjb 2026
Algemene Dekkingsmiddelen						
Lasten	2.680.801	1.769.300	3.331.400	4.119.300	4.371.000	4.456.900
<i>Lokale heffingen</i>						
OZB gebruikers	2.720	-	-	-	-	-
OZB eigenaren	21.284	-	-	-	-	-
OZB eigenaren - niet woningen	4.162	-	-	-	-	-
Hondenbelasting	1.018	-	-	-	-	-
Precariobelasting	-	-	-	-	-	-
Lasten heffing in invordering	627.137	659.800	771.700	790.200	809.200	824.600
<i>Dividend / Rente belegde gelden</i>						
Nutsvoorzieningen	1.498	1.200	34.500	34.500	34.500	34.500
BNG	2.187	2.200	1.800	1.800	1.800	1.800
<i>Saldo financieringsfunctie</i>						
Geldeningen < 1 jaar	3.704	1.500	8.000	8.000	8.000	8.000
Geldeningen > 1 jaar	1.508.347	1.406.500	1.501.600	1.800.700	1.952.400	1.918.600
Rente uitstaande gelden	1.053	1.100	1.100	1.100	1.100	1.100
Rente eigen financieringsmiddelen	16.291	13.300	12.700	12.700	12.700	12.700
<i>Overige algem. dekkingsmiddelen</i>	491.400	-316.300	1.000.000	1.470.300	1.551.300	1.655.600
Baten	-94.342.178	-99.273.400	-105.365.400	-110.137.400	-113.368.900	-107.969.000
<i>Lokale heffingen</i>						
OZB gebruikers	-908.626	-941.700	-990.800	-1.014.600	-1.039.000	-1.058.700
OZB eigenaren	-7.138.609	-7.530.700	-7.937.600	-8.128.100	-8.323.200	-8.481.300
OZB eigenaren - niet woningen	-1.385.486	-1.478.000	-1.554.700	-1.592.000	-1.630.200	-1.661.200
Hondenbelasting	-339.169	-339.400	-	-	-	-
Precariobelasting	-10.466	-15.800	-41.600	-42.600	-43.600	-44.400
Lasten heffing in invordering	-954	-	-	-	-	-
<i>Algemene uitkering</i>	-75.767.677	-81.661.200	-87.742.300	-92.315.300	-95.520.800	-90.192.100
<i>Integrale uitkering Sociaal Domein</i>	-6.810.186	-5.739.300	-4.980.200	-4.858.900	-4.652.300	-4.394.800
<i>Dividend / Rente belegde gelden</i>						
Nutsvoorzieningen	-256.496	-81.600	-562.700	-553.700	-557.700	-553.700
BNG	-131.227	-165.300	-108.800	-108.800	-108.800	-108.800
<i>Saldo financieringsfunctie</i>						
Geldeningen < 1 jaar	-	-	-	-	-	-
Geldeningen > 1 jaar	-1.590.384	-1.317.500	-1.443.800	-1.520.500	-1.490.400	-1.471.100
Rente uitstaande gelden	-2.898	-2.900	-2.900	-2.900	-2.900	-2.900
Rente eigen financieringsmiddelen	-	-	-	-	-	-
Saldo Algemene Dekkingsmiddelen	-91.661.377	-97.504.100	-102.034.000	-106.018.100	-108.997.900	-103.512.100

Aan het onderdeel Algemene dekkingsmiddelen zijn de volgende verbonden partijen betrokken:

- Samenwerkingsverband Vastgoedinformatie Heffing en Waardebepaling (SVHW)
- PZEM N.v.
- GBE Aqua B.V.
- Stedin Holding NV
- N.V. Bank Nederlandse Gemeenten

Overzicht van Algemene dekkingsmiddelen, Onvoorzien en Heffing VPB 2021 - 2026

Onderdeel	Rekening 2021	Begr.na wijz. 2022	Begroting 2023	Mjb 2024	Mjb 2025	Mjb 2026
Onvoorzien						
Onvoorziane uitgaven	-	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
<i>Saldo Onvoorzien</i>	-	<i>50.000</i>	<i>50.000</i>	<i>50.000</i>	<i>50.000</i>	<i>50.000</i>
Heffing Vennootschapsbelasting						
Te betalen vennootschapsbelasting	-10.900	-	-	-	-	-
<i>Saldo Heffing Vennootschapsbel.</i>	<i>-10.900</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
TOTAAL	-91.672.277	-97.454.100	-101.984.000	-105.968.100	-108.947.900	-103.462.100

Overzicht Overhead

In het kader van de vernieuwing van het BBV dient op basis van artikel 8, lid 1C een apart overzicht van de kosten van overhead opgenomen te worden. Onder overhead wordt verstaan: alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Deze definitie houdt in dat ondersteunende taken die niet direct dienstbaar zijn aan de externe klant of het externe product tot de overhead behoren. Dit geldt ook voor sturende taken die vervuld worden door hiërarchisch leidinggevenden. De directe kosten moeten zoveel als mogelijk direct worden toegerekend aan de betreffende taakvelden.

Soort overhead	Lasten	Baten	Saldo
Overhead teams:			
Bestuurssecretariaat	377.200	-	377.200
Buitendienst	393.800	-	393.800
Concern Control	568.900	-	568.900
Directie	606.400	-25.500	580.900
Dienstverlening Extern	1.645.600	-	1.645.600
Dienstverlening Intern	878.500	-	878.500
Economische Zaken	324.700	-	324.700
Programma- en projectmanagement	2.500	-	2.500
Jeugd & Gezin	129.200	-	129.200
Leefbaarheid & Wijk	129.000	-	129.000
Maatschappelijke Ontwikkeling	283.000	-	283.000
Organisatie & Advies	1.788.600	-	1.788.600
Servicecenter	826.000	-	826.000
Veiligheid & Handhaving	223.700	-	223.700
Passend Werk & Inkomen	146.600	-	146.600
Zorg	122.700	-	122.700
Omgeving	129.100	-	129.100
Vastgoed	866.900	-	866.900
I-team	1.539.000	-	1.539.000
Subtotaal	10.981.400	-25.500	10.955.900
Overhead producten:			
Voorlichting en communicatie	143.200	-	143.200
Representatie	68.300	-	68.300
Ambtelijk personeel	1.570.800	-	1.570.800
Organisatieontwikkeling	326.600	-	326.600
Voertuig algemeen gebruik - deelauto	14.400	-	14.400
Huisvesting gemeentehuis	797.300	-25.000	772.300
Huisvesting Rondeel	393.800	-102.800	291.000
Catering	161.900	-100	161.800
Informatisering en automatisering	3.402.800	-	3.402.800
Facilitaire diensten	427.000	-	427.000
Vastgoed - voertuig	10.300	-	10.300
Administraties	302.900	-	302.900
Advies	561.700	-	561.700
Subtotaal	8.181.000	-127.900	8.053.100
Overig:			
Saldo kostenplaatsen	-	-	-
Subtotaal	-	-	-
TOTAAL OVERHEAD, taakveld 0.4	19.162.400	-153.400	19.009.000

Indicator	Bron		
	Periode	Goeree-Overflakkee	Landelijk gemiddelde
<i>W staat voor wettelijke indicator</i>	<i>Vensters voor bedrijfsvoering</i>		
W.05 Overhead gemeentelijke organisatie (% van totale lasten)	2021	9,90%	geen data
	2020	7,10%	8,80%
	2019	11,80%	10,00%

Paragrafen

Paragraaf Bedrijfsvoering

Inleiding

De samenleving verandert snel en continu en bepaalt onze opgaven. Dit vraagt, conform het Coalitieakkoord, om medewerkers die meedenken, vraag gestuurd handelen en luisteren naar de inwoners. Deze focus naar buiten toe krijgt intern zijn vertaling onder meer door: werken vanuit de bedoeling en minder vanuit de regels; integraal werken; meer optimale en veilige digitale dienstverlening die laagdrempelig is voor onze inwoners. Parallel hieraan dient de bedrijfsvoering van de organisatie een toegevoegde waarde te leveren aan deze opgaven. In deze paragraaf wordt vanuit deze optiek invulling gegeven aan de navolgende onderwerpen:

- A. Human resource
- B. Financiën
- C. Rechtmatigheid
- D. Facilitair
- E. Inkoop
- F. Informatievoorziening en automatisering
- G. Informatiebeveiliging
- H. Juridische kwaliteitszorg

De praat en procesplaat participatie en de daaraan verbonden visie legt een stevige ambitie neer voor de gemeente Goeree-Overflakkee. Een heldere visie op wie en wat we willen zijn én welke organisatie we nodig hebben om het (nog) beter te doen voor onze samenleving. Deze plaat ziet op welke wijze alle betrokkenen (inwoners, initiatiefpartners en gemeente) op ons eiland gezamenlijk onze samenleving vormen en hoe zij zich tot elkaar verhouden. Hierbij is het van belang dat de agenda's van zowel inwoners, initiatiefpartners, als gemeente op gelijkwaardige basis naast elkaar bestaan. Door kennis te nemen van elkaars agenda en agendapunten te delen, kunnen krachten (tijd/ middelen) gebundeld worden. De gedeelde maatschappelijke opgave staat centraal. Met deze manier van werken, zetten we in op de kracht van het zelf organiserend en -creërend vermogen van de samenleving.

In 2021 is de op deze plaat gebaseerde organisatieontwikkeling geëvalueerd. We zijn tevreden met de tot op heden bereikte resultaten en hebben vertrouwen in het vervolg.

Paragraaf Bedrijfsvoering

A. Human Resource

De arbeidsmarkt is dynamisch en krap. De krapte op de arbeidsmarkt laat zich steeds meer voelen binnen onze organisatie getuige het aantal (soms langdurig) openstaande vacatures. Dit heeft onder andere tot gevolg dat wij veelvuldig externe capaciteit moeten inhuren. Het percentage inhuurkosten (tov de loonsom) ligt rond de 18%. Dit percentage ligt iets boven het landelijk gemiddelde (17,1%) vergeleken met gemeenten van vergelijkbare grootte. Een andere tendens is dat wij in toenemende mate medewerkers in onze organisatie krijgen zonder gemeentearchtergrond (opleiding en/of ervaring). Het vergt extra aandacht in termen van begeleiding en opleiding om deze nieuwe medewerkers op het gewenste niveau te brengen. Dit gebeurt o.a. door interne begeleiding en training vanuit de GO-Academie.

Daarnaast is de arbeidsmarkt veel dynamischer geworden als gevolg van de zogenaamde “battle for talent”. Voor verjonging van de organisatie en kennisborging is in 2018 besloten over te gaan tot traineeships met een projectperiode van 2 jaar. In 2018 zijn we met traineeships gestart. Inmiddels zijn bijna alle trainees ingestroomd in onze organisatie. In de zomer van 2022 zijn weer drie trainees gestart. Wij richten ons bij de werving op jongeren met de intentie om ze langdurig aan ons te binden.

Om vacatures te vervullen, maken wij uiteraard veelvuldig gebruik van social media, maar werken wij ook met campagnes en participeren wij in een netwerk met o.a. onze buurgemeenten om mobiliteit en onderlinge uitwisseling te bevorderen. Wij benutten ook de netwerken van onze medewerkers, waarbij een bonus in het verschiet ligt voor de medewerker wanneer er sprake is van een geslaagde match.

Strategische personeelsplanning

Voor een goede continuïteit van de bedrijfsvoering is het van belang d.m.v. strategische personeelsplanning te kunnen voldoen aan de personeelsbehoefte, zowel kwantitatief als kwalitatief. Van deze methodiek wordt inmiddels gebruik gemaakt door onze organisatie.

Ontwikkeling

Digitalisering en automatisering spelen een belangrijke rol. Medewerkers moeten hun manier van werken veranderen en bovendien moet er langer gewerkt worden. De competenties van onze medewerkers moeten daarom naadloos aansluiten op de eisen die de geïndividualiseerde samenleving aan hen stelt. Dat vergt aanpassingsvermogen en een goede antenne voor de behoeften die binnen de gemeenschap leven.

De structuurwijziging die eind 2017 heeft plaatsgevonden heeft als doel te komen tot meer integraliteit, een plattere organisatie met meer verantwoordelijkheid voor de medewerkers en een blik naar buiten. Goed werkgeverschap beoogt dat medewerkers zich optimaal manifesteren, conform de Praat- en Procesplaat. Aan ontwikkeling wordt op verschillende niveaus aandacht besteed door middel van:

- Organisatieontwikkeling;
- Teamontwikkeling;
- Persoonlijke ontwikkeling;
- Leiderschapsontwikkeling;
- GO-academie.

Uitgaven	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Opleidingen/trainingen	1,7%	1,6%	1,3%	1,2%	1,7%	1,4%

Paragraaf Bedrijfsvoering

Voor 2022 was het budget verhoogd naar € 560.000 (incidenteel voor verbetering 2^e lijns dienstverlening). Verder is het project 'Direct Duidelijk' opgestart. Doel van dit project is om eenvoudig en begrijpelijk te communiceren, zowel mondeling als schriftelijk.

Vitaliteit en mobiliteit

De gewenste organisatieveranderingen vragen om een vitaal personeelsbestand. Vitaliteit gaat over fysieke en mentale fitheid van de medewerkers, maar ook over open staan voor nieuwe ontwikkelingen en steeds in jezelf en de organisatie blijven investeren. Een vitaal personeelsbestand leidt onder meer tot een groter verandervermogen van medewerkers, een lager verzuim en betere (organisatie)prestaties.

Om dit te bereiken, wordt enerzijds ingezet op het creëren van meer bewustwording bij medewerkers en leidinggevenden. Daarnaast worden medewerkers gefaciliteerd en gestimuleerd door inspirerende initiatieven, financiële of praktische ondersteuning, zowel op individueel als groepsniveau (zoals tijdens ontwikkelgesprekken, workshops over vitaal gedrag en dergelijke).

Daarnaast vragen we de medewerkers wat zij nodig hebben om vitaal en inzetbaar te blijven. Hiervoor is coaching, opleiding, training en ruimte om stage te lopen nodig. We streven ernaar als werkgever aantrekkelijk te zijn en te blijven.

In 2023 wordt in het bijzonder aandacht besteed aan:

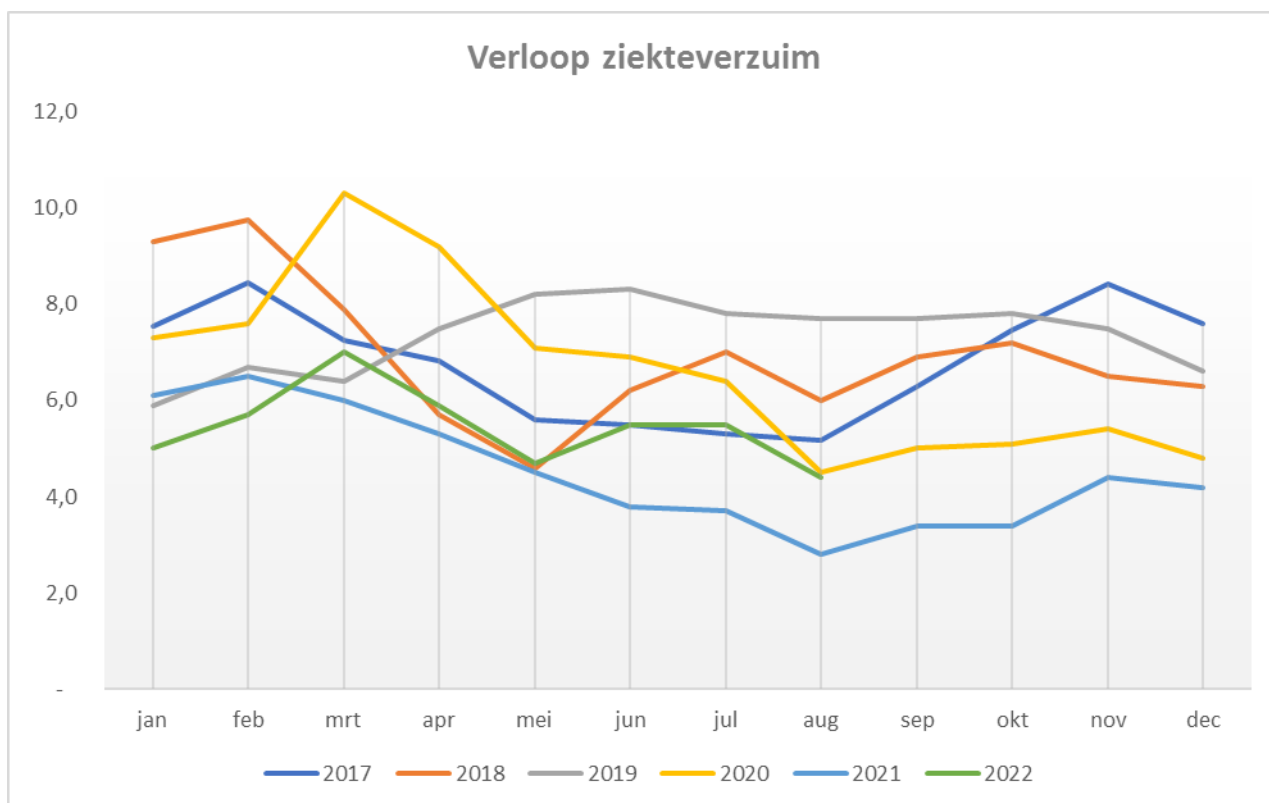
- terugdringen en voorkomen van ziekteverzuim;
- aandacht voor passende huisvesting en een aangename werkomgeving;
- integriteitsbeleid;
- vitaliteit
- aantrekkelijk werkgeverschap (employer branding).

Monitoren ontwikkelingen

We trots en blij met het dalende ziekteverzuim. Het uiteindelijke verzuimpercentage bedroeg in 2021 4,4%. In 2020 was het ziekteverzuim al gedaald van 7,2%, naar 6,6%. In 2021 zaten we ver onder het landelijk gemiddelde van 5,8%% (gemeenten 50.000-100.000 inwoners). Inmiddels zien wij in 2022 het ziekteverzuim stijgen. Het stijgende verzuim wordt veroorzaakt door het langdurig verzuim, wat lastig te beïnvloeden is. De toename van de meldingsfrequentie vraagt en krijgt aandacht.

	2018	2019	2020	2021	2022 tm aug
Gem. Ziekteverzuim	6,80%	7,20%	6,60%	4,45%	5,40%
Nulverzuim	37,40%	40,90%	52,00%	49,72%	46,00%
Meldingsfrequentie	1,3	0,9	0,7	0,8	1,2
Vergroening 35-	13,00%	13,00%	11,90%	12,90%	12,70%
Vergrijzing 55+	31,00%	31,00%	32,95%	33,60%	34,40%
Gemiddelde leeftijd	48,3	48,2	48,3	48,2	48,3
Instroom	14,20%	8,10%	8,03%	10,30%	6,00%
Uitstroom	7,10%	7,40%	7,61%	5,20%	6,90%
Interne mobiliteit	4,40%	1,00%	4,65%	4,70%	4,70%

Paragraaf Bedrijfsvoering

Een mooie en goede ontwikkeling is het feit dat onze gemiddelde leeftijd stabiel blijft. Binnen sommige teams is de leeftijdsopbouw niet evenwichtig en dit is soms ook lastig te beïnvloeden. Met behulp van de strategische personeelsplanningen hebben we een beter beeld van de situatie per team en de eventuele risico's. De mobiliteitscijfers laten een evenwichtig (gezond) beeld zien, wat aansluit bij de maatschappelijke tendens.

Formatie 2023

De raming voor de begroting voor 2023 betreft de geplande formatie.

Personeelsbestand in fte	Rekening	Begroting	Begroting
	2021	2022	2023
Directie	4	4	4
Griffie	3	3	4,5
Programmamanagers	4	3	4
Buitendienst	86	90,5	90,5
Externe Dienstverlening	33,5	30,5	30,5
Interne Dienstverlening	22	23	25,5
Servicecenter	21,5	23	0
I-team		0	23
Vastgoed	11	11	12,5

Paragraaf Bedrijfsvoering

Leefbaarheid en Wijk	14	15,5	26,5
Zorg	14	14	14
Ontwikkelbedrijf	49	55	55,5
Jeugd en Gezin	27	26,5	26,5
Maatschappelijke Ontwikkelingen	27	25	27
Veiligheid en Handhaving	24	16,5	25,5
Omgeving	13,5	31	18,5
Bestuurssecretariaat	5	5	5
Organisatie en Advies	19,5	22	19,5
Overig	2	0	0
Trainees	3	3	3
Economische Zaken	14	12	12,5
Concern Control	6	6	6
afronding formatie (directie overleg 25-8-2021)		0,5	
Teams (inclusief trainees)	392	410	421,5
Totaal	403	420	434

Het totaal aan loonkosten en inhuur derden levert de volgende informatie op over de periode 2020 t/m 2021.

Personeelskosten x € 1.000	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Loonkosten vast personeel	27.297	31.204	28.542	32.263	33.802
Inhuur derden	5.698	2.729	6.306	2.327	2.462
Totaal	32.995	33.933	34.848	34.590	36.264

De toename in de loonkosten is het gevolg van CAO-ontwikkelingen en hogere pensioenverplichtingen. De toename van de formatie laat zich, naast marginale wijzigingen, vooral verklaren door de volgende uitbreidingen:

- programmamanagement dienstverlening en participatie (1 fte);
- Leefbaarheid en Wijk (verwacht 7,5 fte) met als doel om de kosten voor inhuur sterk te reduceren (budgettair neutraal);
- uitbreiding Griffie (1,5 fte).

B. Financiën

Doorontwikkeling Planning & Controlcyclus (P&C-cyclus)

In de begroting 2023 is een volgende stap gezet in de doorontwikkeling van de begroting. De vier programma's zijn omgezet naar drie programmalijnen zoals opgenomen in de startnotitie omgevingsvisie. Zeer recent is daar een vierde programmalijn bijgekomen om participatie en dienstverlening verder vorm en inhoud te geven. De volgende vier programmalijnen worden onderscheiden:

Paragraaf Bedrijfsvoering

1. Duurzaam en innovatief eiland: inspelen op klimaatverandering, waaronder warmteplan, natuurlijk kapitaal en circulaire economie;
2. Aantrekkelijk eiland: het gaat dan onder andere om mobiliteit en ontwikkelruimte, ruimtelijke hoofdstructuur, gebiedsontwikkeling, openbare ruimte, nieuwe woonmilieus/verblijfsrecreatie/centra;
3. Vitaal eiland: inspelen op effecten demografische ontwikkelingen, kwaliteit van leven, transitie naar netwerk van dorpen;
4. Betrokken eiland: inzetten op participatie van inwoners, ondernemers, verenigingen en stichtingen en een dienstverlening die geprofessionaliseerd en geoptimaliseerd wordt.

De subdoelen per thema zijn gekoppeld aan deze programmalijnen. Waar niet altijd even scherp is aan te geven op welke programmalijn een subdoel betrekking heeft, is dit opgenomen bij de programmalijn waarop het subdoel het meest betrekking heeft.

C. Rechtmatigheid

Vanaf de jaarrekening 2022 is het college verplicht zelf een rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening op te nemen. Deze wordt gecontroleerd door de externe accountant die zijn oordeel geeft over de getrouwheid van de jaarrekening, waar de rechtmatigheidsverantwoording onderdeel van uitmaakt. Een apart rechtmatigheidsoordeel wordt niet meer gegeven.

Er is een standaardtekst voor deze verantwoording ontwikkeld. Het model wordt verplicht voorgeschreven. Hierin geeft het College aan dat er zich geen rechtmatigheidsfouten (alleen de 3 criteria: begroting, voorwaarden en misbruik en oneigenlijk gebruik in de financiële handelingen gedurende het kalenderjaar hebben voorgedaan boven een gestelde verantwoordingsgrens. De keuze van de hoogte van deze grens – de verantwoordingsgrens – wordt aan de gemeenteraad overgelaten en is maximaal 3% van de totale lasten inclusief de toevoegingen aan reserves. Dit geldt voor fouten én onzekerheden. Als deze zich boven de grens bevinden dan is het vereist aan te geven welke afwijkingen het betreffen. Op dit moment geldt nog een percentage van 1% met betrekking tot fouten en 3% met betrekking tot onzekerheden.

D. Facilitair

Huisvesting

Het plaats en tijd onafhankelijk werken is, mede door de pandemie, sterk toegenomen. Dit geeft een structurele afname van het aantal kantoorwerkplekken. Daarnaast ontstaat er meer behoefte aan ontmoetings- en projectruimtes en ruimtes voor Teams overleggen. Dit kalenderjaar wordt hier uitvoering aan gegeven. Daarnaast worden ruimtes, in met name de oudbouw, aangepast. Deze aanpassingen zijn zowel noodzakelijk (Arbo) als wenselijk (tand des tijds).

Streekarchief

Het streekarchief geeft uitvoering aan het projectplan 2022-2026. Doel van dit projectplan is het inlopen van de werkvoorraad in de bewerking en materiële verzorging van overgebrachte archieven. Daarnaast wil het streekarchief een start maken met het digitaliseren van archiefstukken. Dit, om de interne en externe dienstverlening en efficiëntie te vergroten.

In totaal telt het projectplan dertien projecten. In 2023 wordt o.a. het archief van de gemeente Sommeldijk (ca. 1595-1965) geïnventariseerd en vindt er restauratie en digitalisering van kwetsbare stukken plaats.

E. Inkoop

Als onderdeel van Maatschappelijk Verantwoord Inkopen worden Duurzaamheid en SROI standaard opgenomen in de aanbestedingsdocumenten. Achteraf wordt hierop in de interne controle getoetst. Circulariteit wordt waar mogelijk uitgevraagd.

Paragraaf Bedrijfsvoering

Bij onderhandse aanbestedingen wordt, indien mogelijk, altijd één of meer lokale ondernemers betrokken; bij Europese aanbestedingen wordt gelet op de toegankelijkheid voor lokale ondernemers; uiteraard rekening houdend met eigen beleid en wetgeving.

F. Informatievoorziening & Automatisering

Transitie I&A

Afgelopen periode is gebleken dat onze organisatie onvoldoende in staat is uitvoering te geven aan de ambities en de nodige doorontwikkeling. In 2021 en 2022 is de ICT-beheerorganisatie opnieuw ingericht, en wordt er meer planmatig en projectmatig gewerkt. In 2023 wordt verder vormgegeven aan de doorontwikkeling van de informatievoorziening en gaat het nieuwe team rondom Informatievoorziening starten.

Kwaliteit, continuïteit en vernieuwing

In 2021 is het informatiebeleid van de gemeente vastgelegd in een informatiebeleidsplan (IBP). De geformuleerde visie in het beleidsplan 2021-2024 luidt: “De gemeente zet in op een betrouwbare, veilige en wendbare informatievoorziening, waarbij medewerkers tijd- en plaats onafhankelijk hun werk uitvoeren en daarbij altijd beschikken over relevante en actuele informatie ter ondersteuning van een optimale dienstverlening aan onze inwoners, bedrijven en maatschappelijke partners”.

Het IBP realiseert deze visie aan de hand van vijf (ontwikkel)thema's:

1. Wet- en regelgeving
2. In control zijn
3. Hoe lever ik innovatieve en moderne dienstverlening?
4. Hoe maak ik optimaal gebruik van mijn netwerk en omgeving?
5. De doorontwikkeling van de informatiefunctie

In de komende periode worden kaders en richtlijnen voor Zaakgericht Werken (in verbinding met procesmanagement) waardoor werkprocessen efficiënter en klantgerichter uitgevoerd worden. Tevens zal de digitale dienstverlening verder worden ontwikkeld, waarbij de implementatie van een persoonlijke internetpagina één van de projecten is.

Ter voorbereiding op de nieuwe Omgevingswet is in 2021 en 2022 een nieuwe applicatie aangeschaft en geïmplementeerd. In 2023 worden als doorontwikkeling het zaakstelsel en de nieuwe applicatie voor de Omgevingswet aan elkaar gekoppeld.

G. Informatiebeveiliging

Vanaf 1 januari 2020 is de Baseline Informatiebeveiliging Overheden (BIO) van kracht. De hierin opgenomen maatregelen zijn verplicht. Op basis hiervan is een informatieveiligheidsanalyse en een actieplan vastgesteld. De acties worden geprioriteerd op actuele risico's. Voorbeelden van aandachtsgebieden zijn:

- Basisregistratie Personen (BRP);
- Structuur Uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen (SUWI);
- Documentair Informatiemanagement (DIM);
- Risicovolle processen, zoals melding incidenten, datalekken en integriteit;
- Blijvende bewustwording van de organisatie.

Paragraaf Bedrijfsvoering

H. Juridische kwaliteitszorg

Minder regels

De Praat- en Procesplaat vraagt om deregulering. Vanuit juridische kwaliteitszorg wordt daaraan bijgedragen door het verminderen en beter redigeren van regels. Overbodige en onduidelijk regels worden verwijderd of vervangen.

Verbetering van de onderbouwing van besluiten

Het is belangrijk dat adviezen en besluiten goed moeten zijn onderbouwd. Een goede motivering leidt tot een betere juridische kwaliteit en voorkomt geschillen of vernietiging van besluiten. Door (interne) scholing, bijvoorbeeld via de GO-Academy, wordt de kennis over bestuursrecht vergroot.

Voorkomen van procedures

Regelmatig wordt het gesprek aangegaan met ontevreden belanghebbenden. Getracht wordt om wederzijds begrip te kweken en te voorkomen dat een slepende juridische procedure ontstaat.

Oplossen van juridische procedures

Een oplossingsgerichte houding en een integrale benadering van juridische kwesties is essentieel voor het tussentijds oplossen van geschillen. Dit in combinatie met een goed empathisch contact met de bezwaarde. Deze manier van werken blijkt regelmatig succesvol. Oplossingen liggen steeds vaker buiten de wet- en regelgeving. Deze vorm van "meedenken" wordt bij de behandeling van bezwaarschriften toegepast en gemonitord, zodat kwantitatieve data worden verzameld die gebruikt kunnen worden bij de beslissing tot een verdere ontwikkeling binnen de organisatie.

Wetgeving

De inwerkingtreding van de Omgevingswet staat gepland op 1 januari 2023. Het valt te verwachten dat de implementatie een stevige juridische ondersteuning vergt. De Wet elektronische publicaties (Wep) vergt dat gemeentelijke beleidsregels tegen het licht moeten worden gehouden om te bekijken of deze aan de nieuw publicatie-eisen voldoen.

Openbaarheidsparagraaf

Per 1 mei is de Wet open overheid in werking getreden. Het doel van de wet is te komen tot een transparante en actief openbaar makende overheid. Bestuursorganen zijn verplicht in de jaarlijkse begroting aandacht te besteden aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van deze wet. Er zijn drie soorten verplichtingen in de wet opgenomen: een passieve en een actieve openbaarmakingsplicht en een plicht tot verbetering van de informatiehuishouding. De passieve openbaarmakingsplicht houdt in dat iedereen een verzoek om informatie in mag dienen. Dat is niet nieuw. Onder de Wet openbaarheid van bestuur bestond die mogelijkheid ook al. Sinds 1 mei handelen de gemeentelijke bestuursorganen dergelijke verzoeken af op grond van de Woo.

De actieve openbaarmakingsplicht staat al wel in de Woo, maar is nog niet in werking getreden. Per koninklijk besluit zal voor verschillende onderdelen steeds een tijdstip aangewezen worden. Op het moment van schrijven is daarover nog niets bekend. Het college heeft besloten om de fasering van de wet aan te houden, niet sneller en niet langzamer. Het college heeft wel alvast een begin gemaakt om aan actieve openbaarmaking vorm en inhoud te geven. Zo is het gestart met een pilot om een eerste categorie documenten actief openbaar te maken: de Woo-verzoeken die zijn ingediend en waarop is beslist. Het publicatiekanaal dat daarvoor wordt gebruikt is de gemeentelijke website. In de toekomst zal in deze paragraaf van de begroting meer aandacht worden besteed aan de voortgang van de actieve openbaarmaking.

Daarnaast zijn er binnen de gemeentelijke organisatie twee Woo-contactpersonen aangewezen. Zij beantwoorden vragen van klanten over de beschikbaarheid van gemeentelijke informatie. De

Paragraaf Bedrijfsvoering

contactpersoon helpt klanten te overzien welke informatie aanwezig is bij het gemeentelijk bestuursorgaan, ook als die nog niet openbaar is, omdat die beoordeling nog niet heeft plaatsgevonden. De contactpersoon is daarmee ook een hulpmiddel voor klanten bij het opstellen van een verzoek om informatie.

De laatste verplichting houdt in dat bestuursorganen er zorg voor dragen dat de documenten die het ontvangt, maakt of anderszins onder zich heeft, zich in goede, geordende en toegankelijke staat bevinden. Ze moeten ook maatregelen treffen om digitale documenten duurzaam toegankelijk te maken. De organisatie beschikt over een actueel, compleet en logisch samenhangend overzicht, geordend overeenkomstig het ten tijde van de vorming van het archief daarvoor geldende documentair structuurplan (DSP). In het DSP is vastgelegd hoe en waar documenten bewaard worden.

Paragraaf Financiering

Inleiding

De financieringsparagraaf, ook wel treasuryparagraaf genoemd, is één van de instrumenten die de gemeente helpt bij de uitvoering van de treasuryfunctie. De kaders van deze paragraaf zijn te vinden in de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido). De Wet Fido bepaalt dat de gemeente haar treasurybeleid dient vast te leggen in een Treasurystatuut. Ook in de Financiële verordening 2017 wordt bepaald dat het college regels opstelt ter uitvoering van de financieringsfunctie (artikel 11) en dat deze regels en de regels voor taken en bevoegdheden, de verantwoordingsrelaties en de bijbehorende informatievoorziening vast worden gelegd in een Treasurystatuut.

Naast het statuut stelt het Besluit begroting en verantwoording gemeenten en provincies (BBV) een financieringsparagraaf bij de begroting en jaarrekening verplicht. Deze paragraaf bij de begroting geeft de beleidsplannen voor de treasuryfunctie voor het komende jaar weer. Met de paragraaf bij de jaarrekening wordt verantwoording afgelegd over het afgelopen jaar met betrekking tot risicobeheer, gemeentefinanciering en het kasstroombeheer.

De financieringsfunctie omvat de volgende onderwerpen te weten:

1. het aantrekken van voldoende financiële middelen en het uitzetten van overtollige gelden om de programma's binnen de door de raad vastgestelde beleids- en budgettaire kaders in de begroting uit te kunnen voeren;
2. het beheersen van de risico's verbonden aan de financieringsfunctie, zoals renterisico's, koersrisico's en kredietrisico's;
3. het beperken van de kosten van leningen en het bereiken van voldoende rendement op uitzettingen;
4. het beperken van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities.

Verstrekken van leningen en garanties en het aangaan van financiële participaties worden uitsluitend gedaan uit hoofde van de publieke taak. Bij het uitzetten van middelen, het verstrekken van garanties en het aangaan van financiële participaties uit hoofde van de publieke taak, bedingt het college indien mogelijk zekerheden. Het college motiveert in zijn besluit het openbaar belang van dergelijke uitzettingen van middelen, verstrekkingen van garanties en financiële participaties.

In deze paragraaf wordt aandacht geschonken aan de volgende punten:

- a. financieringspositie;
- b. kasgeldlimiet;
- c. renterisiconorm;
- d. rentevisie;
- e. rentetoerekening grondexploitatie;
- f. rentetoerekening taakvelden (renteomslag);
- g. leningenportefeuille;
- h. schatkistbankieren.

Paragraaf Financiering

a. Financieringspositie

De financieringspositie geeft inzicht in de ontwikkelingen in de financiering van de gemeente en de daarbij horende financieringsbehoefte, rekening houdend met de (geplande) investeringen en beschikbare interne en externe middelen. De ontwikkeling van de financieringspositie is bepalend voor de leningenportefeuille. Om in de financieringsbehoefte te voorzien bestaat een aantal mogelijkheden. Deze kunnen onderverdeeld worden in interne (reserves en voorzieningen) en externe financieringsmiddelen (leningen).

Financieringspositie	Werkelijk 1-1-2022	begroot 1-1-2023	begroot 1-1-2024	begroot 1-1-2025	begroot 1-1-2026
Totaal kapitaalgoederen incl. prognose investeringen	159.712.831	178.476.860	180.115.828	187.430.074	194.506.880
Vaste geldleningen incl. nieuwe leningen	38.080.135	34.828.206	51.773.534	61.715.991	67.030.445
Te dekken door reserves en voorzieningen	121.632.696	143.648.654	128.342.295	125.714.083	127.476.435
Aanwezige reserves en voorzieningen	129.453.462	126.368.519	125.905.994	126.089.029	126.696.529
tekort(-) / overschot(+) financieringsmiddelen	7.820.766	-17.280.135	-2.436.301	374.945	-779.906

b. Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is een instrument om het renterisico op de netto vlottende schuld te beperken. Hiermee wordt voorkomen dat fluctuaties in de korte rente (maximaal één jaar) een relatief grote impact op de rentelasten hebben. De norm wordt toegepast om te bepalen wat het maximum aan kort geld is dat een gemeente mag aantrekken. De limiet is bepaald op 8,5% van het begrotingstotaal bij aanvang van het jaar met een minimum van € 300.000,-. Indien de gemiddelde liquiditeitspositie (saldo van vlottende schuld en vlottende middelen) de kasgeldlimiet bij herhaling overschrijdt, dient er gefinancierd te worden met lang geld in plaats van kort geld.

Kasgeldlimiet	Gemiddelde 1e kwartaal 2022	Gemiddelde 2e kwartaal 2022	Gemiddelde 3e kwartaal 2022	Gemiddelde 4e kwartaal 2022	Gemiddelde 1e kwartaal 2023	Gemiddelde 2e kwartaal 2023	Gemiddelde 3e kwartaal 2023	Gemiddelde 4e kwartaal 2023
Vlottende schuld								
Opgenomen gelden < 1 jaar	-	-	-	-				
Schuld in rekening-courant	296.970	7.173	-	-				
Gest. gelden door derden < 1 jaar	-	-	-	-				
Overige geldleningen	-	-	-	-				
Totaal vlottende schuld (a)	296.970	7.173	-	-	-	-	-	-
Vlottende middelen								
Uitgeleende gelden < 1 jaar	-	-	-	-				
Contante gelden in kas	-	-	-	-				
Tegoeden in rekening-courant	27.566	156.735	-	-				
Overige uitstaande gelden < 1 jaar	10.433.333	10.566.667	-	-				
Totaal vlottende middelen (b)	10.460.900	10.723.401	-	-	-	-	-	-
Berekening kasgeldlimiet								
Begrotingsomvang per 1 januari	138.990.200	138.990.200	138.990.200	138.990.200	145.910.200	145.910.200	145.910.200	145.910.200
Bij ministeriële regeling vastgesteld %	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%
Toegestane kasgeldlimiet	11.828.022	11.828.022	10.018.270	11.814.167	12.402.367	12.402.367	12.402.367	12.402.367
Toets kasgeldlimiet								
Totaal netto vlottende schuld (a-b)	10.163.930	10.716.228	-	-	-	-	-	-
Toegestane kasgeldlimiet	11.828.022	11.828.022	10.018.270	11.814.167	12.402.367	12.402.367	12.402.367	12.402.367
Ruimte (+) / Overschrijding (-)	21.991.952	22.544.250	10.018.270	11.814.167	12.402.367	12.402.367	12.402.367	12.402.367

Door de ontvangen Eneco-gelden is er een grote ruimte binnen de kasgeldlimiet. De verwachting is dat de toegestane kasgeldlimiet pas tegen het einde van 2022 gebruikt gaat worden voor het aantrekken van kasgeldleningen.

Paragraaf Financiering

c. Renterisiconorm

Met behulp van deze norm wordt voorkomen dat bij herfinanciering grote fluctuaties in rentelasten ontstaan. Dit wordt bereikt door een limiet te stellen aan dat deel van de vaste schuld waarover het rentepercentage in een jaar aangepast mag worden. De bedoelde aanpassing doet zich voor bij herfinanciering en renteherziening. De renterisiconorm houdt in, dat de jaarlijkse verplichte aflossingen en de renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal bij aanvang van het jaar, met een minimum van € 2.500.000,-.

Renterisico's vaste schuld		2022	2023	2024	2025	2026
	Renteherziening op vaste schuld o/g	0	0	0	0	0
	Renteherziening op vaste schuld u/g	0	0	0	0	0
1	Renteherziening op vaste schuld (per saldo)	0	0	0	0	0
2	Aflossingen	3.251.928	3.054.673	4.057.543	4.685.546	5.185.546
3	renterisico op vaste schuld (1+2)	3.251.928	3.054.673	4.057.543	4.685.546	5.185.546
4	renterisiconorm	27.798.040	29.182.040	29.876.940	30.495.740	31.089.080
5a	Ruimte onder renterisiconorm (4>3)	24.546.112	26.127.368	25.819.397	25.810.194	25.903.534
5b	Overschrijding renterisiconorm (3>4)	0	0	0	0	0
Berekening renterisiconorm						
	Begrotingstotaal (lasten + storting in reserves)	138.990.200	145.910.200	149.384.700	152.478.700	155.445.400
4a	Het bij ministeriële regeling vastgestelde %	20%	20%	20%	20%	20%
4b	Renterisiconorm	27.798.040	29.182.040	29.876.940	30.495.740	31.089.080

De reguliere aflossingen (inclusief aflossingen op nieuwe leningen) passen ruim binnen de norm.

d. Rentevisie

Er vindt geen rentetoerekening plaats aan reserves en voorzieningen.

De rentelasten worden geraamd op basis van de werkelijk te betalen rente over de aangetrokken geldleningen. Deze rente wordt verhoogd met de rente over nieuwe leningen o.b.v. de geraamde investeringen in de loop van het jaar en de nog uit te voeren investeringen uit voorgaande jaren. De financieringsrente over deze investeringen wordt berekend op basis van een gemiddeld rentepercentage van 2.5%. Financieringsrente voor investeringen wordt in het jaar van investeren voor de helft meegenomen.

Paragraaf Financiering

e. Rentetoerekening grondexploitatie

Bij de begroting 2023 wordt de rentetoerekening voor de grondexploitatie bepaald op 1,90%.

		2023
(A)	bestaande leningen + kasgeld 1-1-2023	€ 34.828.206
(B)	rentelast bestaande leningen 1-1 + begrote rente kasgeld 2023	€ 1.259.604
(C)	Eigen vermogen 31-12-2022	€ 92.398.508
(D)	Vreemd Vermogen 31-12-2022	€ 102.292.350
(E)	Totaal Vermogen 31-12-2022 (C + D)	€ 194.690.859
(F)	gewogen gemiddelde rentepercentage (B/A)	3,62%
(G)	factor VV/TV (debt ratio) (D/E)	0,525
(H)	factor EV/TV (solvabiliteits ratio) (C/E)	0,475
(I)	netto rentelast VPB (F * 75/100)	2,71%
(J)	rentetoerekening grondexploitatie 2023 BBV (F*G)	1,90%
(K)	Disconteringsvoet grondexploitatie 2023 BBV (F*H + F*G)	3,62%
(L)	rentetoerekening grondexploitatie 2023 VPB (F*G)	1,90%
(M)	disconteringsvoet grondexploitatie 2023 VPB (F*H+I*G)	3,14%

f. Rentetoerekening taakvelden (renteomslag)

Het renteschema geeft inzicht in de rentelasten externe financiering, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening.

Schema rentetoerekening		2023	2024	2025	2026
A	De externe rentelasten over de korte en lange financiering	1.509.604	1.808.678	1.960.449	1.920.640
B	De externe rentebaten	-/- 15.900	-/- 15.300	-/- 14.600	-/- 14.000
	Totaal door te rekenen externe rente	1.493.704	1.793.378	1.945.849	1.906.640
C1	De rente die aan grondexploitatie moet worden doorberekend(-/-)	-44.571	-23.651	-28.188	-33.604
C2	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend (-/-)	0	0	0	0
C3	De rentebaat van doorverstrekte leningen die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend(+)	0	0	0	0
	Saldo door te rekenen externe rente	-/- 44.571	-/- 23.651	-/- 28.188	-/- 33.604
		1.538.275	1.817.029	1.974.038	1.940.245
D1	Rente over eigen vermogen	+	+	+	+
D2	Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)	0	0	0	0
	De aan taakvelden (programma's inclusief overzicht overhead) toe te rekenen rente	1.538.275	1.817.029	1.974.038	1.940.245
E	De werkelijk aan taakvelden (programma's inclusief overzicht overhead) toegerekende rente (renteomslag)	-/- 1.529.867	-/- 1.543.436	-/- 1.614.775	-/- 1.685.204
F	Renteresultaat op het taakveld treasury	-8.408	-273.593	-359.263	-255.041
	Afwijking in % t.o.v. werkelijke rente	-0,55%	-15,06%	-18,20%	-13,14%

In 2023 bedraagt de door te rekenen externe rente € 1.538.275. De boekwaarde van de activa die aan taakvelden is toe te rekenen bedraagt € 177.900.000. Het rentepercentage van aan taakvelden toe te rekenen rente bedraagt in 2023 hierdoor 0,86% en hanteert dit percentage ten behoeve van de renteomslag 2023. Voor de jaren daarna is dit percentage doorgetrokken. In 2023 ontstaat door de minimale afronding een klein negatief renteresultaat op het taakveld treasury. In de overige jaren loopt dit negatieve renteresultaat op maar alle jaren laten een afwijking zien die onder de 25% ligt. Hierdoor zal er bij nacalculatie geen verplichte correctie noodzakelijk zijn.

Paragraaf Financiering

g. Leningenportefeuille

De tabel hieronder geeft inzicht in het verwachte verloop van de leningenportefeuille:

Mutaties leningenportefeuille	werkelijk 2022	prognose 2023	prognose 2024	prognose 2025	prognose 2026
Stand per 1 januari	38.080.133	34.828.205	51.773.533	61.715.990	67.030.444
Prognose nieuwe leningen	-	20.000.000	14.000.000	10.000.000	-
reguliere aflossingen	3.251.928	3.054.673	3.057.543	2.985.546	2.985.546
geprognostiseerde aflossingen nieuw leningen	-	-	1.000.000	1.700.000	2.200.000
vervroegde aflossingen	-	-	-	-	-
Stand per 31 december	34.828.205	51.773.533	61.715.990	67.030.444	61.844.898

Door voorgenomen investeringen voor o.a. huisvestingsplan scholen, duurzaamheidsmaatregelen, riolering etc. zijn er in de prognose nieuwe leningen opgenomen.

De nieuwe leningen vanaf 2023 zijn voor de totaal financiering van exploitatie en investeringen.

h. Schatkistbankieren

Het schatkistbankieren verplicht de gemeenten hun overtollige middelen aan te houden bij de Staat. Via een wijziging in de Wet Fido wordt dit opgelegd aan de decentrale overheden. Door deze maatregel beschikt de gemeente niet meer vrijelijk over haar eigen spaargeld. Deelname aan schatkistbankieren draagt bij aan een lagere EMU-schuld van de collectieve sector. Door het aanhouden van overtollige middelen in de schatkist vermindert de externe financieringsbehoefte van het Rijk, wat zich weer vertaalt naar een lagere staatsschuld. Alle bankrekeningen van de gemeente tellen mee. De drempel is vanaf 1 juli 2021 vastgesteld op 2% van het jaarlijkse begrotingstotaal bij aanvang van het jaar. Met een minimum van € 250.000,- en maximaal € 2.500.000,- mag eigen geld aangehouden worden. De liquide middelen boven deze drempel dienen dagelijks via een aparte werkrekening bij de schatkist aangeboden te worden. Een saldo bij de schatkist kan met een bepaalde limiet dagelijks worden teruggehaald via dezelfde werkrekening. De toets of de overtollige middelen die buiten de schatkist gelaten zijn vallen binnen het drempelbedrag, is gebaseerd een gemiddelde per kwartaal.

Schatkistbankieren	2022	2023	2024	2025	2026
Berekening drempelbedrag					
Begrotingsomvang per 1 januari	138.990.200	145.910.200	149.384.700	152.478.700	155.445.400
Bij ministeriële regeling vastgesteld %	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%
maximaal buiten schatkist aanhouden	2.779.804	2.918.204	2.987.694	3.049.574	3.108.908

Paragraaf Grondbeleid

Algemeen

In de paragraaf Grondbeleid wordt beschreven hoe de gemeente het grondbeleid inzet om de bestuurlijke doelen te bereiken. Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) verplicht gemeenten om in de begroting en jaarrekening een paragraaf over het grondbeleid op te nemen (artikel 9 lid 2). Artikel 16 van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) stelt de volgende onderdelen verplicht:

- Een visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen in de programma's;
- Een aanduiding van de wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert;
- Een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie;
- Een onderbouwing van de geraamde winstneming;
- De beleidsuitgangspunten omtrent de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van de grondzaken.

Grondbeleid is voor de raad om twee redenen van belang. Enerzijds als instrument voor het realiseren van de doelstellingen van de programma's en anderzijds vanwege de financiële belangen en risico's die met het gekozen grondbeleid gepaard gaan.

Visie op het grondbeleid

Op 3 februari 2022 is de Nota Grondbeleid 2021 vastgesteld door de gemeenteraad. De Nota Grondbeleid 2021 richt zich op situationeel grondbeleid. Dit wil zeggen dat per casus wordt beoordeeld welke grondstrategie de gemeente het beste voert en welke regierol daarbij hoort, met als doel de ambities voor de betreffende gebiedsontwikkeling te kunnen realiseren.

De gemeente Goeree-Overflakkee werkt aan de hand van een drietal thema's: Duurzaam Innovatief Eiland, Aantrekkelijk Eiland en Vitaal Eiland. Deze thema's worden inhoudelijk uitgewerkt in de Omgevingsvisie en geborgd in de gemeentelijke programma-begroting.

Gebiedsontwikkeling is een van de instrumenten om de doelstellingen uit deze thema's te realiseren. Bij het nemen van besluiten rondom gebiedsontwikkeling speelt grondbeleid een belangrijke rol. Grondbeleid bepaalt in algemene zin de kaders waarbinnen de gemeente opereert in een ruimtelijke ontwikkeling. Denk daarbij aan de financiële kaders en de mate van regie die de gemeente wil of moet voeren om haar ambities waar te kunnen maken. Het grondbeleid handelt op basis van (maatschappelijke) doelen die in beleids- en toekomstvisies zijn vastgesteld.

Het grondbeleid richt zich op het vinden van een goede balans tussen maatschappelijk rendement en financieel effect. Het maatschappelijk rendement meten we langs de lat van de Brede Welvaart. In een Integrale Impactanalyse wordt een koppeling gemaakt tussen de 3 maatschappelijke thema's van onze gemeente (de 'eilanden') en de voor gebiedsontwikkeling meest van toepassing zijnde thema's van Brede Welvaart.

In de financiële analyse worden zowel de directe als de indirecte financiële effecten van de betreffende gebiedsontwikkeling gemeten. Het direct financieel effect zijn de geldstromen die optreden tijdens de looptijd van de gebiedsontwikkeling (denk aan grondexploitatie, grondverkoop en/of effecten voor het gemeentelijk vastgoed). Het indirect financieel effect zijn de financiële gevolgen van de gebiedsontwikkeling voor de algemene dienst/gemeentelijke exploitatie. Denk daarbij aan gevolgen voor kapitaalslasten, onderhoud en beheer openbare ruimte, inkomsten uit belastingen, het gemeentefonds.

Er is sprake van een wisselwerking tussen de Nota Grondbeleid 2021 en de Nota Reserves en Voorzieningen en de Nota Risicomanagement.

Het grondbeleid is dynamisch en kan jaarlijks via deze paragraaf grondbeleid worden geactualiseerd. De Nota Grondbeleid is dit jaar vastgesteld. Bijstelling van beleid is niet aan de orde.

Paragraaf Grondbeleid

Meerjaren Perspectief Grondbedrijfsfuncties (MPG)

Jaarlijks wordt een Meerjaren Perspectief Grondbedrijfsfuncties (MPG) opgesteld. Om inzicht te krijgen in de financiële stand van zaken in de grondexploitaties actualiseren we deze (minimaal) één keer per jaar. In het MPG zijn, op basis van geactualiseerde exploitatieberekeningen, de financiële consequenties van alle projectactiviteiten vertaald in een meerjarige verloop van het grondbedrijf. Het MPG dient als toelichting op de jaarrekening en biedt een vooruitblik ten behoeve van de kadernota en begroting. Het MPG2022 is op 7 juli 2022 door uw raad vastgesteld.

Tussentijds wordt de voortgang van de grondexploitaties gemonitord. Ieder najaar worden de grondexploitaties met bijbehorende risico's opnieuw beoordeeld en geprognostiseerd per 01-01 van het komende jaar. Mogelijk leidt dit tot bijstelling van de Grondbedrijfsportefeuille. Door middel van de Eindejaarsrapportage MPG wordt uw raad hierover (in de maand december) geïnformeerd. Een tussentijdse financiële bijstelling wordt in de 2^e tussentijdse rapportage verwerkt.

In deze paragraaf grondbeleid wordt ingegaan op de verwachtingen voor 2023 en volgende jaren.

Grondexploitaties/PPS-projecten

Op 1 januari 2023 heeft de gemeente vier actieve grondexploitaties. Twee grondexploitaties hebben betrekking op woningbouw (Westplaat Middelharnis en 'H Oranjeweg Achthuizen). Twee grondexploitaties hebben betrekking op bedrijventerreinen (Oostplaat III Middelharnis en Zuidelijke Randweg Middelharnis). Daarnaast zijn er twee PPS-projecten (Bedrijvenpark Oostflakkee en Suijssenwaerde beiden te Oude-Tonghe) waarvoor de gemeente aandelenkapitaal gestort heeft.

Per 1-1-2023 wordt de afsluiting van de grondexploitatie 'H Oranjeweg Achthuizen verwacht, welke verwerkt zal worden in het MPG2023/jaarrekening 2022. De per 1-1-2023 geplande afsluiting van de PPS Suijssenwaerde is als gevolg van de bestemmingsplanprocedure niet haalbaar. We verwachten deze afsluiting gedurende het boekjaar 2023 af te ronden.

In voorbereiding is een grondexploitatie voor de gebiedsontwikkeling Spuiplein. Deze grondexploitatie heeft een verwacht negatief resultaat van € 4,3 miljoen (prijsspeil 01-01-2023). Alvorens deze grondexploitatie te activeren wordt de raad in het vierde kwartaal 2022 verzocht hierover een standpunt in te nemen.

In onderstaand schema is de boekwaarde van de actieve grondexploitaties per 1 januari 2022 weergegeven en het verwacht planeconomisch resultaat op eindwaarde van de actieve grondexploitaties en de overige activiteiten "verbonden partijen" (PPS-constructies) waarvoor de gemeente aandelenkapitaal gestort heeft. De afsluiting van de grondexploitatie Prinsesselaan Sommelsdijk werd verantwoord in het MPG2022 en is inmiddels verwerkt in de jaarrekening 2021.

Kerngegevens grondexploitaties	Boekwaarde		Verwacht planeconomisch resultaat			
	per 1-1-2022	V/N	einddatum per 1-1	eindwaarde	V/N	
1. Projecten in initiatief						
-	€	- -		€	- -	
2. Projecten in planfase						
-	€	- -		€	- -	
3. Projecten in realisatie						
<i>Actief grondbeleid</i>						
- BT Oostplaat III	€	-2.491.414 V	2024	€	2.584.350	V
- Westplaat	€	-2.500.689 V	2024	€	570.674	V
- Zuidelijke Randweg	€	841.328 N	2026	€	611.254	V
- Plan Achthuizen	€	-181.308 V	2023	€	74.634	V
- Prinsesselaan Sommelsdijk	€	-52.025 V	2022	€	52.025	V
Overige activiteiten						
- Suijssenwaerde	€	913.215 N	2023	€	- -	
- Bedrijvenpark Oostflakkee	€	838.750 N	2032	€	- -	
totaal voorraad grond	€	-2.632.143 V		€	3.892.937	V

Bron: MPG2022

Paragraaf Grondbeleid

Risico's op grondexploitaties

De gemeente dient, conform de geldende regelgeving, voldoende middelen gereserveerd te hebben om de voorziene negatieve risico's adequaat te dekken. Als het projectrisico als onvermijdelijk wordt aangemerkt is daarvoor een verliesvoorziening getroffen.

In het MPG2022 zijn voor alle grondexploitaties de positieve en negatieve risico's berekend op basis van scenario's, met in achtneming van het conjunctureel risico (het effect van landelijke tendensen). Het totaalbedrag aan projectrisico is afgerond **€ 1.163 mln.** Dit bedrag is ingebracht in het totaalbeeld van de risico's van de gemeente en verwerkt in de weerstandratio van de gemeente. Voor de meerjarige vooruitblik wordt dit risicobedrag geëxtrapoleerd. Ieder half jaar, in het kader van het MPG en de Eindejaarsrapportage MPG wordt beoordeeld of bijstelling nodig is.

Voor de categorie 'projecten in PPS-constructie' en 'strategische gronden' zijn verliesvoorzieningen beschikbaar.

Tussentijdse winstneming / Winstneming bij afsluiting grondexploitatie

De gemeente volgt ten aanzien van tussentijdse winstneming de landelijke regelgeving uit de notitie "grondbeleid" van juli 2019 van de commissie BBV. Winst dient genomen te worden over gerealiseerde kosten en baten in een boekjaar. Het is niet mogelijk een prognose te geven over te nemen tussentijdse winst in een lopend boekjaar. De winst wordt berekend volgens de voorgeschreven POC-methode waarmee ook rekening kan worden gehouden met het voorzichtigheidsbeginsel. Een tussentijdse winstneming komt ten gunste van de Reserve Grondexploitatie.

In het MPG2022/jaarrekening 2021 werd voor de grondexploitatie Oostplaat III een tussentijdse winst genomen van afgerond € 1,17 mln. De afsluiting van de grondexploitatie Prinsesselaan Sommelsdijk met een positief resultaat van afgerond € 52.025 is ook als winstneming in de jaarrekening 2021 verwerkt.

In het meerjarig overzicht grondbedrijf 2022-2026 zijn de geprognostiseerde winstnemingen als gevolg van het afsluiten van grondexploitaties verwerkt.

Portefeuille Grondbedrijfsfunctie 2023

De beschikbare dekking van de portefeuille Grondbedrijfsfunctie 2023 is als volgt geprognostiseerd:

Aanwezige dekking (01-01-2023	Dekking in € positief	
Reserve grondexploitaties	€	2.264.178
Omvang verliesvoorziening per 01-01-2023	€	1.488.742
Totaal dekking	€	3.752.920

Cijfers op basis van MPG2022

In vorenstaande tabel is de afsluiting van de grondexploitatie 'H Oranjeweg' verwerkt. In tegenstelling tot hetgeen is gepresenteerd in het MPG2022 blijft de omvang verliesvoorziening per 1-1-2023 ongewijzigd tot het moment dat de PPS Suijssenwaerde wordt afgesloten.

Paragraaf Grondbeleid

Meerjarig verloop Grondbedrijf 2022-2026

Meerjarig verloop Grondbedrijf	2022		2023		2024		2025		2026
	beginstand per 1-1	geraamde mutaties	beginstand per 1-1	geraamde mutaties	beginstand per 1-1	geraamde mutaties	beginstand per 1-1	geraamde mutaties	beginstand per 1-1
1 Reserve grondbeleid (RG)	€ 2.189.544	€ 74.634	€ 2.264.178	€ 3.155.024	€ 5.419.202	€ -	€ 5.419.202	€ 611.254	€ 6.030.456
2 Tussentijdse winstneming (naar RG)		pm		pm		pm		pm	
3 Afsluiting grondexploitatie (naar RG)		€ 74.634		€ 3.155.024				€ 611.254	
4 Verliesvoorziening negatieve plannen	€ 1.488.742		€ 1.488.742	€ -974.035	€ 514.707		€ 514.707		€ 514.707
5 Beschikbare middelen grondbedrijfsfunctie	€ 3.678.286		€ 3.752.920		€ 5.933.909		€ 5.933.909		€ 6.545.163
6 Projectrisico grondexploitaties	€ 1.162.590	pm	€ 1.162.590	pm	€ 1.162.590	pm	€ 1.162.590	pm	€ 1.162.590
7 Verwacht negatief resultaat (t.i.v. voorziening)	€ 1.488.742		€ 1.488.742	€ -913.215	€ 575.527		€ 575.527		€ 575.527

Toelichting

- De Reserve Grondbeleid waarborgt de continuïteit van het grondbedrijf en is bedoeld om actief invulling te geven aan gewenste gebiedsontwikkelingen. In JR2021 (MPG2022) werd tussentijds winst genomen op de grondexploitatie Oostplaat III. De winstname is verwerkt in de Reserve Grondbeleid. De winstneming wordt per 1-1-2023 (MPG2023) verwerkt in de boekwaarde grex. Toekomstige tussentijdse winstnemingen kunnen niet worden geprognoseerd. Daarom staat in de tabel pm.
- De afsluiting van een grondexploitatie staat op einddatum van die grondexploitatie maar wordt in voorafgaande jaarrekening verwerkt. Het positief resultaat wordt toegevoegd aan de Reserve Grondbeleid.
- In JR2022 staat gepland de afsluiting grex Achthuizen. In JR2023 wordt afgesloten de grex Westplaat en Oostplaat. In JR2025 wordt afgesloten de grex Zuidelijke Randweg. De 'tussentijdse winstneming in voorgaande jaren' is via de boekwaarde van de grex verwerkt in de eindwaarde grex. Dit zijn de getroffen voorzieningen die staan tegenover een negatief resultaat van een grondexploitatie op einddatum plus evt. de projectrisico's die beheersbaar moeten worden gemaakt.
- Voor de JR2022 stond in het MPG2022 gepland de afwikkeling van de PPS Suijssenwaerde. Deze afwikkeling wordt doorgeschoven naar JR2023. De mutatie (4) is de vrijval van de verliesvoorziening waaruit het geprognoseerde tekort wordt gedekt.
- De beschikbare middelen grondbedrijfsfunctie is de som van de Reserve Grondexploitatie plus de getroffen verliesvoorzieningen
- De projectrisico's van de grondexploitaties worden jaarlijks berekend. De projectrisico's worden ingebracht in het totaalbeeld van de risico's gemeente en verwerkt in de weerstandratio gemeente.
- Dit is het verwacht negatief resultaat van de grondexploitaties en PPS-en op einddatum plus het projectrisico waar een verliesvoorziening (4) tegenover staat. In JR2022 stond in het MPG2022 gepland de afwikkeling van de PPS Suijssenwaerde. Deze afwikkeling wordt doorgeschoven naar JR2023. De mutatie (7) is de afschrijving van het in deze PPS gestort Eigen Vermogen. Dekking komt uit de verliesvoorziening Suijssenwaerde.

Bron: MPG2022, bijgesteld naar aangepaste inzichten per 1-9-2022

Paragraaf Lokale heffingen

Inleiding

De paragraaf “Lokale heffingen” is voorgeschreven in artikel 10 van het “Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten” (BBV). De paragraaf moet ten minste bevatten:

- de geraamde inkomsten;
- het beleid ten aanzien van de lokale heffingen;
- een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen, waarbij inzichtelijk wordt gemaakt hoe bij de berekening van tarieven van heffingen, die hoogstens kostendekkend mogen zijn, wordt bewerkstelligd dat de geraamde baten de ter zake geraamde lasten niet overschrijden, wat de beleidsuitgangspunten zijn die ten grondslag liggen aan deze berekeningen en hoe deze uitgangspunten bij de tariefstelling worden gehanteerd;
- een aanduiding van de lokale lastendruk;
- een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.

Bij de gemeentelijke belastingen zijn drie typen heffingen te onderscheiden, te weten:

- **Algemene belastingen:** deze belastingen komen ten goede aan de algemene middelen van de gemeente. Dit betekent dat de opbrengsten niet gelabeld zijn, maar voor alle gemeentelijke taken en voorzieningen kunnen worden ingezet. Onder de algemene belastingen vallen de onroerendezaakbelastingen, de forensenbelasting, de toeristenbelasting en de precariobelasting vaste standplaatsen.
- **Bestemmingsbelastingen:** dit zijn belastingen waarvan de opbrengsten zijn bestemd voor specifieke taken of voorzieningen met een duidelijk algemeen belang. Onder de bestemmingsbelastingen vallen de rioolheffing, de afvalstoffenheffing en de BIZ-heffingen. Voor bestemmingsbelastingen geldt dat de gemeente niet meer mag heffen dan de kosten die zij voor de betreffende taak of voorziening maakt.
- **Retributies (rechten en leges):** deze worden geheven van personen aan wie de gemeente een specifieke dienst verleent en die voor die persoon een individueel voordeel oplevert. De belangrijkste retributies zijn de leges. Dit zijn vergoedingen voor een bij de gemeente aangevraagde dienst zoals het aanvragen van een paspoort of een vergunning. Net als bij de bestemmingsbelastingen mogen de retributies niet meer dan kostendekkend zijn.

Het BBV bevat een aantal voorschriften die bijdragen aan de interne sturing door de raad en een betere vergelijkbaarheid tussen gemeenten. Eén van de voorschriften betreft een beter inzicht in de overhead. Om de raad op eenvoudige wijze meer inzicht te geven in de totale kosten van de overhead voor de gehele organisatie is in het programmaplan een apart overzicht opgenomen van de kosten van de overhead. In de programma's zijn alleen de kosten opgenomen die betrekking hebben op het primaire proces. Hiermee wordt een eenduidig inzicht gegeven in de kosten die direct zijn toe te rekenen aan bepaalde taakvelden. In de berekening van de kostendekkendheid per heffingssoort is de doorbelasting van de overhead op basis van reëel toe te rekenen uren aan de heffingssoort toegeschreven.

Algemeen

De gemeente Goeree-Overflakkee kent de volgende algemene belastingen:

- Onroerendezaakbelastingen (OZB);
- Toeristenbelasting (land en water);
- Forensenbelasting;
- Precariobelasting vaste standplaatsen.

Daarnaast kent de gemeente de volgende bestemmingsbelastingen:

- Afvalstoffenheffing;
- Rioolheffing;
- Bedrijveninvesteringszone (BIZ).

Paragraaf Lokale heffingen

Naast de hierboven genoemde belastingen en heffingen worden ook nog retributies (leges en rechten) geheven. Deze zijn gekoppeld aan de door de gemeente geleverde producten of diensten, zoals de afgifte van een paspoort, rijbewijs of omgevingsvergunning. Dit betreffen de hierna genoemde rechten:

- Leges;
- Lijkbezorgingsrechten;
- Marktgeden;
- Haven- en kadegeld.

Een en ander laat zich vatten in het navolgende schema van heffingen die in de gemeente Goeree-Overflakkee worden geheven:

Heffingen					
Algemene belastingen		Bestemmingsbelastingen		Retributies	
Opbrengst vrij besteedbaar		Opbrengst geormerkt		Opbrengst geormerkt Vergoeding voor een individueel bewezen dienst	
Geen opbrengstlimiet		Opbrengstlimiet		Opbrengstlimiet	
Toegepast in 2023		Toegepast in 2023		Toegepast in 2023	
Inflatiecorrectie 2,3% per jaar via opbrengst	Inflatiecorrectie 2,3% per jaar via tarief	Geen stijging mogelijk	Inflatiecorrectie 2,3% per jaar via tarief, mits niet meer dan kostendekkend	Geen trendmatige stijging boven wettelijk maximum	Inflatiecorrectie 2,3% per jaar via tarief, mits niet meer dan kostendekkend
<i>Betreft:</i>		<i>Betreft:</i>		<i>Betreft:</i>	
OZB	Toeristenbelasting	BIZ	Afvalstoffenheffing	Leges met wettelijk maximum	Leges
	Forensenbelasting		Rioolheffing	Leges EDR *) max. 100% per vergunningstelsel	
	Precariobelasting standplaatsen				Lijkbezorgingsrechten
					Marktgeden
					Haven- en kadegelden

Tarievenbeleid

In de Kadernota 2023 zijn de volgende uitgangspunten voor het berekenen van de lokale heffingen opgenomen:

“Voorgesteld wordt de lokale heffingen in verband met de inflatie te verhogen als volgt:

- *OZB – opbrengst wordt verhoogd met 2 procent per jaar plus eventuele areaalstijging;*
- *Overige algemene belastingen: tariefstijging met 2 procent per jaar;*
- *Kostendekkende heffingen: tariefstijging met 2 procent per jaar tot maximaal kostendekkend niveau.*

Met dit percentage van 2 wordt aangesloten bij de prijsindexatie, zoals dat is ontleend aan de Maartbrief (circulaire) 2022 (nadere toelichting onder “Prijzen”).”

In de kadernota is ook genoemd dat *“mocht het percentage in de nog te ontvangen Mei-/Junicirculaire anders zijn, dan wordt dit afwijkende percentage verwerkt in de Begroting 2023”*. In de meicirculaire is het percentage verhoogd naar 2,3%

Paragraaf Lokale heffingen

Toelichting algemene belastingen

➤ *Onroerendezaakbelastingen (OZB)*

De belangrijkste eigen inkomstenbron van de gemeente wordt gevormd door de OZB. Deze belasting wordt geheven van de eigenaren van woningen en van de eigenaren en de gebruikers van niet-woningen. De opbrengst van de OZB dient als algemeen dekkingsmiddel.

De grondslag voor de heffing is de WOZ-waarde. De tarieven van de OZB zijn mede afhankelijk van de op grond van de wet WOZ getaxeerde waarden. De WOZ-waarden voor 2023 hebben de waardeprijddatum 1 januari 2022. De prognose van de waarden voor 2023 van het SVHW van september 2022 is de basis hiervoor. Rekening houdend met de opgelegde aanslagen 2022 is een verwachte opbrengst over 2023 bepaald, daarover is 2,3% inflatiecorrectie toegepast.

De bovengemiddelde ontwikkeling van de totale WOZ-waarden van woningen leidt tot een daling van 13,5% voor het tarief van de woningen.

➤ *Hondenbelasting*

In de raadsvergadering van 7 juli 2022 is een motie ingediend om met ingang van 2023 de hondenbelasting af te schaffen. Vanaf 2023 wordt geen hondenbelasting meer geheven.

➤ *Toeristenbelasting*

Toeristenbelasting wordt geheven voor het houden van verblijf met overnachting binnen de gemeente door personen die niet met een adres in de gemeente zijn ingeschreven. Deze belasting wordt in rekening gebracht bij degene die gelegenheid biedt tot verblijf.

De opbrengst van deze belasting dient als algemeen dekkingsmiddel. Tegenover de belastingopbrengsten staan geen specifieke uitgaven. Wel is er jaarlijks een bedrag in de begroting opgenomen als dotatie aan de 'reserve toeristische voorzieningen'. Dit bedrag komt ten goede aan de recreatiesector, waarbij de gemeente in overleg met de Veero (Vereniging van Eigenaren en Exploitanten van Recreatieondernemingen) de besteding van deze gelden bepaald.

Er is een uitvoeringsprogramma Toeristische-recreatieve visie Goeree-Overflakkee 2025 met bijbehorende projectenlijst vastgesteld. De kosten worden gedekt door per project een bedrag uit de 'reserve toeristische voorzieningen' te halen.

Bij het vaststellen van de begroting 2022 is, als onderdeel van het 'ombuigingsplan', vanaf 2023 een verhoging van de opbrengst toeristenbelasting verwerkt. De extra opbrengst wordt behaald door het verhogen van het tarief van € 1,20 naar € 1,50. Dit nieuwe tarief is afgestemd met de VEERO. Het nieuwe tarief geldt voor land- en watertoerisme.

➤ *Watertoeristenbelasting*

De opbrengst van deze belasting dient als algemeen dekkingsmiddel. Tegenover de belastingopbrengsten staan geen specifieke uitgaven.

Belastingplichtige is die persoon die tegen vergoeding verblijft in de gemeente zonder in het bevolkingsregister van de gemeente Goeree-Overflakkee te zijn opgenomen.

Op grond van de verordening is per persoon per etmaal een bedrag verschuldigd (de zogenoemde passanten). Bij vaste ligplaatshouders is een forfaitaire tariefstelling van toepassing. Deze belasting wordt in hoofdzaak geheven van de exploitanten van (jacht)havens.

Paragraaf Lokale heffingen

➤ *Forensenbelasting*

De opbrengst van deze belasting dient als algemeen dekkingsmiddel. Tegenover de belastingopbrengsten staan geen specifieke uitgaven. De tarieven zijn voor 2023 met 2,3% geïndexeerd.

Deze belasting wordt geheven van personen die niet binnen de gemeente Goeree-Overflakkee wonen, maar wel voor 90 dagen of meer een gemeubileerde woning in onze gemeente voor zichzelf of hun gezin ter beschikking houden.

Toelichting bestemmingsheffingen en retributies

De bestemmingsbelastingen en retributies zijn bedoeld om met de inkomsten uit de belastingheffing bepaalde gemeenteactiviteiten te bekostigen. Om te voorkomen dat gemeenten met deze specifieke belastingen ook andere activiteiten financieren, verbieden de wettelijke bepalingen in de Gemeentewet dat de geraamde baten de geraamde lasten mogen overschrijden. Door dit vereiste mogen de opbrengsten hooguit kostendekkend zijn.

De wetsbepalingen die de kostendekkende tarieven voorschrijven, spreken over geraamde bedragen. Dit komt doordat de rechtsbescherming vereist dat de verordening voor aanvang van de belastingheffing moet zijn vastgesteld. Op dat moment zijn alleen de ramingen van de baten en de lasten bekend.

Zeker bij bepaalde rechten en leges waarbij de tarieven voor verschillende activiteiten in één belastingverordening worden geregeld, kan zich de vraag voordoen op welk niveau de kostendekkendheid moet worden getoetst. Het uitgangspunt daarbij is toetsing op verordeningenniveau, waarbij de geraamde lasten van alle benoemde activiteiten worden gedekt door de gezamenlijke baten uit de te heffen belastingen. Hierdoor is de zogenoemde kruissubsidiëring mogelijk; een verwacht overschot bij de ene activiteit wordt gebruikt voor de dekking van een verwacht tekort bij een andere activiteit. Het is daardoor niet nodig om de kostendekkendheid per activiteit te bepalen. Er hoeft ook geen verband te zijn tussen het tarief dat de gemeente voor een dienst of activiteit in rekening brengt en de werkelijke kosten voor die dienst of activiteit. Dit is in de jurisprudentie bevestigd.

➤ *Afvalstoffenheffing*

De afvalstoffenheffing is een bestemmingsheffing. Dit betekent dat de opbrengsten niet vrij besteedbaar zijn. De heffing vergoedt de kosten voor inzameling van huishoudelijk afval.

Vanaf 1 januari 2022 is officieel het systeem van 'Goed scheiden loont' ingegaan. Ook wel bekend onder de noemer: Diftar. Het betalen van afvalstoffenheffing bestaat uit twee delen. Dat is een basistarief en een bedrag voor elke keer dat restafval wordt aangeboden. Dit kan het legen van een restafvalcontainer zijn of het weggooien van een vuilniszak in een ondergrondse restafvalcontainer. Het basistarief wordt in het lopende jaar in rekening gebracht. De afrekening van de ledigingen/stortingen ontvangen de huishoudens (via SVHW) begin van het nieuwe jaar.

In de (kosten-) onderbouwing van de afvalstoffenheffing zijn de volgende componenten meegenomen:

- De reguliere kosten welke betrekking hebben op de inzameling en verwerking van huishoudelijk afval, kapitaallasten investeringen en doorbelaste kosten (waaronder personeelskosten);
- Extracomptabel worden de volgende kosten toegerekend:
 - Compensabele BTW berekend over de reguliere kosten (waarover BTW verschuldigd is) en de oude kapitaallasten (investeringen);
 - En overige toe te rekenen kosten van onder andere strand-, straatreiniging en kosten SVHW.

Paragraaf Lokale heffingen

Kostendekkendheid - Afvalstoffenheffing	2023
Kosten taakveld(en), incl (omslag)rente	6.712.800
Inkomsten taakveld(en), exclusief heffingen	-592.700
<i>Netto kosten taakveld:</i>	6.120.100
<i>Toe te rekenen kosten:</i>	
- Overhead, incl (omslag)rente	-
- Kosten toe te rekenen van overige taakvelden (incl omslagrente)	322.400
- BTW *	1.372.500
Totale kosten	7.815.000
Opbrengst heffingen	-6.339.100
Dekkingspercentage	81,1%
* De BTW zoals opgenomen in de tabel (via BCF compensabele) BTW over gemaakte kosten in het kader van heffingen zoals riool- en afvalstoffenheffing.	

Door de stijging van de algehele kosten is het basistarief verhoogd van € 207,50 naar € 225,-. Hierdoor wordt een kostendekkendheid behouden van 81,1%. De variabele tarieven blijven gelijk aan 2022.

➤ *Rioolheffing*

In het Programma Stedelijk Water (voorheen vGRP) is aangegeven op welke plekken welke voorzieningen zijn of worden gerealiseerd, op welke wijze de gemeente inhoud geeft aan zijn zorgplichten voor afvalwater, regenwater en grondwater. Ook is aangegeven hoe de afstemming is geregeld tussen de gemeente en het waterschap en wat de gevolgen voor het milieu zijn van de aanwezige voorzieningen en de in het plan aangekondigde activiteiten.

De kosten van de invulling van de zorgtaken voor afvalwater, regenwater en grondwater en de daarmee samenhangende zorg voor het gemeentelijke rioleringsstelsel worden gedekt uit de rioolheffing. De aanleg van nieuwe rioleringsstelsels wordt betaald uit planontwikkeling/grondexploitatie.

De opbrengsten van de rioolheffing dient als dekking van de uitgaven voor het in stand houden van de riolering, het afvoeren van huishoudelijk en bedrijfsafvalwater, het afvoeren van hemelwater en het treffen van maatregelen ter voorkoming of beperking van nadelige gevolgen van de grondwaterstand.

Het belastbaar feit van deze heffing is een perceel dat direct of indirect is aangesloten op de gemeentelijke riolering. Belastingplichtig is de eigenaar van een perceel.

Het Programma Stedelijk Water geldt voor de periode 2021-2025. Op basis van dit programma zijn financiële kaders opgenomen en wordt een tarief berekend met als uitgangspunt het wettelijk toegestane dekkingspercentage van maximaal 100%. Het streven is om de tarieven zodanig vast te stellen dat de geraamde opbrengst gelijk is aan de geraamde lasten. Deze berekeningsmethode resulteert in lagere tarieven ten opzichte van 2022.

In de (kosten-) onderbouwing van de rioolheffing zijn de volgende componenten meegenomen:

- De reguliere kosten welke betrekking hebben op het beheer- en onderhoud van het rioolstelsel. Deze kosten bestaan onder andere uit: onderzoekskosten rioolstelsel, klein onderhoud/instandhouding rioolstelsel, dotatie aan de voorziening groot onderhoud en

Paragraaf Lokale heffingen

vervangingsinvesteringen, kapitaallasten investeringen en doorbelaste kosten (waaronder personeelskosten).

Extracomptabel worden de volgende kosten toegerekend:

- Compensabele BTW berekend over de reguliere kosten (waarover BTW verschuldigd is), de oude kapitaallasten (investeringen) en de investeringen gedekt uit de voorziening groot onderhoud en vervangingsinvesteringen;
- En overige toe te rekenen kosten van onder andere straatreiniging en kosten SVHW.

Kostendekkendheid - Rioolheffing	2023
Kosten taakveld(en), incl (omslag)rente	4.550.900
Inkomsten taakveld(en), exclusief heffingen	-
<i>Netto kosten taakveld:</i>	4.550.900
<i>Toe te rekenen kosten:</i>	
- Overhead, incl (omslag)rente	342.400
- Kosten toe te rekenen van overige taakvelden (incl omslagrente)	283.000
- BTW *	821.600
Totale kosten	5.997.900
Opbrengst heffingen	-5.990.600
Dekkingspercentage	99,9%
* De BTW zoals opgenomen in de tabel (via BCF compensabele) BTW over gemaakte kosten in het kader van heffingen zoals riool- en afvalstoffenheffing.	

➤ *Bedrijven InvesteringsZone (BIZ)*

Via een bijdrage BIZ worden ondernemers in een bepaalde zone binnen de gemeente voor ten hoogste vijf jaren verplicht gesteld een financiële bijdrage te leveren ter bekostiging van investeringen in de leefbaarheid, veiligheid, ruimtelijke kwaliteit of een nader publiek belang in de openbare ruimte. De investeringen zijn een aanvulling op (reguliere) diensten die door de gemeente worden uitgevoerd en ze moeten in het verlengde daarvan liggen. De BIZ-bijdrage is daarom een bestemmingsbelasting. De investeringen worden namens de ondernemers uitgevoerd door een stichting waarbij de gemeente slechts het innen en het uitkeren – als subsidie – van de BIZ-bijdrage uitvoert. Onze gemeente kent 4 BI-zones. Dit is een zone in Stellendam (2 bedrijventerreinen), Oude-Tonge (bedrijfsterrein), Middelharnis (winkelcentrum) en in Ouddorp (winkelcentrum).

➤ *Marktgeld*

Onder marktgelden worden rechten geheven voor het ter beschikking stellen van een standplaats op een markt, de verleende diensten of het gebruik van hulpmiddelen die met de standplaats verband houden. Het marktgeld wordt in rekening gebracht aan degene aan wie een standplaats ter beschikking is gesteld.

Marktgeld is een retributie. Er kunnen alleen kosten worden verhaald die verband houden met het gebruik van standplaatsen op de aangewezen markten.

Paragraaf Lokale heffingen

Kostendekkendheid - Markten	2023
Kosten taakveld(en), incl (omslag)rente	40.500
Inkomsten taakveld(en), exclusief heffingen	-8.600
<i>Netto kosten taakveld:</i>	31.900
<i>Toe te rekenen kosten:</i>	
- Overhead, incl (omslag)rente	24.000
- BTW *	nvt
Totale kosten	55.900
Opbrengst heffingen	-53.300
Dekkingspercentage	95,3%
* De BTW zoals opgenomen in de tabel (via BCF compensabele) BTW over gemaakte kosten in het kader van heffingen zoals riool- en afvalstoffenheffing.	

➤ *Lijkbezorgingsrechten*

Onder lijkbezorgingsrechten worden rechten geheven voor het gebruik van de begraafplaats en voor het door onze gemeente verlenen van diensten in verband met de begraafplaats. Deze rechten worden in rekening gebracht bij de aanvrager dan wel ten behoeve van wie de dienst wordt verricht.

Bij de lijkbezorgingsrechten kunnen alleen kosten worden verhaald die verband houden met het gebruik van de begraafplaatsen. Op 7 juli 2022 is de startnotitie begraafplaatsenbeleid vastgesteld. De uitgangspunten in deze notitie zijn vervolgens vertaald in een beleids- en beheerplan. Uitgangspunten die o.a. gaan over de uitgiftetermijnen, (afkoop) onderhoudsrechten, afmetingen, vergunningen en ook de kostendekking. Bij het bepalen van de tarieven is en blijft ook voor 2023 de kostendekkendheid rond de 80%. De nieuwe tarieven 2023 zullen bij het vaststellen van de verordening Lijkbezorgingsrechten 2023 nader worden toegelicht.

Kostendekkendheid - Begraafrechten	2023
Kosten taakveld(en), incl (omslag)rente	988.100
Inkomsten taakveld(en), exclusief heffingen	-
<i>Netto kosten taakveld:</i>	988.100
<i>Toe te rekenen kosten:</i>	
- Overhead, incl (omslag)rente	291.200
- BTW *	nvt
Totale kosten	1.279.300
Opbrengst heffingen	-996.800
Dekkingspercentage	78%
* De BTW zoals opgenomen in de tabel (via BCF compensabele) BTW over gemaakte kosten in het kader van heffingen zoals riool- en afvalstoffenheffing.	

➤ *Leges*

Leges is een verzamelbegrip en de aard van leges is divers. Onder leges worden verschillende rechten geheven voor het genot van door de gemeente verstrekte diensten. In de legesverordening zijn 3 titels opgenomen waarbij elke titel meerdere hoofdstukken kent.

Paragraaf Lokale heffingen

In titel 1 gaat het om activiteiten die onder de algemene dienstverlening vallen. Dit zijn o.a. Burgerlijke stand, reisdocumenten, ID-kaarten, rijbewijzen, verkeer en vervoer, kabels en leidingen etc.

In titel 2 gaat het om dienstverlening die behoort bij de fysieke leefomgeving. Dit zijn o.a. alle aanvragen rondom een omgevingsvergunning, bestemmingswijzigingen e.d.

In titel 3 gaat het om dienstverlening die valt onder de Europese dienstenrichtlijn. Dit zijn met name aanvragen voor vergunningen van drank- en horeca, evenementen, exploitatievergunning APV, kinderopvang, overige ontheffingen etc.

Binnen de legesverordening zijn activiteiten opgenomen die wettelijk zijn gemaximeerd en waarvoor een afdracht aan het Rijk moet plaatsvinden. Ook bij de legesverordening kunnen alleen kosten verhaald worden die verband houden met die dienstverlening. Er hoeft geen verband te zijn tussen het tarief dat de gemeente voor een dienst in rekening brengt en de werkelijke kosten voor die dienst. Dit is in de jurisprudentie bevestigd.

Op basis van de in het kader van het BBV voorgeschreven transparantie is per titel inzicht gegeven in de mate van kostendekkendheid. De eerste tabel geeft inzicht in de kostendekkendheid van de gehele legesverordening.

Kostendekkendheid - Legestabel Titel 1 tm 3	2023
Kosten taakveld(en), incl (omslag)rente	1.525.800
Inkomsten taakveld(en), exclusief heffingen	-1.500
<i>Netto kosten taakveld:</i>	1.524.300
<i>Toe te rekenen kosten:</i>	
- Overhead, incl (omslag)rente	889.300
- BTW *	nvt
Totale kosten	2.413.600
Opbrengst heffingen	-2.188.200
Dekkingspercentage	90,7%
<i>* De BTW is hier niet van toepassing.</i>	

Kostendekkendheid - Algemene dienstverlening (Titel 1 legestabel)	2023
Kosten taakveld(en), incl (omslag)rente	396.200
Inkomsten taakveld(en), exclusief heffingen	-
<i>Netto kosten taakveld:</i>	396.200
<i>Toe te rekenen kosten:</i>	
- Overhead, incl (omslag)rente	180.700
- BTW *	nvt
Totale kosten	576.900
Opbrengst heffingen	-521.300
Dekkingspercentage	90,4%
<i>* De BTW is hier niet van toepassing.</i>	

Paragraaf Lokale heffingen

Kostendekkendheid - Omgevingsvergunning: activiteit bouwen (Titel 2 legestabel)	2023
Kosten taakveld(en), incl (omslag)rente	1.058.800
Inkomsten taakveld(en), exclusief heffingen	-1.500
<i>Netto kosten taakveld:</i>	1.057.300
<i>Toe te rekenen kosten:</i>	
- Overhead, incl (omslag)rente	662.000
- BTW *	nvt
Totale kosten	1.719.300
Opbrengst heffingen	-1.613.900
Dekkingspercentage	93,9%
<i>* De BTW is hier niet van toepassing.</i>	

Kostendekkendheid - Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn (Titel 3 legestabel)	2023
Kosten taakveld(en), incl (omslag)rente	70.800
Inkomsten taakveld(en), exclusief heffingen	-
<i>Netto kosten taakveld:</i>	70.800
<i>Toe te rekenen kosten:</i>	
- Overhead, incl (omslag)rente	46.600
- BTW *	nvt
Totale kosten	117.400
Opbrengst heffingen**	-53.000
Dekkingspercentage	45,1%
<i>* De BTW is hier niet van toepassing.</i>	

Berekening titel 2 is gebaseerd op de huidige situatie en nog niet vanuit de gedachte dat de Omgevingswet per 1-1-2023 van kracht is.

➤ Haven- en kadegeld

Binnen onze gemeente is een haven- en kadegeldverordening van kracht voor een aantal gemeentelijke havens.

Onder het havengeld wordt een recht geheven voor het kortstondig gebruik van de haven met een vaartuig of voor het genot van door of vanwege de gemeente in verband hiermee verleende diensten. Belastingplichtig voor het havengeld is de schipper van het vaartuig.

Onder het kadegeld wordt een recht geheven voor het gebruik van de haven voor het laden, lossen of opslaan van goederen of voor het genot van door of vanwege de gemeente in verband hiermee verleende diensten. Belastingplichtig is degene die van de haven gebruikt maakt om goederen te laden, te lossen of op te slaan of om er te verblijven in een camper.

Paragraaf Lokale heffingen

Kostendekkendheid - Havengeld	2023
Kosten taakveld(en), incl (omslag)rente	799.000
Inkomsten taakveld(en), exclusief heffingen	-147.100
<i>Netto kosten taakveld:</i>	651.900
<i>Toe te rekenen kosten:</i>	
- Overhead, incl (omslag)rente	124.400
- BTW *	nvt
Totale kosten	776.300
Opbrengst heffingen	-150.300
Dekkingspercentage	19%
* De BTW is niet van toepassing.	

➤ Overzicht tarieven

Belastingsoort	Tarief	Tarief	Tarief	Tarief
	2020	2021	2022	2023
OZB – eigen. n-w	0,12909%	0,13000%	0,13535%	0,13554%
OZB – gebr. n-w	0,09584%	0,09614%	0,09903%	0,09762%
OZB – eig. woning	0,12056%	0,10860%	0,10801%	0,09342%
Forensenbelasting	4 klassen	4 klassen	4 klassen	4 klassen
	tot max € 468,-	tot max € 473,-	tot max € 480,-	tot max € 491,-
Land- en watertoeristenbelasting	max. € 1,20	max. € 1,20	€ 1,20	€ 1,50
Afvalstoffenheffing	€ 222,- (1p)	€ 242,- (1p)	Vast - € 207,50 Variabel - € 8,- per container / € 1,25 per zak	Vast - € 225,- Variabel - € 8,- per container / € 1,25 per zak
	€ 296,- (>1)	€ 296,- (>1)		
Rioolheffing (n-w)	0,0974%	0,0955%	0,0955%	0,0931%
Rioolheffing (w)	€ 201,-	€ 197,-	€ 197,-	€ 192,-
	€ 122,-	€ 120,-	€ 120,-	€ 117,-

➤ Ontwikkeling woonlastendruk

In onderstaand overzicht is een algemene indruk gegeven van de ontwikkeling van de woonlastendruk binnen de gemeente Goeree-Overflakkee. De vergelijking is gemaakt voor zowel meer- als éénpersoonshuishoudens, waarbij de gemiddelde WOZ-stijging is gebaseerd op de prognoses van het SVHW.

Paragraaf Lokale heffingen

Ontwikkeling gemeentelijke lastendruk	Parameters/tarieven		Belastingdruk		Verschillen	
Meerpersoonshuishouden	2022	2023	2022	2023	€	%
* Waardestijging (landelijk gemiddelde)		16%				
* Gemiddelde WOZ waarde woning**	€ 282.100	€ 327.200				
- tarief OZB	0,10801%	0,09342%	€ 304,70	€ 305,67	€ 0,97	0,32%
- rioolheffing (eigenaren)	€ 197,00	€ 192,00	€ 197,00	€ 192,00	€ -5,00	-2,54%
- afvalstoffenheffing*	€ 296,00	€ 297,00	€ 296,00	€ 297,00	€ 1,00	0,34%
>> verschillen (totaalniveau)			€ 797,70	€ 794,67	€ -3,03	0,38%
Meerpersoonshuishouden						
* Gemiddelde WOZ waarde woning **	€ 282.100	€ 327.200				
- tarief OZB	0,10801%	0,09342%	€ 304,70	€ 305,67	€ 0,97	0,32%
- rioolheffing (eigenaren)	€ 197,00	€ 192,00	€ 197,00	€ 192,00	€ -5,00	-2,54%
- afvalstoffenheffing*	€ 242,00	€ 257,00	€ 242,00	€ 257,00	€ 15,00	6,20%
>> verschillen (totaalniveau)			€ 743,70	€ 754,67	€ 10,97	-1,48%

* Afvalstoffenheffing is als volgt opgebouwd: € 225,- vast tarief + € 72,- variabel (meerpersoonshuishoudens met gemiddeld 9 ledigingen van € 8,-) of € 32,- (eenpersoonshuishouden met gemiddeld 4 ledigingen van € 8,-)

** De gemiddelde WOZ-waarde van een woning op Goeree-Overflakkee is in 2021 € 260.000 (bron: Waarstaatjegemeente.nl / VNG WOZ-datacenter). Wegens het ontbreken van een nieuw gemiddelde is deze verhoogd met de landelijk gemiddelde stijgingspercentages van 8,5% naar de waarde per 01-01-2022 en 16% naar de waarde per 01-01-2023

➤ *Kwijtscheldingsbeleid gemeente*

Op grond van de Invorderingswet 1990 kunnen gemeenten kwijtschelding verlenen voor gemeentelijke heffingen, zij kunnen zelf beslissen voor welke heffingen kwijtschelding mogelijk is.

Onze gemeente heeft een verordening kwijtschelding. Kwijtschelding kan voor de volgende belastingen worden verleend: OZB, afvalstoffenheffing (basistarief voor 100%, variabele tarief gedeeltelijk) en rioolheffing.

De gemeente geeft toepassing aan de maximale mogelijkheden, zijnde 100%. Ook natuurlijke personen met een bedrijf of zelfstandig beroep komen onder bepaalde voorwaarden voor kwijtschelding in aanmerking.

SVHW voert voor ons de toetsing van kwijtscheldingsverzoeken uit. SVHW neemt deel aan de automatische beoordeling van een deel van de kwijtscheldingsaanvragen. Dit gebeurt bij Stichting Inlichtingenbureau, opgericht door het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Uiteraard kunnen belastingplichtigen ook zelf een verzoek om kwijtschelding indienen bij SVHW.

De uitgaven als gevolg van kwijtschelding zijn voor onze gemeente in 2023 en verder jaarlijks begroot op ongeveer € 126.000,-.

➤ *Algemene externe ontwikkelingen*

Voor meer informatie op het gebied van de gemeentelijke heffingen en WOZ verwijzen wij u naar <http://www.vng.nl/onderwerpenindex/belastingen>

Daar kunt u ook een actueel overzicht vinden van de laatste ontwikkelingen en kabinetsvoornemens.

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

Dit onderdeel gaat met name in op de onderhoudstoestand en de kosten van wegen, riolering, gebouwen, infrastructurele kunstwerken en dergelijke. Onderhoud van kapitaalgoederen beslaat een substantieel deel van de begroting. Een goed overzicht is daarom van belang voor een juist inzicht in de financiële positie.

In de openbare ruimte vindt een groot aantal activiteiten plaats, zoals wonen, werken en recreëren. Daarvoor zijn veel kapitaalgoederen nodig met betrekking tot wegen, rioleringen, kunstwerken, groen, verlichting en gebouwen. De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het onderhoud daarvan is bepalend voor het aanzien van onze gemeente en uiteraard voor de benodigde structurele, jaarlijkse lasten.

Onze gemeente beschikt over beheer- en onderhoudsplannen voor de openbare ruimte. In afzonderlijke beleidsplannen is en zal het kwaliteitsniveau en het daarbij behorende kostenniveau worden opgenomen en afgezet tegen de in de begroting opgenomen beschikbare middelen. In de in 2020 geactualiseerde Beleidsnota reserves en voorzieningen is nader ingegaan op het vormen van voorzieningen en bestemmingsreserves om onder meer kosten voor (groot) onderhoud en investeringen meerjarig te kunnen dekken. Als alle beleidsplannen met betrekking tot het gewenste kwaliteitsniveau en de beschikbare middelen zijn vastgesteld, ontstaat inzicht in het onderhoudsniveau in relatie tot de benodigde middelen.

Onderhoudsvoorzieningen worden gevormd om de onderhoudslasten van een kapitaalgoed te egaliseren over de gebruiksduur van het kapitaalgoed. In haar 'Notitie verkrijging/vervaardiging en onderhoud van kapitaalgoederen' schrijft de Commissie BBV (Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten) voor dat een onderhoudsvoorziening alleen mag worden gevormd indien een adequaat beheerplan voorhanden is. Zodoende mogen kosten van (groot) onderhoud alleen dan ten laste van een gevormde voorziening worden gebracht, indien een recent beheerplan van het desbetreffende kapitaalgoed aanwezig is. Indien het hieraan ontbreekt, kunnen de kosten van groot onderhoud wel door een daartoe gevormde reserve worden gedekt.

Wegen

Het beleid met betrekking tot het beheer en onderhoud van wegen in 2023 is gebaseerd op het Wegenbeheerplan 2018-2022. Hierin wordt voor de ca. 2.5 miljoen m² verharding voor de komende jaren een beeld geschetst over de financiële impact van het onderhoud en wordt het programma voor de komende jaren omschreven.

Kerncijfers Wegen	
> Elementenverharding (inclusief halfverharding)	1.574.530 m ²
> Asphaltverharding	946.773 m ²

In onderstaande tabel worden de kosten voor het begrotingsjaar 2023 weergegeven:

Onderhoud kapitaalgoederen wegen	Begroet 2023
Onderhoud kapitaalgoederen	1.495.300
Voorzieningen	-
Kapitaallasten	426.300
Totaal	1.921.600

Tevens is in de begroting een investeringsbudget van € 1.100.000,- opgenomen voor reconstructie van de wegen.

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Kunstwerken

Beleidskader

In 2021 is het beheerplan Civiele Kunstwerken vastgesteld. In het beheerplan is het beleidskader gebaseerd op de Richtinggevende startnotitie Omgevingsvisie waarin is opgenomen dat de gemeente Goeree-Overflakkee een aantrekkelijk eiland wil zijn voor haar eigen inwoners en toeristen. Er wordt daarom ingezet op een openbare ruimte met een schone en fraaie uitstraling. Omdat op dit moment een forse achterstand bestaat in het onderhoud en beheer van de civiele kunstwerken, wordt de komende periode een kwaliteitsniveau B (redelijk) nagestreefd. Gezien de ambities op het gebied van 'aantrekkelijk eiland' is het streven om voor alle civiele kunstwerken in de toekomst door te groeien naar kwaliteitsniveau A (goed), beginnend bij de monumenten en beschermde dorpsgezichten.

Beheerplan

De gemeente beheert een groot aantal civiele kunstwerken. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in kademuren (5.472 meter), glooiingen (9.356 meter), keerwanden (1.726 meter), 66 bruggen, 2 onderdoorgangen, 9 sluizen, 21 stuwen, 4 uitkijktorens en een groot aantal kleine kunstwerken in de vorm van trappen en hekken. Bij sommige kunstwerken ontbreken parameters die informatie geven over de kwaliteit (bijvoorbeeld het jaar van aanleg of inspectieresultaten). Met name de kleinere kunstwerken zijn nog niet volledig in beeld en nog niet opgenomen in het beheersysteem.

De komende jaren ligt de focus op het op orde krijgen van de gegevens in het beheersysteem, de inspectie van alle civiele kunstwerken en het inhalen van achterstanden in het onderhoud. In bijna alle kernen zijn grote vervangingsinvesteringen nodig aan de kademuren en glooiingen.

Financiële consequenties

In onderstaande tabel worden de kosten voor het begrotingsjaar 2023 weergegeven:

Onderhoud kapitaalgoederen kunstwerken	Begroot 2023
Onderhoud kapitaalgoederen	573.700
Storting voorzieningen / reserves	831.400
Kapitaallasten	173.900
Totaal	1.579.000

Opgemerkt wordt dat de exploitatiekosten de komende jaren verder toe nemen door kapitaallasten die voortkomen uit de investeringen ten behoeve van de waterkeringen en glooiingen. Deze worden het komende jaar in beeld gebracht en financieel vertaald in de begroting 2023.

Openbare Verlichting

Beleidskader

In 2015 is de beleidsnota "Samen op weg naar een duurzame openbare verlichting! Beleidsplan 2015-2024" vastgesteld. Het beleidsplan 2015-2024 is een nadere uitwerking van de "Startnotitie beleidsplan en beheerplan openbare verlichting 2015-2024".

Het beleidsplan heeft betrekking op het onderhoud en de instandhouding van de openbare verlichting in de gemeente. De nota beschrijft het kosteneffectief onderhouden en renoveren van ons areaal lichtmasten, waarbij duurzaamheid een basisgedachte is. Duurzame materialen en energiezuinige armaturen en langere levensduren zorgen voor een investering in de toekomst. Hierbij worden de duurzaamheidsdoelen van de gemeente, maar ook landelijke energiedoelstellingen haalbaar gemaakt.

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Beheerplan

In de startnotitie “Beleidsplan en beheerplan openbare verlichting 2015-2024” is aangegeven welke maatregelen noodzakelijk én mogelijk zijn om de openbare verlichting veilig, verantwoord en duurzaam te beheren en tegen welke kosten. De relevante kaders die onder meer het gevolg zijn van de keuze voor het scenario “Duurzaam” zijn in het beleidsplan beschreven. De operationele invulling die het gevolg is van deze keuze is in dit beheerplan “Openbare Verlichting 2015 - 2024” opgenomen.

Financiële consequenties

In onderstaande tabel worden de kosten voor het begrotingsjaar 2023 weergegeven:

Onderhoud kapitaalgoederen openbare verlichting	Begroot 2023
Onderhoud kapitaalgoederen	203.800
Storting voorzieningen	-
Kapitaallasten	234.100
Totaal	437.900

Naast het reguliere budget voor onderhoud van de openbare verlichting is jaarlijks een investeringsbudget beschikbaar van € 340.000,- voor renovatieprojecten.

Groenvoorziening

In 2014 zijn alle groenelementen opgenomen in het beheerpakket groen. Dit vormt mede de basis voor het opgestelde groenkwaliteitsplan 2016. Dit groenkwaliteitsplan is opgebouwd uit de structuur van het groen, het beheren van het groen en de verbetering- en uitbreidingsvoorstellen op dit gebied. Tevens zijn keuzes gemaakt ten aanzien van de te hanteren kwaliteitsniveaus in relatie tot de kosten.

Het beheerplan, hetgeen volgt uit het beleidsplan, beschrijft de richtlijnen voor het onderhoud. Het groenbeheerplan gaat uit van het doelmatig beheren van de voorziening met daarbij het creëren van mogelijkheden voor het accentueren van bepaalde delen van deze voorzieningen. Een en ander dient afgestemd te worden in samenhang met de beschikbare financiële middelen.

In de gemeente dient er ruimte te zijn voor groenvoorzieningen en dit groen wordt onderhouden. Onderhoud van de groenvoorzieningen wordt in 2022 planmatig uitgevoerd.

Kerncijfers Groen		
> Aantal bomen	18.236	stuks
> Bosplantsoen	6.820	are
> Sierplantsoen	3.293	are
> Grassen	14.940	are
> Hagen	150	are

In onderstaande tabel worden de kosten voor het begrotingsjaar 2023 weergegeven:

Onderhoud kapitaalgoederen groenvoorziening	Begroot 2023
Onderhoud kapitaalgoederen	305.400
Storting voorzieningen	-
Kapitaallasten	74.800
Totaal	380.200

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Begraafplaatsen

Het beheerplan voor de begraafplaatsen is in combinatie met het opstellen van het groenkwaliteitsplan bepaald. Een en ander is nader toegelicht onder de paragraaf 'groenvoorziening'. Bij het opstellen van het beheerplan is kritisch gekeken naar het onderhoudsniveau, waarbij het huidige intensieve beheer als aandachtspunt geldt. Verder is de aanpak, daar waar nodig, geharmoniseerd en plaatsgebonden kenmerken en gebruiken zijn als toetsingskader vastgelegd.

Onderhoud van de begraafplaatsen zal in 2023 planmatig en vooralsnog ongewijzigd worden uitgevoerd.

In onderstaande tabel worden de kosten voor het begrotingsjaar 2023 weergegeven:

Onderhoud kapitaalgoederen begraafplaatsen	Begroot 2023
Onderhoud kapitaalgoederen	124.400
Storting voorzieningen	35.000
Kapitaallasten	142.100
Totaal	301.500

Speelplaatsen

In 2017 is de speelnotitie vastgesteld. Dit plan gaat niet alleen uit van het beheren, maar ook van het doelmatig inzetten van voorzieningen afgestemd op leeftijdsgroepen en wensen. De speeltoestellen zijn periodiek getoetst of ze voldoen aan de wettelijke vereisten van het Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen. De inspecties zijn vastgelegd in een logboek. Bij gebleken gebreken zijn reparaties uitgevoerd of het toestel is vervangen dan wel verwijderd. Thans heeft de gemeente Goeree-Overflakkee 772 speelobjecten in beheer.

In onderstaande tabel worden de kosten voor het begrotingsjaar 2023 weergegeven:

Onderhoud kapitaalgoederen speelvoorzieningen	Begroot 2023
Onderhoud kapitaalgoederen	54.500
Storting voorzieningen	-
Kapitaallasten	70.300
Totaal	124.800

Waterplan

In het waterplan wordt ingegaan op de knelpunten en risico's in het watersysteem. Het eilandelijk waterplan wordt gezien als paraplu waaraan diverse soorten aan water gerelateerd beleid opgehangen kan worden. Voorbeelden van beleidsplannen die gerelateerd zijn aan het 'waterplan', zijn het baggerplan, Programma Stedelijk Water (PSW), eilandelijk Grondwaterplan en Toekomstig Basis Rioleringsplan. Met het waterschap wordt samengewerkt om te komen tot een integrale aanpak van alle aspecten die te maken hebben met riolering en water.

In onderstaande tabel worden de kosten voor het begrotingsjaar 2023 weergegeven:

Onderhoud kapitaalgoederen waterwerken	Begroot 2023
Onderhoud kapitaalgoederen	134.500
Storting voorzieningen	-
Kapitaallasten	2.900
Totaal	137.400

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Riolering

Beleidskader

In het Programma Stedelijk Water (PSW) geeft de gemeente aan hoe ze denkt invulling te geven aan de zorgplichten, die ze heeft voor:

1. een doelmatige inzameling en transport van afvalwater dat vrijkomt bij de binnen het grondgebied van de gemeente gelegen percelen;
2. de doelmatige inzameling en verwerking van afvloeiend hemelwater;
3. het in openbaar gemeentelijk gebied treffen van doelmatige maatregelen om structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming te voorkomen of te beperken.

Beheerplan

In het PSW, dat samen met het waterschap is gevormd en opgesteld, wordt aangegeven wat de jaarlijkse kosten zijn van exploitatie en vervanging voor de komende periode. Verder is in het kostendekkingsplan, als onderdeel van het PSW, aangegeven hoe deze kosten worden gedekt. Dit vormt de basis voor de berekening van de rioolheffing.

Het in het PSW aangegeven beleid wordt in de jaarlijks op te stellen operationele programma's (werkplannen) uitgewerkt op detailniveau. De operationele programma's vormen de basis voor de te ramen onderhoudskosten in de begroting. In het PSW zijn vanuit efficiency oogpunt zoveel mogelijk crosslinks gelegd met het onderhoud van andere kapitaalgoederen. Waar mogelijk is aansluiting gezocht met het onderhoud aan wegen.

Kerncijfers Riolering		
> Riool	543	km
> Rioolkolken	+/- 19.500	stuks
> Rioolgemalen	769	stuks

Financiële consequenties

In onderstaande tabel worden de kosten voor het begrotingsjaar 2023 weergegeven:

Onderhoud kapitaalgoederen riolering	Begroet 2023
Onderhoud kapitaalgoederen	475.900
Storting voorzieningen	1.046.000
Kapitaallasten	1.140.300
Totaal	2.662.200

De lasten van groot onderhoud en van vervangingsinvesteringen worden gedekt uit de daartoe bestemde voorziening. In 2022 is ten laste van deze voorziening een mutatie van € 1.730.000,- geraamd.

Gebouwen

Beleidskader

Het beleidskader voor de uitvoering van het planmatig onderhoud aan de gemeentelijke gebouwen is de rapportage "Planmatig onderhoud 2020 – 2029". Hierin wordt inzichtelijk gemaakt welke structurele onderhoudswerkzaamheden noodzakelijk zijn, gekoppeld aan een toekomstvisie voor het gebruik van de gebouwen. Binnen het beleidskader is het efficiënt uitbesteden van planmatige onderhoudswerkzaamheden een doorlopend aandachtspunt.

Beheerplan

Het meerjarenonderhoudsplan gebouwen wordt 2-jaarlijks door het college vastgesteld. De gemeente Goeree-Overflakkee heeft ongeveer 120 gemeentelijke gebouwen waarop planmatig on-

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

derhoud plaatsvindt. Dit varieert van huisvesting van gemeentelijke diensten tot zwembaden en opstallen bij begraafplaatsen en monumentale kerktorens en van dorps- en verenigingsgebouwen tot brandweerkazernes. Tevens worden de gym- en sportzalen en een deel van de sportcomplexen onderhouden en beheerd.

In het kader van het Integraal Huisvesting Plan Onderwijs en de kansenversneller Maatschappelijk Vastgoed is de dotatie aan de onderhoudsvoorziening van een aantal dorpshuizen en gymzalen stopgezet per 1 januari 2026. Voor deze gebouwen geldt ook dat we in de komende periode terughoudend zijn met het planmatig onderhoud.

Indicator <i>W staat voor wettelijke indicator</i>	Bron		Norm <i>Doelstelling</i>
	Periode	Goeree-Overflakkee	
Uitvoering onderhoud gebouwen	<i>MOP, Key2Fin</i>		
	2021	80%	100%
	2020	95%	
	2019	95%	

Financiële consequenties

In onderstaande tabel worden de kosten voor het begrotingsjaar 2023 weergegeven:

Onderhoud kapitaalgoederen			
Gebouwen en overig vastgoed	Onderhoud kap.goed. B2023	Storting voorziening B2023	Kapitaallasten B2023
Verenigingsgebouwen/dorpshuizen	132.800	536.500	336.800
Gymzalen	18.100	72.200	25.000
Brandweerkazernes	12.000	1.000	16.600
Woningen	6.000	30.500	77.800
Recreatiecentrum de Staver	98.000	272.900	445.100
Zwembad 't Zuiderdiep	31.000	72.000	127.700
Sporthal De Gooye	24.000	43.400	28.400
Sportcomplexen/terreinen	360.700	67.200	523.800
Monumenten, torens en molens	91.800	82.400	26.100
Het Binnenhof (Pascal 40, Middelhamis)	57.000	119.000	154.500
Kinderopvang	5.600	5.000	17.700
Woonwagencentra	12.900	46.500	5.700
Huisvesting gemeentelijke gebouwen	90.000	272.500	597.900
Gemeentelijke werkplaatsen	21.000	102.500	95.500
Overige gebouwen	47.400	127.000	139.000
Totaal	1.008.300	1.850.600	2.617.600

Paragraaf Verbonden partijen

Inleiding

Verbonden partijen zijn rechtspersonen waarin de gemeente én een bestuurlijk én een financieel belang heeft.

Er is sprake van bestuurlijk belang als:

- de gemeente een zetel in het bestuur heeft
- de gemeente stemrecht heeft

Er is sprake van financieel belang als:

- de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt zijn bij een faillissement van de verbonden partij
- het mogelijk is om financiële problemen bij de verbonden partij te verhalen op de gemeente.

Algemeen

Hieronder staan alle gemeenschappelijke regelingen, stichtingen, verenigingen of vennootschappen waar de gemeente Goeree-Overflakkee in deelneemt. De gemeenschappelijke regelingen voeren beleid en beheer op de betreffende terreinen uit voor de gemeente. Meestal kiest de gemeente voor een gemeenschappelijke regeling als de gemeente dit beleid niet zelf wil of doeltreffend kan uitvoeren. De deelname in het aandelenkapitaal van een aantal vennootschappen vloeit in hoofdzaak voort uit de van oudsher maatschappelijke belangen die door deze vennootschappen worden (of werden) nagestreefd.

Nr.	Gemeenschappelijke regelingen	Begrotingsonderdeel
1.	Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (VRR)	Thema: Openbare orde en veiligheid
2.	GGD Rotterdam-Rijnmond	Thema: Ondersteuning en zorg voor de inwoners in een kwetsbare periode
3.	DCMR Milieudienst Rijnmond	Thema: Ruimte en wonen
4.	Jeugdhulp Rijnmond	Thema: Ondersteuning en zorg voor de inwoners in een kwetsbare periode
5.	Samenwerkingsverband Vastgoedinformatie Heffing en Waardebepaling (SVHW)	Algemene dekkingsmiddelen
Nr.	Vennootschappen en coöperaties	Begrotingsonderdeel
6.	PZEM N.V.	Algemene dekkingsmiddelen
7.	GBE Aqua B.V.	Algemene dekkingsmiddelen
8.	Stedin Holding N	Algemene dekkingsmiddelen
9.	Webego BV	Thema: Blijvend ontwikkelen
10.	Bedrijvenpark Oostflakkee beheer BV en CV (BPO)	Thema: Bedrijvigheid
11.	Suijssenwaerde BV en CV	Thema: Ruimte en wonen
12.	N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	Algemene dekkingsmiddelen
13.	United Fish Auctions N.V. (UFA)	Thema: Bedrijvigheid
14.	Coöperatie Deltawind U.A.	Thema: Duurzame ontwikkeling
15.	Gemeentelijke Vervoercentrale Zeeland B.V. (GVC)	Thema: Ondersteuning en zorg voor de inwoners in een kwetsbare periode
16.	RAD HW B.V.	Thema: Leefomgeving
Nr.	Stichtingen en verenigingen	Begrotingsonderdeel
17.	Stichting CJG Rijnmond	Thema: Ondersteuning en zorg voor de inwoners in een kwetsbare periode

Paragraaf Verbonden partijen

nr.	Gemeenschappelijke regelingen	Geprognosticeerd Eigen vermogen		Geprognosticeerd Vreemd vermogen		Bijdrage door GO		
		31-12-2022	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2023	werkelijk 2021	begroot 2022	begroot 2023
1	Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond VRR	€ 7.609.000	n.n.b.	€ 55.395.569	n.n.b.	€ 2.642.841	€ 2.950.900	€ 3.478.200
2	GGD Rotterdam-Rijnmond	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	€ 349.750	€ 273.500	€ 318.000
3	DCMR Milieudienst Rijnmond	4,1 mln.	2,9 mln.	10,7 mln.	14 mln.	€ 1.474.400	€ 1.598.700	€ 1.726.400
4	Jeugdhulp Rijnmond	n.v.t.	n.v.t.	n.n.b.	n.n.b.	€ 8.572.129	€ 8.734.099	€ 6.661.000
5	Samenw.Vastgoedinfo.Heffing en Waardebepaling	€ 700.000	n.n.b.	€ 5.451.000	n.n.b.	€ 610.557	€ 693.000	€ 772.000
	Totaal bijdragen					€ 13.649.677	€ 14.250.199	€ 12.955.600

nr.	Vennootschappen en Cooperaties	Eigen vermogen		Vreemd vermogen		dividend / rente		
		31-12-2021	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2022	in 2022 over 2021	in 2021 over 2020	begroot 2023
6	PZEM N.V.	1651 mln	n.n.b.	1229 mln	n.n.b.	€ 0	€ 0	€ 0
7	GBE Aqua B.V.	n.v.t.	n.n.b.	n.v.t.	n.n.b.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
8	Stedin Holding N.V.	€ 3270 mln	n.n.b.	€ 4912 mln	n.n.b.	€ 45.551	€ 256.191	€ 30.000
9	Webego B.V.	€ -113.322	n.n.b.	€ 1.122.690	n.n.b.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
10	Bedrijvenpark Oostflakkee CV	€ 9.348.000	n.n.b.	€ 224.000	n.n.b.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
10a	Bedrijvenpark Oostflakkee BV	€ 36.000	n.n.b.	€ 15.000	n.n.b.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
11	Suijssenwaerde CV	€ -8.719.000	n.n.b.	€ 10.471.000	n.n.b.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
11a	Suijssenwaerde BV	€ -29.000	n.n.b.	€ 29.000	n.n.b.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
12	N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	€ 5.062 mln	n.n.b.	€ 143.995 mln	n.n.b.	€ 165.302	€ 131.226	€ 108.800
13	United Fish Auctions N.V.	€ 5.214.693	n.n.b.	€ 3.957.906	n.n.b.	€ 0	€ 0	€ 0
14	Cooperatie Deltawind U.A.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	€ 245	€ 305	€ 300
15	Gemeentelijke vervoercentrale Zeeland B.V.	€ 370.699	n.n.b.	€ 2.374.449	n.n.b.	€ 0	€ 0	€ 0
16	RAD HW B.V.	€ 5.263.350	n.n.b.	€ 10.363.428	n.n.b.	€ 0	€ 0	€ 0

nr.	Stichting en verenigingen	Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Bijdrage door GO		
		31-12-2021	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2022	werkelijk 2021	begroot 2022	begroot 2023
17	Stichting CJG Rijnmond	€ 2.714.112	n.n.b.	€ 8.153.717	n.n.b.	€ 1.356.488	€ 1.370.000	€ 1.456.900

1. Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond

Beleidsdoelstelling / openbaar belang	De gemeente Goeree-Overflakkee is ingedeeld in de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (VRR). De VRR heeft als doel: <ul style="list-style-type: none"> - het organiseren en coördineren van werkzaamheden ter voorkoming, beperking en bestrijding van brand, - vervoer van zieken en ongeval-slachtoffers. - organisatie en coördinatie bij ongevallen en rampen.
Vestigingsplaats	Rotterdam
Deelnemers	De gemeenten Albrandswaard, Barendrecht, Brielle, Capelle aan den IJssel, Goeree-Overflakkee, Hellevoetsluis, Krimpen aan den IJssel, Lansingerland, Maassluis, Nissewaard, Ridderkerk, Rotterdam, Schiedam, Vlaarding en Westvoorne.
Bestuurlijk belang	De burgemeester is de vertegenwoordiger van de gemeente in het AB en DB.
Risico's	Het wordt steeds moeilijker om de inzet vrijwilligers (vooral overdag) te garanderen. Er loopt een pilot met het structureel inzetten van beroepspersoneel in de dagdienst op een kazerne en er is gestart met het inzetten van een bevelvoerder in dagdienst op kazernes. Indien de pilot slaagt, zou de inzet van vijf beroepsmedewerkers de oplossing voor het risico. Hieraan zijn echter wel financiële consequenties verbonden, die worden geschat op € 400.000,-.
Ontwikkelingen	Het takenpakket van de VRR is in 10 jaar aanzienlijk verbreed. Gecombineerd met het hoge risicoprofiel en de talrijke nieuwe ontwikkelingen heeft VRR in opdracht van het bestuur een ontwikkelagenda opgesteld met verschillende scenario's. Het bestuur heeft eind 2021 gekozen voor een scenario waarbij over een periode van 4 jaar op 10 verschillende thema's fors geïnvesteerd wordt in mensen, middelen en processen. De thema's die speciale aandacht krijgen zijn: <ul style="list-style-type: none"> - vakbekwaam worden en blijven - versterken piketorganisatie - aanpassen op de omgevingswet - hoogbouwbrandbestrijding - Multi Intelligence Center - Doorontwikkelen netwerkfunctie Veiligheidsregio - Voorbereiden op gevolgen klimaatverandering - Beperken maatschappelijke impact digitale verstoring - Energietransitie - Doorontwikkeling informatievoorziening en informatiebeveiliging

Paragraaf Verbonden partijen

2. GGD Rotterdam-Rijnmond

Beleidsdoelstelling / openbaar belang	Het beschermen en bevorderen van de gezondheid van de bevolking. En het voorkomen en vroegtijdig opsporen van ziekten onder de bevolking.
Vestigingsplaats	Rotterdam
Deelnemers	Gemeenten Albrandswaard, Barendrecht, Brielle, Capelle aan den IJssel, Goeree-Overflakkee, Hellevoetsluis, Krimpen aan den IJssel, Lansingerland, Maassluis, Nissewaard, Ridderkerk, Rotterdam, Schiedam, Vlaardingen en Westvoorne.
Bestuurlijk belang	Het bestuur van de GGD-RR bestaat uit de portefeuillehouders volksgezondheid van de deelnemende gemeenten. Wethouder B.J. Bruggeman is de vertegenwoordiger van de gemeente.
Risico's	Er zijn geen bestuurlijke of financiële risico's bekend. De gemeente Rotterdam voert de taken van de GGD voor eigen rekening en risico uit. Verantwoording van de bedrijfsvoering wordt afgelegd aan het College van de gemeente Rotterdam. De gemeenschappelijke regeling GGD-RR regelt in materiële zin alleen de inkoop van producten bij de GGD Rotterdam. Er is van de GGD geen afzonderlijke jaarrekening. Dit zit opgenomen in de jaarrekening van de gemeente Rotterdam.
Ontwikkelingen	<p>De afspraken over de omvang en prijs van het basistakenpakket vindt normaliter plaats voor een periode van vier jaar (2019-2022). De komst van de coronapandemie in 2020 heeft ertoe geleid dat de rol van de GGD significant is veranderd. Vanuit een strategietraject GGD 3.0 is met het AB afgesproken om de begroting 2023 nog niet aan te passen aan de ambities van GGD 3.0. De begroting 2023 zal dus niet de eerste begroting van een nieuwe 4 jarenbegroting worden maar nog gebaseerd zijn op de begroting van het voorgaande jaar. Het grote voordeel hiervan is dat de nieuwe bestuurders die na de raadsverkiezingen van maart 2022 het AB gaan vormen, meegenomen kunnen worden in het traject GGD 3.0 dat de basis zal gaan vormen voor de begroting 2024-2027. In deze periode wordt er slechts geïndexeerd volgens de afspraken van de gezamenlijke gemeentesecretarissen in de regio (4,8%).</p> <p>Er was in eerdere begrotingen nog geen rekening gehouden met extra ondersteuning vanuit de GGD na de invoering van de omgevingswet. Voor 2023 is dit nu wel verwerkt. De Omgevingswet die per 1 januari 2023 wordt ingevoerd, verplicht gemeenten "een gezonde leefomgeving te bereiken en in stand te houden". Gezondheid in de Omgevingswet gaat niet alleen over de fysieke milieufactoren. Ook onderwerpen als meer bewegen, gezonde voedselomgeving en ruimte voor maatschappelijke voorzieningen moeten terugkeren in het ruimtelijke beleid. Met inwerkingtreding van de Omgevingswet, wordt gezondheid een verplichte afweging bij alle besluiten over de fysieke leefomgeving. Daarbij wordt de gestelde termijn voor het afhandelen van vergunningsaanvragen verkort van 26 weken naar 8 weken. Implementatie van de Omgevingswet vereist, naast extra capaciteit, specifieke gezondheids- en milieu gerelateerde expertise. De wet schrijft niet voor hoe gemeenten invulling moeten geven aan de opgelegde verantwoordelijkheden.</p>

3. DCMR Milieudienst Rijnmond

Beleidsdoelstelling / openbaar belang	De DCMR zorgt voor een leefbare en veilige regio, waar inwoners prettig kunnen wonen, werken en recreëren. Dit doen zij in opdracht van lokale en regionale overheden. Dat doet de DCMR onder meer door het maken van vergunningen en het handhaven van milieu- en veiligheidsregels.
Vestigingsplaats	Schiedam
Deelnemers	Gemeenten Albrandswaard, Barendrecht, Brielle, Capelle aan den IJssel, Goeree-Overflakkee, Hellevoetsluis, Krimpen aan den IJssel, Lansingerland, Maassluis, Nissewaard, Ridderkerk, Rotterdam, Schiedam, Vlaardingen en Westvoorne en de provincie Zuid-Holland
Bestuurlijk belang	Wethouder D.A. Markwat is de vertegenwoordiger van de gemeente in het AB.
Risico's	Op dit moment is er nog geen definitieve zekerheid over het moment van de

Paragraaf Verbonden partijen

	Omgevingswet. De inwerkingtreding is nu voorzien op 1 januari 2023. Een herhaald uitstel zal leiden tot extra kosten die vooralsnog niet zijn begroot.
Ontwikkelingen	DCMR heeft zich steeds meer ontwikkeld tot een data-gedreven organisatie. In 2023 bouwt de DCMR verder aan informatie gestuurd toezicht en het gebruik van digitale vergunningen waarin altijd de actuele voorschriften te vinden zijn. In het Algemeen Bestuur van de DCMR is in december 2020 het Meerjarenprogramma (MJP) 2021-2024 vastgesteld. Hierin is aangegeven op welke wijze de DCMR invulling geeft aan het realiseren van de beleidsdoelstellingen van de participanten door het inzetten van de VTH- en ruimtelijke en advies-instrumenten. Daarnaast wordt extra focus gelegd op aandachtsgebieden waar dit nodig wordt geacht om doelen te behalen of risico's te beheersen.

4. Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond	
Beleidsdoelstelling / openbaar belang	De Jeugdwet stelt de verplichting dat gemeenten binnen aangewezen regio's samenwerken met betrekking tot: <ul style="list-style-type: none"> - het gezamenlijk organiseren van specifieke jeugdhulptaken (Veilig Thuis, jeugdreclassering en jeugdbescherming) - en voor het gezamenlijk inkopen van specialistische jeugdhulp. Hierdoor kan er voldoende kwalitatief en kwantitatief aanbod geboden worden aan de inwoners van de individuele gemeenten.
Vestigingsplaats	Rotterdam
Deelnemers	Gemeenten Albrandswaard, Barendrecht, Brielle, Capelle aan den IJssel, Goeree-Overflakkee, Hellevoetsluis, Krimpen aan den IJssel, Lansingerland, Maassluis, Nissewaard, Ridderkerk, Rotterdam, Schiedam, Vlaardingen en Westvoorne.
Bestuurlijk belang	Wethouder B.J. Bruggeman is de vertegenwoordiger van de gemeente in het AB.
Risico's	De begroting 2023 is gebaseerd op veel aannames die samen met de deelnemende gemeenten zijn gekozen. De risico's op overschrijding liggen direct bij de deelnemende gemeenten. Er vindt geen verevening van risico's (voorheen door middel van de vlaktaks) meer plaats. De GRJR houdt zelf geen weerstandsvermogen aan. De risicobeheersing is een samenspel tussen GRJR en gemeenten. De GRJR stuurt op tijdige, juiste en volledige data-aanleveringen van gemeenten en zorgaanbieders om een actueel beeld te kunnen geven van de ontwikkeling van zorggebruik en -kosten. Contractmanagement richt zich op de nakomen van verantwoordelijkheden van aanbieders in het proces. De gemeenten versterken hun casusregie en daarmee hun grip op de inzet aan het door de GRJR beschikbaar gestelde aanbod van jeugdhulp. In het verleden werd een budget Risico's jeugdhulp begroot. Vanaf 2023 is dat vervallen vanwege de gewijzigde samenwerking tussen GRJR en gemeenten.
Ontwikkelingen	Een grote uitdaging is om met het aanbod inhoudelijk aan te sluiten op de visie en inzet van de gemeenten. Hulp waarbij een kind in (een desnoods vervangende) thuissituatie kan blijven wonen heeft de voorkeur boven (al dan niet tijdelijk) verblijf in een instelling. Het zorgaanbod en de budgetopbouw moet aan deze verschuiving steeds beter gaan bijdragen. De nieuwe inkoopcontracten voor 2023 en verder zijn hier ook op gericht. Vanaf 2023 zijn delen van de eerder regionale inkoop overgeheveld naar lokale inkoop. Het gaat om bepaalde vormen van daghulp en ambulante jeugdhulp. De hoogte van de budgetten vormt op zichzelf de tweede uitdaging. Om tot een realistische begroting te komen, met minder tegenvallers achteraf, is ingeschat welke hulp in welke mate beschikbaar moet zijn. We zagen in de loop van de jaren over de hele linie van de jeugdhulp een toename van kosten. Ze zijn zich ervan bewust dat ombuigingen nodig zullen zijn, waarvoor de discussie rond de Hervormingsagenda Jeugd gaande is. Tegelijkertijd moeten de te verwachten kosten voor de noodzakelijke hulp behoedzaam maar wel realistisch worden ingeschat. Daarom gaan ze voor 2023, naast eerdergenoemde

Paragraaf Verbonden partijen

	beleidsmatige verschuivingen, ook uit van een trendmatige groei. Ook vindt indexatie naar het verwachte prijspeil 2023 plaats om de begroting realistisch te houden.
--	--

5. Samenwerkingsverband Vastgoedinformatie Heffing en Waardebepaling (SVHW)

Beleidsdoelstelling / openbaar belang	Samenwerking bij het beheer en de uitvoering van vastgoedinformatie, heffing en invordering van waterschapsomslagen en gemeentelijke belastingen en de uitvoering van de Wet Waardering onroerende zaken. De gemeente heeft de heffing en invordering van de gemeentelijke belastingen en de uitvoering van de WOZ ondergebracht bij SVHW.
Vestigingsplaats	Klaaswaal
Deelnemers	Gemeenten Altena, Alblasterdam, Albrandswaard, Barendrecht, Brielle, Goeree-Overflakkee, Hoeksche Waard, Hardinxveld-Giessendam, Hellevoetsluis, Krimpenerwaard, Lansingerland, Nieuwkoop, Westvoorne en Waterschap Hollandse Delta.
Bestuurlijk belang	Wethouder J.W. Eijkenduijn is de vertegenwoordiger van de gemeente in het DB- AB.
Risico's	Het SVHW heeft in de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing voor totaal € 500.000 aan risico's opgenomen. De belangrijkste risico's zijn: <ul style="list-style-type: none"> • SaaS Software bevat standaard geen slimme maatwerkoplossingen, interne koppelingen naar andere SVHW systemen. • Common Ground in relatie tot het landelijk stelsel van basisregistraties en Samenhangende Objecten Registratie (SOR); • Aanpassing van primaire systemen 'Belastingen' als gevolg van ontwikkeling API's, ontsluiten data en robotisering.
Ontwikkelingen	Het nieuw beleid, dat SVHW naast alle activiteiten ten gevolge van externe ontwikkelingen uitvoert, bestaat voornamelijk uit de verdere ontwikkeling van de dienstverlening in de richting van particulieren, ondernemers en deelnemers. Daarnaast neemt SVHW een zaakstelsel in gebruik. Dit wordt binnen de exploitatie gerealiseerd. Aanvullend hierop is in de Begroting 2023 een data-analist toegevoegd aan de formatie (1 FTE). Hiermee geeft SVHW invulling aan een toenemende behoefte aan data-analyse en procesontwerp

6. Provinciale Zeeuwse Energie Maatschappij (PZEM)

Beleidsdoelstelling / openbaar belang	PZEM richt zich op: <ul style="list-style-type: none"> - het produceren van energie - handel in energie - het aanbieden van energieproducten en diensten op de zakelijke markt. Het enige openbare belang is nog het bezit van 50% van het aandelenpakket in waterbedrijf Evides NV.
Vestigingsplaats	Middelburg
Aandeelhouders	Provincies Zeeland, Noord-Brabant, Zuid-Holland, gemeenten, Borsele, Goes, Hulst, Kapelle, Middelburg, Reimerswaal, Schouwen-Duiveland, Sluis, Terneuzen, Tholen, Veere, Vlissingen, Bergen op Zoom, Woensdrecht en Goeree-Overflakkee.
Bestuurlijk belang	De gemeente bezit 1,89% van het geplaatst aandelenkapitaal. Wethouder J.W. Eijkenduijn is de vertegenwoordiger van de gemeente in de AvA.
Risico's	De omstandigheden op de energiemarkt blijven lastig. Ontwikkelingen volgen elkaar snel op. Er wordt o.a. gesproken over verlenging van de openstelling van de kerncentrale.
Ontwikkelingen	In november 2021 is het dividendbeleid PZEM vastgesteld door de aandeelhouders. De verwachting is dat in de komende jaren extra dividend uitgekeerd wordt. Dit wordt vooralsnog niet opgenomen in de begroting maar geraamd bij een tussentijdse rapportage als de aandeelhouders daadwerkelijk besloten hebben om tot uitkering over te gaan. Er wordt voorafgaand aan de dividenduitkering een financiële stresstest uitgevoerd om te bezien of uitkering mogelijk is.

Paragraaf Verbonden partijen

7. GBE Aqua B.V.

Beleidsdoelstelling / openbaar belang	Door het drinkwaterbedrijf Evides te scheiden van de commerciële activiteiten van PZEM wordt de wettelijke eis om drinkwaterbedrijven in eigendom te houden van publieke aandeelhouders geborgd. Om deze ontvlechting te bewerkstelligen was het nodig om een nieuwe overheids-BV op te richten die 50% van het aandelenbelang van Evides opneemt. Dit heeft geresulteerd in de oprichting van het Gemeenschappelijk Bezit Evides Aqua BV (GBE Aqua).
Vestigingsplaats	Middelburg
Aandeelhouders	De provincie Zeeland en de gemeenten Terneuzen, Middelburg, Vlissingen, Goes, Schouwen-Duiveland, Hulst, Sluis, Veere, Tholen, Borsele, Reimerswaal, Goeree-Overflakkee, Kapelle, Woensdrecht, Noord-Beveland, Bergen op Zoom
Bestuurlijk belang	De gemeente bezit 1.892 aandelen elk nominaal € 10,- zijnde 1,892% van het totale aandelenkapitaal bij oprichting. Wethouder J.W. Eijkenduijn vertegenwoordigt de gemeente in de AvA.
Risico's	De risico's zijn minimaal. Evides is een gereguleerd bedrijf die in principe niet failliet kan gaan. De ontvlechting leidt tot voordelen omdat er in deze nieuwe BV dividend uitgekeerd gaat worden. In de vorige constructie verdween het dividend in het resultaat van PZEM, nu komt het direct toe aan de aandeelhouders.
Ontwikkelingen	GBE Aqua heeft 50% van de aandelen Evides N.V. aangekocht. Hier is € 354,55 miljoen voor betaald. Voor de aankoop van deze aandelen heeft GBE Aqua een financiering aangetrokken bij de BNG bank met een looptijd van 6 jaar (juli 2027).. In een aandeelhoudersovereenkomst is o.a. vastgelegd dat de aandeelhouders zich verplichten om jaarlijks de PZEM dividenden (minus de jaarlijkse omvang van het Evides dividend) middels een kapitaalstorting in te brengen in GBE Aqua. Met deze middelen lost GBE Aqua haar lening af.

8. Stedin Holding NV

Beleidsdoelstelling / openbaar belang	De vennootschap heeft als missie: Samen werk maken van een leefwereld vol nieuwe energie. Stedin vindt het haar belangrijkste opdracht om de energietransitie samen mogelijk te maken. Zodat klanten betrouwbare, betaalbare, veilige en duurzame energie hebben om te leven, wonen, werken en ondernemen, vandaag en in de toekomst.
Vestigingsplaats	Rotterdam
Aandeelhouders	De gemeenten, Aalsmeer, Achtkarspelen, Alblasterdam, Albrandswaard, Ameland, Amstelveen, Barendrecht, Bloemendaal, Brielle, Capelle a/d IJssel, Castricum, Delft, Dordrecht, Goeree-Overflakkee, Gorinchem, Haarlemmermeer, Hardinxveld-Giessendam, Heemstede, Hellevoetsluis, Hendrik-Ido-Ambacht, Hoekse Waard, Krimpen a/d IJssel, Krimpenerwaard, Lansingerland, Leidschendam-Voorburg, Molenlanden, Nissewaard, Noardeast-Fryslan, Papendrecht, Pijnacker-Nootdorp, Ridderkerk, Rijswijk, Rotterdam, Schiedam, Schiermonnikoog, Den Haag, Sliedrecht, Uithoorn, Vijfheerenland, West Betuwe, Westvoorne, Zandvoort, Zoetermeer, Zwijndrecht.
Bestuurlijk belang	De gemeente bezit 1,24% van het geplaatst aandelenkapitaal en 1.24% van de cumulatief preferente aandelen 2021. Wethouder J.W. Eijkenduijn is de vertegenwoordiger van de gemeente in de AvA.
Risico's	Om de aanpassingen aan het netwerk te doen die de energietransitie mogelijk maken, investeert Stedin jaarlijks steeds meer. De investeringen die hiermee gepaard gaan, komen boven op de reguliere investeringen die nodig zijn om het elektriciteits- en gasnet goed te laten functioneren. In totaal zullen de benodigde investeringen door Stedin tot 2030 ongeveer € 8 miljard bedragen. Dit is bijna 2 miljard meer dan eerder begroot voor deze periode. Naar aanleiding van het nieuwe Methodebesluit van de toezichthouder Autoriteit Consument & Markt (ACM) van 20 september 2021 heeft Stedin haar kapitaalbehoefte herijkt en voor de aandeelhouders meerjarig inzichtelijk gemaakt. Op grond van de herijking heeft Stedin aangegeven tot en met 2030 een

Paragraaf Verbonden partijen

	<p>kapitaalbehoefte van €1,75 miljard te hebben (€1,75 miljard bruto, €1,6 miljard netto). Stedin verklaart dat de kapitaalbehoefte is toegenomen als gevolg van de door de overheid gewenste energietransitie, economische ontwikkelingen en met name de nieuwe inzichten in haar investeringen.</p> <p>Het mag duidelijk zijn dat de maximale kapitaalbehoefte van € 1,75 miljard niet alleen kan worden ingevuld door de huidige aandeelhouders. Uitdrukkelijk wordt er gekeken naar het Rijk en de niet-aandeelhoudende gemeenten en provincies binnen het verzorgingsgebied van Stedin. In 2022 wordt het vervolgtraject Lange Termijn Financiering – 3 (LTF-3) verder uitgewerkt.</p>
Ontwikkelingen	Er lopen in inmiddels gesprekken met het Rijk met niet deelnemende gemeenten in het verzorgingsgebied om toch aandeelhouder te worden. Op basis van de huidige inzichten en plannen verwacht Stedin eind 2022 meer duidelijkheid te hebben over nieuwe toetreders. Afronding zal waarschijnlijk 1 ^e halfjaar 2023 plaatsvinden.

9. Webego B.V. Ophef BV meenemen na besluit MR

Beleidsdoelstelling / openbaar belang	Webego richt zich op de ontwikkeling van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. In het ontwikkelbedrijf leren en werken mensen die (nog) niet in staat zijn om het wettelijk-minimum loon te verdienen. Bij het ontwikkelbedrijf kunnen zij een leven lang leren. Bijvoorbeeld door te oefenen met werknemersvaardigheden en door verschillende ontwikkellijnen trainingen te volgen. Dit doen wij altijd in samenwerking met ondernemers en onderwijsinstellingen. Voor sommige mensen is de reguliere arbeidsmarkt een stap te ver. Voor hen hebben we beschutte en beschermde werkplekken. Iedereen verdient een plaats op de arbeidsmarkt!
Vestigingsplaats	Middelharnis
Aandeelhouders	De gemeente is 100% eigenaar van Webego B.V.
Bestuurlijk belang	Wethouder B.J. Bruggeman is de vertegenwoordiger van de gemeente.
Risico's	De bijdrage in het verlies / winst van Webego wordt met de gemeente verrekend.
Ontwikkelingen	Medio 2019 is een onderzoek uitgevoerd naar de meest geëigende structuur en efficiënte en effectieve manier voor de aanpak van de doelgroepen. De strekking van het rapport is een integratie van alle processen die verband houden met mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Stappen hiertoe zijn gezet door de integratie van de beide betrokken Teams per 1-1-2021. De BV is ondergebracht in het nieuwe cluster Ontwikkelbedrijf. Onderzocht wordt of de BV in stand moet blijven. Indien dat het geval is, dan wordt bezien of een aantal nu nog binnen de BV apart uitgevoerde administratieve activiteiten kunnen worden ondergebracht binnen de centrale gemeentelijke structuur.

10. Bedrijvenpark Oostflakkee beheer B.V. en C.V. (BPO)

Beleidsdoelstelling / openbaar belang	Bedrijvenpark Oostflakkee (BPO) is opgericht voor de realisatie van 37,1 ha uitgeefbaar bedrijventerrein. Hiertoe is een ontwikkelingsmaatschappij opgericht met een BV-CV constructie. Het is een Publiek Private Samenwerking (PPS) met BNG-Gebiedsontwikkeling.
Vestigingsplaats	Den Haag
Aandeelhouders	Het is een Publiek Private Samenwerking (PPS) waarin BNG-Gebiedsontwikkeling voor 79,5% participeert en de gemeente voor 19,5%. 1% van de aandelen is in bezit van de beheerende BV. De gemeente heeft indertijd € 838.750,- ingebracht als aandeel (19,5%) in het eigen vermogen van deze ontwikkeling. Bij de beheer-BV is een aandelenkapitaal geplaatst van € 20.000,-, waarin de gemeente met €10.000,- deelneemt. De zeggenschap in de beheer-BV ligt voor 50% bij BNG-Gebiedsontwikkeling en 50% bij de gemeente.
Bestuurlijk belang	Wethouder D. Markwat is de vertegenwoordiger van de gemeente in de BV. Wethouder J.W. Eijkenduijn is de vertegenwoordiger van de gemeente in de CV.
Risico's	Risico's aan kosten- en batenkant dienen door de BPO BV/CV verantwoord te worden. De laatst vastgestelde grondexploitatie Q2-2021 geeft een positief resultaat op eindwaarde. Het risico dat de gemeente het door haar ingebracht Eigen

Paragraaf Verbonden partijen

	<p>Vermogen bij het einde van de looptijd niet heeft terug verdiend is nihil. Er is een verliesvoorziening Bedrijvenpark Oostflakkee (openstaande vorderingen) per 31-12-2021 van afgerond € 3,8 ton.</p> <p>Het college besloot op 28 juni 2022 in principe bereid te zijn de onderhandelingen te starten om tot overname van fase 4 BPO te komen. Daarna volgt het traject om de samenwerking netjes af te wikkelen. Naar verwachting kan in 2023 bestuurlijke besluitvorming plaatsvinden om de samenwerking te beëindigen. Risico's verbonden met de eventuele overname van BPO BV/CV worden in dat traject meegewogen.</p>
Ontwikkelingen	<p>Per 1 september 2022 zijn Fase 1 t/m 3 (op enkele kleine perceeltjes na) geheel verkocht, met dien verstande dat voor een kavel van ca 8,25 ha de koop is gesloten met de ontbindende voorwaarde van een onherroepelijk bestemmingsplan. Fase 4, waarvoor een bestemmingsplanwijziging naar Bedrijven in voorbereiding is, is nog beschikbaar.</p>

11. Project Suijssenwaerde beheer B.V. en C.V.

Beleidsdoelstelling / openbaar belang	<p>Voor de bouw van 226 permanente recreatiewoningen in de Suijssenpolder, 2.000 m2 commerciële ruimte en 87 luxe appartementen, waarvan 40 voor permanente bewoning en 47 voor recreatiebewoning op de Handelskade, en 54 vrijstaande of geschakelde woningen op het Crispijnterrein te Oude- Tonge, is een PPS ontwikkelingsmaatschappij opgericht met een BV-CV constructie</p>
Vestigingsplaats	Den Haag
Aandeelhouders	<p>Het is een PPS waarin BNG-Gebiedsontwikkeling voor 79,5% participeert en de gemeente voor 19,5%. De overige 1% is in bezit van de beherende BV. De gemeente heeft € 913.215,- ingebracht als aandeel (19,5%) in het eigen vermogen van deze ontwikkeling. Bij de beheer-BV is een aandelenkapitaal geplaatst van € 20.000,- waarin de gemeente met €10.000,- deelneemt. De zeggenschap in de beheer-BV ligt voor 50% bij BNG-Gebiedsontwikkeling en 50% bij de gemeente.</p>
Bestuurlijk belang	<p>Wethouder D. Markwat is de vertegenwoordiger van de gemeente in de BV. Wethouder J.W. Eijkenduijn is de vertegenwoordiger van de gemeente in de CV.</p>
Risico's	<p>Alle tekorten komen voor rekening van de deelnemende organisaties Er is een verliesvoorziening van € 642.215 gevormd. Daarnaast is er een verliesvoorziening Suijssenwaerde (dubieuze debiteuren) € 330.000. Streven is om de PPS Suijssenwaerde in boekjaar 2023 af te sluiten. Op het moment van eindafwikkeling van deze PPS zullen alle door partijen gemaakte kosten (en eventuele baten) in één finale afwikkeling worden betrokken.</p>
Ontwikkelingen	<p>Alleen het deelgebied Handelskade valt nog binnen de invloedssfeer van Suijssenwaerde BV/CV. De BV/CV werkt met uitvoeringsbudgetten, er is geen vastgestelde grondexploitatie. De totale (meer)kosten van het woonrijp maken van Handelskade fase 1 gingen het budget flink te boven. Hierover hebben gemeente en Suijssenwaerde afspraken gemaakt. De gemeente heeft een deel van de meerkosten voor haar rekening genomen. Dit is verwerkt in het boekjaar 2022.</p> <p>Voor de tweede fase, plan 'De Nieuwe Handelskade' zal de BV/CV de gronden overdragen aan een ontwikkelende partij in de actuele status ("as is"). De koppeling van de grondverkoop aan een onherroepelijk bestemmingsplan is hiermee losgelaten. Dit betekent dat de ontwikkelende partij met de gemeente een anterieure overeenkomst zal afsluiten. Tegen het ontwerpbestemmingsplan 'De Nieuwe Handelskade' werden zienswijzen ingediend. De zienswijzen zijn door het college gepareerd. De gemeenteraad besprak het bestemmingsplan op 2 juni 2022. Omdat de anterieure overeenkomst nog niet is ondertekend, wordt het voorstel opnieuw geagendeerd in een volgende raadsvergadering.</p> <p>De per 1-1-2023 geplande afsluiting van de PPS Suijssenwaerde is als gevolg van de bestemmingsplanprocedure niet haalbaar. We verwachten deze afsluiting gedurende het boekjaar 2023 af te ronden.</p>

Paragraaf Verbonden partijen

12. N.V. Bank Nederlandse Gemeenten

Beleidsdoelstelling / openbaar belang	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de inwoners.
Vestigingsplaats	Den Haag
Aandeelhouders	De Staat is houder van de helft van de aandelen. De andere helft is in handen van gemeenten, elf provincies en een hoogheemraadschap.
Bestuurlijk belang	De gemeente bezit 0,13% van het geplaatst aandelenkapitaal. Wethouder J.W. Eijkenduijn is de vertegenwoordiger van de gemeente in de AvA.
Risico's	Er zijn geen specifieke risico's
Ontwikkelingen	Er hebben zich geen veranderingen voorgedaan in de belangen van aandeelhouders in BNG Bank.

13. United Fish Auctions N.V. (UFA)

Beleidsdoelstelling / openbaar belang	Het doel van de vennootschap is onder meer: <ul style="list-style-type: none"> - het in stand houden en exploiteren van een visafslag - en het verlenen van diensten ten behoeve van de visserij.
Vestigingsplaats	Statutair gevestigd in Goedereede
Aandeelhouders	De gemeenten Goeree-Overflakkee en Den Haag.
Bestuurlijk belang	De gemeente bezit 63% van het geplaatst aandelenkapitaal. Wethouder H. van Putten is de vertegenwoordiger van de gemeente in de AvA.
Risico's	Steeds meer vissers worden van hun visgronden verdreven, doordat er steeds nieuwe natuurgebieden worden aangewezen op de Noord- en Waddenzee waar niet gevisst mag worden. Ook staat de visserij onder druk door de sterk gestegen energieprijzen. De visserij staat ook bekend om haar innovatiekracht en de optimalisering van bestaande technieken. Maar al met al is de conclusie dat de toekomst(bestendigheid) behoorlijk onder druk staat.
Ontwikkelingen	Visafslagen zien nog steeds de noodzaak tot samenwerking en verminderen op deze manier de overcapaciteit die er in Nederland aanwezig is. De focus ligt op de kwaliteit van dienstverlening, transparantie in de keten en wordt er sterker gekeken naar de klantverwachting. UFA heeft alle mogelijkheden om hierop in te spelen in huis en heeft aangegeven klaar te zijn om in deze ontwikkelingen een rol van betekenis te spelen. Inzake de ontwikkelingen m.b.t. de renovatie en nieuwbouw van het bestaande pand van Visafslag Scheveningen is er vooruitgang geboekt in het onderhandelingsproces met de gemeente Den Haag. Een onderzoek naar evt. staatssteun wordt eind december 2022 afgerond en afhankelijk daarvan kunnen de renovatie en nieuwbouw van de visafslag verder opgepakt worden.

14. Coöperatie Deltawind U.A.

Beleidsdoelstelling / openbaar belang	Deltawind is een professionele coöperatieve vereniging, die zich richt op verantwoord energiegebruik en opwekking van duurzame energie op Goeree-Overflakkee. Samen met haar directe omgeving stimuleert en realiseert zij CO2-reductie.
Vestigingsplaats	Statutair gevestigd in Oude-Tonge
Aandeelhouders	De gemeente Goeree-Overflakkee, naast diverse particuliere en zakelijke leden / obligatiehouders
Bestuurlijk belang	De gemeente Goeree-Overflakkee is lid van de vereniging. Wethouder J.W. Eijkenduijn is de vertegenwoordiger van de gemeente in de ledenvergadering. In 2019 bedroeg de obligatielening € 5.000.
Risico's	Er zijn geen specifieke risico's.
Ontwikkelingen	n.n.b.

15. Gemeentelijke Vervoercentrale Zeeland B.V. (GVC)

Beleidsdoelstelling / openbaar belang	Het doelgroepenvervoer bundelen en alle regie (ritaansname, planning en administratie) van het vervoer centraliseren. Door aansluiting bij het regiemodel van
---------------------------------------	---

Paragraaf Verbonden partijen

	de GVC ontstaan er mogelijkheden om het vervoer efficiënter te organiseren. De regie ligt niet meer bij de afzonderlijke vervoerders.
Vestigingsplaats	Statutair gevestigd in Terneuzen
Aandeelhouders	Samenwerkingsverband Oosterschelderegio (7 gemeenten), Samenwerkingsverband Collectief Vervoer Zeeuws-Vlaanderen (3 gemeenten), Provincie Zeeland, gemeente Goeree-Overflakkee.
Bestuurlijk belang	De gemeente bezit 9% van het geplaatst aandelenkapitaal. Wethouder B.J. Bruggeman is de vertegenwoordiger van de gemeente in de AvA.
Risico's	Er zijn geen specifieke risico's.
Ontwikkelingen	n.n.b.

16. RAD HW B.V.

Beleidsdoelstelling / openbaar belang	De BV drijft een onderneming gericht op het uitvoeren van publieke taken in het afval- en grondstoffenbeheer, waaronder in ieder geval verstaan word: <ul style="list-style-type: none"> - het inzamelen, het vervoeren, het (doen) be- of verwerken, het verhandelen van afval en grondstoffen en het adviseren hierover, - de inzameling van bedrijfsafval en -grondstoffen, inclusief het inzamelen, het vervoeren, het (doen) be- of verwerken, het verhandelen, het uitvoeren van taken op het gebied van beheer en onderhoud van de openbare ruimte - en het verzorgen van beleidsadvies, beleidsvoorbereiding en het vervullen van een expertisefunctie richting de gemeente, inwoners en partners op de taakgebieden van de BV.
Vestigingsplaats	Westmaas
Aandeelhouders	Gemeente Hoekse Waard en Goeree-Overflakkee
Bestuurlijk belang	De gemeente bezit 36% (5.626 aandelen) van het geplaatst aandelenkapitaal. Wethouder Markwat is de vertegenwoordiger de gemeente in de AvA.
Risico's	Er zijn geen specifieke risico's.
Ontwikkelingen	n.n.b.

17. Stichting CJG Rijnmond

Beleidsdoelstelling / openbaar belang	CJG Rijnmond biedt preventieve jeugdgezondheidszorg en maakt zich sterk om een integraal zorgaanbod in de wijken te kunnen aanbieden voor alle leeftijden. Daarbij werkt ze samen met professionals in de jeugdketen.
Vestigingsplaats	Rotterdam
Deelnemers	Gemeenten Albrandswaard, Barendrecht, Brielle, Goeree-Overflakkee, Hellevoetsluis, Krimpen aan den IJssel, Lansingerland, Maassluis, Nissewaard, Ridderkerk, Rotterdam, Schiedam, Vlaardingen en Westvoorne.
Bestuurlijk belang.	Wethouder B.J. Bruggeman is de vertegenwoordiger van de gemeente in de stichting.
Risico's	Er zijn een aantal grote risico's te benoemen: <ol style="list-style-type: none"> 1. schaarste van (zorg)professionals. De beschikbaarheid van voldoende (zorg)professionals is een essentiële voorwaarde voor een goed kwaliteit van de dienstverlening van CJG. De krapte op de arbeidsmarkt wordt prominenter. Dit vraagt een behoorlijke inspanning om tijdig goed personeel te werven en vast personeel te blijven binden. Naar deze inspanningen aan de wervingskant, zien ze ook een druk op de salarislasten en het extern voor langere tijd moeten inhuren van personeel tegen hogere kosten. De beheersmaatregel is dat het HRM-beleid van CJG erop gericht is dat ze zowel voor huidige als toekomstige personeelsleden een aantrekkelijke werkgever willen zijn. Dit willen zij bereiken door te streven naar marktconforme arbeidsvoorwaarden. Ook zien zij het belang van programma's die gericht zijn op duurzame inzetbaarheid en persoonlijke ontwikkeling. Ook wordt er gekeken naar mogelijkheden om medewerkers met een ander profiel aan te trekken en naar mogelijkheden meer te differentiëren in taken tussen zorgprofessionals

Paragraaf Verbonden partijen

	<p>2. Onvoldoende informatiebeveiliging. Door de toenemende digitalisering van de dienstverlening en bedrijfsvoering van het CJG wordt de beveiliging van persoons- en bedrijfsgegevens steeds belangrijker. Ook wet- en regelgeving stellen steeds hogere eisen aan de wijze waarop zij met informatie omgaan. Een gebrekkige informatiebeveiliging vergroot de kans op een security-incident zoals een data-lek of een verstoring van de dienstverlening als gevolg van cybercriminaliteit. Security-incidenten kunnen een grote impact hebben op het vertrouwen van de klant in de wijze waarop de organisatie met klantgegevens omgaat. De beheersmaatregel: Om te voorkomen dat verschillende onderdelen los van elkaar worden opgepakt en uitgewerkt, is er gekozen een masterplan vorm te geven. Hierin worden alle verbeteringen in onderlinge afhankelijkheid en samenhang bekeken en opgepakt. Ook is al enkele jaren een verzekering afgesloten die de schade als gevolg van een hack opvangt.</p> <p>3. Het coronavirus heeft een groot effect gehad op de dienstverlening. Op dit moment is lastig in te schatten welk effect corona nog zal hebben. Ook al is er inmiddels veel ervaring is opgedaan om werk aan te passen aan de geldende maatregelen, een mogelijke impact blijft aanwezig. Dit kan er voor zorgen dat prestaties niet of niet volledig uitgevoerd worden wat weer gevolgen kan hebben voor de afrekening van de subsidies. Het CJG blijft regelmatig met gemeenten in gesprek om de voortgang omtrent de prestatieafspraken te bespreken.</p>
Ontwikkelingen	CJG streeft ernaar in 2022 weer volledig aan het Landelijk Professioneel Kader (LPK) te voldoen. Daar waar dit betekent dat er producten moeten worden ontwikkeld, wordt dit gedaan binnen de pijler vernieuwende producten/projecten van het programma CJG Next.

Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Volgens artikel 11 van het Besluit Begroting en Verantwoording bevat de weerstandsparagraaf ten minste een inventarisatie van de weerstandscapaciteit, een inventarisatie van de risico's, en een beknopte weergave van het weerstandsbeleid.

In de kadernota en de uitvoeringsnota risicomanagement zijn de begrippen, doelstellingen, het proces, de implementatie en borging van risicomanagement uitgewerkt. Daarnaast zijn de uitgangspunten met betrekking het weerstandsvermogen en de weerstandscapaciteit beschreven.

Identificatie risico's

In de kadernota risicomanagement is het beleid omtrent risico's beschreven. In een onderliggende uitvoeringsnota is voor de organisatie richting gegeven aan de uitvoering van het risicobeleid. De risico's worden geïnterpreteerd middels zogenaamde risico-overleggen.

Om een analyse en beoordeling van risico's te kunnen maken is het nodig om risico's in te delen in kansen (de waarschijnlijkheid waarmee een risico zich voor kan doen) en gevolgen (de hoogte van de (financiële) impact van het risico). De beoordeling van risico's wordt verkregen door kansen en gevolgen in te delen in klassen en deze vervolgens met elkaar te vermenigvuldigen. $Risico = kans \times gevolg$.

Top tien risico's

In de zomer van 2022 heeft een risico-actualisatie plaatsgevonden. De al eerder geïnterpreteerde risico's zijn geactualiseerd in overleg met de teams. Daarnaast zijn risico's vervallen en nieuwe risico's toegevoegd. In deze paragraaf wordt de top 10 van de grootste risico's gepresenteerd. De wijzigingen ten opzichte van de top 10 van de vorige actualisatie worden onder de tabel nader toegelicht.

Nieuwe top 10. Risico's *(bedragen in blauw zijn gewijzigd)*:

Risico-oorzaak	Gebeurtenis/ gevolg	Invloed op weerstandsvormogen actualisatie jaarrekening 2021	Invloed op weerstandsvormogen actualisatie begroting 2022	Invloed op weerstandsvormogen na <u>huidige</u> actualisatie begroting 2023
1. Fluctuatie Algemene Uitkering gemeentefonds door wijziging in herverdelingsmaatstaven en/of bezuinigingen	Kans op verlaging algemene uitkering waardoor er een tekort in de begroting kan ontstaan	€ 552.000	€ 552.000	€ 852.000
2. Brand in de gemeente waarbij in hoge mate giftige stoffen of asbest vrij komt	De opruimingskosten kunnen niet meer verzekerd worden	€ 500.000	€ 500.000	€ 500.000
3. Budget inhuur derden is niet toereikend	Dit betreft inhuur externen organisatiebreed	€ 487.500	€ 400.000	€ 487.500

Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Risico-oorzaak	Gebeurtenis/ gevolg	Invloed op weerstand- vermogen actualisatie jaarrekening 2021	Invloed op weerstand- vermogen actualisatie begroting 2022	Invloed op weerstand- vermogen na <u>huidige</u> actualisatie begroting 2023
4. Het niet kunnen invullen van vacatures	Kans op hogere uitgaven en verlaging kwaliteit	€ 450.000	€ 300.000	€ 450.000
5. Open-einderegelingen: - doelgroepenvervoer - minimabeleid - Wmo voorzieningen - uitkeringen - Jeugdhulp - TONK - kinderopvangtoeslag (KOTA) - kindpakket	Kans op hogere kosten dan van tevoren ingecalculeerd	€ 450.000	€ 450.000	€ 450.000
6. Schadeclaims	Geen tot weinig grip op uitkomsten schadeclaims	€ 416.000	€ 416.000	€ 441.000
7. Risico's inzake Decentralisaties	Diverse gevolgen op het gebied van jeugdzorg, passend onderwijs, Wmo ed.	€ 368.750	€ 890.000	€ 368.750
8. Borgstelling SBSM	Ingeval de instelling in gebreke blijft dan zal de gemeente het restant moeten voldoen	€ 303.750	€ 303.750	€ 303.750
9. Vervuiling van het grondwater/grond i.v.m. bijvoorbeeld asbest, Xtc. Vervuiling van water in de binnenwateren/havens	Kosten voor gemeente indien veroorzaker niet te achterhalen	€ 281.250	€ 281.250	€ 281.250
10. Bodemvervuiling: verplichte sanering woonwagencentra	Kosten zijn niet meegenomen in de begroting	€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000

Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Toelichting gewijzigde risico's:

Fluctuatie algemene uitkering:

De meicirculaire 2022 is positief door de hoge accessen t/m 2025. Het Rijk geeft veel meer uit (daarom trap op voor de gemeente). Vanaf 2026 is het de bedoeling dat deze systematiek losgelaten wordt. Er komt een basisbedrag + loon en prijsbijstelling. Hierdoor is er een ravijn in 2026 van minimaal € 5 mln. Voor 2022 was 1 uitkeringspunt € 49.000 en vanaf 2023 in verband met de herverdeling gemeentefonds is 1 punt € 71.000. Het risicobedrag is daarom opgehoogd.

Schadeclaims:

De risico's met betrekking tot de schadeclaims zijn bijgesteld waardoor het totaalbedrag aan risico's is verhoogd.

Bodemsanering woonwagencentra:

Er is op dit moment vanuit de provincie nog geen aanleiding gegeven dat de gemeente de opdracht krijgt om de bodem te reinigen. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet en de overdracht Warme Bodemtaken van de provincie kan dit veranderen.

Totaalbedrag risico's:

Naast de hiervoor genoemde risico's van de top 10. zijn er nog meer risico's met financiële gevolgen met een kleinere omvang. Door middel van het actualiseren van de risico's is het totale beslag op het weerstandsvermogen ten opzichte van de actualisatie iets gedaald. De verlaging wordt voornamelijk veroorzaakt door:

- ❖ Het actualiseren/verlagen van de Corona risico's;
- ❖ Vervallen van de taakstelling op de accommodaties.

PM risico's:

Op dit moment staan ook risico's als PM opgenomen. Noemenswaardige PM-risico's betreffen: Oorlog Oekraïne, Huidige marktontwikkelingen, Vertrek personeel en Situatie Centric. Hierover is het volgende te melden:

- Oorlog in Oekraïne: Vanwege de oorlog in de Oekraïne zijn diverse risico's te benoemen zoals de opvang van vluchtelingen, hacking/digitale veiligheid en economische sancties tegen Rusland. Vooralsnog zijn deze risico's als PM opgenomen.
- Huidige marktontwikkelingen bijvoorbeeld prijsstijgingen, faillissement ondernemers, personeelstekort en materiaaltekort bij leveranciers.
- Vertrek personeel: Wegvallen van kennis, kunde en ervaring (een risico is ook de korte opzegtermijn). Het werk blijft daardoor liggen en er is een kans dat de kwaliteit verlaagd. Het is van belang om na te denken over hoe de gemeente aantrekkelijker gemaakt kan worden.
- Situatie Centric: Er bestaat een kans dat Centric failliet gaat waardoor de software niet meer te gebruiken is. Mocht het echter zo zijn dat het risico werkelijkheid wordt dan is de kans groot dat Centric wordt overgenomen door een ander bedrijf. Er werken immers veel gemeenten met de software van Centric. Er wordt een analyse van het applicatielandschap gemaakt om een concretere kans maal impact beoordeling te kunnen maken.

Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Aandachtspunten:

Klimaatakkoord

Daarnaast is er nog een aandachtspunt over de uitvoering van het Klimaatakkoord te benoemen. De rijksoverheid heeft uitvoeringsmiddelen toegezegd aan gemeenten voor taken die voortvloeien uit het klimaatakkoord. Dit zijn de RES, Warmtetransitie en Mobiliteit. De hoogte van de benodigde gelden is gebaseerd op advies van de Raad voor Openbaar Bestuur en AEF. Het gaat om een bedrag van tenminste € 297,5 miljoen voor 2023. De wijze van verdelen van deze gelden tussen gemeenten is nog niet duidelijk. De uitkeringsvorm en de verdeelsystematiek worden op dit moment uitgewerkt door rijk en VNG. Daarom is voor onze gemeente op het moment van schrijven niet duidelijk met welk bedrag in de begroting rekening moeten houden. Zodra er meer duidelijkheid is komt de organisatie bij u terug met een voorstel voor aanpassing van de begroting inclusief besteding.

Armoedebeleid:

Tot slot is er een aandachtspunt inzake armoedebeleid: Wanneer we voor armoedebestrijding keuzes maken om gemeentelijke middelen in te zetten (naast de Rijksinkomsten), overschrijden we budgetten in de gemeentelijke begroting waarvoor op dit moment geen dekking is.

Ratio:

In de Nota Risicomanagement 2021-2024 is een berekeningsystematiek opgenomen en door u vastgesteld. Het weerstandsvermogen bestaat volgens de systematiek uit: De algemene reserve, vrije bestemmingsreserves en de post onvoorzien. In onderstaande berekening zijn de risico's met betrekking tot de grondexploitaties en de bijbehorende grondexploitatie-reserve tevens opgenomen. De ratio wordt namelijk berekend met inbegrip van de grexen zoals ook opgenomen in de meest actuele nota Risicomanagement en de nota Reserves en Voorzieningen. Hieronder volgt de berekening:

Bedragen x € 1.000	jaarrekening 2021	primitieve begr. 2022	primitieve begr. 2023
Algemene reserve	21.119	16.761	20.600
Vrije bestemmingsreserves	36.923	32.262	35.930
Post onvoorzien	63	50	50
Totaal weerstandscapaciteit	58.105	49.073	56.580
Totaal Financiële risico's	9.507	11.395	9.495
Weerstandscapaciteit / financiële risico's	6,11	4,31	5,96

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen bestaat uit de beschikbare weerstandscapaciteit gedeeld door de benodigde weerstandscapaciteit. In de wet staat hiervoor geen absolute norm opgenomen. In de toelichting op artikel 11 BBV is aangegeven dat gemeenten hiervoor zelf beleid moeten maken en een norm moeten vaststellen. Met betrekking tot beoordeling van de ratio wordt in de kadernota risicomanagement de volgende tabel gehanteerd:

Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Categorie	Ratio	Betekenis
A	> 2	Uitstekend
B	1,4 - 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 - 1,4	Voldoende
D	0,8 - 1,0	Matig
E	0,6 - 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

Zoals uit bovenstaande opstelling blijkt is de gemeente uitstekend in staat voldoende middelen vrij te maken om eventuele risico's op te vangen.

Kengetallen

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) bepaalt dat gemeenten voortaan een basis set van vijf financiële kengetallen moeten opnemen in de begroting en de jaarrekening. De berekeningswijze is vastgelegd in een ministeriële regeling. Naast de vijf verplichte kengetallen zijn ook niet verplichte kengetallen berekend om een indruk te geven van de financiële positie van de gemeente

Verplichte kengetallen	jaarrekening	begr.	begr.	Mjr	Mjr	Mjr	Signaleringswaarden Provincie		
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	minst risico	neutraal	meest risico
Netto schuldquote	21,37%	45,61%	37,23%	40,89%	44,18%	42,83%	< 90%	90% - 130%	> 130%
Netto schuldquote (gecorr. voor verstr. Leningen)	12,61%	36,61%	29,07%	32,98%	36,45%	35,84%	< 90%	90% - 130%	> 130%
Solvabiliteitsratio	49,11%	42,03%	45,62%	43,33%	42,31%	43,49%	> 50%	20% - 50%	< 20%
Grondexploitatie	0,37%	0,54%	1,42%	1,18%	0,91%	0,94%	< 20%	20% - 35%	> 35%
Structurele exploitatieruimte	3,16%	1,00%	0,93%	1,57%	1,72%	-3,69%	> 0%	= 0%	< 0%
Belastingcapaciteit	99,36%	97,59%	87,94%	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	< 95%	95% - 105%	> 105%
Overige kengetallen	jaarrekening	begr. 2022	begr. 2023	begr. 2024	begr. 2025	begr. 2026	minst risico	neutraal	meest risico
Debratio	50,89%	57,97%	54,38%	56,67%	57,69%	56,51%	< 50%	50% - 80%	> 80%
Investerings versus schulden	24,11%	30,88%	32,28%	36,79%	38,34%	35,91%	< 55%	55% - 75%	> 75%
Brutoschuld per inwoner	€ 1.227	€ 1.639	€ 1.465	€ 1.644	€ 1.731	€ 1.619	< € 2.500	€ 2.500 - € 2.700	> € 2.700
Nettoschuld per inwoner	€ 350	€ 980	€ 823	€ 957	€ 1.070	€ 991	< € 1.800	€ 1.800 - € 2.000	> € 2.000
Reserves per inwoner	€ 1.848	€ 1.657	€ 1.794	€ 1.769	€ 1.749	€ 1.740	> € 2.000	€ 1.400 - € 2.000	< € 1.400

Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Hieronder volgt de uiteenzetting en berekening van bovengenoemde kengetallen:

1a Netto schuldquote:

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

Analyse: Normaal ligt de netto schuldquote van een gemeente tussen 0% en 90%. Als de netto schuldquote boven de 130% uitkomt, dan bevindt de gemeente zich in de gevarenzone. Zoals uit de berekening te zien is ligt de schuldquote onder de 90%.

1b Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen:

Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen). Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast.

De wijze waarop de netto schuldquote gecorrigeerd voor de doorgeleende gelden wordt berekend, is gelijk aan de netto schuldquote, met dien verstande dat bij de financiële activa ook alle verstrekte leningen worden opgenomen (zie artikel 36 lid b en c, van het BBV).

Analyse: In vergelijking met 1.a. is te zien dat de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen 8% lager is dan de ongecorrigeerde netto schuldquote.

2 Solvabiliteitsratio:

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat volgens artikel 42 BBV uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten.

Analyse: De ratio zit met betrekking tot de begroting 2023 op afgerond 46%. Een ratio boven de 50% wordt gezien als minst risicovol.

3 Kengetal grondexploitatie:

De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. De accountant beoordeelt ieder jaar.

of de gronden tegen een actuele waarde op de balans zijn opgenomen.

Voor de berekening van dit kengetal worden de niet in exploitatie genomen gronden en de bouwgrond in exploitatie bij elkaar opgeteld en gedeeld door de totale baten uit de programmabegroting of jaarstukken (ingevolge artikel 17 onderdeel van het BBV = exclusief

Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

mutaties reserves) en uitgedrukt in een percentage.

Analyse: Deze berekening laat de verhouding zien van de verwachte baten grondexploitatie ten opzichte van de totale baten van de gemeente. Hoe lager het percentage, hoe minder groot het risico is. Zoals te zien in de tabel valt deze ratio onder de minst risicovolle categorie.

4 Structurele exploitatieruimte:

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. Voorbeelden van structurele baten zijn de algemene uitkering en eigen belastinginkomsten. Bij structurele lasten zijn dat bijvoorbeeld de personeelslasten, kapitaallasten en bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen. Het onderscheid tussen structureel en incidenteel is ook in een notitie van de commissie BBV vastgelegd en moet conform het BBV ook in de begroting en jaarstukken worden onderbouwd. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn.

Analyse: De structurele exploitatieruimte ligt boven de 0%. Dit betekent dat de structurele lasten lager zijn dan de structurele baten. Er is flexibele ruimte voor de jaren 2023 t/m 2025. Het kengetal voor 2026 laat een negatieve exploitatieruimte zien.

5 Belastingcapaciteit woonlasten meerpersoonshuishouden:

De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het Coelo publiceert deze lasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB en de rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met een gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. De belastingcapaciteit van gemeenten wordt daarom berekend door de totale woonlasten meerpersoonshuishouden in jaar t te vergelijken met het landelijk gemiddelde in jaar t-1 en uit te drukken in een percentage.

Analyse: De gemeente Goeree-Overflakkee zit in 2023 onder het landelijke gemiddelde. Voor de jaren na 2024 is op dit moment geen zinvolle raming te maken.

Debtratio:

De mate waarmee het balansbezit is belast met schuld.

Analyse: De debtratio is het omgekeerde van de solvabiliteitsratio. Zoals te zien in de tabel valt deze onder de categorie neutraal.

Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Investerings versus schulden:

Hoeveel procent van de investeringen is gefinancierd met schulden.

Analyse: De voorgenomen investeringen worden (gedeeltelijk) gefinancierd met vreemd vermogen (leningen) hierdoor stijgt het percentage.

Bruto en netto schuld per inwoner:

Bruto schuld: totaal van alle schulden, uitgedrukt in € per inwoner.

Netto schuld: omvang van de geldelijke bezittingen die niet zijn ingezet voor de publieke taak, in mindering gebracht op de bruto schuld, uitgedrukt in € per inwoner.

Analyse: Landelijk gemiddelde netto schuld in 2018 per inwoner is € 1.970. Onze gemeente zit hier ruim onder.

Reserves per inwoner:

Eigen vermogen van de gemeente uitgedrukt in € per inwoner.

Analyse: Het landelijke gemiddelde is € 1.762, in de tabel is te zien dat de gemeente hier voor het jaar 2023 net boven zit.

Samenvatting en conclusie

De solvabiliteit ligt met afgerond 46% tussen de 20%-50% en wordt daarom niet als hoog risico gezien. Het kengetal grondexploitatie zit ruim onder de minst risico volle signaleringwaarde van 20%. De beheersing van risico's uitgedrukt in de weerstandsratio, is uitstekend.

De netto schuldquote loopt meerjarig iets op, maar voor alle jaren blijft deze nog onder de 90%, hetgeen gekwalificeerd kan worden als een laag risico. De schulden per inwoner liggen onder het landelijke gemiddelde. Er is structurele exploitatieruimte aanwezig tot en met 2025. In zijn geheel genomen laten de kengetallen een positief beeld zien van een financieel gezonde gemeente.

Paragraaf Regionale agenda / Regiodeal

De huidige tijd kent steeds meer complexe opgaven zoals de kwaliteit van de natuur (inclusief stikstof), de verduurzaming van de energievoorziening, het woningtekort en de transitie van de landbouw. Deze opgaven vragen om keuzes en die keuzes hebben consequenties voor dorpen, steden en landschappen. En dus ook voor ons eiland Goeree – Overflakkee.

Het Rijk heeft aangegeven meer regie te willen voeren en heeft daarom een aantal programma's opgesteld (totaal 22) om deze opgaven aan te pakken waarbij de provincies deze moeten gaan uitvoeren. Men kiest daarbij voor een gebiedsgerichte aanpak die vaak gaat over een grotere regio dan alleen ons eiland. Dat vraagt van ons om mee te bewegen in deze aanpak. De huidige complexe opgaven houden zich nu eenmaal niet aan bestuurlijke grenzen en soms ligt de oplossing in de regio.

Regionale samenwerking is geen doel op zich maar een middel om onze doestellingen en ambities te bereiken. Daarbij is het nodig om te weten welke opgaven er zijn en of we deze lokaal of regionaal willen oppakken om de kans van slagen zo groot mogelijk te maken. De samenwerking kan gericht zijn op het realiseren van onze ambities, het binnenhalen van subsidies, het aanpassen van beleid of lobby.

In de huidige regionale samenwerking Zuid – Hollandse Delta werken de gemeenten Hoeksche Waard, Nissewaard, Goeree – Overflakkee en de toekomstige gemeente Voorne aan Zee (Hellevoetsluis, Westvoorne, Brielle) samen aan een regio deal. Deze regio deal gaat over de thema's duurzaamheid, agrifood, landschap & toerisme en onderwijs & arbeidsmarkt. Deze thema's hebben impact op al onze programmalijnen. Vanuit de regio is er € 7,5 miljoen beschikbaar gesteld wat door het Rijk verdubbeld is zodat er totaal € 15 miljoen beschikbaar is voor projecten om de doelstellingen te behalen. De 4 thema's vanuit de regio deal raken alle programmalijnen en dragen dan ook bij aan onze doelstellingen.

De doelstelling van de regio deal is de toename van de brede welvaart in de regio. Regionale samenwerking is daarbij het middel om tot verbetering van die brede welvaart te komen en moet op hoofdlijnen uiteindelijk in 2025 leiden tot:

- Toename Bruto Regionaal Product (BRP) tot € 7,2 miljard in 2025 (een stijging van 19% ten opzichte van 2017);
- De netto arbeidsparticipatie in de regio is gestegen;
- De uitgaande arbeidspendel is gedaald met 800 (-1%);
- Het besteedbaar inkomen in de regio neemt meer toe dan het landelijk gemiddelde.

Dit zijn de doestellingen op hoofdlijnen, per thema zijn er specifieke doelstellingen die weer inhaken op de te bereiken resultaten bij de programmalijnen duurzaam / innovatief, vitaal en aantrekkelijk eiland.

Om ook in de toekomst onze doelstellingen te kunnen behalen en om beter aan te haken bij de programma's van het Rijk wordt de regionale samenwerking voortgezet. Om een en ander mogelijk te maken wordt er ingezet op inzet vanuit de eigen organisaties in combinatie met ondersteuning vanuit een zogenaamd regio bureau. Hiervoor is in de begroting ook budget vrijgemaakt. Daarnaast wordt er ook werk gemaakt van een strategische agenda voor de regio waar de lokale ambities een plaats in krijgen. Naar verwachting zal daarom ook het aantal thema's uitgebreid worden met nieuwe thema's zoals mobiliteit.

Regionale samenwerking biedt ons dus kansen om onze ambities waar te maken door deze daar waar gewenst te koppelen aan de agenda van andere overheden. Uiteraard blijft daarbij onze agenda leidend.

Voor de volledigheid een overzicht van de programma's die door het Rijk zijn opgesteld en die in meer of mindere mate impact gaan hebben op ons eiland:

Thema water & bodem

- Programma water en bodem sturend
- Programma bodem en ondergrond
- Programma integraal rivier management
- Nationaal waterprogramma
- Delta programma

Paragraaf Regionale agenda / Regiodeal

Thema landbouw & natuur

- Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG)
- Programma natuur / agenda natuur inclusief

Thema netwerken energie / circulaire economie

- Programma energie hoofdstructuur (PEH)
- Nationaal plan energiesysteem
- Programma Noordzee en partiele herziening en VAWOZ (verkenning aanlanding wind op zee)
- Regionale Energie Strategie (RES)
- Beleidsbrief zon
- Programma werklocaties (grote bedrijfsvestigingen)
- Programma circulaire economie

Thema leefbare steden / regio's

- Meerjarenprogramma infrastructuur, ruimte en transport (MIRT)
- Programma woningbouw
- Verkenning versterken verstedelijkingsopgave Zuid, Oost en Noord Nederland
- Programma werklocaties (stedelijk gebied / buiten stedelijk gebied bedrijfsterreinen)
- Programma erfgoeddeal
- Programma gezonde en groene leefomgeving

Overig

- Nationaal milieuprogramma
- Ruimte voor defensie

FINANCIËLE BEGROTING

gemeente
Goeree-Overflakkee

Uitgangspunten begroting 2023

Met betrekking tot de programmabegroting 2023 en de meerjarenraming 2024-2026 gelden de onderstaande uitgangspunten. In de kadernota 2023 is het merendeel van deze uitgangspunten als kader meegegeven.

Lonen

In de huidige begroting is voor 2023 rekening gehouden met een loonstijging van 2,3 procent. Gezien de huidige ontwikkelingen een percentage waarbij geen sprake is van koopkrachtbehoud, gezien de sterk opgelopen inflatie die in maart 2022, volgens het CBS, uitkwam op 11,9 procent. Door economen van de Rabobank werd voor die periode een percentage verwacht van 7,3, dus de werkelijke inflatie bleek daarmee fors hoger. De stijging van de inflatie wordt voornamelijk veroorzaakt door de stijging van de prijzen van energie en motorbrandstoffen. Deze bepalen voor 73 procent van het totaalcijfer de inflatie. Voor 2022 wordt door economen van de Rabobank verwacht dat gemiddeld sprake zal zijn van een inflatie van 7,7 procent. Voor 2023 hebben zij hun verwachtingen dan ook fors bijgesteld van 2,9 naar 4,5 procent. Voor het behoud van de koopkracht dient de stijging van de CAO lonen uit te komen op hetzelfde percentage. Gezien de onzekerheden als gevolg van het nog steeds rondwarende coronavirus en de oorlog in Oekraïne is iedere inschatting die wordt gemaakt per definitie onzeker. Voorgesteld is het reeds verwerkte percentage van 2,3 procent voor 2023 aan te houden.

Prijzen

Ieder jaar opnieuw wordt bepaald welk percentage voor indexatie noodzakelijk is voor aanpassing van de Begroting. De informatie hiervoor wordt onder andere ontleend aan de voorspellingen van het CPB in de Macro Economische Verkenning (MEV) en het Centraal Economisch Plan (CEP). De kans is daarbij aanwezig dat er geen aansluiting bestaat met het percentage dat wordt gehanteerd voor de aanpassing van de Algemene Uitkering.

Voorgesteld wordt – net als voorgaande Kadernota – om aan te sluiten bij het percentage Overheidsconsumptie, netto materieel (imoc) van de laatst bekende circulaire, op dit moment is dat de Maartcirculaire (Maartbrief) 2022. Dit betekent dat voor 2023 en verder vooralsnog rekening is gehouden met een stijging van de huidige indexatie van 1,5 naar 2 procent.

Indexering begroting 2023 gemeenschappelijke regelingen

De indexering voor gemeenschappelijke regelingen wordt jaarlijks vastgesteld door de financiële werkgroep gemeenschappelijke regelingen van de Kring van Gemeentesecretarissen Rotterdam-Rijnmond en Goeree-Overflakkee en is voor de Begroting 2023 reeds vastgesteld op 4,8 procent. Bijbehorende financiële vertaling van deze index betekent een structurele bijstelling van € 190.000,-

Tarieven lokale heffingen

Binnen het gemeentelijke belastinggebied onderscheiden we belastingen, retributies en bestemmingsheffingen. Deze begrippen laten zich als volgt omschrijven:

- Belasting: een gedwongen betaling aan de overheid als zodanig, waar geen rechtstreekse individuele contraprestatie van de overheid tegenover staat, en die krachtens algemene regels wordt geheven;
- Retributie: een betaling die door de overheid krachtens algemene regels wordt gevorderd ter zake van een concrete door de overheid in haar functie als zodanig individueel bewezen dienst;
- Bestemmingsheffing: een belasting waarvan de opbrengst is bestemd voor de gehele of gedeeltelijke dekking van overheidsuitgaven waarmee de belasting een wezenlijke relatie vertoont.

Het verzamelbegrip is *heffingen*.

Uitgangspunten voor 2023:

Voorgesteld wordt de lokale heffingen in verband met de inflatie te verhogen als volgt:

Uitgangspunten begroting 2023

- OZB – opbrengst wordt verhoogd met 2 procent per jaar plus eventuele areaalstijging
- Overige algemene belastingen: tariefstijging met 2 procent per jaar
- Kostendekkende heffingen: tariefstijging met 2 procent per jaar tot maximaal kostendekkend niveau.

Met dit percentage van 2 wordt aangesloten bij de prijsindexatie, zoals dat is ontleend aan de Maartbrief (circulaire) 2022 (nadere toelichting onder “Prijzen”).

Heffingen					
Algemene belastingen		Bestemmings-belastingen		Retributies	
<i>Opbrengst vrij besteedbaar</i>		<i>Opbrengst geormerkt</i>		<i>Opbrengst geormerkt Vergoeding voor een individueel bewezen dienst</i>	
<i>Geen opbrengstlimiet</i>		<i>Opbrengstlimiet</i>		<i>Opbrengstlimiet</i>	
<i>Voorstel vanaf 2023</i>		<i>Voorstel vanaf 2023</i>		<i>Voorstel vanaf 2023</i>	
Inflatiecor- rectie 2% per jaar via opbrengst	Inflatiecorrectie 2% per jaar via tarief	Geen stijging mogelijk	Inflatiecorrectie 2% per jaar via tarief, mits niet meer dan kostendekkend	Geen trendmatige stijging boven wettelijk maximum	Inflatiecorrectie 2% per jaar via tarief, mits niet meer dan kostendekkend
<i>Betreft:</i>		<i>Betreft:</i>		<i>Betreft:</i>	
OZB	Hondenbelasting	BIZ	Afvalstoffen- heffing	Leges met wettelijk maximum	Leges
	Toeristenbelasting		Rioolheffing	Leges EDR *) max. 100% per vergunning- stelsel	Lijkbezorgingsrec hten
	Forensenbelasting				Marktgeden
					Haven- en kadegelden

*) EDR = Europese Dienstenrichtlijn

Huren en pachten

Huren

De tarieven voor huren worden jaarlijks conform de CPI of eventueel overige maximaal toegestane (huur)verhogingen verhoogd. Op het moment dat de huurverhoging plaats moet vinden en het percentage van de huurverhoging nog niet bekend is voor het betreffende jaar, wordt voor het gehele jaar gebruikgemaakt van het percentage van het jaar ervoor.

Pachten

De tarieven voor de pachten worden jaarlijks conform de brochure Pacht – regels en prijzen van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland gewijzigd. De gewijzigde pachtprizen worden door de Rijksdienst per 1 juli vastgesteld door een wijziging van de Uitvoeringsregeling pacht. Omdat de wijzigingen pas per 1 juli bekend zijn, worden deze door de gemeente per 1 november daaropvolgend toegepast.

Op voorhand wordt voor zowel huren als pachten rekening gehouden met een indexering van 2 procent en sluit daarmee aan bij het percentage index wat wordt toegepast met betrekking tot de prijsindexatie.

Woningbouwontwikkeling

De ontwikkeling van de woningvoorraad in de gemeente is een belangrijke parameter voor de berekening van de grootste inkomstenbron, de algemene uitkering uit het Gemeentefonds. Op basis

Uitgangspunten begroting 2023

van de informatie over de bekende initiatieven is een inschatting gemaakt van de toename van het aantal woningen gedurende de planperiode.

Woningen		Recreatiewoningen	
Jaar per 1-1	aantal	Jaar per 1-1	aantal
2022	22.393	2022	4.648
2023	22.619	2023	4.713
2024	22.794	2024	4.738
2025	22.970	2025	4.743
2026	23.146	2026	4.763

Bovenstaande aantallen zijn gebaseerd op daadwerkelijk te verwachten nieuwe woningen voor alle woningbouwprojecten in de gemeente. Dit zijn de actieve grondexploitaties plus alle woningbouwprojecten die anderszins met projectontwikkelaars en woningbouwcorporaties zijn afgesproken in overeenkomsten.

Ontwikkeling omvang aantal inwoners

Het inwonertal is een belangrijke parameter voor de berekening van de grootste inkomstenbron van de gemeente, de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Het geprognosticeerde aantal inwoners is bepalend voor de voorlopige berekening van de omvang van deze uitkering. Onderstaand overzicht is opgesteld op basis van een gemiddelde groei over de afgelopen jaren.

Inwoners	
Jaar per 1-1	aantal
2022	51.052
2023	51.502
2024	51.952
2025	52.402
2026	52.852

Ontwikkeling huishoudens

Het aantal huishoudens was één van de parameters voor de berekening van de grootste inkomstenbron van de gemeente, de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Met ingang van 2023 is deze parameter komen te vervallen.

Post onvoorzien

Voor de jaren 2023 tot en met 2026 bedraagt de post onvoorzien € 50.000,-, wat neerkomt op ca. € 1,00 per inwoner (afgerond op hele euro's).

Uitgangspunten investeringsplanning

De vaststelling van de begroting impliceert tevens vaststelling van de investeringsbudgetten vermeld in de jaarschijf 2022. Bij de begrotingsbehandeling kan uw raad expliciet aangeven van welke nieuwe investeringen u op een later tijdstip een apart voorstel voor autorisatie van het investeringsbudget wil ontvangen. De overige nieuwe investeringen worden bij de begrotingsbehandeling met het vaststellen van de financiële positie geautoriseerd.

- Alleen investeringen met een vervaardigings- of verkrijgingsprijs boven de € 25.000,- worden geactiveerd;
- De afschrijvingstermijnen zijn gebaseerd op de financiële verordening ex. Artikel 212 Gemeentewet;
- Voor de financieringsrente wordt 1% aangehouden;
- Financieringsrente voor investeringen wordt in het jaar van investeren voor de helft meegenomen;
- Voor de berekening van de afschrijvingslasten geldt in beginsel dat de afschrijvingstermijn begint in het jaar volgend op de realisatie van het investeringswerk.

Overzicht van Baten en Lasten 2021 - 2026

Programmalijn / Thema	Rekening 2021	Begr.na wijz. 2022	Begroting 2023	Mjb 2024	Mjb 2025	Mjb 2026
Programmalijn Aantrekkelijk eiland						
Openbare orde en veiligheid						
Lasten	4.454.451	4.925.500	5.271.600	5.716.800	6.106.100	6.388.800
Baten	-365.793	-410.900	-227.600	-233.100	-238.700	-243.300
<i>Saldo baten en lasten</i>	<i>4.088.659</i>	<i>4.514.600</i>	<i>5.044.000</i>	<i>5.483.700</i>	<i>5.867.400</i>	<i>6.145.500</i>
Mobiliteit						
Lasten	594.388	2.240.300	603.700	515.500	670.300	685.000
Baten	-133.509	-1.487.600	-215.300	-220.500	-225.800	-230.100
<i>Saldo baten en lasten</i>	<i>460.880</i>	<i>752.700</i>	<i>388.400</i>	<i>295.000</i>	<i>444.500</i>	<i>454.900</i>
Ruimte en wonen						
Lasten	9.580.789	10.820.400	8.725.500	7.713.100	7.606.100	7.212.100
Baten	-7.199.231	-6.833.900	-4.538.500	-3.276.000	-2.979.600	-2.589.900
<i>Saldo baten en lasten</i>	<i>2.381.558</i>	<i>3.986.500</i>	<i>4.187.000</i>	<i>4.437.100</i>	<i>4.626.500</i>	<i>4.622.200</i>
Leefomgeving						
Lasten	26.599.099	26.609.000	27.800.100	28.720.400	29.641.200	30.696.200
Baten	-15.201.718	-14.495.700	-14.826.300	-15.130.600	-15.485.200	-15.826.500
<i>Saldo baten en lasten</i>	<i>11.397.380</i>	<i>12.113.300</i>	<i>12.973.800</i>	<i>13.589.800</i>	<i>14.156.000</i>	<i>14.869.700</i>
Bedrijvigheid						
Lasten	6.132.552	4.848.400	5.100.400	5.455.400	5.140.800	5.173.000
Baten	-7.032.663	-4.388.500	-5.250.200	-5.267.800	-5.360.500	-5.428.800
<i>Saldo baten en lasten</i>	<i>-900.112</i>	<i>459.900</i>	<i>-149.800</i>	<i>187.600</i>	<i>-219.700</i>	<i>-255.800</i>
Programmalijn Vitaal eiland						
Blijvend ontwikkelen						
Lasten	13.976.809	15.927.600	16.462.900	16.973.400	16.881.000	16.915.100
Baten	-1.734.181	-2.272.100	-2.431.300	-2.462.300	-2.457.200	-2.476.700
<i>Saldo baten en lasten</i>	<i>12.242.628</i>	<i>13.655.500</i>	<i>14.031.600</i>	<i>14.511.100</i>	<i>14.423.800</i>	<i>14.438.400</i>
Gemeenschapszin & sociale veiligheid						
Lasten	6.141.678	7.176.100	7.104.000	7.286.100	7.490.900	7.684.500
Baten	-1.117.591	-1.164.400	-986.500	-1.009.800	-1.032.600	-1.050.600
<i>Saldo baten en lasten</i>	<i>5.024.087</i>	<i>6.011.700</i>	<i>6.117.500</i>	<i>6.276.300</i>	<i>6.458.300</i>	<i>6.633.900</i>

Overzicht van Baten en Lasten 2021 - 2026

Programmalijn / Thema	Rekening 2021	Begr.na wijz. 2022	Begroting 2023	Mjb 2024	Mjb 2025	Mjb 2026
Gezondheid en welzijn						
Lasten	7.070.514	8.414.600	8.251.500	8.486.100	8.641.000	8.805.400
Baten	-1.549.665	-1.625.200	-1.650.700	-1.687.600	-1.725.500	-1.756.300
<i>Saldo baten en lasten</i>	<i>5.520.849</i>	<i>6.789.400</i>	<i>6.600.800</i>	<i>6.798.500</i>	<i>6.915.500</i>	<i>7.049.100</i>
De inwoner in regie						
Lasten	5.134.310	5.175.400	4.957.400	5.125.000	5.251.100	5.351.700
Baten	-81.939	-80.900	-84.900	-86.900	-89.000	-90.700
<i>Saldo baten en lasten</i>	<i>5.052.371</i>	<i>5.094.500</i>	<i>4.872.500</i>	<i>5.038.100</i>	<i>5.162.100</i>	<i>5.261.000</i>
Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode						
Lasten	35.069.736	31.917.900	32.684.900	32.580.000	33.207.700	33.738.400
Baten	-11.145.286	-9.471.300	-9.183.400	-9.190.000	-9.196.800	-9.202.300
<i>Saldo baten en lasten</i>	<i>23.924.450</i>	<i>22.446.600</i>	<i>23.501.500</i>	<i>23.390.000</i>	<i>24.010.900</i>	<i>24.536.100</i>
Programmalijn Duurzaam en innovatief eiland						
Duurzame ontwikkeling						
Lasten	1.892.989	2.145.300	678.700	693.100	842.100	937.000
Baten	-822.035	-875.500	-211.500	-214.400	-217.300	-219.700
<i>Saldo baten en lasten</i>	<i>1.070.953</i>	<i>1.269.800</i>	<i>467.200</i>	<i>478.700</i>	<i>624.800</i>	<i>717.300</i>
Programmalijn Betrokken eiland						
Dienstverlening						
Lasten	1.453.292	1.708.400	1.683.100	1.982.000	2.044.200	2.194.900
Baten	-661.449	-508.900	-471.600	-928.000	-954.400	-1.080.500
<i>Saldo baten en lasten</i>	<i>791.842</i>	<i>1.199.500</i>	<i>1.211.500</i>	<i>1.054.000</i>	<i>1.089.800</i>	<i>1.114.400</i>
Bestuurs- en kabinetszaken						
Lasten	1.981.003	2.285.900	2.481.300	2.565.100	2.649.500	2.760.900
Baten	-50.538	-	-	-	-	-
<i>Saldo baten en lasten</i>	<i>1.930.465</i>	<i>2.285.900</i>	<i>2.481.300</i>	<i>2.565.100</i>	<i>2.649.500</i>	<i>2.760.900</i>

Programmabegroting 2023

Overzicht van Baten en Lasten 2021 - 2026

Programmalijn / Thema	Rekening 2021	Begr.na wijz. 2022	Begroting 2023	Mjb 2024	Mjb 2025	Mjb 2026
Algemene Dekkingsmiddelen, Onvoorzien, Heffing VPB en en Overhead						
Algemene Dekkingsmiddelen	-91.661.377	-97.504.100	-102.034.000	-106.018.100	-108.997.900	-103.512.100
Lasten	2.680.801	1.769.300	3.331.400	4.119.300	4.371.000	4.456.900
Baten	-94.342.178	-99.273.400	-105.365.400	-110.137.400	-113.368.900	-107.969.000
Bedrag onvoorzien	-	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
Heffing Vennootschapsbelasting	-10.900	-	-	-	-	-
Overhead	15.999.559	18.660.900	19.009.000	19.672.800	20.139.100	20.635.400
Lasten	16.184.742	18.903.000	19.162.400	19.829.200	20.298.600	20.797.500
Baten	-185.183	-242.100	-153.400	-156.400	-159.500	-162.100
<i>Saldo baten en lasten</i>	<i>-75.672.718</i>	<i>-78.793.200</i>	<i>-82.975.000</i>	<i>-86.295.300</i>	<i>-88.808.800</i>	<i>-82.826.700</i>
Totaal saldo baten en lasten	-2.686.707	1.786.700	-1.247.700	-2.190.300	-2.599.400	5.520.900
Mutaties reserves						
Stortingen						
<i>Aantrekkelijk eiland</i>						
Openbare orde en veiligheid	-	-	-	-	-	-
Mobiliteit	294.000	-	-	-	-	-
Ruimte en wonen	2.912.524	107.600	-	-	-	-
Leefomgeving	1.970.970	-	107.600	107.600	107.600	107.600
Bedrijvigheid	441.022	1.151.800	1.249.500	1.262.400	1.275.300	1.286.200
<i>Vitaal eiland</i>						
Blijvend ontwikkelen	2.075.900	430.100	-	-	-	-
Gemeenschapszin & sociale veiligheid	-	-	-	-	-	-
Gezondheid en welzijn	-	-	-	-	-	-
De inwoner in regie	-	-	-	-	-	-
Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode	175.000	-	-	-	-	-
<i>Duurzaam en innovatief eiland</i>						
Duurzame ontwikkeling	91.557	204.200	204.200	204.200	204.200	204.200
<i>Betrokken eiland</i>						
Dienstverlening	80.000	-	-	-	-	-
Bestuurs- en kabinetszaken	-	-	-	-	-	-
Algemene dekkingsmiddelen	18.708.518	1.688.500	-	-	-	-
<i>Saldo stortingen</i>	<i>26.749.491</i>	<i>3.582.200</i>	<i>1.561.300</i>	<i>1.574.200</i>	<i>1.587.100</i>	<i>1.598.000</i>

Programmabegroting 2023

Overzicht van Baten en Lasten 2021 - 2026

Programmalijn / Thema	Rekening 2021	Begr.na wijz. 2022	Begroting 2023	Mjb 2024	Mjb 2025	Mjb 2026
Onttrekkingen						
<i>Aantrekkelijk eiland</i>						
Openbare orde en veiligheid	-37.000	-	-	-	-	-
Mobiliteit	-65.000	-309.900	-42.600	-	-	-
Ruimte en wonen	-107.544	-156.500	-35.100	-35.800	-29.300	-29.900
Leefomgeving	-160.000	-	-6.400	-6.400	-6.400	-6.400
Bedrijvigheid	-456.060	-682.500	-421.000	-649.000	-264.000	-229.000
<i>Vitaal eiland</i>						
Blijvend ontwikkelen	-745.000	-996.600	-120.300	-120.300	-	-
Gemeenschapszin & sociale veiligheid	-	-	-	-	-	-
Gezondheid en welzijn	-	-	-	-	-	-
De inwoner in regie	-	-	-	-	-	-
Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode	-	-	-266.500	-	-	-
<i>Duurzaam en innovatief eiland</i>						
Duurzame ontwikkeling	-105.914	-822.800	-271.600	-17.000	-17.400	-17.700
<i>Betrokken eiland</i>						
Dienstverlening	-74.000	-	-	-	-	-
Bestuurs- en kabinetszaken	-	-	-	-	-	-
Algemene dekkingsmiddelen	-23.984.285	-2.400.600	-902.300	-943.900	-923.900	-923.900
Saldo onttrekkingen	-25.734.802	-5.368.900	-2.065.800	-1.772.400	-1.241.000	-1.206.900
Totaal mutaties reserves	1.014.688	-1.786.700	-504.500	-198.200	346.100	391.100
TOTAAL RESULTAAT	-2.686.707	-	-1.752.200	-2.388.500	-2.253.300	5.912.000
TOTALEN						
Lasten	138.936.252	144.917.100	144.348.900	147.810.500	150.891.600	153.847.400
Baten	-141.622.960	-143.130.400	-145.596.600	-150.000.800	-153.491.000	-148.326.500
Saldo baten en lasten	-2.686.707	1.786.700	-1.247.700	-2.190.300	-2.599.400	5.520.900
Mutaties reserves	1.014.688	-1.786.700	-504.500	-198.200	346.100	391.100
TOTAAL RESULTAAT	-1.672.019	-	-1.752.200	-2.388.500	-2.253.300	5.912.000

Presentatie van het structureel begrotingssaldo (bedragen x € 1.000)						
Saldo baten en lasten			1.248	2.190	2.599	-5.521
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves			505	198	-346	-391
Begrotingssaldo na bestemming (negatief = tekort)			1.752	2.389	2.253	-5.912
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)			504	772	1.216	1.315
Structureel begrotingssaldo (negatief = tekort)			2.256	3.160	3.469	-4.597

Overzicht afwijkingen begroting 2022 - 2023

Thema	Taakveld	2022	2023	Verschil	Toelichting
Openbare orde en veiligheid	Crisisbeheersing en Brandweer	2.951.000	3.478.000	-527.000	Als gevolg van de stijging van het aantal inwoners (>50.000) dient de bijdrage aan de VRR op grond van een hogere tariefklasse voldaan te worden (stapsgewijze verhoging).
		2.951.000	3.478.000	-527.000	
Mobiliteit	Verkeer en vervoer	146.000	-	146.000	In 2022 is budget opgenomen voor VCP-maatregelen in Ouddorp en Middelharnis.
		146.000	-	146.000	
Ruimte en Wonen	Milieubeheer	1.598.700	1.726.400	-127.700	De bijdrage aan de DCMR Milieudienst Rijnmond is verhoogd door indexering.
	Ruimtelijke ordening	973.000	737.000	236.000	Inhuur externe expertise op vacante functies in 2022.
	Wonen en bouwen	-1.756.600	-1.579.500	-177.100	Als gevolg van de verwachte afname van de omvang van de vergunningaanvragen is de opbrengst-raming bijgesteld.
		815.100	883.900	-68.800	
Leefomgeving	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	4.181.900	4.753.400	-571.500	In 2023 is de uitvoering van het waterbeheerplan toegevoegd aan het budget en zijn de kosten voor onderhoud openbaar groen - mede door areaaluitbreiding - toegenomen.
	Verkeer en vervoer	6.232.800	6.826.800	-594.000	Het budget wegenonderhoud en de bijdrage WHW zijn toegenomen.
		10.414.700	11.580.200	-1.165.500	
Bedrijvigheid	geen				
		-	-	-	
Blijvend ontwikkelen	Onderwijshuisvesting	2.687.900	2.855.300	-167.400	De toename betreft de kapitaallasten van de gereed gekomen beroepscampus.
	Media	894.900	974.900	-80.000	Toename van de kosten door verdere uitrol van de Bibliotheek op school.
		3.582.800	3.830.200	-247.400	
Gemeenschapszin & Sociale veiligheid	geen				
		-	-	-	
Gezondheid en Welzijn	geen				
		-	-	-	
De inwoner in regie	geen				
		-	-	-	
Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode	Samenkracht en burgerparticipatie	374.700	551.200	-176.500	De kosten voor het OKO-project (Opgroeien in een Kansrijke Omgeving) zijn uitgebreid.
	Huishoudelijke hulp (WMO)	2.456.600	2.877.700	-421.100	Als gevolg van het abonnementstarief is het interessanter geworden om hulp bij het huishouden via de Wmo af te nemen dan particulier. Gevolg is meer aanvragen en stijgende kosten.
	Begeleiding (WMO)	2.131.300	2.339.400	-208.100	Het beroep op de wmo-voorzieningen geeft een stijgende lijn te zien, een gevolg van vergrijzing en langer zelfstandig blijven wonen.
	Jeugdhulp zonder verblijf overig	1.245.700	1.445.400	-199.700	Het beroep op de Jeugdhulp geeft een stijgende lijn te zien, deels door indexering en ook door kostbare complexe zorgbehoefte.
		6.208.300	7.213.700	-1.005.400	

Overzicht afwijkingen begroting 2022 - 2023

Thema	Taakveld	2022	2023	Vershil	Toelichting
Duurzame ontwikkeling		1.269.800	467.200	802.600	In 2022 zijn diverse projecten bekostigd en is externe expertise ingehuurd voor Deltaprogramma Ruimtelijke (klimaat) Adaptatie
		1.269.800	467.200	802.600	
Dienstverlening	geen				
		-	-	-	
Bestuurs- en kabinetszaken	Bestuur	2.285.900	2.481.300	-195.400	Toegenomen kosten ondersteunende commissies en uitbreiding griffie.
		2.285.900	2.481.300	-195.400	

Incidentele baten en lasten 2023 - 2026

Incidentele lasten (> € 10.000)	2023	2024	2025	2026
Thema's				
Openbare orde en veiligheid: Bijdrage VRR	10.700	4.900	800	800
Mobiliteit: Opstellen gemeentelijk verkeer en vervoersplan	100.000			
Ruimte en wonen: planschadeuitkering	27.900	28.600	29.300	29.900
Ruimte en wonen: Project onrechtmatig grondgebruik	25.600			
Bedrijvigheid: Zomertrein	32.000			
Bedrijvigheid: Oosterduinpad brug		120.000		
Bedrijvigheid: Workout Boulevard	25.000			
Subtotaal thema's	221.200	153.500	30.100	30.700
Reserves				
Leefomgeving: onderhoud bruggen	80.200	80.200	80.200	80.200
Leefomgeving: overige kunstwerken	27.400	27.400	27.400	27.400
Duurzame ontwikkeling: opstalovereenkomst windturbines zuiderdieppolder	113.700	113.700	113.700	113.700
Duurzame ontwikkeling: Bijdrage maatschappelijke participatie en inkomsten windpark	90.500	90.500	90.500	90.500
Bedrijvigheid: Liquidatie ZWD - bijdrage is vervallen	35.600	36.500	37.400	38.100
Bedrijvigheid: Meeropbrengst extra tariefsverhoging toeristenbelasting	498.600	510.600	522.900	532.800
Bedrijvigheid: Havens in eigen beheer onderhoud	146.100	146.100	146.100	146.100
Bedrijvigheid: Havens in beheer bij derden onderhoud	187.600	187.600	187.600	187.600
Bedrijvigheid: Cultuur en erfgoed historische havens onderhoud	55.300	55.300	55.300	55.300
Bedrijvigheid: Havens in eigen beheer baggeren	108.800	108.800	108.800	108.800
Bedrijvigheid: Havens in beheer bij derden baggeren	163.100	163.100	163.100	163.100
Bedrijvigheid: Cultuur en erfgoed historische havens baggeren	54.400	54.400	54.400	54.400
Subtotaal reserves	1.561.300	1.574.200	1.587.400	1.598.000
TOTAAL LASTEN	1.782.500	1.727.700	1.617.500	1.628.700

Programmabegroting 2023

gemeente
Goeree-Overflakkee

Incidentele baten en lasten 2023 - 2026

Incidentele baten (> € 10.000)	2023	2024	2025	2026
Thema's				
Vastgoed: Opbrengst grondverkoop	89.000	89.000	89.000	89.000
Vastgoed: Opbrengst project onrechtmatig grondgebruik	25.600			
Subtotaal thema's	114.600	89.000	89.000	89.000
Reserves				
Mobiliteit: Verkeerstechnische maatregelen VCP's	42.600			
Ruimte en wonen: planschadeuitkering	27.900	28.600	29.300	29.900
Ruimte en wonen: Grondaankoop Groene Zoom	7.200	7.200		
Blijvend ontwikkelen: Bibliotheek op school	120.300	120.300		
Blijvend ontwikkelen: Procesplan fase 2 integrale aanpak verslavingsproblematiek	266.500			
Duurzame ontwikkeling: Duurzaamheidseducatie G-O	16.600	17.000	17.400	17.700
Duurzame ontwikkeling: Onderzoekskosten	250.000			
Duurzame ontwikkeling: Ondersteuning EcoSchools	5.000			
Bedrijvigheid: Oosterduinpad brug		120.000		
Bedrijvigheid: bijdrage promotie VVV	25.000	25.000	25.000	25.000
Bedrijvigheid: Jaarlijkse benchmark toeristische cijfers	10.000		10.000	
Bedrijvigheid: Convenant besteding toeristische impuls	200.000	200.000	200.000	200.000
Bedrijvigheid: Zomertrein	32.000			
Bedrijvigheid: evenement dat past bij de identiteit	50.000			
Bedrijvigheid: Toer infrastructuur bereikbaarheid, verkeer, bewegwijzering	50.000			
Bedrijvigheid: Toer infrastructuur uitbreiden wandel-, fiets- en ruiternetwerken	50.000	50.000		
Bedrijvigheid: Beleefbaar maken natuurgebieden		150.000		
Bedrijvigheid: Hotspot Brouwersdam Entree & Landmark Brouwersdam		75.000		
Bedrijvigheid: Workout Boulevard		25.000		
Bedrijvigheid: Bijdrage openbaar toilet	4.000	4.000	4.000	4.000
Bedrijvigheid: Kwaliteitsverbetering bestaande parken			25.000	
Subtotaal reserves	1.157.100	822.100	310.700	276.600
TOTAAL BATEN	1.271.700	911.100	399.700	365.600
Saldo incidentele baten & lasten	510.800	816.600	1.217.800	1.263.100

Incidentele baten en lasten 2023 - 2026

Toelichting Incidentele lasten (bedragen > € 100.000,-)		
Omschrijving	2023	Toelichting
Openbare orde en veiligheid: Opstellen gemeentelijk verkeer en vervoersplan	100.000	Een gemeentelijk Verkeer en Vervoersplan (GVVP) helpt om de gevolgen van toenemende bebouwing en daarbij behoordne verkeersbewegingen in beeld te brengen hierop te acteren. Het GVVP kan als onderlegger worden gebruikt voor het mobiliteitsplan. In 2023 worden deze plannen opgesteld.

Toelichting Incidentele baten (bedragen > € 100.000,-)		
Omschrijving	2023	Toelichting
Geen	-	n.v.t.

Voor een toelichting op de mutaties in de reserves wordt verwezen naar het onderdeel "toelichting reserves".

Programmabegroting 2023

Overzicht van structurele mutaties reserves 2023 - 2026

2023						
Omschrijving Programma / Thema	LASTEN (toevoeging reserve)	waarvan structureel	waarvan incidenteel	BATEN (onttrekking reserve)	waarvan structureel	waarvan incidenteel
<i>Programmaliijn Aantrekkelijk eiland</i>						
Openbare orde en veiligheid	-	-	-	-	-	-
Mobiliteit	-	-	-	-42.600	-	-42.600
Ruimte en wonen	-	-	-	-35.100	-	-35.100
Leefomgeving	107.600	-	107.600	-6.400	-	-6.400
Bedrijvigheid	1.249.500	-	1.249.500	-421.000	-	-421.000
<i>Programmaliijn Vitaal eiland</i>						
Blijvend ontwikkelen	-	-	-	-120.300	-	-120.300
Gemeenschapszin & sociale veiligheid	-	-	-	-	-	-
Gezondheid en welzijn	-	-	-	-	-	-
De inwoner in regie	-	-	-	-	-	-
Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode	-	-	-	-266.500	-	-266.500
<i>Programmaliijn Duurzaam en innovatief eiland</i>						
Duurzame ontwikkeling	204.200	-	204.200	-271.600	-	-271.600
<i>Programmaliijn Betrokken eiland</i>						
Dienstverlening en participatie	-	-	-	-	-	-
Bestuurs- en kabinetszaken	-	-	-	-	-	-
<i>Overig</i>						
Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	-902.300	-	-902.300
Totaal	1.561.300	-	1.561.300	-2.065.800	-	-2.065.800

2024						
Omschrijving Programma / Thema	LASTEN (toevoeging reserve)	waarvan structureel	waarvan incidenteel	BATEN (onttrekking reserve)	waarvan structureel	waarvan incidenteel
<i>Programmaliijn Aantrekkelijk eiland</i>						
Openbare orde en veiligheid	-	-	-	-	-	-
Mobiliteit	-	-	-	-	-	-
Ruimte en wonen	-	-	-	-35.800	-	-35.800
Leefomgeving	107.600	-	107.600	-6.400	-	-6.400
Bedrijvigheid	1.262.400	-	1.262.400	-649.000	-	-649.000
<i>Programmaliijn Vitaal eiland</i>						
Blijvend ontwikkelen	-	-	-	-120.300	-	-120.300
Gemeenschapszin & sociale veiligheid	-	-	-	-	-	-
Gezondheid en welzijn	-	-	-	-	-	-
De inwoner in regie	-	-	-	-	-	-
Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode	-	-	-	-	-	-
<i>Programmaliijn Duurzaam en innovatief eiland</i>						
Duurzame ontwikkeling	204.200	-	204.200	-17.000	-	-17.000
<i>Programmaliijn Betrokken eiland</i>						
Dienstverlening en participatie	-	-	-	-	-	-
Bestuurs- en kabinetszaken	-	-	-	-	-	-
<i>Overig</i>						
Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	-943.900	-	-943.900
Totaal	1.574.200	-	1.574.200	-1.772.400	-	-1.772.400

Programmabegroting 2023

Overzicht van structurele mutaties reserves 2023 - 2026

2025						
Omschrijving Programma / Thema	LASTEN (toevoeging reserve)	waarvan structureel	waarvan incidenteel	BATEN (onttrekking reserve)	waarvan structureel	waarvan incidenteel
<i>Programmaliijn Aantrekkelijk eiland</i>						
Openbare orde en veiligheid	-	-	-	-	-	-
Mobiliteit	-	-	-	-	-	-
Ruimte en wonen	-	-	-	-29.300	-	-29.300
Leefomgeving	107.600	-	107.600	-6.400	-	-6.400
Bedrijvigheid	1.275.600	-	1.275.600	-264.000	-	-264.000
<i>Programmaliijn Vitaal eiland</i>						
Blijvend ontwikkelen	-	-	-	-	-	-
Gemeenschapszin & sociale veiligheid	-	-	-	-	-	-
Gezondheid en welzijn	-	-	-	-	-	-
De inwoner in regie	-	-	-	-	-	-
Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode	-	-	-	-	-	-
<i>Programmaliijn Duurzaam en innovatief eiland</i>						
Duurzame ontwikkeling	204.200	-	204.200	-17.400	-	-17.400
<i>Programmaliijn Betrokken eiland</i>						
Dienstverlening en participatie	-	-	-	-	-	-
Bestuurs- en kabinetszaken	-	-	-	-	-	-
<i>Overig</i>						
Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	-923.900	-	-923.900
Totaal	1.587.400	-	1.587.400	-1.241.000	-	-1.241.000

2026						
Omschrijving Programma / Thema	LASTEN (toevoeging reserve)	waarvan structureel	waarvan incidenteel	BATEN (onttrekking reserve)	waarvan structureel	waarvan incidenteel
<i>Programmaliijn Aantrekkelijk eiland</i>						
Openbare orde en veiligheid	-	-	-	-	-	-
Mobiliteit	-	-	-	-	-	-
Ruimte en wonen	-	-	-	-29.900	-	-29.900
Leefomgeving	107.600	-	107.600	-6.400	-	-6.400
Bedrijvigheid	1.286.200	-	1.286.200	-229.000	-	-229.000
<i>Programmaliijn Vitaal eiland</i>						
Blijvend ontwikkelen	-	-	-	-	-	-
Gemeenschapszin & sociale veiligheid	-	-	-	-	-	-
Gezondheid en welzijn	-	-	-	-	-	-
De inwoner in regie	-	-	-	-	-	-
Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode	-	-	-	-	-	-
<i>Programmaliijn Duurzaam en innovatief eiland</i>						
Duurzame ontwikkeling	204.200	-	204.200	-17.700	-	-17.700
<i>Programmaliijn Betrokken eiland</i>						
Dienstverlening en participatie	-	-	-	-	-	-
Bestuurs- en kabinetszaken	-	-	-	-	-	-
<i>Overig</i>						
Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	-923.900	-	-923.900
Totaal	1.598.000	-	1.598.000	-1.206.900	-	-1.206.900

Investeringsplanning 2023 – 2026

Algemeen

In dit onderdeel worden de geplande investeringen toegelicht en daarbij wordt een nadere toelichting gegeven op de fasering van de investeringsplanning, ofwel de realisatie van de projecten in financiële zin.

Fasering investeringen

Het overzicht heeft als functie een doorkijk te geven in het totaal van de investeringsbudgetten welke per begrotingsjaar beschikbaar zijn gesteld en de fasering (planning van de realisatie) van de investeringsplanning.

Jaar	Investeringsbudget		planning van de realisatie
	2022 (restant)	begroting 2023	
2023	€ 11.000.000	€ 22.496.200	€ 17.811.200
2024		€ 12.162.800	€ 12.432.800
2025		€ 10.783.700	€ 19.990.700
2026		€ 4.993.700	€ 9.171.700
Totaal	€ 11.000.000	€ 50.436.400	€ 59.406.400

Toelichting diverse onderdelen van het overzicht:

- *Investeringsbudget* – Het investeringsbudget betreft het budget hetgeen in de begroting is opgenomen. Daarin zijn, in een afzonderlijke kolom, meegenomen de restant investeringsbudgetten 2022.
- *Planning van de realisatie* – Het investeringsbudget wordt beschikbaar gesteld voor een bepaald begrotingsjaar. Zoals afgelopen jaren is gebleken worden over het algemeen de grotere projecten niet in het desbetreffende jaar afgerond. Dit heeft vaak te maken met de complexiteit en omvang van het project, waardoor bijvoorbeeld de voorbereidingstijd tot en met de aanbesteding al een jaar in beslag nemen.

Een korte analyse laat zien dat het totaal investeringsbudget tot en met 2026 € 61,4 mln. bedraagt. Waarbij de ‘piek’ van investeren voornamelijk in de periode 2023/2025 ligt en € 59,4 mln. zal worden gerealiseerd tot 2026. € 2 mln. geplande investeringen zal worden gerealiseerd/afgerond in 2027. Dit komt voornamelijk door:

- Reconstructie wegen (in combinatie met rioleringsprojecten) – jaarlijks investeringsbudget is € 1,1 mln., maar omdat de realisatie van de rioleringsprojecten vaak 2 jaar vergt, wordt gemiddeld de helft doorgeschoven naar 1 jaar later;
- Uitvoering rioleringsprojecten – voor rioleringsprojecten is jaarlijks een investeringsbedrag opgenomen van € 2,2 mln. maar omdat de realisatie van de rioleringsprojecten vaak 2 tot 3 jaar vergt wordt gemiddeld de helft doorgeschoven naar 1 jaar later;
- Uitvoering Integraal Huisvestingplan Schoolgebouwen – in 2024 zal naar verwachting worden gestart met de realisatie van de 1^e fase van het plan, waarbij wordt verwacht in deze fase € 22,2 mln. te investeren.

Investeringsplanning 2023 – 2026

Specificatie en toelichting geplande investeringen

Investerings - omschrijving	budget	termijn		afschr. term.	investeringsbudget - planning realisatie			
		start	gereed		2023	2024	2025	2026
Openbare orde en veiligheid								
ORB - Reddingsvaartuig	€ 37.500	2023	2023	6	€ 37.500			
ORB - Reddingsvoertuig & Reddingswaterscooter	€ 37.500	2023	2023	6	€ 37.500			
ORB - Reddingswaterscooter & trailer	€ 17.500	2023	2023	6	€ 17.500			
ORB - Voertuig 4x4 - vervanging 2 voertuigen	€ 100.000	2024	2024	6		€ 100.000		
BOA-voertuig 4x4 - vervanging	€ 60.000	2024	2024	8		€ 60.000		
Mobiliteit								
VCP Ouddorp II - 3e fase Fietsstraat Koolweg	€ 92.000	2024	2024	25		€ 92.000		
Aanleg turbotonde N215 Middelharnis	€ 132.100	2024	2024	25		€ 132.100		
Transformatie kruising N215 / N498 Oude-Tonge	€ 100.000	2023	2024	25		€ 100.000		
VCP Middelharnis/Sommelsdijk - micromaatregelen - 2023	€ 1.410.000	2023	2024	25	€ 500.000	€ 910.000		
VCP Middelharnis/Sommelsdijk - micromaatregelen - 2024	€ 1.200.000	2024	2025	25		€ 400.000	€ 800.000	
VCP Middelharnis/Sommelsdijk - micromaatregelen - 2025	€ 100.000	2025	2025	25			€ 100.000	
Leefomgeving								
Reconstructie wegen 2023	€ 1.100.000	2023	2024	25	€ 250.000	€ 850.000		
Reconstructie wegen 2024	€ 1.100.000	2024	2025	25		€ 250.000	€ 850.000	
Reconstructie wegen 2025	€ 1.100.000	2025	2026	25			€ 250.000	€ 850.000
Reconstructie wegen 2026	€ 1.100.000	2026	2027	25				€ 250.000
Kunstwerkenbeheerplan 2021 - 2025 = <i>** Investeringsruimte - in afwachting implementatie nieuw beheerplan</i>	pm	2023	2023	25				
Herinrichting Kaai-Schelpenpad Dirksland	€ 1.700.000	2024	2025	25		€ 200.000	€ 1.500.000	
Renovatie/vervanging openbare verlichting 2023	€ 340.000	2023	2023	15/30	€ 340.000			
Renovatie/vervanging openbare verlichting 2024	€ 340.000	2024	2024	15/30		€ 340.000		
Renovatie/vervanging openbare verlichting 2025	€ 340.000	2025	2025	15/30			€ 340.000	
Renovatie/vervanging openbare verlichting 2026	€ 340.000	2026	2026	15/30				€ 340.000
Groenvoorziening - houtversnipperaar (district West)	€ 30.000	2023	2023	10	€ 30.000			
Groenvoorziening - Cirkelmaaier (vervangingsinvestering)	€ 50.000	2024	2024	8		€ 50.000		
Groenvoorziening - Cirkelmaaier & klepelmaaier (vervangingsinvestering)	€ 85.000	2026	2026	8				€ 85.000
Begraafplaatsen - Graflijten (vervanging)	€ 40.000	2023	2023	10	€ 40.000			
Begraafplaatsen - plaatsen urnenmuren diverse begraafplaatsen	€ 155.000	2023	2023	25	€ 155.000			
Speelvoorzieningen beleid 2023	€ 73.700	2023	2023	15	€ 73.700			
Speelvoorzieningen beleid 2024	€ 73.700	2024	2024	15		€ 73.700		
Speelvoorzieningen beleid 2025	€ 73.700	2025	2025	15			€ 73.700	
Speelvoorzieningen beleid 2026	€ 73.700	2026	2026	15				€ 73.700
Groot onderhoud- & vervangingsinvesteringen Riolering 2023	€ 1.730.000	2023	2024	vrz	€ 800.000	€ 930.000		
Groot onderhoud- & vervangingsinvesteringen Riolering 2024	€ 1.730.000	2024	2025	vrz		€ 800.000	€ 930.000	
Groot onderhoud- & vervangingsinvesteringen Riolering 2025	€ 1.730.000	2025	2026	vrz			€ 800.000	€ 930.000
Groot onderhoud- & vervangingsinvesteringen Riolering 2026	€ 1.730.000	2026	2027	vrz				€ 800.000
Vervangen rioolreinigungs-aanhangs van District Midden en West	€ 55.000	2026	2026	8				€ 55.000
Ruimte en wonen								
Gebiedsontwikkeling (structureel investeringsbudget)	€ 300.000	2023	2024	15	€ 50.000	€ 250.000		
Gebiedsontwikkeling (structureel investeringsbudget)	€ 300.000	2024	2025	15		€ 50.000	€ 250.000	
Gebiedsontwikkeling (structureel investeringsbudget)	€ 300.000	2025	2026	15			€ 50.000	€ 250.000
Gebiedsontwikkeling (structureel investeringsbudget)	€ 300.000	2026	2027	15				€ 50.000

Investeringsplanning 2023 – 2026

Investerings - omschrijving	budget	termijn		afschr. term.	investeringsbudget - planning realisatie			
		start	gereed		2023	2024	2025	2026
Bedrijvigheid								
Toiletvoorziening Noordzeestranden (vernieuwing)	€ 200.000	2023	2023	10	€ 200.000			
Diverse thema's (voorheen Vastgoed)								
Duurzaamheidsmaatregelen gemeentelijke gebouwen - fase 5	€ 1.000.000	2024	2025	15		€ 200.000	€ 800.000	
Duurzaamheidsmaatregelen gemeentelijke gebouwen - fase 6 (laatste)	€ 1.000.000	2025	2026	15			€ 200.000	€ 800.000
Uitvoering Integraal Huisvestingplan Schoolgebouwen =								
IHP - Fase 1 (Voorbereiding v.a. 2020-2023 + start bouw 2024)	€ 14.205.000	2020	2025	50	€ 1.074.000	€ 4.715.000	€ 8.416.000	
IHP - Fase 2 (Voorbereiding v.a. 2021-2024 + start bouw 2025)	€ 4.460.000	2021	2026	50	€ 223.000	€ 334.000	€ 1.561.000	€ 2.342.000
IHP - Fase 3 (Voorbereiding v.a. 2021-2024 + start bouw 2025)	€ 3.540.000	2021	2026	50	€ 163.000	€ 171.000	€ 2.170.000	€ 1.036.000
Upgrade gemeentelijke accommodaties - fase 2	€ 75.000	2023	2023	25	€ 75.000			
Upgrade gemeentelijke accommodaties - fase 3	€ 75.000	2024	2024	25		€ 75.000		
Upgrade gemeentelijke accommodaties - fase 4	€ 75.000	2025	2025	25			€ 75.000	
Vorbereidingsbudget - Huisvesting gemeentelijke organisatie	€ 500.000	2023	2023	5	€ 500.000			
Gemeentehuis - vervangen erkers	€ 360.000	2023	2023	5	€ 360.000			
Gemeentehuis - uitbreiding/vervanging klimaatinstallaties	€ 550.000	2023	2023	5	€ 550.000			
Rondeel - diverse aanpassingen (vnl klimaatinstallaties)	€ 250.000	2023	2023	5	€ 250.000			
Pascal 40 - Webego - diverse aanpassingen (vnl klimaatinstallaties)	€ 175.000	2023	2023	5	€ 175.000			
Duurzame ontwikkeling								
Uitvoeringsprogramma Grevelingenbekken (bijdrage)	€ 1.000.000	2024	2024	25		€ 1.000.000		
Bedrijfsvoering								
<i>ICT</i>								
Informatiebeleidsplan - jaarschijf 2023	€ 350.000	2023	2023	5	€ 350.000			
Informatiebeleidsplan - jaarschijf 2024	€ 350.000	2024	2024	5		€ 350.000		
Informatiebeleidsplan - jaarschijf 2025	€ 350.000	2025	2025	5			€ 350.000	
Informatiebeleidsplan - jaarschijf 2026	€ 350.000	2026	2026	5				€ 350.000
Vervanging Laptops - Jaarschijf 2025	€ 475.000	2025	2025	5			€ 475.000	
<i>Tractie (Voertuigen en materieel)</i>								
Minigraver + trailer district Oost	€ 50.000	2023	2023	10	€ 50.000			
Minigraver + trailer district Midden	€ 65.000	2023	2023	10	€ 65.000			
Kipperwagens 2 stuks (district Oost)	€ 35.000	2023	2023	10	€ 35.000			
Vervangen middelgrote bladzuigwagens (district Oost)	€ 45.000	2023	2023	10	€ 45.000			
Vervangen heftruck (district West)	€ 30.000	2023	2023	10	€ 30.000			
Transportmiddelen heetwaterkokers (onkruidbestrijding)	€ 240.000	2023	2023	8	€ 240.000			
Vervangen tractor door BE-trekker (district midden)	€ 95.000	2023	2023	8	€ 95.000			
Vervanging wagenpark - 16 voertuigen	€ 960.000	2026	2026	8				€ 960.000
Totalen	€ 50.436.400				€ 6.811.200	€ 12.432.800	€ 19.990.700	€ 9.171.700

Toelichting investeringen 2023 e.v.		
Thema – Mobiliteit		
Verkeerscirculatieplan Ouddorp		
Het uitvoeren van het vastgestelde VCP Ouddorp II staat vanaf 2017 op de planning. Het laatste project 'fietsstraat Koolweg' stond gepland voor 2022, maar is doorgeschoven naar 2024.	2024	€ 92.000
Aanleg turborotonde N215 Middelharnis		
De huidige rotonde wordt omgebouwd naar een turborotonde met bypass voor het verkeer vanuit de richting Dirksland naar Nieuwe-Tonge. Ook wordt een fietstunnel onder de Zuidelijke Randweg aangelegd. De gemeentelijke bijdrage aan dit project zal maximaal € 850.000,- be-	2024	€ 132.100

Investeringsplanning 2023 – 2026

<p>dragen. Voor € 358.000,- is dekking gevonden via een toegekende Brede doeluitkering (BDU). Daarnaast wordt nog een BDU subsidieaanvraag gedaan voor totaal € 360.000,-. Mocht deze niet volledig worden toegekend, dan resteert nog een bedrag waarvoor geen dekking is. Hiervoor wordt te zijner tijd een investeringsvoorstel gedaan.</p>		
<p><u>Transformatie kruising N215 / N498 Oude-Tonge</u> Wanneer de Provincie besluit om op de kruising N215 / N498 een rotonde aan te leggen, bestaat de kans dat de gemeente wordt gevraagd een financiële bijdrage te leveren. Op dit moment wordt uitgegaan van een bedrag van € 100.000,-. Getracht wordt voor deze bijdrage subsidie te krijgen.</p>	2024	€ 100.000
<p><u>VCP Middelharnis/Sommelsdijk – ‘no-regret’ maatregelen</u> Het opstellen van het VCP-macro is nog niet afgerond. Na besluitvorming van het VCP-macro zal het VCP-micro ter hand worden genomen. In dit onderdeel van het VCP zal op buurt- en straatniveau worden onderzocht of maatregelen nodig zijn om de verkeersveiligheid te verbeteren.</p> <p>Vooruitlopend op het VCP-macro is besloten een aantal maatregelen te nemen om reeds bekende knelpunten aan te pakken, de zogenoemde ‘no-regret’ maatregelen. Vanaf 2021 staat een 10-tal projecten op de planning, welke tot 2024/2025 in uitvoering zullen zijn.</p>	2021 t/m 2025	€ 2.710.000 <i>(totaal)</i>
<p>Thema – Leefomgeving</p>		
<p><u>Reconstructie en vervanging wegen</u> In het wegenbeheerplan 2018-2022 is het uitvoeringsplan “reconstructie en vervanging van wegen” opgenomen. Het investeringsbedrag is gebaseerd op een gemiddelde investering per jaar over een periode van tien jaar. Jaarlijks wordt in combinatie met de planning van de rioleringswerkzaamheden, of in combinatie met de verkeerscirculatieplannen (VCP), dan wel aan de hand van inspectiegegevens een planning gemaakt van de uit te voeren werkzaamheden.</p>	2022 t/m 2026	€ 1.100.000 <i>(per jaar)</i>
<p><u>Kunstwerkenbeheerplan 2021-2025</u> In 2021 is een nieuw kunstwerkenbeheerplan voor de periode 2021 tot een met 2025 vastgesteld. Het beheerplan biedt inzicht in de opgave die de gemeente heeft in het beheer en onderhoud van al haar civieltechnische kunstwerken. Bij het vaststellen van het plan is een voorbehoud gemaakt omtrent de actualisatie van het investeringsplan, omdat nog geen duidelijke prioritering van projecten gemaakt kon worden en inspecties afgerond dienden te worden. Naar verwachting zal eind 2022/begin 2023 de geactualiseerde investeringsplanning worden afgerond en ter vaststelling worden aangeboden aan de raad.</p> <p>In de begroting is op basis van een concept-investeringsplanning een stelpost opgenomen van de te verwachten kapitaallasten. Vanaf 2025 maakt deze raming onderdeel van het financieel resultaat van de gemeente.</p>	2023 t/m 2027	€ PM

Investeringsplanning 2023 – 2026

<p><u>Herinrichting Kaai-Schelpenpad Dirksland</u> In de Kadernota 2019 is dit project als PM-post meegenomen. Het investeringsbedrag is op dit moment nog niet met zekerheid vast te stellen. In de Kadernota 2019 is een bandbreedte van € 2.000.000,- tot € 2.400.000,- genoemd. Voor de uitwerking van het investeringsplan was het midden van deze bandbreedte gekozen, mede ook omdat eventuele dekkingsmogelijkheden, zoals bijdragen uit subsidies, nog niet zijn onderzocht. Bij de het opstellen van het ombuigingsplan begroting 2022 is het gemiddelde investeringsbedrag bijgesteld naar € 1.700.000,- en is de planning verschoven naar 2024.</p> <p>Aanleiding voor het project is het feit dat de openbare ruimte oogt als doorgaande weg. Na de aanleg van de Aarddijkwal heeft de doorgaande route zijn functie behouden voor landbouwverkeer. Echter nu de N215 aangepakt is en een parallelrijbaan is aangelegd voor onder andere landbouwverkeer, is nu het moment om tot herinrichting van de Kaai-Schelpenpad over te gaan en het aan te passen in functie naar verblijfsgebied. Bovendien oogt de openbare ruimte gedateerd. Bij de gemeente en externe partijen leeft de wens om het leefklimaat voor bewoners en het vestigingsklimaat voor ondernemers van het Kaai-Schelpenpad aantrekkelijk en representatief te maken. Daarnaast kan door de herinrichting weer invulling gegeven worden aan de cultuurhistorische waarde van het gebied.</p>	<p>2024 t/m 2025</p>	<p>€ 1.700.000</p>
<p><u>Renovatie/vervanging openbare verlichting</u> Dit betreft een structureel doorlopend investeringsbudget waarbinnen renovatie- en vervangingsinvesteringen ten aanzien van de openbare verlichting worden uitgevoerd. Dit investeringsbudget is gebaseerd op het beheerplan openbare verlichting 2015-2024. Eén van de doelstellingen was, naast het oplossen van het achterstallig onderhoud, het verduurzamen van het areaal om de Europese doelstelling van 20 procent energiebesparing in 2020 te realiseren. Dit laatste is inmiddels behaald.</p>	<p>2023 t/m 2026</p>	<p>€ 340.000 <i>(per jaar)</i></p>
<p><u>Groenvoorziening – diverse vervangingsinvesteringen</u> Betreft het vervangen van divers materieel ten behoeve van de groenvoorziening volgens de reguliere vervangingscyclus.</p>	<p>2023 2024 2026</p>	<p>€ 30.000 € 50.000 € 85.000</p>
<p><u>Begraafplaatsen - graflijten</u> Betreft het vervangen van diverse graflijten volgens de reguliere vervangingscyclus.</p>	<p>2023</p>	<p>€ 40.000</p>
<p><u>Begraafplaatsen – plaatsen urnenmuren</u> Uit het project ‘harmonisatie begraafplaatsenbeleid’ is naar voren gekomen dat niet op iedere begraafplaats binnen de gemeente een urnenmuur aanwezig is. Dit is wel gewenst en zal in 2023 worden gerealiseerd.</p>	<p>2023</p>	<p>€ 155.000</p>
<p><u>Speelvoorzieningen beleid 2017</u> In 2017 is de Speelnota vastgesteld. Uit deze nota is naar voren gekomen dat jaarlijks een gemiddeld bedrag van € 73.700,- nodig is voor het</p>	<p>2023 t/m 2026</p>	<p>€ 73.700 <i>(per jaar)</i></p>

Investeringsplanning 2023 – 2026

vervangen van speelvoorzieningen.		
<u>Verbreed gemeentelijk rioleringsplan 2021 - 2025</u> Dit betreft het planmatig uitvoeren van vervangings- en renovatiewerkzaamheden aan het rioleringsstelsel met persleidingen, randvoorzieningen, drukriolering, pompen en gemalen. De investeringen worden rechtstreeks gedekt vanuit de “Voorziening Groot Onderhoud en Vervangingsinvesteringen riolering”.	2022 t/m 2026	€ 1.730.000 <i>(per jaar)</i>
Gemiddeld genomen wordt jaarlijks € 1.730.00,- geïnvesteerd.		
Thema - Ruimte en Wonen		
<u>Gebiedsontwikkeling</u> Als gevolg van de proeftuin Omgevingswet Den Bommel is in 2018 vanuit sociaaleconomisch oogpunt en gebiedsontwikkeling € 350.000,- structureel voor vergelijkbare trajecten voor andere woonkernen opgenomen. Hiertoe heeft uw raad januari 2019 besloten. In deze trajecten wordt vanuit het thema Sociale Vitaliteit uiteraard actief geparticipeerd.	2023 e.v.	€ 300.000 <i>(per jaar)</i>
Verwacht wordt dat € 300.000,- wordt ingezet als investeringsbudget en € 50.000,- is in de reguliere exploitatie opgenomen voor planvorming en kleine projecten.		
Thema – Bedrijvigheid		
<u>Toiletvoorziening Noordzeestranden (vernieuwing)</u> In de Strandnota is voorgesorteerd op de realisatie van nieuwe toiletunits bij de Noordzeestranden. Bij het mindervalidenstrand (opgang 13) is al een toiletunit aanwezig, maar wordt daarnaast voor de mindervaliden een speciale dixie geplaatst. Door deze toiletunit te vervangen door een nieuwe unit met mindervalidentoilet wordt recht gedaan aan de doelgroep op één van de twee mindervalidenstranden in de gemeente. De nieuwe strandopgang 13a op de Brouwersdam wordt zeer goed gebruikt, omdat op deze locatie dichtbij het strand en de waterlijn te parkeren is. Daar is alleen nog geen publiek toilet. Om die reden wordt de toiletunit die vrijkomt bij het mindervalidenstrand bij opgang 13 verplaatst naar opgang 13a. Bij opgang 8 was geen reguliere toiletunit aanwezig, maar is voorlopig een dixie geplaatst. Als deze dixie wordt vervangen door een (kleine) toiletunit, dan worden verder geen dixies meer ingezet voor de Noordzeestranden. Dit doet recht aan de kwaliteit en de gastvrijheid op deze stranden.	2023	€ 200.000
Diverse thema's (betreft diverse vastgoed)		
<u>Duurzaamheidsmaatregelen gemeentelijke gebouwen - fase 5 t/m 6</u> In 2018 is aan een extern bureau opdracht gegeven de gemeentelijke gebouwen te voorzien van energielabels en het uitbrengen van energie- en duurzaamheidsadviezen. Voorts is door de VNG de ambitie uitgesproken dat overheidsvastgoed in 2040 energieneutraal dient te zijn. Ook als gemeente hebben we een hoog ambitieniveau uitgesproken voor het verduurzamen van ons gemeentelijk vastgoed. Dit betekent dat de komende periode fors geïnvesteerd dient te worden om energieneutraal te worden met onze gebouwen. Op basis van de huidige uitkomsten is de	2025 & 2026	€ 1.000.000 <i>(per jaar)</i>

Investeringsplanning 2023 – 2026

<p>verwachting dat in de komende periode een totaalbedrag benodigd zal zijn van € 15 tot € 20 miljoen om onze gebouwen energieneutraal te krijgen. Hierbij is wel uitgegaan van het voortbestaan van onze huidige accommodaties.</p> <p>Om uitvoering te geven aan ons ambitieniveau is jaarlijks tot en met 2026 een bedrag van € 1,0 miljoen geraamd. De budgetten van de 2023 en 2024 zijn, voor wat betreft de realisatie van de aanpassingen, in tijd naar voren gehaald, waardoor de budgetten voor 2025 en 2026 nog als beschikbaar blijven staan.</p>		
<p><u>Uitvoering Integraal Huisvestingsplan Schoolgebouwen - fase 1 t/m 3</u> Onze gemeente beschikt over dertig scholen voor basisonderwijs, twee scholen voor speciaal basisonderwijs, een school voor speciaal onderwijs en drie scholen voor voortgezet onderwijs.</p> <p>De gemeente is op grond van de onderwijswetgeving verantwoordelijk voor de huisvesting van deze scholen en ontvangt hiervoor een rijksvergoeding.</p> <p>De gemiddelde leeftijd van schoolgebouwen landelijk, maar ook in onze gemeente, is circa 38 jaar. Dit betekent dat veel schoolgebouwen de komende jaren moeten worden gerenoveerd of vervangen. Daarbij komt dat veel gedateerde schoolgebouwen, door de onderwijskrimp en onderwijskundige ontwikkelingen, niet meer op het huidige gebruik zijn afgestemd. Deze schoolgebouwen zijn beoordeeld en hiervan zijn rapporten opgesteld. Op basis van deze zogenaamde quick scans, is in 2018, in samenspraak met de schoolbesturen, een Integraal Huisvestingsplan opgesteld. Dit plan is begin 2019 door uw raad vastgesteld. In dit plan zijn scenario's opgenomen en is aangegeven hoeveel budget voor de uitvoering nodig is.</p> <p>Uit de quick scans is gebleken dat de komende jaren bij zeven scholen levensduur-verlengende renovatie of vervangende nieuwbouw nodig is. Rekening houdend met de door de VNG geadviseerde verhoging van het bouwbudget met 40 procent betekent dit een investeringsbedrag van circa € 35 miljoen verdeeld over een periode van tien jaar. In de begroting 2023 heeft, als gevolg van prijsindexaties, een actualisatie van de investeringsbedragen plaatsgevonden. Niet uitgesloten moet worden dat t.z.t. nog een bijstelling van dit bedrag nodig zal zijn in verband met de nog steeds fors stijgende bouwkosten.</p>	<p>2020 t/m 2025</p> <p>2021 t/m 2026</p> <p>2021 t/m 2026</p>	<p>€ 14.205.000</p> <p>€ 4.460.000</p> <p>€ 3.540.000</p>
<p><u>Upgrade gemeentelijke accommodaties - fase 2 t/m 4</u> In combinatie met het Integraal Huisvestingsplan (IHP) vindt in de komende jaren voor een aantal dorpshuizen vervangende nieuwbouw plaats. Daarnaast blijven er ook nog accommodaties in stand. Voor een aantal van deze accommodaties is het gewenst om het gebouw te upgraden Welke accommodaties dit uiteindelijk worden is afhankelijk van de invulling van het IHP in de betreffende kernen. Er is voor vier jaar een investering nodig van € 75.000,- per jaar.</p>	<p>2023 t/m 2025</p>	<p>€ 75.000</p>

Investeringsplanning 2023 – 2026

<p><u>Vorbereidingsbudget - Huisvesting gemeentelijke organisatie</u> Al geruime tijd wordt nagedacht over de toekomstbestendigheid van de huisvesting van de gemeentelijke organisatie. De situatie daaromtrent wordt steeds nijpender. Mankementen aan het gebouw leveren gezondheidsklachten op bij medewerkers. Daarnaast nemen de jaarlijkse kosten om het gebouw in gebruik te kunnen houden exponentieel toe. Ook voldoet het gebouw niet in het kader van duurzaamheid. Om te komen tot renovatie van de huidige huisvesting, of vervangende nieuwbouw, wordt een voorbereidingsbudget geraamd van € 500.000,-.</p>	2023	€ 500.000
<p><u>Gemeentehuis – vervangen erkers</u> De erkers van het gemeentehuis zijn aan vervanging toe. Ze vergen veel onderhoud en er zijn lekkageproblemen. Ook is sprake van houtrot. Vervanging van de erkers is niet voorzien in het huidige meerjarenonderhoudsprogramma.</p>	2023	€ 360.000
<p><u>Gemeentehuis – uitbreiding/vervanging klimaatinstallaties</u> Voor het verbeteren van het klimaat in het gemeentehuis is het noodzakelijk de klimaatbeheersingsinstallatie uit te breiden en aan te passen.</p>	2023	€ 550.000
<p><u>Rondeel - diverse aanpassingen (vnl. klimaatinstallaties)</u> Het binnenklimaat in het Rondeel voldoet niet. Het is noodzakelijk de ventilatie in de vergaderruimtes en kantine aan te passen en mogelijkheden aan te brengen voor extra koeling.</p>	2023	€ 250.000
<p><u>Pascal 40 - Webego - diverse aanpassingen (vnl. klimaatinstallaties)</u> De ventilatie en koeling in de kantoren en inpakafdelingen, alsmede de entree zijn onvoldoende. Aanpassing/uitbreiding van de installaties is noodzakelijk.</p>	2023	€ 175.000
<p>Thema – Duurzame ontwikkeling</p> <p>Uw raad heeft in mei 2016, samen met de gemeente Schouwen-Duiveland, een regionaal bod uitgebracht in het kader van het uitvoeringsprogramma voor de Zuidwestelijke Delta, ten behoeve van de bekostiging van de maatregelen voor het Grevelingen, het beperkt terugbrengen van getij daarin om de zuurstofloosheid tegen te gaan.</p> <p>Voor Goeree-Overflakkee gaat het daarbij om een bedrag van totaal € 1.600.000,-, waarvan € 1.000.000,- voor de maatregelen Grevelingen en € 600.000,- ten behoeve van de voorfinanciering van de verbetering van de verkeersveiligheid van de N59. Voor het laatste is de bijdrage in 2020 uitbetaald.</p> <p>In het najaar van 2020 is in de voorbereiding op de MIRT3 (Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport) planuitwerkingsfase na een interne audit van Rijkswaterstaat vastgesteld dat de scope van het project (doorlaat met getijdencentrale danwel later inpasbaar) niet binnen de financiële randvoorwaarden kan worden uitgevoerd. Debet daaraan zijn onder andere extra kosten voor de doorlaat als die gecombineerd wordt met de aanleg van een getijdencentrale en voor extra waarborgen betreffende de klimaatrobustheid ervan. Dit werd onderschre-</p>	2024	€ 1.000.000

Investeringsplanning 2023 – 2026

<p>ven door deze interne audit.</p> <p>Daarop hebben de Ministers van LenW, LNV en EZK deskundigen (expertteam) buiten de projectorganisatie gevraagd om een advies uit te brengen over de technische, juridische en financiële haalbaarheid van het project Getij Grevelingen. Het expertteam concludeert dat op grond van de onderzochte opties een variant mogelijk lijkt waarmee binnen het taakstellend budget van € 149 miljoen een doelbereik (uitgedrukt in een getijslag) van circa 30 centimeter kan worden gerealiseerd. Of dat daadwerkelijk zo is, is op basis van de beschikbare informatie en kennis onzeker.</p> <p>Voor de voortzetting van het project adviseert het expertteam daarom het volgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bereid een (aangepast of nader uitgewerkt) voorkeursalternatief voor op basis van de beschikbare informatie en een goed gestructureerde variantenanalyse. • Laat hierbij de (optie voor een) getijdencentrale uit de scope van het project vallen vanwege de technische maakbaarheid, de onrendabele businesscase en de complexiteit. • Neem de natuurmaatregelen voor instandhouding en verbetering expliciet mee bij de besluitvorming over het voorkeursalternatief (inhoud, middelen). Beschouw de mogelijkheid van het opstellen van een Ecologisch masterplan waarbij KRW-doelen (Kaderrichtlijn Water) en Natura 2000 doelen gezamenlijk bekeken worden. Dit vraagt ook om een aanpassing van het huidige beheerplan Natura 2000 (en dat is nu niet voorzien) in samenhang met een beschouwing van KRW-opgaves en maatregelen. <p>Daarbij adviseert het expertteam om hiervoor een opdracht te verlenen aan een Taskforce om de haalbaarheid hiervan te onderzoeken binnen 9-12 maanden. Vervolgens kan worden bepaald of het project conform de MIRT-spelregels door kan gaan naar de planuitwerkingsfase. De uitkomsten door de Taskforce worden verwacht in het 4e kwartaal van 2022.</p>		
<p>Thema – Bedrijfsvoering</p>		
<p><u>Investeringsplan volgens Informatiebeleidsplan (IBP)</u></p> <p>Om adequaat te kunnen inspelen op landelijke ontwikkelingen voor gemeenten, waaronder e-dienstverlening / e-overheid, en om onze eigen ambities (klantoriëntatie, burgerparticipatie, organisatieontwikkeling) te kunnen uitvoeren, beschikt de gemeente over een strategisch en samenhangend informatiebeleid, dat is vastgelegd in een Informatiebeleidsplan. In 2025 staat de vervangingsinvestering van de laptops gepland.</p>	<p>2023 2024 2025 2026</p>	<p>€ 350.000 € 350.000 € 825.000 € 350.000</p>
<p><u>Tractie – overig materieel</u></p> <p>Betreft het vervangen van divers materieel voor de buitendienst volgens de reguliere vervangingscyclus. Een nadere specificatie is terug te vinden in bovenstaand investeringsoverzicht.</p>	<p>2023 2026</p>	<p>€ 560.000 € 960.000</p>

Programmabegroting 2023

Reserves 2023 - 2026

2023	1-jan-23	toevoeging	onttrekking	31-dec-23
Algemene reserves				
Algemene reserve	20.599.556	-	285.100	20.314.456
Subtotaal	20.599.556	-	285.100	20.314.456
Bestemmingsreserves				
Reserve infrastructuur Goedereede	200.000	-	-	200.000
Reserve verkeerscirculatieplan	99.668	-	42.600	57.068
Reserve kunstwerken	2.488.870	822.900	-	3.311.770
Reserve bedrijventerreinen	1.200.000	-	-	1.200.000
Reserve recreatieve voorzieningen Haringvliet en Volkerak	311.400	-	-	311.400
Reserve Grevelingenfonds	159.600	35.600	-	195.200
Reserve sociale uitkeringen	498.050	-	-	498.050
Reserve Sociaal Domein	2.905.319	-	386.800	2.518.519
Reserve wind- en zonneparken	342.708	90.500	-	433.208
Reserve gebiedsontwikkeling Noordrand	272.113	113.700	-	385.813
Reserve Omgevingswet	514.608	-	-	514.608
Reserve dorpsvernieuwing Herkingen	71.101	-	-	71.101
Reserve kwaliteitsverbetering dorpskernen	47.642	-	-	47.642
Reserve bovenwijkse voorzieningen	268.933	-	-	268.933
Reserve grondexploitatie	2.189.543	-	-	2.189.543
Reserve organisatieontwikkeling	82.481	-	-	82.481
Reserve privacy & gegevensbeheer	62.148	-	-	62.148
Reserve budgetoverheveling	2.440.691	-	-	2.440.691
Reserve steunfonds	1.580.000	-	-	1.580.000
Reserve Eneco gelden	18.859.970	-	-	18.859.970
Reserve toeristische voorzieningen	1.341.244	498.600	421.000	1.418.844
Reserve ex-BWS gelden	107.657	-	21.600	86.057
Reserve bijdrage kapitaallasten	3.949.428	-	237.800	3.711.628
Reserve dekking kapitaallasten Eneco gelden	29.805.781	-	670.900	29.134.881
Subtotaal	69.798.953	1.561.300	1.780.700	69.579.553
Totaal Reserves	90.398.508	1.561.300	2.065.800	89.894.008

Programmabegroting 2023

gemeente
Goeree-Overflakkee

Reserves 2023 - 2026

2024	1-jan-24	toevoeging	onttrekking	31-dec-24
Algemene reserves				
Algemene reserve	20.314.456	-	35.800	20.278.656
Subtotaal	20.314.456	-	35.800	20.278.656
Bestemmingsreserves				
Reserve infrastructuur Goedereede	200.000	-	-	200.000
Reserve verkeerscirculatieplan	57.068	-	-	57.068
Reserve kunstwerken	3.311.770	822.900	-	4.134.670
Reserve bedrijventerreinen	1.200.000	-	-	1.200.000
Reserve recreatieve voorzieningen	311.400	-	-	311.400
Haringvliet en Volkerak				
Reserve Grevelingenfonds	195.200	36.500	-	231.700
Reserve sociale uitkeringen	498.050	-	-	498.050
Reserve Sociaal Domein	2.518.519	-	120.300	2.398.219
Reserve wind- en zonneparken	433.208	90.500	-	523.708
Reserve gebiedsontwikkeling Noordrand	385.813	113.700	-	499.513
Reserve Omgevingswet	514.608	-	-	514.608
Reserve dorpsvernieuwing Herkingen	71.101	-	-	71.101
Reserve kwaliteitsverbetering dorpskernen	47.642	-	-	47.642
Reserve bovenwijkse voorzieningen	268.933	-	-	268.933
Reserve grondexploitatie	2.189.543	-	-	2.189.543
Reserve organisatieontwikkeling	82.481	-	-	82.481
Reserve privacy & gegevensbeheer	62.148	-	-	62.148
Reserve budgetoverheveling	2.440.691	-	-	2.440.691
Reserve steunfonds	1.580.000	-	-	1.580.000
Reserve Eneco gelden	18.859.970	-	-	18.859.970
Reserve toeristische voorzieningen	1.418.844	510.600	649.000	1.280.444
Reserve ex-BWS gelden	86.057	-	17.000	69.057
Reserve bijdrage kapitaallasten	3.711.628	-	237.800	3.473.828
Reserve dekking kapitaallasten Eneco gelden	29.134.881	-	712.500	28.422.381
Subtotaal	69.579.553	1.574.200	1.736.600	69.417.153
Totaal Reserves	89.894.008	1.574.200	1.772.400	89.695.808

Programmabegroting 2023

gemeente
Goeree-Overflakkee

Reserves 2023 - 2026

2025	1-jan-25	toevoeging	onttrekking	31-dec-25
Algemene reserves				
Algemene reserve	20.278.656	-	29.300	20.249.356
Subtotaal	20.278.656	-	29.300	20.249.356
Bestemmingsreserves				
Reserve infrastructuur Goedereede	200.000	-	-	200.000
Reserve verkeerscirculatieplan	57.068	-	-	57.068
Reserve kunstwerken	4.134.670	822.900	-	4.957.570
Reserve bedrijventerreinen	1.200.000	-	-	1.200.000
Reserve recreatieve voorzieningen Haringvliet en Volkerak	311.400	-	-	311.400
Reserve Grevelingenfonds	231.700	37.400	-	269.100
Reserve sociale uitkeringen	498.050	-	-	498.050
Reserve Sociaal Domein	2.398.219	-	-	2.398.219
Reserve wind- en zonneparken	523.708	90.500	-	614.208
Reserve gebiedsontwikkeling Noordrand	499.513	113.700	-	613.213
Reserve Omgevingswet	514.608	-	-	514.608
Reserve dorpsvernieuwing Herkingen	71.101	-	-	71.101
Reserve kwaliteitsverbetering dorpskernen	47.642	-	-	47.642
Reserve bovenwijkse voorzieningen	268.933	-	-	268.933
Reserve grondexploitatie	2.189.543	-	-	2.189.543
Reserve organisatieontwikkeling	82.481	-	-	82.481
Reserve privacy & gegevensbeheer	62.148	-	-	62.148
Reserve budgetoverheveling	2.440.691	-	-	2.440.691
Reserve steunfonds	1.580.000	-	-	1.580.000
Reserve Eneco gelden	18.859.970	-	-	18.859.970
Reserve toeristische voorzieningen	1.280.444	522.900	264.000	1.539.344
Reserve ex-BWS gelden	69.057	-	17.400	51.657
Reserve bijdrage kapitaallasten	3.473.828	-	217.800	3.256.028
Reserve dekking kapitaallasten Eneco gelden	28.422.381	-	712.500	27.709.881
Subtotaal	69.417.153	1.587.400	1.211.700	69.792.853
Totaal Reserves	89.695.808	1.587.400	1.241.000	90.042.208

Programmabegroting 2023

gemeente
Goeree-Overflakkee

Reserves 2023 - 2026

2026	1-jan-26	toevoeging	onttrekking	31-dec-26
Algemene reserves				
Algemene reserve	20.249.356	-	29.900	20.219.456
Subtotaal	20.249.356	-	29.900	20.219.456
Bestemmingsreserves				
Reserve infrastructuur Goedereede	200.000	-	-	200.000
Reserve verkeerscirculatieplan	57.068	-	-	57.068
Reserve kunstwerken	4.957.570	822.900	-	5.780.470
Reserve bedrijventerreinen	1.200.000	-	-	1.200.000
Reserve recreatieve voorzieningen Haringvliet en Volkerak	311.400	-	-	311.400
Reserve Grevelingenfonds	269.100	38.100	-	307.200
Reserve sociale uitkeringen	498.050	-	-	498.050
Reserve Sociaal Domein	2.398.219	-	-	2.398.219
Reserve wind- en zonneparken	614.208	90.500	-	704.708
Reserve gebiedsontwikkeling Noordrand	613.213	113.700	-	726.913
Reserve Omgevingswet	514.608	-	-	514.608
Reserve dorpsvernieuwing Herkingen	71.101	-	-	71.101
Reserve kwaliteitsverbetering dorpskernen	47.642	-	-	47.642
Reserve bovenwijkse voorzieningen	268.933	-	-	268.933
Reserve grondexploitatie	2.189.543	-	-	2.189.543
Reserve organisatieontwikkeling	82.481	-	-	82.481
Reserve privacy & gegevensbeheer	62.148	-	-	62.148
Reserve budgetoverheveling	2.440.691	-	-	2.440.691
Reserve steunfonds	1.580.000	-	-	1.580.000
Reserve Eneco gelden	18.859.970	-	-	18.859.970
Reserve toeristische voorzieningen	1.539.344	532.800	229.000	1.843.144
Reserve ex-BWS gelden	51.657	-	17.700	33.957
Reserve bijdrage kapitaallasten	3.256.028	-	217.800	3.038.228
Reserve dekking kapitaallasten Eneco gelden	27.709.881	-	712.500	26.997.381
Subtotaal	69.792.853	1.598.000	1.177.000	70.213.853
Totaal Reserves	90.042.208	1.598.000	1.206.900	90.433.308

Toelichting reserves 2023 - 2026

Algemene reserves																																																																			
Algemene reserve	Doel: De Algemene Reserve is de reserve ter opvang van algemene financiële tegenvallers, zoals mogelijke negatieve rekeningssaldi.																																																																		
	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;">Toevoeging</th> <th style="text-align: left;">Onttrekking</th> <th></th> </tr> <tr> <th style="text-align: left;">2023</th> <th style="text-align: left;">2023</th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">250.000</td> <td>Duurzaamheid</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">7.200</td> <td>Grondaankoop Groene Zoom Sommelsdijk</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">27.900</td> <td>Planschade-uitkering</td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black;">-</td> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black;">285.100</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3"> </td> </tr> <tr> <th style="text-align: left;">Toevoeging</th> <th style="text-align: left;">Onttrekking</th> <th></th> </tr> <tr> <th style="text-align: left;">2024</th> <th style="text-align: left;">2024</th> <th></th> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">7.200</td> <td>Grondaankoop Groene Zoom Sommelsdijk</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">28.600</td> <td>Planschade-uitkering</td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black;">-</td> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black;">35.800</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3"> </td> </tr> <tr> <th style="text-align: left;">Toevoeging</th> <th style="text-align: left;">Onttrekking</th> <th></th> </tr> <tr> <th style="text-align: left;">2025</th> <th style="text-align: left;">2025</th> <th></th> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">29.300</td> <td>Planschade-uitkering</td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black;">-</td> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black;">29.300</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3"> </td> </tr> <tr> <th style="text-align: left;">Toevoeging</th> <th style="text-align: left;">Onttrekking</th> <th></th> </tr> <tr> <th style="text-align: left;">2026</th> <th style="text-align: left;">2026</th> <th></th> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">29.900</td> <td>Planschade-uitkering</td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black;">-</td> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black;">29.900</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Toevoeging	Onttrekking		2023	2023			250.000	Duurzaamheid		7.200	Grondaankoop Groene Zoom Sommelsdijk		27.900	Planschade-uitkering	-	285.100					Toevoeging	Onttrekking		2024	2024			7.200	Grondaankoop Groene Zoom Sommelsdijk		28.600	Planschade-uitkering	-	35.800					Toevoeging	Onttrekking		2025	2025			29.300	Planschade-uitkering	-	29.300					Toevoeging	Onttrekking		2026	2026			29.900	Planschade-uitkering	-	29.900	
Toevoeging	Onttrekking																																																																		
2023	2023																																																																		
	250.000	Duurzaamheid																																																																	
	7.200	Grondaankoop Groene Zoom Sommelsdijk																																																																	
	27.900	Planschade-uitkering																																																																	
-	285.100																																																																		
Toevoeging	Onttrekking																																																																		
2024	2024																																																																		
	7.200	Grondaankoop Groene Zoom Sommelsdijk																																																																	
	28.600	Planschade-uitkering																																																																	
-	35.800																																																																		
Toevoeging	Onttrekking																																																																		
2025	2025																																																																		
	29.300	Planschade-uitkering																																																																	
-	29.300																																																																		
Toevoeging	Onttrekking																																																																		
2026	2026																																																																		
	29.900	Planschade-uitkering																																																																	
-	29.900																																																																		
<p style="text-align: center;"><i>Thema:</i> Ruimte en wonen / Duurzame ontwikkeling / Algemene dekkingsmiddelen</p>																																																																			
Bestemmingsreserves																																																																			
Reserve infrastructuur Goedereede	Doel: Vanuit de verkoopopbrengst van de locatie voormalig gemeentehuis Goedereede wordt een deel gebruikt voor rioleringswerkzaamheden en een deel voor uitbreiding van het parkeerterrein Achter 't Hof.																																																																		
	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;">Toevoeging</th> <th style="text-align: left;">Onttrekking</th> <th></th> </tr> <tr> <th style="text-align: left;">2023</th> <th style="text-align: left;">2023</th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="border-top: 1px solid black;">-</td> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black;">-</td> <td>Geen</td> </tr> <tr> <td colspan="3"> </td> </tr> <tr> <th style="text-align: left;">Toevoeging</th> <th style="text-align: left;">Onttrekking</th> <th></th> </tr> <tr> <th style="text-align: left;">2024</th> <th style="text-align: left;">2024</th> <th></th> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black;">-</td> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black;">-</td> <td>Geen</td> </tr> <tr> <td colspan="3"> </td> </tr> <tr> <th style="text-align: left;">Toevoeging</th> <th style="text-align: left;">Onttrekking</th> <th></th> </tr> <tr> <th style="text-align: left;">2025</th> <th style="text-align: left;">2025</th> <th></th> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black;">-</td> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black;">-</td> <td>Geen</td> </tr> <tr> <td colspan="3"> </td> </tr> <tr> <th style="text-align: left;">Toevoeging</th> <th style="text-align: left;">Onttrekking</th> <th></th> </tr> <tr> <th style="text-align: left;">2026</th> <th style="text-align: left;">2026</th> <th></th> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black;">-</td> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black;">-</td> <td>Geen</td> </tr> </tbody> </table>	Toevoeging	Onttrekking		2023	2023		-	-	Geen				Toevoeging	Onttrekking		2024	2024		-	-	Geen				Toevoeging	Onttrekking		2025	2025		-	-	Geen				Toevoeging	Onttrekking		2026	2026		-	-	Geen																					
Toevoeging	Onttrekking																																																																		
2023	2023																																																																		
-	-	Geen																																																																	
Toevoeging	Onttrekking																																																																		
2024	2024																																																																		
-	-	Geen																																																																	
Toevoeging	Onttrekking																																																																		
2025	2025																																																																		
-	-	Geen																																																																	
Toevoeging	Onttrekking																																																																		
2026	2026																																																																		
-	-	Geen																																																																	
<p style="text-align: center;"><i>Thema:</i> Ruimte en wonen</p>																																																																			

Toelichting reserves 2023 - 2026

Reserve verkeerscirculatieplan	Doel:	Planmatige inzet voor verbeteren van verkeerstechnische en verkeersveilige situaties.	
	Toevoeging 2023	Onttrekking 2023	
		42.600	Verkeerstechnische maatregelen VCP's
	-	42.600	
	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	
		Verkeerstechnische maatregelen VCP's	
-	-		
Toevoeging 2025	Onttrekking 2025		
		Geen	
-	-		
Toevoeging 2026	Onttrekking 2026		
		Geen	
-	-		
Thema: Mobiliteit			
Reserve kunstwerken	Doel:	Reserve ten behoeve van kunstwerken.	
	Toevoeging 2023	Onttrekking 2023	
	822.900		Storting t.b.v. onderhoud/baggeren
	822.900	-	
	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	
822.900		Storting t.b.v. onderhoud/baggeren	
822.900	-		
Toevoeging 2025	Onttrekking 2025		
822.900		Storting t.b.v. onderhoud/baggeren	
822.900	-		
Toevoeging 2026	Onttrekking 2026		
822.900		Storting t.b.v. onderhoud/baggeren	
822.900	-		
Thema: Leefomgeving / Bedrijvigheid			
Reserve bedrijventerreinen	Doel:	Reserve is gevormd voor herstructurering van bedrijventerreinen.	
	Toevoeging 2023	Onttrekking 2023	
			Geen
	-	-	
	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	
		Geen	
-	-		
Toevoeging 2025	Onttrekking 2025		
		Geen	
-	-		
Toevoeging 2026	Onttrekking 2026		
		Geen	
-	-		
Thema: Bedrijvigheid			

Toelichting reserves 2023 - 2026

Reserve recreatieve voorzieningen Haringvliet en Volkerak	Doel:	<i>Reserve ten behoeve van vrijgekomen middelen Haringvliet en Volkerak naar aanleiding van het opheffen van natuur- en recreatieschap ZWD. Besteding komt ten gunste aan het gebied.</i>										
		<table border="0"> <tr> <td>Toevoeging 2023</td> <td>Onttrekking 2023</td> <td></td> </tr> <tr> <td>-</td> <td>-</td> <td>Geen</td> </tr> </table>	Toevoeging 2023	Onttrekking 2023		-	-	Geen				
	Toevoeging 2023	Onttrekking 2023										
	-	-	Geen									
		<table border="0"> <tr> <td>Toevoeging 2024</td> <td>Onttrekking 2024</td> <td></td> </tr> <tr> <td>-</td> <td>-</td> <td>Geen</td> </tr> </table>	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024		-	-	Geen				
Toevoeging 2024	Onttrekking 2024											
-	-	Geen										
	<table border="0"> <tr> <td>Toevoeging 2025</td> <td>Onttrekking 2025</td> <td></td> </tr> <tr> <td>-</td> <td>-</td> <td>Geen</td> </tr> </table>	Toevoeging 2025	Onttrekking 2025		-	-	Geen					
Toevoeging 2025	Onttrekking 2025											
-	-	Geen										
	<table border="0"> <tr> <td>Toevoeging 2026</td> <td>Onttrekking 2026</td> <td></td> </tr> <tr> <td>-</td> <td>-</td> <td>Geen</td> </tr> </table>	Toevoeging 2026	Onttrekking 2026		-	-	Geen					
Toevoeging 2026	Onttrekking 2026											
-	-	Geen										
<p><i>Thema:</i> Bedrijvigheid</p>												
Reserve Grevelingenfonds	Doel:	<i>Reserve ten behoeve van vrijgekomen middelen Grevelingen naar aanleiding van opheffen van het natuur- en recreatieschap Zuid Westelijke Delta (ZWD). Besteding komt ten gunste aan het recreatiegebied Grevelingen en heeft een relatie met de Voorziening Grevelingenfonds.</i>										
		<table border="0"> <tr> <td>Toevoeging 2023</td> <td>Onttrekking 2023</td> <td></td> </tr> <tr> <td>35.600</td> <td>-</td> <td>Liquidatie ZWD - vrijgevallen bijdrage</td> </tr> <tr> <td><u>35.600</u></td> <td>-</td> <td></td> </tr> </table>	Toevoeging 2023	Onttrekking 2023		35.600	-	Liquidatie ZWD - vrijgevallen bijdrage	<u>35.600</u>	-		
	Toevoeging 2023	Onttrekking 2023										
	35.600	-	Liquidatie ZWD - vrijgevallen bijdrage									
	<u>35.600</u>	-										
	<table border="0"> <tr> <td>Toevoeging 2024</td> <td>Onttrekking 2024</td> <td></td> </tr> <tr> <td>36.500</td> <td>-</td> <td>Liquidatie ZWD - vrijgevallen bijdrage</td> </tr> <tr> <td><u>36.500</u></td> <td>-</td> <td></td> </tr> </table>	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024		36.500	-	Liquidatie ZWD - vrijgevallen bijdrage	<u>36.500</u>	-			
Toevoeging 2024	Onttrekking 2024											
36.500	-	Liquidatie ZWD - vrijgevallen bijdrage										
<u>36.500</u>	-											
	<table border="0"> <tr> <td>Toevoeging 2025</td> <td>Onttrekking 2025</td> <td></td> </tr> <tr> <td>37.400</td> <td>-</td> <td>Liquidatie ZWD - vrijgevallen bijdrage</td> </tr> <tr> <td><u>37.400</u></td> <td>-</td> <td></td> </tr> </table>	Toevoeging 2025	Onttrekking 2025		37.400	-	Liquidatie ZWD - vrijgevallen bijdrage	<u>37.400</u>	-			
Toevoeging 2025	Onttrekking 2025											
37.400	-	Liquidatie ZWD - vrijgevallen bijdrage										
<u>37.400</u>	-											
	<table border="0"> <tr> <td>Toevoeging 2026</td> <td>Onttrekking 2026</td> <td></td> </tr> <tr> <td>38.100</td> <td>-</td> <td>Liquidatie ZWD - vrijgevallen bijdrage</td> </tr> <tr> <td><u>38.100</u></td> <td>-</td> <td></td> </tr> </table>	Toevoeging 2026	Onttrekking 2026		38.100	-	Liquidatie ZWD - vrijgevallen bijdrage	<u>38.100</u>	-			
Toevoeging 2026	Onttrekking 2026											
38.100	-	Liquidatie ZWD - vrijgevallen bijdrage										
<u>38.100</u>	-											
<p><i>Thema:</i> Bedrijvigheid</p>												
Reserve sociale uitkeringen	Doel:	<i>Egalisatie van kosten voortvloeiend uit gemeentelijke taken op het gebied van sociale uitkeringen.</i>										
		<table border="0"> <tr> <td>Toevoeging 2023</td> <td>Onttrekking 2023</td> <td></td> </tr> <tr> <td>-</td> <td>-</td> <td>Geen</td> </tr> </table>	Toevoeging 2023	Onttrekking 2023		-	-	Geen				
	Toevoeging 2023	Onttrekking 2023										
	-	-	Geen									
		<table border="0"> <tr> <td>Toevoeging 2024</td> <td>Onttrekking 2024</td> <td></td> </tr> <tr> <td>-</td> <td>-</td> <td>Geen</td> </tr> </table>	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024		-	-	Geen				
Toevoeging 2024	Onttrekking 2024											
-	-	Geen										
	<table border="0"> <tr> <td>Toevoeging 2025</td> <td>Onttrekking 2025</td> <td></td> </tr> <tr> <td>-</td> <td>-</td> <td>Geen</td> </tr> </table>	Toevoeging 2025	Onttrekking 2025		-	-	Geen					
Toevoeging 2025	Onttrekking 2025											
-	-	Geen										
	<table border="0"> <tr> <td>Toevoeging 2026</td> <td>Onttrekking 2026</td> <td></td> </tr> <tr> <td>-</td> <td>-</td> <td>Geen</td> </tr> </table>	Toevoeging 2026	Onttrekking 2026		-	-	Geen					
Toevoeging 2026	Onttrekking 2026											
-	-	Geen										
<p><i>Thema:</i> Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode</p>												

Toelichting reserves 2023 - 2026

Reserve Omgevingswet	Doel:	<i>Deze reserve is ter dekking van de kosten m.b.t. de Omgevingswet.</i>	
	Toevoeging 2023	Onttrekking 2023	Geen
	-	-	
	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Geen
	-	-	
Toevoeging 2025	Onttrekking 2025	Geen	
-	-		
Toevoeging 2026	Onttrekking 2026	Geen	
-	-		
<i>Thema:</i> Ruimte en wonen			
Reserve dorpsvernieuwing Herkingen	Doel:	<i>Deze reserve is ingesteld voor de renovatie in de dorpskern van Herkingen.</i>	
	Toevoeging 2023	Onttrekking 2023	Geen
	-	-	
	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Geen
	-	-	
Toevoeging 2025	Onttrekking 2025	Geen	
-	-		
Toevoeging 2026	Onttrekking 2026	Geen	
-	-		
<i>Thema:</i> Ruimte en wonen			
Reserve kwaliteitsverbetering dorpskernen	Doel:	<i>Deze reserve is gevormd voor kwaliteitsverbetering van de dorpskernen.</i>	
	Toevoeging 2023	Onttrekking 2023	Geen
	-	-	
	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Geen
	-	-	
Toevoeging 2025	Onttrekking 2025	Geen	
-	-		
Toevoeging 2026	Onttrekking 2026	Geen	
-	-		
<i>Thema:</i> Ruimte en wonen			

Toelichting reserves 2023 - 2026

Reserve bovenwijkse voorzieningen	Doel: <i>Dekking bovenplanse voorzieningen met een directe relatie met grondexploitatie.</i>																								
	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="text-align: right;">Toevoeging 2023</td> <td style="text-align: right;">Onttrekking 2023</td> <td style="text-align: right;">Geen</td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">-</td> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">-</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">Toevoeging 2024</td> <td style="text-align: right;">Onttrekking 2024</td> <td style="text-align: right;">Geen</td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">-</td> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">-</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">Toevoeging 2025</td> <td style="text-align: right;">Onttrekking 2025</td> <td style="text-align: right;">Geen</td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">-</td> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">-</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">Toevoeging 2026</td> <td style="text-align: right;">Onttrekking 2026</td> <td style="text-align: right;">Geen</td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">-</td> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">-</td> <td></td> </tr> </table> <p style="text-align: center;"><i>Thema:</i> Ruimte en wonen</p>	Toevoeging 2023	Onttrekking 2023	Geen	-	-		Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Geen	-	-		Toevoeging 2025	Onttrekking 2025	Geen	-	-		Toevoeging 2026	Onttrekking 2026	Geen	-	-	
Toevoeging 2023	Onttrekking 2023	Geen																							
-	-																								
Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Geen																							
-	-																								
Toevoeging 2025	Onttrekking 2025	Geen																							
-	-																								
Toevoeging 2026	Onttrekking 2026	Geen																							
-	-																								
Reserve grondexploitatie	Doel: <i>Deze reserve is gevormd voor het opvangen van financiële risico's en calamiteiten op het gebied van grondexploitatie teneinde de continuïteit van het grondbedrijf te kunnen waarborgen.</i>																								
	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="text-align: right;">Toevoeging 2023</td> <td style="text-align: right;">Onttrekking 2023</td> <td style="text-align: right;">Geen</td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">-</td> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">-</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">Toevoeging 2024</td> <td style="text-align: right;">Onttrekking 2024</td> <td style="text-align: right;">Geen</td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">-</td> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">-</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">Toevoeging 2025</td> <td style="text-align: right;">Onttrekking 2025</td> <td style="text-align: right;">Geen</td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">-</td> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">-</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">Toevoeging 2026</td> <td style="text-align: right;">Onttrekking 2026</td> <td style="text-align: right;">Geen</td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">-</td> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">-</td> <td></td> </tr> </table> <p style="text-align: center;"><i>Thema:</i> Ruimte en wonen</p>	Toevoeging 2023	Onttrekking 2023	Geen	-	-		Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Geen	-	-		Toevoeging 2025	Onttrekking 2025	Geen	-	-		Toevoeging 2026	Onttrekking 2026	Geen	-	-	
Toevoeging 2023	Onttrekking 2023	Geen																							
-	-																								
Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Geen																							
-	-																								
Toevoeging 2025	Onttrekking 2025	Geen																							
-	-																								
Toevoeging 2026	Onttrekking 2026	Geen																							
-	-																								
Reserve organisatieontwikkeling	Doel: <i>Beschikbaar voor dekking van (een deel) van de kosten van de organisatieontwikkeling.</i>																								
	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="text-align: right;">Toevoeging 2023</td> <td style="text-align: right;">Onttrekking 2023</td> <td style="text-align: right;">Geen</td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">-</td> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">-</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">Toevoeging 2024</td> <td style="text-align: right;">Onttrekking 2024</td> <td style="text-align: right;">Geen</td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">-</td> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">-</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">Toevoeging 2025</td> <td style="text-align: right;">Onttrekking 2025</td> <td style="text-align: right;">Geen</td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">-</td> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">-</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">Toevoeging 2026</td> <td style="text-align: right;">Onttrekking 2026</td> <td style="text-align: right;">Geen</td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">-</td> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">-</td> <td></td> </tr> </table> <p style="text-align: center;"><i>Onderdeel:</i> Algemene dekkingsmiddelen</p>	Toevoeging 2023	Onttrekking 2023	Geen	-	-		Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Geen	-	-		Toevoeging 2025	Onttrekking 2025	Geen	-	-		Toevoeging 2026	Onttrekking 2026	Geen	-	-	
Toevoeging 2023	Onttrekking 2023	Geen																							
-	-																								
Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Geen																							
-	-																								
Toevoeging 2025	Onttrekking 2025	Geen																							
-	-																								
Toevoeging 2026	Onttrekking 2026	Geen																							
-	-																								

Toelichting reserves 2023 - 2026

Reserve privacy & gegevensbeheer	Doel:	<i>Reserve voor extra werkzaamheden op het gebied van privacy en gegevensbeheer als gevolg van nieuwe Europese wetgeving.</i>	
	Toevoeging 2023	Onttrekking 2023	Geen
	-	-	
	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Geen
	-	-	
Toevoeging 2025	Onttrekking 2025	Geen	
-	-		
Toevoeging 2026	Onttrekking 2026	Geen	
-	-		
<i>Onderdeel: Algemene dekkingsmiddelen</i>			
Reserve budgetoverheveling	Doel:	<i>Deze reserve is gevormd voor budgetoverheveling.</i>	
	Toevoeging 2023	Onttrekking 2023	Geen
	-	-	
	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Geen
	-	-	
Toevoeging 2025	Onttrekking 2025	Geen	
-	-		
Toevoeging 2026	Onttrekking 2026	Geen	
-	-		
<i>Onderdeel: Algemene dekkingsmiddelen</i>			
Reserve steunfonds	Doel:	<i>Deze reserve is bedoeld voor 'Maatregelen coronacrisis'.</i>	
	Toevoeging 2023	Onttrekking 2023	Geen
	-	-	
	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Geen
	-	-	
Toevoeging 2025	Onttrekking 2025	Geen	
-	-		
Toevoeging 2026	Onttrekking 2026	Geen	
-	-		
<i>Onderdeel: Algemene dekkingsmiddelen</i>			

Toelichting reserves 2023 - 2026

Reserve Eneco gelden	Doel:	<i>De opbrengst van de verkochte aandelen Eneco is in deze reserve gestort.</i>	
		Toevoeging 2023	Onttrekking 2023
		-	-
		Geen	
		Toevoeging 2024	Onttrekking 2024
	-	-	
	Geen		
	Toevoeging 2025	Onttrekking 2025	
	-	-	
	Geen		
	Toevoeging 2026	Onttrekking 2026	
	-	-	
	Geen		
<i>Onderdeel: Algemene dekkingsmiddelen</i>			
Reserve toeristische voorzieningen	Doel:	<i>In overleg met de sector een bijdrage leveren aan het verbeteren en uitbreiden van de openbare toeristische voorzieningen.</i>	
		Toevoeging 2023	Onttrekking 2023
		498.600	
			Opbrengst recreatieve heffingen
			32.000 Zomertrein
			50.000 Evenement dat past bij de identiteit
			50.000 Bereikbaarheid, verkeer, bewegwijzering en parkeren
			50.000 Uitbreiden wandel-, fiets- en ruiternetwerken
			200.000 Convenant besteding toeristische impuls
			10.000 Twee jaarlijkse benchmark toeristische cijfers
		4.000 Bijdrage openbaar toilet Ouddorp	
		25.000 Bijdrage promotie VVV	
	<u>498.600</u>	<u>421.000</u>	
	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	
	510.600		
		Opbrengst recreatieve heffingen	
		50.000 Uitbreiden wandel-, fiets- en ruiternetwerken	
		150.000 Beleefbaar maken natuurgebieden	
		75.000 Hotspot Brouwersdam: Entree & Landmark Brouwersdam	
		25.000 Hotspot Brouwersdam: Workout Boulevard	
		120.000 Oosterduinpad brug	
		200.000 Convenant besteding toeristische impuls	
		4.000 Bijdrage openbaar toilet Ouddorp	
		25.000 Bijdrage promotie VVV	
	<u>510.600</u>	<u>649.000</u>	

Toelichting reserves 2023 - 2026

<p style="text-align: center;"><i>Thema:</i> Bedrijvigheid</p>	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;">Toevoeging 2025</th> <th style="text-align: left;">Onttrekking 2025</th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: right;">522.900</td> <td></td> <td>Opbrengst recreatieve heffingen</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">25.000</td> <td>Kwaliteitsverbetering bestaande parken</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">200.000</td> <td>Convenant besteding toeristische impuls</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">10.000</td> <td>Twee jaarlijkse benchmark toeristische cijfers</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">4.000</td> <td>Bijdrage openbaar toilet Ouddorp</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">25.000</td> <td>Bijdrage promotie VVV</td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">522.900</td> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">264.000</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Toevoeging 2025	Onttrekking 2025		522.900		Opbrengst recreatieve heffingen		25.000	Kwaliteitsverbetering bestaande parken		200.000	Convenant besteding toeristische impuls		10.000	Twee jaarlijkse benchmark toeristische cijfers		4.000	Bijdrage openbaar toilet Ouddorp		25.000	Bijdrage promotie VVV	522.900	264.000	
	Toevoeging 2025	Onttrekking 2025																							
522.900		Opbrengst recreatieve heffingen																							
	25.000	Kwaliteitsverbetering bestaande parken																							
	200.000	Convenant besteding toeristische impuls																							
	10.000	Twee jaarlijkse benchmark toeristische cijfers																							
	4.000	Bijdrage openbaar toilet Ouddorp																							
	25.000	Bijdrage promotie VVV																							
522.900	264.000																								
<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;">Toevoeging 2026</th> <th style="text-align: left;">Onttrekking 2026</th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: right;">532.800</td> <td></td> <td>Opbrengst recreatieve heffingen</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">200.000</td> <td>Convenant besteding toeristische impuls</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">4.000</td> <td>Bijdrage openbaar toilet Ouddorp</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">25.000</td> <td>Bijdrage promotie VVV</td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">532.800</td> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">229.000</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Toevoeging 2026	Onttrekking 2026		532.800		Opbrengst recreatieve heffingen		200.000	Convenant besteding toeristische impuls		4.000	Bijdrage openbaar toilet Ouddorp		25.000	Bijdrage promotie VVV	532.800	229.000								
Toevoeging 2026	Onttrekking 2026																								
532.800		Opbrengst recreatieve heffingen																							
	200.000	Convenant besteding toeristische impuls																							
	4.000	Bijdrage openbaar toilet Ouddorp																							
	25.000	Bijdrage promotie VVV																							
532.800	229.000																								
<p style="text-align: center;">Reserve ex-BWS gelden</p>	<p>Doel: <i>Reserve is volledig geoormerkt om de kosten voor projecten gebiedsgerichte aanpak te dekken.</i></p>																								
<p style="text-align: center;"><i>Thema:</i> Duurzame ontwikkeling</p>	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;">Toevoeging 2023</th> <th style="text-align: left;">Onttrekking 2023</th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">5.000</td> <td>Ondersteuning Eco-schools VMBO en VO scholen</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">16.600</td> <td>Duurzaamheidseducatie G-O (Eco-schools)</td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">-</td> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">21.600</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Toevoeging 2023	Onttrekking 2023			5.000	Ondersteuning Eco-schools VMBO en VO scholen		16.600	Duurzaamheidseducatie G-O (Eco-schools)	-	21.600													
	Toevoeging 2023	Onttrekking 2023																							
		5.000	Ondersteuning Eco-schools VMBO en VO scholen																						
		16.600	Duurzaamheidseducatie G-O (Eco-schools)																						
-	21.600																								
<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;">Toevoeging 2024</th> <th style="text-align: left;">Onttrekking 2024</th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">17.000</td> <td>Duurzaamheidseducatie G-O (Eco-schools)</td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">-</td> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">17.000</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024						17.000	Duurzaamheidseducatie G-O (Eco-schools)	-	17.000														
Toevoeging 2024	Onttrekking 2024																								
	17.000	Duurzaamheidseducatie G-O (Eco-schools)																							
-	17.000																								
<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;">Toevoeging 2025</th> <th style="text-align: left;">Onttrekking 2025</th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">17.400</td> <td>Duurzaamheidseducatie G-O (Eco-schools)</td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">-</td> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">17.400</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Toevoeging 2025	Onttrekking 2025			17.400	Duurzaamheidseducatie G-O (Eco-schools)	-	17.400																	
Toevoeging 2025	Onttrekking 2025																								
	17.400	Duurzaamheidseducatie G-O (Eco-schools)																							
-	17.400																								
<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;">Toevoeging 2026</th> <th style="text-align: left;">Onttrekking 2026</th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">17.700</td> <td>Duurzaamheidseducatie G-O (Eco-schools)</td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">-</td> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">17.700</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Toevoeging 2026	Onttrekking 2026			17.700	Duurzaamheidseducatie G-O (Eco-schools)	-	17.700																	
Toevoeging 2026	Onttrekking 2026																								
	17.700	Duurzaamheidseducatie G-O (Eco-schools)																							
-	17.700																								
<p style="text-align: center;">Reserve bijdrage kapitaallasten</p>	<p>Doel: <i>Dekking kapitaallasten van investeringen.</i></p>																								
<p style="text-align: center;"><i>Onderdeel:</i> Algemene dekkingsmiddelen</p>	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;">Toevoeging 2023</th> <th style="text-align: left;">Onttrekking 2023</th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">237.800</td> <td>Bijdrage kapitaallasten diverse investeringen</td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">-</td> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">237.800</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Toevoeging 2023	Onttrekking 2023			237.800	Bijdrage kapitaallasten diverse investeringen	-	237.800																
	Toevoeging 2023	Onttrekking 2023																							
		237.800	Bijdrage kapitaallasten diverse investeringen																						
	-	237.800																							
<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;">Toevoeging 2024</th> <th style="text-align: left;">Onttrekking 2024</th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">237.800</td> <td>Bijdrage kapitaallasten diverse investeringen</td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">-</td> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">237.800</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024			237.800	Bijdrage kapitaallasten diverse investeringen	-	237.800																	
Toevoeging 2024	Onttrekking 2024																								
	237.800	Bijdrage kapitaallasten diverse investeringen																							
-	237.800																								
<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;">Toevoeging 2025</th> <th style="text-align: left;">Onttrekking 2025</th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">217.800</td> <td>Bijdrage kapitaallasten diverse investeringen</td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">-</td> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">217.800</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Toevoeging 2025	Onttrekking 2025			217.800	Bijdrage kapitaallasten diverse investeringen	-	217.800																	
Toevoeging 2025	Onttrekking 2025																								
	217.800	Bijdrage kapitaallasten diverse investeringen																							
-	217.800																								
<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;">Toevoeging 2026</th> <th style="text-align: left;">Onttrekking 2026</th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">217.800</td> <td>Bijdrage kapitaallasten diverse investeringen</td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">-</td> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">217.800</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Toevoeging 2026	Onttrekking 2026			217.800	Bijdrage kapitaallasten diverse investeringen	-	217.800																	
Toevoeging 2026	Onttrekking 2026																								
	217.800	Bijdrage kapitaallasten diverse investeringen																							
-	217.800																								

Toelichting reserves 2023 - 2026

Reserve dekking kapitaallasten Eneco gelden	Doel:	<i>Deze reserve is ingesteld vanuit de reserve Eneco gelden ter dekking van kapitaallasten van langjarige investeringen ter compensatie van de wegvallende dividendinkomsten.</i>
	Toevoeging 2023	Onttrekking 2023
	670.900	670.900
	-	670.900
		Bijdrage kapitaallasten diverse investeringen
Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	
712.500	712.500	Bijdrage kapitaallasten diverse investeringen
-	712.500	
Toevoeging 2025	Onttrekking 2025	
712.500	712.500	Bijdrage kapitaallasten diverse investeringen
-	712.500	
Toevoeging 2026	Onttrekking 2026	
712.500	712.500	Bijdrage kapitaallasten diverse investeringen
-	712.500	
<i>Onderdeel: Algemene dekkingsmiddelen</i>		

Programmabegroting 2023

Voorzieningen 2023 - 2026

2023	1-jan-23	toevoeging	aanwending / vrijval	31-dec-23
Egalisatievoorzieningen				
Voorziening onderhoud sport	629.263	61.200	-	690.463
Voorziening onderhoud Fort Prins Frederik	45.236	-	-	45.236
Voorziening Ouddorp Bad	134.802	-	-	134.802
Voorziening riolering ter afdekking (nw) vervangingsinv.	11.046.367	1.122.000	1.730.000	10.438.367
Voorziening onderhoud gebouwen	7.232.375	2.158.500	1.626.900	7.763.975
Subtotaal	19.088.043	3.341.700	3.356.900	19.072.843
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's				
Voorziening wethouderspansioenen	4.617.498	200.000	150.000	4.667.498
Voorziening wachtgeld wethouders	408.600	-	160.400	248.200
Voorziening begeleidingskosten DCMR	34.980	-	-	34.980
Voorziening nog uit te voeren werken Welgelegen Ouddorp	80.965	-	-	80.965
Voorziening nog uit te voeren werken vm gemeentewerf Middelharnis	65.901	-	-	65.901
Voorziening nog uit te voeren werken Korteweg Stellendam	15.667	-	-	15.667
Voorziening nog uit te voeren werken Prinsesselaan Sommelsdijk	33.416	-	-	33.416
Subtotaal	5.257.027	200.000	310.400	5.146.627
Van derden verkregen middelen (specifieke besteding)				
Voorziening schenking kleuterschool	20.098	-	-	20.098
Voorziening Grevelingenfonds	9.432.342	182.000	-	9.614.342
Voorziening riolering (van derden verkregen)	172.500	-	-	172.500
Subtotaal	9.624.940	182.000	-	9.806.940
Totaal Voorzieningen	33.970.010	3.723.700	3.667.300	34.026.410

Programmabegroting 2023

Voorzieningen 2023 - 2026

2024	1-jan-24	toevoeging	aanwending / vrijval	31-dec-24
Egalisatievoorzieningen				
Voorziening onderhoud sport	690.463	61.200	-	751.663
Voorziening onderhoud Fort Prins Frederik	45.236	-	-	45.236
Voorziening Ouddorp Bad	134.802	-	-	134.802
Voorziening riolering ter afdekking (nw) vervangingsinv.	10.438.367	1.196.000	1.730.000	9.904.367
Voorziening onderhoud gebouwen	7.763.975	2.161.100	1.238.800	8.686.275
Subtotaal	19.072.843	3.418.300	2.968.800	19.522.343
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's				
Voorziening wethouderspensionen	4.667.498	200.000	150.000	4.717.498
Voorziening wachtgeld wethouders	248.200	-	149.600	98.600
Voorziening begeleidingskosten DCMR	34.980	-	-	34.980
Voorziening nog uit te voeren werken Welgelegen Ouddorp	80.965	-	80.965	-
Voorziening nog uit te voeren werken vm gemeentewerf Middelharnis	65.901	-	-	65.901
Voorziening nog uit te voeren werken Korteweg Stellendam	15.667	-	-	15.667
Voorziening nog uit te voeren werken Prinsesselaan Sommelsdijk	33.416	-	-	33.416
Subtotaal	5.146.627	200.000	380.565	4.966.062
Van derden verkregen middelen (specifieke besteding)				
Voorziening schenking kleuterschool	20.098	-	-	20.098
Voorziening Grevelingenfonds	9.614.342	154.900	-	9.769.242
Voorziening riolering (van derden verkregen)	172.500	-	-	172.500
Subtotaal	9.806.940	154.900	-	9.961.840
Totaal Voorzieningen	34.026.410	3.773.200	3.349.365	34.450.245

Programmabegroting 2023

Voorzieningen 2023 - 2026

2025	1-jan-25	toevoeging	aanwending / vrijval	31-dec-25
Egalisatievoorzieningen				
Voorziening onderhoud sport	751.663	61.200	-	812.863
Voorziening onderhoud Fort Prins Frederik	45.236	-	-	45.236
Voorziening Ouddorp Bad	134.802	-	-	134.802
Voorziening riolering ter afdekking (nw) vervangingsinv.	9.904.367	1.318.000	1.730.000	9.492.367
Voorziening onderhoud gebouwen	8.686.275	2.197.500	1.663.000	9.220.775
Subtotaal	19.522.343	3.576.700	3.393.000	19.706.043
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's				
Voorziening wethouderspansioenen	4.717.498	200.000	150.000	4.767.498
Voorziening wachtgeld wethouders	98.600	-	98.600	-
Voorziening begeleidingskosten DCMR	34.980	-	-	34.980
Voorziening nog uit te voeren werken Welgelegen Ouddorp	-	-	-	-
Voorziening nog uit te voeren werken vm gemeentewerf Middelharnis	65.901	-	-	65.901
Voorziening nog uit te voeren werken Korteweg Stellendam	15.667	-	-	15.667
Voorziening nog uit te voeren werken Prinsesselaan Sommelsdijk	33.416	-	-	33.416
Subtotaal	4.966.062	200.000	248.600	4.917.462
Van derden verkregen middelen (specifieke besteding)				
Voorziening schenking kleuterschool	20.098	-	-	20.098
Voorziening Grevelingenfonds	9.769.242	126.000	-	9.895.242
Voorziening riolering (van derden verkregen)	172.500	-	-	172.500
Subtotaal	9.961.840	126.000	-	10.087.840
Totaal Voorzieningen	34.450.245	3.902.700	3.641.600	34.711.345

Programmabegroting 2023

Voorzieningen 2023 - 2026

2026	1-jan-26	toevoeging	aanwending / vrijval	31-dec-26
Egalisatievoorzieningen				
Voorziening onderhoud sport	812.863	61.200	-	874.063
Voorziening onderhoud Fort Prins Frederik	45.236	-	-	45.236
Voorziening Ouddorp Bad	134.802	-	-	134.802
Voorziening riolering ter afdekking (nw) vervangingsinv.	9.492.367	1.450.000	1.730.000	9.212.367
Voorziening onderhoud gebouwen	9.220.775	2.186.900	2.344.000	9.063.675
Subtotaal	19.706.043	3.698.100	4.074.000	19.330.143
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's				
Voorziening wethouderspansioenen	4.767.498	200.000	150.000	4.817.498
Voorziening wachtgeld wethouders	-	-	-	-
Voorziening begeleidingskosten DCMR	34.980	-	-	34.980
Voorziening nog uit te voeren werken Welgelegen Ouddorp	-	-	-	-
Voorziening nog uit te voeren werken vm gemeentewerf Middelharnis	65.901	-	-	65.901
Voorziening nog uit te voeren werken Korteweg Stellendam	15.667	-	-	15.667
Voorziening nog uit te voeren werken Prinsesselaan Sommelsdijk	33.416	-	-	33.416
Subtotaal	4.917.462	200.000	150.000	4.967.462
Van derden verkregen middelen (specifieke besteding)				
Voorziening schenking kleuterschool	20.098	-	-	20.098
Voorziening Grevelingenfonds	9.895.242	95.000	-	9.990.242
Voorziening riolering (van derden verkregen)	172.500	-	-	172.500
Subtotaal	10.087.840	95.000	-	10.182.840
Totaal Voorzieningen	34.711.345	3.993.100	4.224.000	34.480.445

Toelichting voorzieningen 2023 - 2026

Egalisatievoorzieningen																																																																						
Voorziening onderhoud sport	<p>Doel: <i>Dekking van het op onderhoudsplan gebaseerd onderhoud van de sportvelden WFB Ouddorp, VV Stellendam en sportpark Oostplaat Middelhamis.</i></p> <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;">Toevoeging 2023</th> <th style="text-align: center;">Aanwending 2023</th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: right;">3.400</td> <td></td> <td>Storting groot onderhoud sportvelden - WFB Ouddorp</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">2.900</td> <td></td> <td>Storting groot onderhoud sportvelden - VV Stellendam</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">54.900</td> <td></td> <td>Storting onderhoud sportpark Oostplaat</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black;">61.200</td> <td style="text-align: right;">-</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3"> </td> </tr> <tr> <th style="text-align: center;">Toevoeging 2024</th> <th style="text-align: center;">Aanwending 2024</th> <th></th> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">3.400</td> <td></td> <td>Storting groot onderhoud sportvelden - WFB Ouddorp</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">2.900</td> <td></td> <td>Storting groot onderhoud sportvelden - VV Stellendam</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">54.900</td> <td></td> <td>Storting onderhoud sportpark Oostplaat</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black;">61.200</td> <td style="text-align: right;">-</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3"> </td> </tr> <tr> <th style="text-align: center;">Toevoeging 2025</th> <th style="text-align: center;">Aanwending 2025</th> <th></th> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">3.400</td> <td></td> <td>Storting groot onderhoud sportvelden - WFB Ouddorp</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">2.900</td> <td></td> <td>Storting groot onderhoud sportvelden - VV Stellendam</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">54.900</td> <td></td> <td>Storting onderhoud sportpark Oostplaat</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black;">61.200</td> <td style="text-align: right;">-</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3"> </td> </tr> <tr> <th style="text-align: center;">Toevoeging 2026</th> <th style="text-align: center;">Aanwending 2026</th> <th></th> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">3.400</td> <td></td> <td>Storting groot onderhoud sportvelden - WFB Ouddorp</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">2.900</td> <td></td> <td>Storting groot onderhoud sportvelden - VV Stellendam</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">54.900</td> <td></td> <td>Storting onderhoud sportpark Oostplaat</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black;">61.200</td> <td style="text-align: right;">-</td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p style="text-align: center;"><i>Thema:</i> Ruimte en wonen</p>	Toevoeging 2023	Aanwending 2023		3.400		Storting groot onderhoud sportvelden - WFB Ouddorp	2.900		Storting groot onderhoud sportvelden - VV Stellendam	54.900		Storting onderhoud sportpark Oostplaat	61.200	-					Toevoeging 2024	Aanwending 2024		3.400		Storting groot onderhoud sportvelden - WFB Ouddorp	2.900		Storting groot onderhoud sportvelden - VV Stellendam	54.900		Storting onderhoud sportpark Oostplaat	61.200	-					Toevoeging 2025	Aanwending 2025		3.400		Storting groot onderhoud sportvelden - WFB Ouddorp	2.900		Storting groot onderhoud sportvelden - VV Stellendam	54.900		Storting onderhoud sportpark Oostplaat	61.200	-					Toevoeging 2026	Aanwending 2026		3.400		Storting groot onderhoud sportvelden - WFB Ouddorp	2.900		Storting groot onderhoud sportvelden - VV Stellendam	54.900		Storting onderhoud sportpark Oostplaat	61.200	-	
Toevoeging 2023	Aanwending 2023																																																																					
3.400		Storting groot onderhoud sportvelden - WFB Ouddorp																																																																				
2.900		Storting groot onderhoud sportvelden - VV Stellendam																																																																				
54.900		Storting onderhoud sportpark Oostplaat																																																																				
61.200	-																																																																					
Toevoeging 2024	Aanwending 2024																																																																					
3.400		Storting groot onderhoud sportvelden - WFB Ouddorp																																																																				
2.900		Storting groot onderhoud sportvelden - VV Stellendam																																																																				
54.900		Storting onderhoud sportpark Oostplaat																																																																				
61.200	-																																																																					
Toevoeging 2025	Aanwending 2025																																																																					
3.400		Storting groot onderhoud sportvelden - WFB Ouddorp																																																																				
2.900		Storting groot onderhoud sportvelden - VV Stellendam																																																																				
54.900		Storting onderhoud sportpark Oostplaat																																																																				
61.200	-																																																																					
Toevoeging 2026	Aanwending 2026																																																																					
3.400		Storting groot onderhoud sportvelden - WFB Ouddorp																																																																				
2.900		Storting groot onderhoud sportvelden - VV Stellendam																																																																				
54.900		Storting onderhoud sportpark Oostplaat																																																																				
61.200	-																																																																					
Voorziening onderhoud Fort Prins Frederik	<p>Doel: <i>Dekking van het onderhoud aan Fort Prins Frederik.</i></p> <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;">Toevoeging 2023</th> <th style="text-align: center;">Aanwending 2023</th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black;">-</td> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black;">-</td> <td>Geen</td> </tr> <tr> <td colspan="3"> </td> </tr> <tr> <th style="text-align: center;">Toevoeging 2024</th> <th style="text-align: center;">Aanwending 2024</th> <th></th> </tr> <tr> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black;">-</td> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black;">-</td> <td>Geen</td> </tr> <tr> <td colspan="3"> </td> </tr> <tr> <th style="text-align: center;">Toevoeging 2025</th> <th style="text-align: center;">Aanwending 2025</th> <th></th> </tr> <tr> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black;">-</td> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black;">-</td> <td>Geen</td> </tr> <tr> <td colspan="3"> </td> </tr> <tr> <th style="text-align: center;">Toevoeging 2026</th> <th style="text-align: center;">Aanwending 2026</th> <th></th> </tr> <tr> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black;">-</td> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black;">-</td> <td>Geen</td> </tr> </tbody> </table> <p style="text-align: center;"><i>Thema:</i> Ruimte en wonen</p>	Toevoeging 2023	Aanwending 2023		-	-	Geen				Toevoeging 2024	Aanwending 2024		-	-	Geen				Toevoeging 2025	Aanwending 2025		-	-	Geen				Toevoeging 2026	Aanwending 2026		-	-	Geen																																				
Toevoeging 2023	Aanwending 2023																																																																					
-	-	Geen																																																																				
Toevoeging 2024	Aanwending 2024																																																																					
-	-	Geen																																																																				
Toevoeging 2025	Aanwending 2025																																																																					
-	-	Geen																																																																				
Toevoeging 2026	Aanwending 2026																																																																					
-	-	Geen																																																																				

Toelichting voorzieningen 2023 - 2026

Voorziening onderhoud gebouwen	Doel: <i>Dekking van het op een onderhoudsplan gebaseerd onderhoud.</i>												
<p style="text-align: center;"><i>Thema:</i> Ruimte en wonen</p>	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;">Toevoeging 2023</th> <th style="text-align: left;">Aanwending 2023</th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: right;">2.158.500</td> <td></td> <td>Storting o.b.v. onderhoudsplan</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">1.626.900</td> <td>Dekking kosten onderhoud o.b.v. onderhoudsplan</td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">2.158.500</td> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">1.626.900</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Toevoeging 2023	Aanwending 2023		2.158.500		Storting o.b.v. onderhoudsplan		1.626.900	Dekking kosten onderhoud o.b.v. onderhoudsplan	2.158.500	1.626.900	
	Toevoeging 2023	Aanwending 2023											
	2.158.500		Storting o.b.v. onderhoudsplan										
		1.626.900	Dekking kosten onderhoud o.b.v. onderhoudsplan										
	2.158.500	1.626.900											
	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;">Toevoeging 2024</th> <th style="text-align: left;">Aanwending 2024</th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: right;">2.161.100</td> <td></td> <td>Storting o.b.v. onderhoudsplan</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">1.238.800</td> <td>Dekking kosten onderhoud o.b.v. onderhoudsplan</td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">2.161.100</td> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">1.238.800</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Toevoeging 2024	Aanwending 2024		2.161.100		Storting o.b.v. onderhoudsplan		1.238.800	Dekking kosten onderhoud o.b.v. onderhoudsplan	2.161.100	1.238.800	
	Toevoeging 2024	Aanwending 2024											
	2.161.100		Storting o.b.v. onderhoudsplan										
		1.238.800	Dekking kosten onderhoud o.b.v. onderhoudsplan										
	2.161.100	1.238.800											
	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;">Toevoeging 2025</th> <th style="text-align: left;">Aanwending 2025</th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: right;">2.197.500</td> <td></td> <td>Storting o.b.v. onderhoudsplan</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">1.663.000</td> <td>Dekking kosten onderhoud o.b.v. onderhoudsplan</td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">2.197.500</td> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">1.663.000</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Toevoeging 2025	Aanwending 2025		2.197.500		Storting o.b.v. onderhoudsplan		1.663.000	Dekking kosten onderhoud o.b.v. onderhoudsplan	2.197.500	1.663.000	
	Toevoeging 2025	Aanwending 2025											
	2.197.500		Storting o.b.v. onderhoudsplan										
		1.663.000	Dekking kosten onderhoud o.b.v. onderhoudsplan										
	2.197.500	1.663.000											
	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;">Toevoeging 2026</th> <th style="text-align: left;">Aanwending 2026</th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: right;">2.186.900</td> <td></td> <td>Storting o.b.v. onderhoudsplan</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">2.344.000</td> <td>Dekking kosten onderhoud o.b.v. onderhoudsplan</td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">2.186.900</td> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">2.344.000</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Toevoeging 2026	Aanwending 2026		2.186.900		Storting o.b.v. onderhoudsplan		2.344.000	Dekking kosten onderhoud o.b.v. onderhoudsplan	2.186.900	2.344.000	
Toevoeging 2026	Aanwending 2026												
2.186.900		Storting o.b.v. onderhoudsplan											
	2.344.000	Dekking kosten onderhoud o.b.v. onderhoudsplan											
2.186.900	2.344.000												
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's													
Voorziening wethouderspensioenen	Doel: <i>Toekomstige wethouders pensioenen bekostigen.</i>												
<p style="text-align: center;"><i>Thema:</i> Bestuurs- en kabinetszaken</p>	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;">Toevoeging 2023</th> <th style="text-align: left;">Aanwending 2023</th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: right;">200.000</td> <td></td> <td>Toev.o.b.v. actualisatie noodzakelijke hoogte vrz.</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">150.000</td> <td>Uitkering vm wethouders</td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">200.000</td> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">150.000</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Toevoeging 2023	Aanwending 2023		200.000		Toev.o.b.v. actualisatie noodzakelijke hoogte vrz.		150.000	Uitkering vm wethouders	200.000	150.000	
	Toevoeging 2023	Aanwending 2023											
	200.000		Toev.o.b.v. actualisatie noodzakelijke hoogte vrz.										
		150.000	Uitkering vm wethouders										
	200.000	150.000											
	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;">Toevoeging 2024</th> <th style="text-align: left;">Aanwending 2024</th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: right;">200.000</td> <td></td> <td>Toev.o.b.v. actualisatie noodzakelijke hoogte vrz.</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">150.000</td> <td>Uitkering vm wethouders</td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">200.000</td> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">150.000</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Toevoeging 2024	Aanwending 2024		200.000		Toev.o.b.v. actualisatie noodzakelijke hoogte vrz.		150.000	Uitkering vm wethouders	200.000	150.000	
	Toevoeging 2024	Aanwending 2024											
	200.000		Toev.o.b.v. actualisatie noodzakelijke hoogte vrz.										
		150.000	Uitkering vm wethouders										
	200.000	150.000											
	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;">Toevoeging 2025</th> <th style="text-align: left;">Aanwending 2025</th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: right;">200.000</td> <td></td> <td>Toev.o.b.v. actualisatie noodzakelijke hoogte vrz.</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">150.000</td> <td>Uitkering vm wethouders</td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">200.000</td> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">150.000</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Toevoeging 2025	Aanwending 2025		200.000		Toev.o.b.v. actualisatie noodzakelijke hoogte vrz.		150.000	Uitkering vm wethouders	200.000	150.000	
	Toevoeging 2025	Aanwending 2025											
	200.000		Toev.o.b.v. actualisatie noodzakelijke hoogte vrz.										
		150.000	Uitkering vm wethouders										
	200.000	150.000											
	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;">Toevoeging 2026</th> <th style="text-align: left;">Aanwending 2026</th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: right;">200.000</td> <td></td> <td>Toev.o.b.v. actualisatie noodzakelijke hoogte vrz.</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">150.000</td> <td>Uitkering vm wethouders</td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">200.000</td> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">150.000</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Toevoeging 2026	Aanwending 2026		200.000		Toev.o.b.v. actualisatie noodzakelijke hoogte vrz.		150.000	Uitkering vm wethouders	200.000	150.000	
Toevoeging 2026	Aanwending 2026												
200.000		Toev.o.b.v. actualisatie noodzakelijke hoogte vrz.											
	150.000	Uitkering vm wethouders											
200.000	150.000												

Toelichting voorzieningen 2023 - 2026

<p>Voorziening wachtgeld wethouders</p> <p><i>Thema:</i> Bestuurs- en kabinetszaken</p>	<p>Doel: <i>Wachtgeld wethouders bekostigen.</i></p> <table border="0"> <tr> <td style="text-align: right;">Toevoeging 2023</td> <td style="text-align: right;">Aanwending 2023</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">-</td> <td style="text-align: right;">160.400</td> <td>Uitkering vm wethouders</td> </tr> <tr> <td colspan="2" style="border-top: 1px solid black;"></td> <td style="text-align: right;">160.400</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">-</td> <td style="text-align: right;">160.400</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="padding-top: 10px;"> </td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">Toevoeging 2024</td> <td style="text-align: right;">Aanwending 2024</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">-</td> <td style="text-align: right;">149.600</td> <td>Uitkering vm wethouders</td> </tr> <tr> <td colspan="2" style="border-top: 1px solid black;"></td> <td style="text-align: right;">149.600</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">-</td> <td style="text-align: right;">149.600</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="padding-top: 10px;"> </td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">Toevoeging 2025</td> <td style="text-align: right;">Aanwending 2025</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">-</td> <td style="text-align: right;">98.600</td> <td>Uitkering vm wethouders</td> </tr> <tr> <td colspan="2" style="border-top: 1px solid black;"></td> <td style="text-align: right;">98.600</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">-</td> <td style="text-align: right;">98.600</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="padding-top: 10px;"> </td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">Toevoeging 2026</td> <td style="text-align: right;">Aanwending 2026</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">-</td> <td style="text-align: right;">-</td> <td>Geen</td> </tr> <tr> <td colspan="2" style="border-top: 1px solid black;"></td> <td style="text-align: right;">-</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">-</td> <td style="text-align: right;">-</td> <td></td> </tr> </table>	Toevoeging 2023	Aanwending 2023		-	160.400	Uitkering vm wethouders			160.400	-	160.400					Toevoeging 2024	Aanwending 2024		-	149.600	Uitkering vm wethouders			149.600	-	149.600					Toevoeging 2025	Aanwending 2025		-	98.600	Uitkering vm wethouders			98.600	-	98.600					Toevoeging 2026	Aanwending 2026		-	-	Geen			-	-	-	
Toevoeging 2023	Aanwending 2023																																																									
-	160.400	Uitkering vm wethouders																																																								
		160.400																																																								
-	160.400																																																									
Toevoeging 2024	Aanwending 2024																																																									
-	149.600	Uitkering vm wethouders																																																								
		149.600																																																								
-	149.600																																																									
Toevoeging 2025	Aanwending 2025																																																									
-	98.600	Uitkering vm wethouders																																																								
		98.600																																																								
-	98.600																																																									
Toevoeging 2026	Aanwending 2026																																																									
-	-	Geen																																																								
		-																																																								
-	-																																																									
<p>Voorziening begeleidingskosten DCMR MER-procedures Wind</p> <p><i>Thema:</i> Ruimte en wonen</p>	<p>Doel: <i>Voorziening inzake begeleidingskosten van de DCMR met betrekking tot MER-procedures Wind.</i></p> <table border="0"> <tr> <td style="text-align: right;">Toevoeging 2023</td> <td style="text-align: right;">Aanwending 2023</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">-</td> <td style="text-align: right;">-</td> <td>Geen</td> </tr> <tr> <td colspan="2" style="border-top: 1px solid black;"></td> <td style="text-align: right;">-</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">-</td> <td style="text-align: right;">-</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="padding-top: 10px;"> </td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">Toevoeging 2024</td> <td style="text-align: right;">Aanwending 2024</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">-</td> <td style="text-align: right;">-</td> <td>Geen</td> </tr> <tr> <td colspan="2" style="border-top: 1px solid black;"></td> <td style="text-align: right;">-</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">-</td> <td style="text-align: right;">-</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="padding-top: 10px;"> </td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">Toevoeging 2025</td> <td style="text-align: right;">Aanwending 2025</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">-</td> <td style="text-align: right;">-</td> <td>Geen</td> </tr> <tr> <td colspan="2" style="border-top: 1px solid black;"></td> <td style="text-align: right;">-</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">-</td> <td style="text-align: right;">-</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="padding-top: 10px;"> </td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">Toevoeging 2026</td> <td style="text-align: right;">Aanwending 2026</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">-</td> <td style="text-align: right;">-</td> <td>Geen</td> </tr> <tr> <td colspan="2" style="border-top: 1px solid black;"></td> <td style="text-align: right;">-</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">-</td> <td style="text-align: right;">-</td> <td></td> </tr> </table>	Toevoeging 2023	Aanwending 2023		-	-	Geen			-	-	-					Toevoeging 2024	Aanwending 2024		-	-	Geen			-	-	-					Toevoeging 2025	Aanwending 2025		-	-	Geen			-	-	-					Toevoeging 2026	Aanwending 2026		-	-	Geen			-	-	-	
Toevoeging 2023	Aanwending 2023																																																									
-	-	Geen																																																								
		-																																																								
-	-																																																									
Toevoeging 2024	Aanwending 2024																																																									
-	-	Geen																																																								
		-																																																								
-	-																																																									
Toevoeging 2025	Aanwending 2025																																																									
-	-	Geen																																																								
		-																																																								
-	-																																																									
Toevoeging 2026	Aanwending 2026																																																									
-	-	Geen																																																								
		-																																																								
-	-																																																									
<p>Voorziening nog uit te voeren werken Welgelegen Ouddorp</p> <p><i>Thema:</i> Ruimte en wonen</p>	<p>Doel: <i>Deze voorziening is gevormd ter dekking van de nog te maken kosten met betrekking tot de reeds afgesloten grondexploitatie Welgelegen Ouddorp.</i></p> <table border="0"> <tr> <td style="text-align: right;">Toevoeging 2023</td> <td style="text-align: right;">Aanwending 2023</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">-</td> <td style="text-align: right;">-</td> <td>Geen</td> </tr> <tr> <td colspan="2" style="border-top: 1px solid black;"></td> <td style="text-align: right;">-</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">-</td> <td style="text-align: right;">-</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="padding-top: 10px;"> </td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">Toevoeging 2024</td> <td style="text-align: right;">Aanwending 2024</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">-</td> <td style="text-align: right;">80.965</td> <td>Nog uit te voeren werken</td> </tr> <tr> <td colspan="2" style="border-top: 1px solid black;"></td> <td style="text-align: right;">80.965</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">-</td> <td style="text-align: right;">80.965</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="padding-top: 10px;"> </td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">Toevoeging 2025</td> <td style="text-align: right;">Aanwending 2025</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">-</td> <td style="text-align: right;">-</td> <td>Geen</td> </tr> <tr> <td colspan="2" style="border-top: 1px solid black;"></td> <td style="text-align: right;">-</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">-</td> <td style="text-align: right;">-</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="padding-top: 10px;"> </td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">Toevoeging 2026</td> <td style="text-align: right;">Aanwending 2026</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">-</td> <td style="text-align: right;">-</td> <td>Geen</td> </tr> <tr> <td colspan="2" style="border-top: 1px solid black;"></td> <td style="text-align: right;">-</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">-</td> <td style="text-align: right;">-</td> <td></td> </tr> </table>	Toevoeging 2023	Aanwending 2023		-	-	Geen			-	-	-					Toevoeging 2024	Aanwending 2024		-	80.965	Nog uit te voeren werken			80.965	-	80.965					Toevoeging 2025	Aanwending 2025		-	-	Geen			-	-	-					Toevoeging 2026	Aanwending 2026		-	-	Geen			-	-	-	
Toevoeging 2023	Aanwending 2023																																																									
-	-	Geen																																																								
		-																																																								
-	-																																																									
Toevoeging 2024	Aanwending 2024																																																									
-	80.965	Nog uit te voeren werken																																																								
		80.965																																																								
-	80.965																																																									
Toevoeging 2025	Aanwending 2025																																																									
-	-	Geen																																																								
		-																																																								
-	-																																																									
Toevoeging 2026	Aanwending 2026																																																									
-	-	Geen																																																								
		-																																																								
-	-																																																									

Toelichting voorzieningen 2023 - 2026

<p>Voorziening nog uit te voeren werken vm gemeentewerf Middelharnis</p> <p><i>Thema:</i> Ruimte en wonen</p>	<p>Doel: Deze voorziening is gevormd ter dekking van de nog te maken kosten met betrekking tot de reeds afgesloten grondexploitatie vm. gemeentewerf Middelharnis.</p>																																				
	<table border="0"> <tr> <td style="text-align: right;">Toevoeging 2023</td> <td style="text-align: right;">Aanwending 2023</td> <td style="text-align: right;">Geen</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">-</td> <td style="text-align: right;">-</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3"><hr/></td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">Toevoeging 2024</td> <td style="text-align: right;">Aanwending 2024</td> <td style="text-align: right;">Geen</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">-</td> <td style="text-align: right;">-</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3"><hr/></td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">Toevoeging 2025</td> <td style="text-align: right;">Aanwending 2025</td> <td style="text-align: right;">Geen</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">-</td> <td style="text-align: right;">-</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3"><hr/></td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">Toevoeging 2026</td> <td style="text-align: right;">Aanwending 2026</td> <td style="text-align: right;">Geen</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">-</td> <td style="text-align: right;">-</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3"><hr/></td> </tr> </table>	Toevoeging 2023	Aanwending 2023	Geen	-	-		<hr/>			Toevoeging 2024	Aanwending 2024	Geen	-	-		<hr/>			Toevoeging 2025	Aanwending 2025	Geen	-	-		<hr/>			Toevoeging 2026	Aanwending 2026	Geen	-	-		<hr/>		
Toevoeging 2023	Aanwending 2023	Geen																																			
-	-																																				
<hr/>																																					
Toevoeging 2024	Aanwending 2024	Geen																																			
-	-																																				
<hr/>																																					
Toevoeging 2025	Aanwending 2025	Geen																																			
-	-																																				
<hr/>																																					
Toevoeging 2026	Aanwending 2026	Geen																																			
-	-																																				
<hr/>																																					
<p>Voorziening nog uit te voeren werken Korteweg Stellendam</p> <p><i>Thema:</i> Ruimte en wonen</p>	<p>Doel: Deze voorziening is gevormd ter dekking van de nog te maken kosten met betrekking tot de reeds afgesloten grondexploitatie Korteweg Stellendam.</p>																																				
	<table border="0"> <tr> <td style="text-align: right;">Toevoeging 2023</td> <td style="text-align: right;">Aanwending 2023</td> <td style="text-align: right;">Geen</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">-</td> <td style="text-align: right;">-</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3"><hr/></td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">Toevoeging 2024</td> <td style="text-align: right;">Aanwending 2024</td> <td style="text-align: right;">Geen</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">-</td> <td style="text-align: right;">-</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3"><hr/></td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">Toevoeging 2025</td> <td style="text-align: right;">Aanwending 2025</td> <td style="text-align: right;">Geen</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">-</td> <td style="text-align: right;">-</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3"><hr/></td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">Toevoeging 2026</td> <td style="text-align: right;">Aanwending 2026</td> <td style="text-align: right;">Geen</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">-</td> <td style="text-align: right;">-</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3"><hr/></td> </tr> </table>	Toevoeging 2023	Aanwending 2023	Geen	-	-		<hr/>			Toevoeging 2024	Aanwending 2024	Geen	-	-		<hr/>			Toevoeging 2025	Aanwending 2025	Geen	-	-		<hr/>			Toevoeging 2026	Aanwending 2026	Geen	-	-		<hr/>		
Toevoeging 2023	Aanwending 2023	Geen																																			
-	-																																				
<hr/>																																					
Toevoeging 2024	Aanwending 2024	Geen																																			
-	-																																				
<hr/>																																					
Toevoeging 2025	Aanwending 2025	Geen																																			
-	-																																				
<hr/>																																					
Toevoeging 2026	Aanwending 2026	Geen																																			
-	-																																				
<hr/>																																					
<p>Voorziening nog uit te voeren werken Prinsesselaan Sommelsdijk</p> <p><i>Thema:</i> Ruimte en wonen</p>	<p>Doel: Deze voorziening is gevormd ter dekking van de nog te maken kosten met betrekking tot de reeds afgesloten grondexploitatie Prinsesselaan Sommelsdijk.</p>																																				
	<table border="0"> <tr> <td style="text-align: right;">Toevoeging 2023</td> <td style="text-align: right;">Aanwending 2023</td> <td style="text-align: right;">Geen</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">-</td> <td style="text-align: right;">-</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3"><hr/></td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">Toevoeging 2024</td> <td style="text-align: right;">Aanwending 2024</td> <td style="text-align: right;">Geen</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">-</td> <td style="text-align: right;">-</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3"><hr/></td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">Toevoeging 2025</td> <td style="text-align: right;">Aanwending 2025</td> <td style="text-align: right;">Geen</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">-</td> <td style="text-align: right;">-</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3"><hr/></td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">Toevoeging 2026</td> <td style="text-align: right;">Aanwending 2026</td> <td style="text-align: right;">Geen</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">-</td> <td style="text-align: right;">-</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3"><hr/></td> </tr> </table>	Toevoeging 2023	Aanwending 2023	Geen	-	-		<hr/>			Toevoeging 2024	Aanwending 2024	Geen	-	-		<hr/>			Toevoeging 2025	Aanwending 2025	Geen	-	-		<hr/>			Toevoeging 2026	Aanwending 2026	Geen	-	-		<hr/>		
Toevoeging 2023	Aanwending 2023	Geen																																			
-	-																																				
<hr/>																																					
Toevoeging 2024	Aanwending 2024	Geen																																			
-	-																																				
<hr/>																																					
Toevoeging 2025	Aanwending 2025	Geen																																			
-	-																																				
<hr/>																																					
Toevoeging 2026	Aanwending 2026	Geen																																			
-	-																																				
<hr/>																																					

Geprognosticeerde balans en EMU-saldo

Geprognosticeerde balans

Het is voor de raad en de gemeentelijke organisatie van belang om niet alleen te sturen op het huidige en komende jaar, maar ook op de daaropvolgende jaren. Om de ontwikkeling van de belangrijkste activa (bezittingen) en passiva (eigen vermogen en schulden) inzichtelijk te maken, wordt in de begroting een meerjarige geprognosticeerde balans voorgeschreven. Deze meerjarige geprognosticeerde balans geeft inzicht om een oordeel te vormen over de gezondheid van de financiële positie van de gemeente en de ontwikkelingsrichting ervan.

ACTIVA	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026
Vaste activa						
Immateriële vaste activa	€ 849.327	€ 1.776.699	€ 1.774.949	€ 1.773.199	€ 1.771.449	€ 1.769.699
materiële vaste activa	€ 144.509.264	€ 160.490.383	€ 161.446.998	€ 169.078.489	€ 176.559.242	€ 173.932.105
financiële vaste activa	€ 17.066.039	€ 17.947.876	€ 17.931.080	€ 17.914.284	€ 17.897.488	€ 16.399.728
Totaal vaste activa	€ 162.424.630	€ 180.214.958	€ 181.153.027	€ 188.765.972	€ 196.228.179	€ 192.101.532
Vlottende activa						
-Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	€ -3.319.299	€ -2.345.599	€ -1.644.699	€ -1.943.399	€ -2.328.799	€ -2.328.799
-Gereed product en handelsgoederen	€ 607.500	€ 607.500	€ 607.500	€ 607.500	€ 607.500	€ 607.500
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	€ 21.285.113	€ 9.214.000	€ 9.214.000	€ 9.214.000	€ 9.214.000	€ 9.214.000
Liquide middelen	€ 331.975	€ 800.000	€ 800.000	€ 800.000	€ 800.000	€ 800.000
Overlopende activa	€ 10.757.825	€ 6.200.000	€ 11.250.573	€ 14.061.819	€ 12.906.968	€ 12.008.269
Totaal vlottende activa	€ 29.663.114	€ 14.475.901	€ 20.227.374	€ 22.739.920	€ 21.199.669	€ 20.300.970
Totaal activa	€ 192.087.744	€ 194.690.859	€ 201.380.401	€ 211.505.892	€ 217.427.848	€ 212.402.502
PASSIVA						
Vaste passiva						
Eigen vermogen	€ 94.036.767	€ 92.398.508	€ 91.879.583	€ 91.638.783	€ 91.985.183	€ 92.376.283
Voorzieningen	€ 35.416.695	€ 33.970.011	€ 34.026.411	€ 34.450.246	€ 34.711.346	€ 34.480.446
Vaste schulden met rentetypische looptijd > 1 jr	€ 38.081.008	€ 34.829.079	€ 51.774.407	€ 61.716.864	€ 67.031.318	€ 61.845.772
Totaal vaste passiva	€ 167.534.470	€ 161.197.598	€ 177.680.401	€ 187.805.893	€ 193.727.847	€ 188.702.501
Vlottende passiva						
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jr	€ 3.975.936	€ 8.200.000	€ 18.200.000	€ 18.200.000	€ 18.200.000	€ 18.200.000
Overlopende passiva	€ 20.577.338	€ 25.293.261	€ 5.500.000	€ 5.500.000	€ 5.500.000	€ 5.500.000
Totaal vlottende passiva	€ 24.553.274	€ 33.493.261	€ 23.700.000	€ 23.700.000	€ 23.700.000	€ 23.700.000
Totaal passiva	€ 192.087.744	€ 194.690.859	€ 201.380.401	€ 211.505.893	€ 217.427.847	€ 212.402.501

Toelichting op de balans

De overtollige middelen van de verkoop aandelen Eneco zijn gestort in Rijksschatkist en verantwoord onder uitzetting < 1 jaar. De verwachting is dat deze middelen eind 2022 ingezet zijn en langzaam vervangen worden door kasgeldleningen verantwoord onder vlottende schuld.

Het geprognosticeerde balanstotaal blijft op ongeveer gelijkblijvend niveau. De grootste mutatie meerjarig in de geprognosticeerde balans ontwikkelt zich bij de materiële vaste activa.

De materiële vaste activa nemen in de periode 2023-2026 toe door onder andere majeure investeringen in de, Integraal Huisvestingsplan schoolgebouwen, voetbalaccommodaties en duurzaamheidsmaatregelen gemeentelijke gebouwen.

Zie voor een volledig overzicht de investeringsplanning 2023-2026. De voorgenomen investeringen worden naar verwachting in 2022 en gedeeltelijk in 2023 nog gefinancierd door de overtollige middelen in Rijksschatkist en kasgeldleningen. De investeringen brengen vanaf 2023 een financieringsbehoefte mee. Dit komt tot uitdrukking in de toename van de vaste schulden. Deze nemen toe van € 35 miljoen eind 2022 naar € 62 miljoen eind 2026 bij volledige uitvoering investeringsplanning. Overlopende activa is gebruikt als stelpost om de balans in evenwicht te brengen.

Geprognosticeerde balans en EMU-saldo

EMU-saldo

Naast de signaleringsfunctie kan de geprognosticeerde balans ook gebruikt worden voor het berekenen van het EMU-saldo.

De macro-budgettaire doelstelling van de Wet Financiering Decentrale Overheden komt tot uitdrukking in het beheersen van de grenswaarde van het EMU-saldo. Het EMU-saldo is de referentiewaarde voor het vorderingensaldo van de overheid, binnen de Europese Unie. Het maximale vorderingstekort van Nederland is bepaald op 3% van het Bruto Binnenlands Product. De decentrale overheden hebben een aandeel van -0,4% in dit tekort.

Het EMU-saldo is het saldo van inkomsten en uitgaven met derden van de overheid op transactiebasis in een bepaalde periode. Eenvoudig gezegd geeft het EMU-saldo aan of er in een bepaald jaar met reële transacties meer geld uitgegeven is dan er in dat jaar is binnengekomen, of dat er netto geld overgehouden is. Het EMU-saldo is daarmee een indicatie voor de ontwikkeling van de liquiditeits- en financiële positie van gemeenten.

				T-1	T	T+1	T+2	T+3
				2022	2023	2024	2025	2026
EMU-SALDO				-20.967.133	-2.118.290	-7.148.007	-6.486.101	2.789.086
EMU-SALDO referentiewaarde				-4.963.000	-5.586.000	-5.586.000	-5.586.000	-5.586.000
Vershil EMU-saldo & referentiewaarde				-16.004.133	3.467.710	-1.562.007	-900.101	8.375.086
Mutaties (1 januari tot 31 december)	Activa	Financiële vaste activa	Kapitaalverstrekkingen en leningen	1.377.833	0	0	0	0
			Uitzettingen	-495.995	-16.796	-16.796	-16.796	-1.497.761
		Vlottende activa	Uitzettingen	-12.071.113	0	0	0	0
			Liquide middelen	468.025	0	0	0	0
		Overlopende activa	-4.557.825	5.050.573	2.811.246	-1.154.851	-898.699	
	Passiva	Vaste Passiva	Vaste schuld	-3.251.929	16.945.328	9.942.457	5.314.454	-5.185.546
		Vlottende passiva	Vlottende schuld	4.224.064	10.000.000	0	0	0
			Overlopende passiva	4.715.923	-19.793.261	0	0	0
Eventuele boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa								

Het EMU-saldo is het bedrag waarmee de EMU-schuld veranderd. Bij een positief saldo neemt de EMU-schuld af, bij een negatief saldo stijgt de EMU-schuld.

Bij uitzettingen is te zien dat de overtollige middelen door de verkoop van de aandelen Eneco ingezet zijn. Hiervoor in de plaats komen vlottende en vaste schulden voor het financieren van investeringen.

EMU-Saldo binnen het kader van de Wet HOF

De wet Houdbare Overheidsfinanciën (wet HOF) zorgt ervoor dat de schulden van de totale Nederlandse Overheid niet te hoog worden. Ook de gemeenten tellen hierin mee. Er is een macronorm voor het totale EMU-tekort van de gezamenlijke gemeenten. Het financieringstekort van alle gemeenten tezamen moet onder een plafond blijven. Het is een begrenzing aan het bedrag waarmee de totale schuld van alle gemeenten in een jaar mag groeien. Elke gemeente heeft daarnaast een individuele EMU-referentiewaarde. Deze wordt in de septembercirculaire gemeentefonds bekend gemaakt. Een individuele EMU-referentiewaarde betreft geen norm, maar een indicatie van het aandeel dat een provincie of gemeente in de gezamenlijke tekortnorm heeft.

Tabel 4.4.1: macronorm per bestuurslaag

	Gemeenten	Provincies	Waterschappen	Totaal
Verdeling macronorm 2023 (in % BBP)	0,27	0,08	0,05	0,40
Verdeling macronorm 2023 (x € 1000)	2.683.341	795.064	496.915	3.975.320

Geraamde BBP 2023 (x € 1000) = 993.830.000

Bron: septembercirculaire 2022 gemeentefonds

Geprognosticeerde balans en EMU-saldo

Het maximaal tekort wat voor rekening van de gemeenten mag komen is ruim € 2,4 miljard. Als dit omgeslagen wordt over de totale gemeentebegrotingen op basis van 2022 is het voor onze gemeente € -5.586.000.

Advies van de VNG is om bij het opstellen van de begroting niet te kijken naar deze referentiewaarde.

Het EMU-saldo laat vaak jaarlijks grote schommelingen zien. Deze komen vooral door de hoogte van de investeringen en het saldo op de aan- en verkopen van grondexploitatie. Normaal gesproken blijft het totale EMU-saldo (EMU-overschotten en EMU-tekorten) van alle individuele gemeenten onder het plafond voor het EMU-tekort. Vandaar dat gemeenten niet moeten begroten op de individuele EMU-referentiewaarde. Als ze dit wel doen blijft er nationaal ruimte onder het plafond voor het EMU-saldo van gemeenten over, terwijl in gemeenten noodzakelijke investeringen zijn uitgesteld of afgesteld.

BIJLAGEN

gemeente
Goeree-Overflakkee

Kerngegevens

	2022	2023	2024	2025	2026
Inwoners					
Inwoners totaal	51.052	51.502	51.952	52.402	52.852
Aantal inwoners < 18 jaar	9.850	9.795	9.740	9.685	9.630
Aantal inwoners < 65 jaar	39.597	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Aantal inwoners > 64 jaar	11.455	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Inwoners met langdurig medicijngebruik	15.660	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Ouderen					
Ouderen 65 t/m 74 jaar	6.238	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Ouderen 75 t/m 85 jaar	3.836	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Ouderen 85 jaar en ouder	1.381	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Ouderen 75+ met drempel	n.v.t.	1.950	2.034	2.107	2.174
Ouders					
Aantal ouders	7.404	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Ouders met langdurig psychisch medicijngebruik	612	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Een-ouder-huishoudens					
Eenouderhuishoudens	1.141	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Eenouderhuishoudens 2 of meer kinderen	454	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Eenpersoonshuishoudens					
Eenpersoonshuishoudens	6.601	6.671	6.741	6.811	6.881
Eenpersoonshuishoudens 65 t/m 74 jaar	1.136	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Eenpersoonshuishoudens 75 t/m 84 jaar	1.164	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Eenpersoonshuishoudens > 85 jaar	633	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Huishoudens					
Particuliere huishoudens	21.578	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Huishoudens met kinderen in de leeftijd 0-17 jr	5.241	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Huishoudens in de leeftijdsklasse 65-75 jaar	3.855	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Huishoudens in de leeftijdsklasse 75-85 jaar	2.448	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Huishoudens in de leeftijdsklasse boven 85 jr	891	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Personen in institutionele huishoudens	1.029	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Personen in institutionele huish., waarvan zorg	334	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Huishoudens met laag inkomen					
Huishoudens met laag inkomen	6.007	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Huishoudens met laag inkomen 65 t/m 74 jaar	3.857	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Huishoudens met laag inkomen 75 t/m 84 jaar	2.449	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Huishoudens met laag inkomen > 85 jaar	891	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Huishoudens met laag inkomen boven drempel	n.v.t.	3.647	3.684	3.714	3.743
Laag opleidingsniveau met drempel	n.v.t.	7.504	7.406	7.309	7.212

Kerngegevens

	2022	2023	2024	2025	2026
Bijstandsonvangers					
IOAW	27	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
IOAZ	5	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
WWB/Participatiewet	472	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Loonkostensubsidie	48	57	65	74	79
Bijstandsonvangers met minderjarige kinderen *	174	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Bijstandsonvangers eenouderhuishoudens	116	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Bijstandsonvangers nieuwe definitie	n.v.t.	498	497	495	501
Doelgroepenregister gemeentelijke doelgroep	n.v.t.	253	272	292	311
Uitkeringsontvangers					
Totaal aantal WSWers	179	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Militairen	22	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
WAO/WIA	1.230	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
WAZ	19	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
WAJONG	689	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Minderheden					
Minderheden	715	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Personen met migratieachtergrond	n.v.t.	1.579	1.625	1.669	1.712
Leerlingen					
Aantal leerlingen VO	3.358	3.346	3.252	3.184	3.164
Aantal leerlingen VO van jaar T-10	2.937	2.905	2.966	2.875	2.875
Leerlingen so goedkoop	141	142	139	136	136
Leerlingen so duur	59	59	59	59	59
Leerlingen PO	4.236	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Acherstandsleerlingen PO met gewicht 1.2	108	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Onderwijsachterstand	n.v.t.	1.092	1.089	1.087	1.085
Oppervlakte land in hectaren					
	26.158	26.158	26.158	26.158	26.158
Oppervlakte water in hectaren					
Oppervlakte binnenwater in hectaren	11.730	11.730	11.730	11.730	11.730
Oppervlakte buitenwater in hectaren	4.347	4.347	4.347	4.347	4.347
Oppervlakte bebouwing					
Oppervlakte bebouwing in ha.	435	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Oppervlakte bebouwing binnen woonkernen in ha.	324	342	346	349	353
Oppervlakte bebouwing buitengebied in ha.	111	116	116	117	118

Kerngegevens

	2022	2023	2024	2025	2026
Woonruimten					
Woningen / verblijfsobject met woonfunctie	22.393	22.619	22.794	22.970	23.146
Recreatiewoningen / verblijfsobject met logiesfunctie	4.648	4.713	4.738	4.743	4.763
Omgevingsadressendichtheid	632	633	633	633	633
Uitwonende studenten	58	58	58	58	58
Oeverlengte					
Oeverlengte in hectometers	9.494	9.494	9.494	9.494	9.494
Oeverlengte in hectometers, wv. veen/kleiveen	707	707	707	707	707
Klantenpotentieel					
Klantenpotentieel lokaal	46.420	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Klantenpotentieel regionaal	5.820	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Lokale centrumfunctie (max 20 km)	n.v.t.	50.311	50.623	50.926	51.222
Regionale centrumfunctie (max 60 km)	n.v.t.	10.673	10.740	10.804	10.867
Landelijke centrumfunctie	n.v.t.	8.109	8.159	8.208	8.255
Aantal bedrijfsvestigingen					
Aantal bedrijfsvestigingen	5.740	5.840	5.940	6.040	6.140
Meerkernigheid					
Meerkernigheid	28	28	28	28	28
Kernen met 500 of meer adressen					
Kernen met 500 of meer adressen	13	13	13	13	13

N.v.t. = door het nieuwe verdeelstelsel, herverdeling gemeentefonds zijn diverse maatstaven vanaf 2023 vervallen.

Baten & lasten per taakveld 2023 - 2026

Taakveld	2023			Thema
	Baten	Lasten	Saldo	
0. Bestuur en ondersteuning				
0.1 Bestuur	-	2.484.700	2.484.700	Bestuurs- en kabinetzaken
0.2 Burgerzaken	-421.700	1.178.900	757.200	Dienstverlening
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-9.400	95.300	85.900	Ruimte en wonen / Leefomgeving /
0.4 Overhead	-153.400	20.048.800	19.895.400	Alle thema's
0.5 Treasury	-2.118.200	1.570.800	-547.400	Algemene dekkingsmiddelen
0.61 OZB woningen	-7.937.600	305.500	-7.632.100	Algemene dekkingsmiddelen
0.62 OZB niet-woningen	-2.545.500	58.600	-2.486.900	Algemene dekkingsmiddelen
0.63 Parkeerbelasting	-12.400	-	-12.400	Mobiliteit
0.64 Belastingen overig	-41.600	181.600	140.000	Algemene dekkingsmiddelen
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-92.722.500	-	-92.722.500	Algemene dekkingsmiddelen
0.8 Overige baten en lasten	-	1.050.000	1.050.000	Algemene dekkingsmiddelen
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	-	-	-	Algemene dekkingsmiddelen
0.10 Mutaties reserves	-2.065.800	1.561.300	-504.500	Alle thema's
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	-	-	-	Alle thema's
<i>Subtotaal</i>	<i>-108.028.100</i>	<i>28.535.500</i>	<i>-79.492.600</i>	
1. Veiligheid				
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-155.200	2.668.300	2.513.100	Openbare orde en veiligheid
1.2 Openbare orde en veiligheid	-72.400	1.922.200	1.849.800	Openbare orde en veiligheid / Bedrijvigheid
<i>Subtotaal</i>	<i>-227.600</i>	<i>4.590.500</i>	<i>4.362.900</i>	
2. Verkeer, vervoer en waterstaat				
2.1 Verkeer en vervoer	-647.800	10.662.600	10.014.800	Leefomgeving / Mobiliteit
2.2 Parkeren	-	9.800	9.800	Mobiliteit
2.3 Recreatieve havens	-297.400	1.006.400	709.000	Bedrijvigheid
2.4 Economische havens en waterwegen	-	-	-	Bedrijvigheid
2.5 Openbaar vervoer	-	-	-	Mobiliteit
<i>Subtotaal</i>	<i>-945.200</i>	<i>11.678.800</i>	<i>10.733.600</i>	
3. Economie				
3.1 Economische ontwikkeling	-53.600	358.800	305.200	Bedrijvigheid
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-1.312.400	1.226.300	-86.100	Ruimte en wonen / Bedrijvigheid / Algemene dekkingsmiddelen
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-377.600	300.000	-77.600	Bedrijvigheid / Leefomgeving
3.4 Economische promotie	-4.170.600	2.184.900	-1.985.700	Ruimte en wonen / Bedrijvigheid
<i>Subtotaal</i>	<i>-5.914.200</i>	<i>4.070.000</i>	<i>-1.844.200</i>	
4. Onderwijs				
4.1 Openbaar basisonderwijs	-	126.700	126.700	Blijvend ontwikkelen
4.2 Onderwijshuisvesting	-56.300	2.911.600	2.855.300	Blijvend ontwikkelen
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-962.100	3.020.000	2.057.900	Blijvend ontwikkelen
<i>Subtotaal</i>	<i>-1.018.400</i>	<i>6.058.300</i>	<i>5.039.900</i>	
5. Sport, cultuur en recreatie				
5.1 Sportbeleid en activering	-	514.600	514.600	Gemeenschapszin & sociale veiligheid / Gezondheid en welzijn
5.2 Sportaccommodaties	-1.684.200	5.764.800	4.080.600	Gemeenschapszin & sociale veiligheid / Gezondheid en welzijn
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-63.200	575.200	512.000	Blijvend ontwikkelen / Gemeenschapszin & sociale veiligheid
5.4 Musea	-34.900	711.300	676.400	Gemeenschapszin & sociale veiligheid / Dienstverlening
5.5 Cultureel erfgoed	-135.700	516.200	380.500	Ruimte en wonen / Gemeenschapszin & sociale veiligheid / Dienstverlening

Baten & lasten per taakveld 2023 - 2026

Taakveld	2023			Thema
	Baten	Lasten	Saldo	
5.6 Media	-30.700	1.005.600	974.900	Blijvend ontwikkelen
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-578.400	6.826.000	6.247.600	Ruimte en wonen / Leefomgeving / Bedrijvigheid / Gemeenschapszin en sociale veiligheid
<i>Subtotaal</i>	<i>-2.527.100</i>	<i>15.913.700</i>	<i>13.386.600</i>	
6. Sociaal domein				
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-693.700	5.961.800	5.268.100	Blijvend ontwikkelen / Gemeenschapszin & sociale veiligheid / Gezondheid en welzijn / De inwoner in regie / Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-	4.365.000	4.365.000	Gezondheid en welzijn / Inwoner in regie / Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode
6.3 Inkomensregelingen	-9.043.300	11.550.200	2.506.900	Gezondheid en welzijn / Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode
6.4 WSW en beschut werk	-1.376.200	6.780.800	5.404.600	Blijvend ontwikkelen
6.5 Arbeidsparticipatie	-	2.212.800	2.212.800	Blijvend ontwikkelen
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-342.000	2.969.400	2.627.400	De inwoner in regie / Dienstverlening
6.71a Hulp bij het huishouden (WMO)	-	2.905.100	2.905.100	Gemeenschapszin & sociale veiligheid / Gezondheid en welzijn / De inwoner in regie / Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode
6.71b Begeleiding (WMO)	-	2.339.400	2.339.400	
6.71c Dagbesteding (WMO)	-	1.622.200	1.622.200	
6.71d Overige maatwerkarrangementen WMO)	-	132.500	132.500	
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	-	420.900	420.900	
6.72a Jeugdhulp begeleiding	-	5.132.000	5.132.000	
6.72b Jeugdhulp behandeling	-	202.400	202.400	
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	-	935.900	935.900	
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	-	1.445.400	1.445.400	
6.73a Pleegzorg	-	-	-	Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode
6.73b Gezinsgericht	-	-	-	
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	-	-	-	
6.74a Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	-	1.220.400	1.220.400	
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	-	979.000	979.000	
6.74c Gesloten plaatsing	-	-	-	
6.81a Beschermd wonen (WMO)	-	41.800	41.800	Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode
6.81b Maatschappelijke - en vrouwenopvang (WMO)	-	-	-	
6.82a Jeugdbescherming	-	1.328.400	1.328.400	Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode
6.82b Jeugdreclassering	-	-	-	
<i>Subtotaal</i>	<i>-11.455.200</i>	<i>52.545.400</i>	<i>41.090.200</i>	
7. Volksgezondheid en milieu				
7.1 Volksgezondheid	-	2.634.600	2.634.600	Gezondheid en welzijn / Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode
7.2 Riolering	-6.016.800	4.571.100	-1.445.700	Leefomgeving
7.3 Afval	-6.931.800	6.741.800	-190.000	Leefomgeving
7.4 Milieubeheer	-211.500	2.454.600	2.243.100	Ruimte en wonen / Leefomgeving / Duurzame ontwikkeling
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-1.045.200	1.039.200	-6.000	Leefomgeving
<i>Subtotaal</i>	<i>-14.205.300</i>	<i>17.441.300</i>	<i>3.236.000</i>	
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing				
8.1 Ruimtelijke Ordening	-101.000	966.800	865.800	Ruimte en wonen
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen)	-1.230.700	1.453.700	223.000	Ruimte en wonen
8.3 Wonen en bouwen	-2.009.600	2.656.200	646.600	Ruimte en wonen
<i>Subtotaal</i>	<i>-3.341.300</i>	<i>5.076.700</i>	<i>1.735.400</i>	
TOTAAL	-147.662.400	145.910.200	-1.752.200	

Baten & lasten per taakveld 2023 - 2026

Taakveld	2024			Thema
	Baten	Lasten	Saldo	
0. Bestuur en ondersteuning				
0.1 Bestuur	-	2.568.900	2.568.900	Bestuurs- en kabinetzaken
0.2 Burgerzaken	-876.900	1.463.600	586.700	Dienstverlening
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-9.600	95.700	86.100	Ruimte en wonen / Leefomgeving /
0.4 Overhead	-156.400	20.793.300	20.636.900	Alle thema's
0.5 Treasury	-2.185.900	1.872.400	-313.500	Algemene dekkingsmiddelen
0.61 OZB woningen	-8.128.100	312.900	-7.815.200	Algemene dekkingsmiddelen
0.62 OZB niet-woningen	-2.606.600	60.100	-2.546.500	Algemene dekkingsmiddelen
0.63 Parkeerbelasting	-12.700	-	-12.700	Mobiliteit
0.64 Belastingen overig	-42.600	186.000	143.400	Algemene dekkingsmiddelen
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-97.174.200	-	-97.174.200	Algemene dekkingsmiddelen
0.8 Overige baten en lasten	-	1.520.300	1.520.300	Algemene dekkingsmiddelen
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	-	-	-	Algemene dekkingsmiddelen
0.10 Mutaties reserves	-1.772.400	1.574.200	-198.200	Alle thema's
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	-	-	-	Alle thema's
<i>Subtotaal</i>	<i>-112.965.400</i>	<i>30.447.400</i>	<i>-82.518.000</i>	
1. Veiligheid				
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-158.900	2.934.600	2.775.700	Openbare orde en veiligheid
1.2 Openbare orde en veiligheid	-74.200	2.025.800	1.951.600	Openbare orde en veiligheid / Bedrijvigheid
<i>Subtotaal</i>	<i>-233.100</i>	<i>4.960.400</i>	<i>4.727.300</i>	
2. Verkeer, vervoer en waterstaat				
2.1 Verkeer en vervoer	-663.200	11.031.600	10.368.400	Leefomgeving / Mobiliteit
2.2 Parkeren	-	9.900	9.900	Mobiliteit
2.3 Recreatieve havens	-289.100	1.034.300	745.200	Bedrijvigheid
2.4 Economische havens en waterwegen	-	-	-	Bedrijvigheid
2.5 Openbaar vervoer	-	-	-	Mobiliteit
<i>Subtotaal</i>	<i>-952.300</i>	<i>12.075.800</i>	<i>11.123.500</i>	
3. Economie				
3.1 Economische ontwikkeling	-	360.500	360.500	Bedrijvigheid
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-1.199.500	1.109.500	-90.000	Ruimte en wonen / Bedrijvigheid / Algemene dekkingsmiddelen
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-386.600	313.100	-73.500	Bedrijvigheid / Leefomgeving
3.4 Economische promotie	-4.265.500	2.564.900	-1.700.600	Ruimte en wonen / Bedrijvigheid
<i>Subtotaal</i>	<i>-5.851.600</i>	<i>4.348.000</i>	<i>-1.503.600</i>	
4. Onderwijs				
4.1 Openbaar basisonderwijs	-	129.700	129.700	Blijvend ontwikkelen
4.2 Onderwijshuisvesting	-56.800	2.857.000	2.800.200	Blijvend ontwikkelen
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-922.800	3.098.900	2.176.100	Blijvend ontwikkelen
<i>Subtotaal</i>	<i>-979.600</i>	<i>6.085.600</i>	<i>5.106.000</i>	
5. Sport, cultuur en recreatie				
5.1 Sportbeleid en activering	-	532.600	532.600	Gemeenschapszin & sociale veiligheid / Gezondheid en welzijn
5.2 Sportaccommodaties	-1.723.500	5.906.100	4.182.600	Gemeenschapszin & sociale veiligheid / Gezondheid en welzijn
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-65.000	589.800	524.800	Blijvend ontwikkelen / Gemeenschapszin & sociale veiligheid
5.4 Musea	-35.700	732.000	696.300	Gemeenschapszin & sociale veiligheid / Dienstverlening
5.5 Cultureel erfgoed	-138.100	527.100	389.000	Ruimte en wonen / Gemeenschapszin & sociale veiligheid / Dienstverlening

Baten & lasten per taakveld 2023 - 2026

Taakveld	2024			Thema
	Baten	Lasten	Saldo	
5.6 Media	-31.400	1.097.100	1.065.700	Blijvend ontwikkelen
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-559.600	7.042.200	6.482.600	Ruimte en wonen / Leefomgeving / Bedrijvigheid / Gemeenschapszin en sociale veiligheid
<i>Subtotaal</i>	<i>-2.553.300</i>	<i>16.426.900</i>	<i>13.873.600</i>	
6. Sociaal domein				
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-710.400	6.138.000	5.427.600	Blijvend ontwikkelen / Gemeenschapszin & sociale veiligheid / Gezondheid en welzijn / De inwoner in regie / Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-	4.484.700	4.484.700	Gezondheid en welzijn / Inwoner in regie / Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode
6.3 Inkomensregelingen	-9.044.200	11.586.000	2.541.800	Gezondheid en welzijn / Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode
6.4 WSW en beschut werk	-1.445.200	7.077.500	5.632.300	Blijvend ontwikkelen
6.5 Arbeidsparticipatie	-	2.297.000	2.297.000	Blijvend ontwikkelen
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-350.200	3.044.400	2.694.200	De inwoner in regie / Dienstverlening
6.71a Hulp bij het huishouden (WMO)	-	2.978.200	2.978.200	Gemeenschapszin & sociale veiligheid / Gezondheid en welzijn / De inwoner in regie / Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode
6.71b Begeleiding (WMO)	-	2.379.800	2.379.800	
6.71c Dagbesteding (WMO)	-	1.661.200	1.661.200	
6.71d Overige maatwerkarrangementen WMO)	-	135.700	135.700	
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	-	431.000	431.000	Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode
6.72a Jeugdhulp begeleiding	-	5.257.700	5.257.700	
6.72b Jeughulp behandeling	-	207.200	207.200	
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	-	958.400	958.400	
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	-	1.474.300	1.474.300	
6.73a Pleegzorg	-	-	-	
6.73b Gezinsgericht	-	-	-	
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	-	-	-	
6.74a Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	-	883.700	883.700	
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	-	1.002.400	1.002.400	
6.74c Gesloten plaatsing	-	-	-	
6.81a Beschermd wonen (WMO)	-	42.800	42.800	Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode
6.81b Maatschappelijke - en vrouwenopvang (WMO)	-	-	-	
6.82a Jeugdbescherming	-	1.360.300	1.360.300	Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode
6.82b Jeugdreclassering	-	-	-	
<i>Subtotaal</i>	<i>-11.550.000</i>	<i>53.400.300</i>	<i>41.850.300</i>	
7. Volksgezondheid en milieu				
7.1 Volksgezondheid	-	2.468.200	2.468.200	Gezondheid en welzijn / Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode
7.2 Riolering	-6.134.300	4.702.000	-1.432.300	Leefomgeving
7.3 Afval	-7.098.000	6.859.300	-238.700	Leefomgeving
7.4 Milieubeheer	-214.400	2.553.100	2.338.700	Ruimte en wonen / Leefomgeving / Duurzame ontwikkeling
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-1.046.600	1.078.400	31.800	Leefomgeving
<i>Subtotaal</i>	<i>-14.493.300</i>	<i>17.661.000</i>	<i>3.167.700</i>	
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing				
8.1 Ruimtelijke Ordening	-103.400	970.100	866.700	Ruimte en wonen
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen)	-125.300	354.300	229.000	Ruimte en wonen
8.3 Wonen en bouwen	-1.965.900	2.654.900	689.000	Ruimte en wonen
<i>Subtotaal</i>	<i>-2.194.600</i>	<i>3.979.300</i>	<i>1.784.700</i>	
TOTAAL	-151.773.200	149.384.700	-2.388.500	

Baten & lasten per taakveld 2023 - 2026

Taakveld	2025			Thema
	Baten	Lasten	Saldo	
0. Bestuur en ondersteuning				
0.1 Bestuur	-	2.653.600	2.653.600	Bestuurs- en kabinetzaken
0.2 Burgerzaken	-902.100	1.511.400	609.300	Dienstverlening
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-9.800	97.200	87.400	Ruimte en wonen / Leefomgeving /
0.4 Overhead	-159.500	21.332.700	21.173.200	Alle thema's
0.5 Treasury	-2.159.800	2.026.200	-133.600	Algemene dekkingsmiddelen
0.61 OZB woningen	-8.323.200	320.500	-8.002.700	Algemene dekkingsmiddelen
0.62 OZB niet-woningen	-2.669.200	61.600	-2.607.600	Algemene dekkingsmiddelen
0.63 Parkeerbelasting	-13.000	-	-13.000	Mobiliteit
0.64 Belastingen overig	-43.600	190.400	146.800	Algemene dekkingsmiddelen
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-100.173.100	-	-100.173.100	Algemene dekkingsmiddelen
0.8 Overige baten en lasten	-	1.601.300	1.601.300	Algemene dekkingsmiddelen
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	-	-	-	Algemene dekkingsmiddelen
0.10 Mutaties reserves	-1.241.000	1.587.100	346.100	Alle thema's
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	-	-	-	Alle thema's
<i>Subtotaal</i>	<i>-115.694.300</i>	<i>31.382.000</i>	<i>-84.312.300</i>	
1. Veiligheid				
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-162.700	3.172.400	3.009.700	Openbare orde en veiligheid
1.2 Openbare orde en veiligheid	-76.000	2.111.500	2.035.500	Openbare orde en veiligheid / Bedrijvigheid
<i>Subtotaal</i>	<i>-238.700</i>	<i>5.283.900</i>	<i>5.045.200</i>	
2. Verkeer, vervoer en waterstaat				
2.1 Verkeer en vervoer	-679.000	11.705.000	11.026.000	Leefomgeving / Mobiliteit
2.2 Parkeren	-	9.900	9.900	Mobiliteit
2.3 Recreatieve havens	-296.100	1.047.300	751.200	Bedrijvigheid
2.4 Economische havens en waterwegen	-	-	-	Bedrijvigheid
2.5 Openbaar vervoer	-	-	-	Mobiliteit
<i>Subtotaal</i>	<i>-975.100</i>	<i>12.762.200</i>	<i>11.787.100</i>	
3. Economie				
3.1 Economische ontwikkeling	-	371.100	371.100	Bedrijvigheid
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-846.900	752.900	-94.000	Ruimte en wonen / Bedrijvigheid / Algemene dekkingsmiddelen
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-396.000	314.900	-81.100	Bedrijvigheid / Leefomgeving
3.4 Economische promotie	-4.367.800	2.241.000	-2.126.800	Ruimte en wonen / Bedrijvigheid
<i>Subtotaal</i>	<i>-5.610.700</i>	<i>3.679.900</i>	<i>-1.930.800</i>	
4. Onderwijs				
4.1 Openbaar basisonderwijs	-	132.800	132.800	Blijvend ontwikkelen
4.2 Onderwijshuisvesting	-57.400	2.801.300	2.743.900	Blijvend ontwikkelen
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-944.900	3.180.400	2.235.500	Blijvend ontwikkelen
<i>Subtotaal</i>	<i>-1.002.300</i>	<i>6.114.500</i>	<i>5.112.200</i>	
5. Sport, cultuur en recreatie				
5.1 Sportbeleid en activering	-	550.900	550.900	Gemeenschapszin & sociale veiligheid / Gezondheid en welzijn
5.2 Sportaccommodaties	-1.763.900	5.975.500	4.211.600	Gemeenschapszin & sociale veiligheid / Gezondheid en welzijn
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-65.600	603.400	537.800	Blijvend ontwikkelen / Gemeenschapszin & sociale veiligheid
5.4 Musea	-36.500	752.900	716.400	Gemeenschapszin & sociale veiligheid / Dienstverlening
5.5 Cultureel erfgoed	-140.600	538.100	397.500	Ruimte en wonen / Gemeenschapszin & sociale veiligheid / Dienstverlening

Baten & lasten per taakveld 2023 - 2026

Taakveld	2025			Thema
	Baten	Lasten	Saldo	
5.6 Media	-32.200	991.300	959.100	Blijvend ontwikkelen
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-539.300	7.181.700	6.642.400	Ruimte en wonen / Leefomgeving / Bedrijvigheid / Gemeenschapszin en sociale veiligheid
<i>Subtotaal</i>	<i>-2.578.100</i>	<i>16.593.800</i>	<i>14.015.700</i>	
6. Sociaal domein				
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-727.600	6.280.900	5.553.300	Blijvend ontwikkelen / Gemeenschapszin & sociale veiligheid / Gezondheid en welzijn / De inwoner in regie / Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-	4.615.900	4.615.900	Gezondheid en welzijn / Inwoner in regie / Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode
6.3 Inkomensregelingen	-9.045.200	11.698.900	2.653.700	Gezondheid en welzijn / Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode
6.4 WSW en beschut werk	-1.416.500	6.976.200	5.559.700	Blijvend ontwikkelen
6.5 Arbeidsparticipatie	-	2.371.700	2.371.700	Blijvend ontwikkelen
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-358.600	3.120.400	2.761.800	De inwoner in regie / Dienstverlening
6.71a Hulp bij het huishouden (WMO)	-	3.053.000	3.053.000	Gemeenschapszin & sociale veiligheid / Gezondheid en welzijn / De inwoner in regie / Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode
6.71b Begeleiding (WMO)	-	2.422.200	2.422.200	
6.71c Dagbesteding (WMO)	-	1.701.200	1.701.200	
6.71d Overige maatwerkarrangementen WMO)	-	139.000	139.000	
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	-	441.300	441.300	Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode
6.72a Jeugdhulp begeleiding	-	5.386.300	5.386.300	
6.72b Jeughulp behandeling	-	212.200	212.200	
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	-	981.400	981.400	
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	-	1.509.700	1.509.700	
6.73a Pleegzorg	-	-	-	
6.73b Gezinsgericht	-	-	-	
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	-	-	-	
6.74a Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	-	903.600	903.600	
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	-	1.026.500	1.026.500	
6.74c Gesloten plaatsing	-	-	-	
6.81a Beschermd wonen (WMO)	-	43.800	43.800	Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode
6.81b Maatschappelijke - en vrouwenopvang (WMO)	-	-	-	
6.82a Jeugdbescherming	-	1.393.000	1.393.000	Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode
6.82b Jeugdreclassering	-	-	-	
<i>Subtotaal</i>	<i>-11.547.900</i>	<i>54.277.200</i>	<i>42.729.300</i>	
7. Volksgezondheid en milieu				
7.1 Volksgezondheid	-	2.579.300	2.579.300	Gezondheid en welzijn / Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode
7.2 Riolering	-6.298.100	4.836.600	-1.461.500	Leefomgeving
7.3 Afval	-7.268.400	6.971.500	-296.900	Leefomgeving
7.4 Milieubeheer	-217.300	2.790.100	2.572.800	Ruimte en wonen / Leefomgeving / Duurzame ontwikkeling
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-1.047.300	1.096.000	48.700	Leefomgeving
<i>Subtotaal</i>	<i>-14.831.100</i>	<i>18.273.500</i>	<i>3.442.400</i>	
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing				
8.1 Ruimtelijke Ordening	-105.900	1.000.100	894.200	Ruimte en wonen
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen)	-134.000	369.200	235.200	Ruimte en wonen
8.3 Wonen en bouwen	-2.013.900	2.742.400	728.500	Ruimte en wonen
<i>Subtotaal</i>	<i>-2.253.800</i>	<i>4.111.700</i>	<i>1.857.900</i>	
TOTAAL	-154.732.000	152.478.700	-2.253.300	

Baten & lasten per taakveld 2023 - 2026

Taakveld	2026			Thema
	Baten	Lasten	Saldo	
0. Bestuur en ondersteuning				
0.1 Bestuur	-	2.765.200	2.765.200	Bestuurs- en kabinetzaken
0.2 Burgerzaken	-1.027.200	1.648.800	621.600	Dienstverlening
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-10.000	98.400	88.400	Ruimte en wonen / Leefomgeving /
0.4 Overhead	-162.100	21.881.800	21.719.700	Alle thema's
0.5 Treasury	-2.136.500	1.994.000	-142.500	Algemene dekkingsmiddelen
0.61 OZB woningen	-8.481.300	326.700	-8.154.600	Algemene dekkingsmiddelen
0.62 OZB niet-woningen	-2.719.900	62.800	-2.657.100	Algemene dekkingsmiddelen
0.63 Parkeerbelasting	-13.200	-	-13.200	Mobiliteit
0.64 Belastingen overig	-44.400	194.100	149.700	Algemene dekkingsmiddelen
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-94.586.900	-	-94.586.900	Algemene dekkingsmiddelen
0.8 Overige baten en lasten	-	1.705.600	1.705.600	Algemene dekkingsmiddelen
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	-	-	-	Algemene dekkingsmiddelen
0.10 Mutaties reserves	-1.206.900	1.598.000	391.100	Alle thema's
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	-	-	-	Alle thema's
<i>Subtotaal</i>	<i>-110.388.400</i>	<i>32.275.400</i>	<i>-78.113.000</i>	
1. Veiligheid				
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-165.800	3.342.100	3.176.300	Openbare orde en veiligheid
1.2 Openbare orde en veiligheid	-77.500	2.165.000	2.087.500	Openbare orde en veiligheid / Bedrijvigheid
<i>Subtotaal</i>	<i>-243.300</i>	<i>5.507.100</i>	<i>5.263.800</i>	
2. Verkeer, vervoer en waterstaat				
2.1 Verkeer en vervoer	-691.800	12.366.700	11.674.900	Leefomgeving / Mobiliteit
2.2 Parkeren	-	10.000	10.000	Mobiliteit
2.3 Recreatieve havens	-301.600	1.061.900	760.300	Bedrijvigheid
2.4 Economische havens en waterwegen	-	-	-	Bedrijvigheid
2.5 Openbaar vervoer	-	-	-	Mobiliteit
<i>Subtotaal</i>	<i>-993.400</i>	<i>13.438.600</i>	<i>12.445.200</i>	
3. Economie				
3.1 Economische ontwikkeling	-	381.000	381.000	Bedrijvigheid
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-215.000	116.500	-98.500	Ruimte en wonen / Bedrijvigheid / Algemene dekkingsmiddelen
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-403.400	320.900	-82.500	Bedrijvigheid / Leefomgeving
3.4 Economische promotie	-4.450.700	2.280.400	-2.170.300	Ruimte en wonen / Bedrijvigheid
<i>Subtotaal</i>	<i>-5.069.100</i>	<i>3.098.800</i>	<i>-1.970.300</i>	
4. Onderwijs				
4.1 Openbaar basisonderwijs	-	135.300	135.300	Blijvend ontwikkelen
4.2 Onderwijshuisvesting	-58.200	2.759.900	2.701.700	Blijvend ontwikkelen
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-962.900	3.237.100	2.274.200	Blijvend ontwikkelen
<i>Subtotaal</i>	<i>-1.021.100</i>	<i>6.132.300</i>	<i>5.111.200</i>	
5. Sport, cultuur en recreatie				
5.1 Sportbeleid en activering	-	568.300	568.300	Gemeenschapszin & sociale veiligheid / Gezondheid en welzijn
5.2 Sportaccommodaties	-1.796.700	6.067.800	4.271.100	Gemeenschapszin & sociale veiligheid / Gezondheid en welzijn
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-66.000	614.500	548.500	Blijvend ontwikkelen / Gemeenschapszin & sociale veiligheid
5.4 Musea	-37.200	771.600	734.400	Gemeenschapszin & sociale veiligheid / Dienstverlening
5.5 Cultureel erfgoed	-142.600	547.600	405.000	Ruimte en wonen / Gemeenschapszin & sociale veiligheid / Dienstverlening

Baten & lasten per taakveld 2023 - 2026

Taakveld	2026			Thema
	Baten	Lasten	Saldo	
5.6 Media	-32.800	1.003.300	970.500	Blijvend ontwikkelen
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-515.100	7.309.100	6.794.000	Ruimte en wonen / Leefomgeving / Bedrijvigheid / Gemeenschapszin en sociale veiligheid
<i>Subtotaal</i>	<i>-2.590.400</i>	<i>16.882.200</i>	<i>14.291.800</i>	
6. Sociaal domein				
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-741.300	6.401.200	5.659.900	Blijvend ontwikkelen / Gemeenschapszin & sociale veiligheid / Gezondheid en welzijn / De inwoner in regie / Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-	4.789.900	4.789.900	Gezondheid en welzijn / Inwoner in regie / Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode
6.3 Inkomensregelingen	-9.045.900	11.794.500	2.748.600	Gezondheid en welzijn / Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode
6.4 WSW en beschut werk	-1.416.500	6.900.900	5.484.400	Blijvend ontwikkelen
6.5 Arbeidsparticipatie	-	2.441.800	2.441.800	Blijvend ontwikkelen
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-365.400	3.180.300	2.814.900	De inwoner in regie / Dienstverlening
6.71a Hulp bij het huishouden (WMO)	-	3.115.100	3.115.100	Gemeenschapszin & sociale veiligheid / Gezondheid en welzijn / De inwoner in regie / Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode
6.71b Begeleiding (WMO)	-	2.467.300	2.467.300	
6.71c Dagbesteding (WMO)	-	1.733.600	1.733.600	
6.71d Overige maatwerkarrangementen WMO)	-	141.700	141.700	
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	-	449.700	449.700	
6.72a Jeugdhulp begeleiding	-	5.491.700	5.491.700	
6.72b Jeughulp behandeling	-	216.200	216.200	
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	-	1.000.000	1.000.000	
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	-	1.538.400	1.538.400	
6.73a Pleegzorg	-	-	-	Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode
6.73b Gezinsgericht	-	-	-	
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	-	-	-	
6.74a Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	-	915.000	915.000	
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	-	1.045.900	1.045.900	
6.74c Gesloten plaatsing	-	-	-	
6.81a Beschermd wonen (WMO)	-	44.600	44.600	Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode
6.81b Maatschappelijke - en vrouwenopvang (WMO)	-	-	-	
6.82a Jeugdbescherming	-	1.419.500	1.419.500	Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode
6.82b Jeugdclassering	-	-	-	
<i>Subtotaal</i>	<i>-11.569.100</i>	<i>55.087.300</i>	<i>43.518.200</i>	
7. Volksgezondheid en milieu				
7.1 Volksgezondheid	-	2.634.700	2.634.700	Gezondheid en welzijn / Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode
7.2 Riolering	-6.484.000	5.010.900	-1.473.100	Leefomgeving
7.3 Afval	-7.406.700	7.052.800	-353.900	Leefomgeving
7.4 Milieubeheer	-219.700	2.977.000	2.757.300	Ruimte en wonen / Leefomgeving / Duurzame ontwikkeling
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-1.048.500	1.115.300	66.800	Leefomgeving
<i>Subtotaal</i>	<i>-15.158.900</i>	<i>18.790.700</i>	<i>3.631.800</i>	
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing				
8.1 Ruimtelijke Ordening	-107.900	1.028.300	920.400	Ruimte en wonen
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen)	-138.800	379.700	240.900	Ruimte en wonen
8.3 Wonen en bouwen	-2.253.000	2.825.000	572.000	Ruimte en wonen
<i>Subtotaal</i>	<i>-2.499.700</i>	<i>4.233.000</i>	<i>1.733.300</i>	
TOTAAL	-149.533.400	155.445.400	5.912.000	

Gemeente Goeree-Overflakkee
Koningin Julianaweg 45
3241 XB Middelharnis
Postbus 1
3240 AA Middelharnis
T. 14 0187
info@goeree-overflakkee.nl
www.goeree-overflakkee.nl